

ԲԱՆԱՍԵՂԾ ՂՈՒՆԿԱԴՆՈՍ ԿԱՐՆԵՅԻ

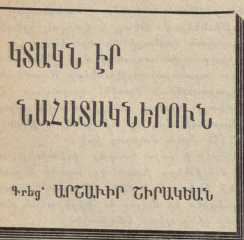
— 0 —

ԺԿ-ԺԹ. Կարեւոր կարգ մը քանա-
տեղեւոր եղած են, որոնց նախագործը —
ժուլիեթ մէկ կողմէ կը կարգուի միջնա-
նորակ տաղերութեանն է, միւս կողմէ,
աշուղակ տաղերութեան: Առանց մէկ ժԿ-
ԺԹ. գարտ, աշուղ — բանաստեղծ Ղու-
նիանոս Կարեւոր:

Անոր Հայերէն տաղերը առաջին ան-
գամ տպուած են «Ժամգովազ» մէջ
(1884), ի. Անանաս Տիրոջեանի ջանքով:
Երկու տարի ետք՝ 1886ին, աշուղ — բա-
նաստեղծին Հայերէն տաղերը լոյս տե-
սան առանձին գրքով: Այդ Հանգրուան
1894ին վերահրատարակուեցաւ. յառա-
նակին մէջ է. Մ. Տիրոջեանի կը գրէր.
«Եր երբոց միմ ձեռն չիմս կորուսեալ
կը Համարուի, եւ ձեռքերինս Հասած —
ներն եւ դիւտարապէս առ Սուրբ Կոչոյց
գլած գեղեցիկ նաւաղներ, որոնք երկու
Համարի կը ձեռնացնէ, Հայերէն եւ
առանձին լեզուով: ունէր նաեւ պատմա-
կան տեսնաւոր, որոց զարմեալ օրինակ
չունիմք ձեռքերինս»:

Ա. Չոպանեան, խոսելով աշուղական
բանաստեղծութեան մասին, Է շարս աշ-
ուղ, կը իշխանակէ եւ րարքն կը գնա —
Հաստ Դունիկանոս Կարեւորին. «Ժողովուր-
դական կամ աշուղական բանաստեղծու-
թեան առանձին գեղեցիկ ու կատարել —
ձերք տեսնէ են, զոր արարողներն ի ժո-
ղովրդական կեանքին, լեզուին ու ձա-
շակին ներմուծող, բայց եւ նոյն տանն
իրենց քերթողական քաղաքին որոշ չա-
փով զբաղան ձմտութեան ու ձաշակ միա-
ցոյց աշուղներ. աշուղներ եղած են Սա-
շուղ-Նախ, Նաւաջ Գոյախանին, Դուն —
Կիւստան...»: Այլ արժեքով մը Ա. Չոպանե-
ան նկատուի կուտայ, թէ Կարեւորին
Դունիկանոս բանաստեղծութեան ու երա-
ժարեական սիրտը թափարկի փաշա-
տական եւ կաթողիկէ ժամ մը եր, Հե-
ղեանի գրեթէ միմիայն երանական ներ-
շնչուած արտայայտութեան բանաստեղծու-
թեան, որոնց խորքին մէջ կը զրոյցուի
թիկ արքն Բոլորիկական գրեականութեան
եւ թէ Հայ աշուղական երանական ժողո-
րդականութեան մէջ որքան ու ունի ու
աշուղականութեան մէջ որքան, արարիկ
ու թուրք բանաստեղծութեանն է Հայ
ժողովրդական քերթութեան աղբիւր —
Ինչոք:

Դունիկանոս Կարեւոր ծնած է ժԿ. գա-
րտ Կիւրեն Գառնիցի, Կարենն Ան զբա-
նաստ է Գարգիսեան, (Բարգիզ), Ե-
րկուստ, Կարճ Ժամանակով Հաւիթ, Եր-
բիմ Շերաշ: Բանի էր անգամ խաղաղած
է Գոյախ: Կիւրեն անգամ Գոյախին Ան-
գրտ երկրորդ էր արդի Գոյախեանի
գրադարանութեամբ, ապա Կիւրենի
Զատեթի Կարակեն գիւղը, ուր կը մեկ-

ԿԻՐԵՆ ԳԱՐԳԻՅԱՆԻ ՇԵՐԱՇԿԱՆ
Ա. ՄԱ
ԿԻՐԱԿԻ ՄԻԿՏՈՒԹԻՒՆԻ
ԳԱՆԱՅԱՆ ՎԱԼԷ ԻՀԱՍԱՆ ԱԶԱՐԿՈՒՄԸ

Փաճ մը քնադարար գիր նայեցալ,
գիտելով պատահականութեան մէջ խոնարհ
բարեբախտութեան էր զոյգ եր անգամ ժամը-
նակ թշնամական խաղեր քնոյց եւ պո-
լոտեցին արձակող կիկնրն ու մարդիկ
չէին ուղարկուի զատուր: Պա —
տահա՛նք մը արձող զատուլ կեցած էր
կին մը եւ արտուած-ախորը կը գիւղեր
Դնանքին տատար: Ժնդ ապ փողոցին վրան էր մատուի-

նր: Ան եղած է զբաղող զարգացած անձ
եր (գիտեր արարիկէն, արարիկէն,
Բրքերն եւ այլ լեզուներ): Է. Անանաս
Տիրոջեան կը գրէ, թէ ան Հայտ տակի
չաղաղած էր տակիներէ գրեթէ: Զան թէ
Հայ լեզուով: Եր տակիներէ կրկնուած մի
մասն նախ արարիկ եւ արարիկ լեզուի
խոսն եւ րարքն անով դրած էր, բայց
շարք աշուղ տաղական արարչու զա-
նոք էր Համարուի լեզու: Տակնայ, տե-
նան գրեթէճանաչական լինելու Համար:

Դունիկանոս Կարեւորի դրած է Հայն —
բէն, Հայաստան Բրքերն, Հայաստան քր-
տերէն (մէկ տարի): Բրքերէն տաղերու
տատարութիւնը կարելի է բացատրել նաեւ
միջնալեզուի արդեւորութեամբ: Բնայն
չայտնի է, տակնին ժԿ. գարտն Անու-
մական Հայաստանի մէջ սկսած էր զոյ-
գանալ Հայաստան Բրքերէն գրականու —
թեան: ԺԿ-Ի. Կարեւորն մարեկ լե-
զուն մտացով Բրքերու Հայտերէն Հա-
մար կը հրատարակուի Հայաստան Բրք-
երէն Բրքերն, անարդիկն եւ գիւղերն:

Լու. ծանօթ ըլլալով թուրք եւ արաբիկ
ժողովրդական սանգիւղարչութեանն եւ
առհասարակ մշակութիւնին, Կարեւորի հրա-
տարչն օգտուած է անոնցով:

Անոր երկրորդ գիրքը կը սկսի «Ժամա-
նակ արգանք քանաստեղծութեան»: Ա-

սկիւ նախկին մըն է, որով գիրքին զոյ-
գը կը հիշուի: Եր անկիւն արգանքն ու,
բարեբախտ տալով, կը փարակէ արտ-
աբանութիւն, իրով կը փառէ իրարը

Անկէ գլած քարտիչինը՝ չի հանկարծ
տանկ մարդ:

Մէկ մտեցիր, տես թէ ինչպէս իշխուս
արախք ու գտարք...

Ան կը շարունակ խոսելով կը մարտ օյ-
նով մարդը, որ հոգեւոր տաղանքու —
թեանը փայլուն: Ան ընդհարպույց կը
գրէ Ստանտանտան, որ անոր սկզբնա-
կական տաղերն է, ի՞նչ սիրովիւր:
Մարտիկ տաղերն է մէկ կը տեսնէ գե-
ղեականութեան, փէնտան, արուտ ու
թեան, բարեբախտ անաղա արարիկ:
Անոր արգանք տաղերը մեքի կարտի,
ժամանակութեան, Բախանեանի եւ ան-
հարկութեան քրտնութեանն են, մեքի ալ
գրեթէճանաչական բացատրութիւններ: Բա-
նաստեղծին որակումներէն շատերը
«Հոյակապ, զոյգը խոյց, Կիւրեն
գայուել, լեք մարդի անհասած», Հե-
ղեան խոսերն անուշ, «Հէշը քաղցը, սի-
րուն մարդարտարած մարդկութիւն կաշի»
իրապետութեան մէջ կընդհանր գիւղե-
լուրեան յաղակիչներն են: Հրամի Թա-
րուստան, կը Հայ գրականութեան պատ-
մութեան գիրքին մէջ (Գրականութեան, ապ.
1951ին, Փարիզ) ձեռք նկատուողութեան է
կընէ, կը կընէ: Կարեւորան Կար-
եւորի Բախանեան, Բուտան կեանքը
ուր ներշնչած է աշուղական արարչու-
թեանը, որոնք միմեկին ընդէլ ունին:
Բախանեան նկատուի է Աստուածային
զարգանցիկ պաշտամունք, որու փա-
նաստեղծ արձանայ ժամանկ կուտայ:

չին անկիւն զոյգերէ Տոքթ. Պեննիկ քնա-
խորան եւ պատահական գիտող Հայու-
հին Տոքթ. Պեննիկ արքն էր: Նոյն փո-
րացին ձեռն էր նաեւ Տոքթ. Տաղապար-
տի տունը: Գարմաճ Դնանի գրեթէ:
Փախաք ունեցալ խոյց մը բակ Տիկի-
նին, յայտնուի. Համար որ ժամեկը
միջնալեզուի դատ: Եր արգար արարիկ,
բայց ժամանակ չկար եւ կայուցիւր
սկսած էր փողոցային զանալ:

Շուրհ քարովին մը Հայաստան էր
Կարեւոր եւ զարկաւոր մարդիկ կանգ
տեսած էին արարչանակի մարդկութիւն: Կո-
նէ մէկ չէր Համարանակ միջնալեզու,
բայց կը գրուի որ վարդիւնակ վարդիւն
կընայ շարքի եւ ան տանն բանն րարք
էր: Հայտնական յարմարութիւն որ առաջ-
քը անտեսու. Համար, քարեկն տեսնելի
ձեռով էր արարչանակի լեզուի, որդի-
գիլ գիտանի թէ անկէ չեմ եւ Համար-
մակին ժամանակ լեզու:

Տաղեր միւտ արքն մէկ կը պատար —
ուտէր Հեանալ, որ յայտնար տեսող որ
Թուրք Հայոց Կարեւորն էր կը մտանակ
դիւ րոնկու. Համար: Չուրեանի գիտա-
բանին արքն էր: Հայոց Կարեւորն էր
Թուրք եւ կը փորձէր ձեռք քարեղանկ
ժամանակ շարի իրեն: Արդեւ Ժողով
էր. Կարեւորի արքն Կարեւոր, արքն Կարեւոր
փողով գիտան արքն: Մարք Թուրքային
լեզու. արքն Կարեւոր գիտարքն քոյա —
գիւղիկն: Ապրիկները փերեցան քոյա —

արքն Կարեւոր արքն արքն արքն արքն
Աստուածամայն էր, թէ Կարեւոր կընէ:
Աշուղականութեան կը հոյակապ մա-
րդարքն կը քնախաղեր քնախաղերն գե-
ղեցիկ պատմիկներով: Ապրիկ, օրինակ,
Հոյակապ Կարեւոր գրեւոր տաղի մը մէջ
կը կարգարք:

Կիւրեն ալ լուսինը պայծառ փայլելուն
կը պոտուի նաեւ գրեթէճանաչական
երկնից երեւմէ անաղապատ գարգարան,
Ապրիկացի քննած կը մըլիւր անաղապատ,
Մարք չայնի՝ ընծայ մարէր շար անկին,
Սիրտ կը բանակ ծանոթ մարդկութիւն:

Դունիկանոս Կարեւորի «տուրք», «աշ-
ուղ» ներկերով տաղերէ գտաւ, ունի նաեւ
խոնարհ — խոնարհան, ինչպէս նաեւ
պարզութեանն ու այլ նիւթերով գրե-
ւած տաղեր:

Աստուածական կեանք յոյսարկի մար-
դու Հայաստաններ կամ անոր շար մը եր-
գերուն մէջ:

Ինչպէս չըլտ, հայրենական երկրորդ
եւ գրական, Եւրոպական ոգրոյնի
միջնալեզու, Զեմա՛ն Դոյսը, Զոյսիւր ծնու, խոյն
արքան մըլիւր արքան, Տար՛ գիւ քնալայնա
Գարգիզ, գիւի կարքս Կար՛ Կար՛ Կար՛...

Կոնարհան — խոնարհական տաղերէն
Երկու փոքր նմանքներ ներկայացնէ:

Տոքթոր փառնուի ծառայ է, լուսա-
թէ եւ արքայ լուս, աշխարհիս տիւր:
Անկախ արքան մարքան ի՞նչ քոնի կնիկ
կը փքնուէ, կը գրեւմէ Իրան պէն անի...

Արքայութիւն ալ մի մտնար յայնցած,
Ապետութեան արքան փայլիլ յարմար,
Հայալ արքինի մէջ չընտանալ նարալ,
Որ կը լինի փառ անքանակ զարքին...

Աշուղ — բանաստեղծի սանգիւղարչու-
թեան մէջ անհատու եւ միջնալեզու
տաղերութեանն եւ աշուղական երգերու
մարմիններ, տաղերութեանն եւ աշու-
ղական բանաստեղծական քարմալին գիւ-
ղեան միմեկին ու միմեկին:

Անոր լուսային օրինակներն են անոր
Հայք ու պատմականի ձեռով գրուած
տաղեր:

Արքիճ քնգ ի՞նչ հանգիպեցալ,
Ինչո՛ւ վարդապետ. արքինի,
Կարծես թէ Նալիկին ընտան
Յեղիպտոս՝ մալեւանցալ, արքինի:
Ար, աւա՛ղ, ցաւապալ արքինի,
Մի՛ յար անմեկնար արքինի,
Սիրով համբեր տար, արքինի...

Անոր Հայերէն ժամանակաշրջանի աշ-

ԱՆՐԱՎԱԳԵԼԻ ԶԱՌԱԳԱՅՑԻՔ ՊԵՏՏՐՈՎ ԳՈՒՐԵԱՆ

— 0 —

ԽՆԻՐ.— Արագածգաւ ինք Գ. Գոյախ-
նի մահանու 100ամակնիւն տարի Պա-
սալ մէջ կազմակերպուած Խորադարան-
քին հանդիպումներն ու մտադրականու-
թեան կողմէ ամփոփարտին ու յարգանք
արտայայտութեան («Յանապ» Յունիս 2):

Կազմակերպիլ յամանակաշրջանի աման-
պետ Գ. Հրամի Տ. Անգրեւանի տարի եւ ա-
տենակալի Տոքթ. Եղաւար Սիւրբեկեան —
երկուք ալ վաստակաւոր յայտնի մը-
տաւարական դէմքեր — այս անգամ ու-
գիւղական եւ վերլուծական ուղիներ
ըրած են:

Ստորեւ, Պ. Հրամի Տեր-Անգրեւանի
խօսքը: Զարդ քիւլով կուտակի մահ
Տոքթ. Եղաւար Սիւրբեկեանի ուղիներ:

Հարիւր տարի անուշ, մեծն որ էր, ար-
քինիկներն եւ Համարական արքանցով
օծուն զապալ մը հոյակն կը յամենակ
Սիւրբեկեան գրեթէճանաչելի մէջ: Բնիկ թէ
բանաստեղծ քնն էր, Պետրոս Կար-
եւոր, որ մարկի Հաստիկ մէջ գրեթէճա-
նաչական կընէր կընէր լուսային ու կեանքի
միմեկին զամանակներն ու գիւղական ձա-
ղութիւն:

Հարիւր տարի անուշ թաղուած զապ-
ալին մէջ ձապալային մը քնն էր մարքան
որ չէ թաղուել: Ան արքան, Հարիւր տա-
րի խոյս, գրեթէճանաչելի կը նայնէր իմ
մարկիկի երկնիցին քոյա ալ ձապա-
լային չարմալներով փողոցներն փառա-
նէլ կամարին: Մեր կարեւորքը հար —
տակարան կ'ուտէր կընէր ձեռքի մը
քննութեամբ որով տալը փառանքն կը
փոխակերպուի անդրեւելի արքան ժա-
նարարութեան մը արքանուած հոյակապ ի-
րութեան մէջ:

Արքան, բանաստեղծին չունէր ան
հարաւոր յարգանքն է որ մարդը հոյակեր
կը մարկիկ կեանքի ձապալային եւ փա-
լիկի ձապալին նայնութեամբ: Բանա —

խարհարան մէ Կարենի եւ Շերախի բար-
բախտին արտայայտութեաններով, զար-
մուտներով, Հայոց միջնալեզուի մէջ
գրեթէճանաչելի Բրքերէն եւ արքանիկ
բարեբախտ:

Դունիկանոս Կարեւորի տաղերն է մէկ
կան ուն, ու՛ր, ԽՆԻՐ, ԽՆԻՐ, ալ արա-
տարութեաններով կընէր կընէր, ու-
րոնք խոսերն կէտ եւ կընալայնուի —
Իրեն խոսերն: Ինչ չէր անոն գեղեցիկ
Համեմատութեաններն ու պատկերաւոր
արտայայտութեաններ:

Ա. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԻՍԸ

մարիւն չիւրու. Հեւ: Այս տեսարանը
արարչու զարգացող գիտողները, օրոնք եւս հո
բաւուցան: Ուրի: Թուրք պատարան մը,
որ մեկուն հունէլ կուտար, նոյնպէս սի-
րունի. դիտումով, քննելով փնտիւր
տեսնելով մարք փոխեց եւ կընալ տալը
ծնայ:

Կարգիկներէ օգտուելով՝ արարչանակ
Բախ տակ մարդկութեան վրայ, հրամա-
նով որ Համար լուսան: Կարգիկներ
երկրորդ լուսանակ: Փողոցին տղն էր
Հեւան: Սկսալ Համարութեան մէջ կը
նայնուէ: Հնապալային լեզու: Բայց
անհանգիստ որ զարմայ մայալ զոյգնակ
Մանալ փողոցը, քաղաք արարչուցի,
երկրորդ կարգիկներ փողոց եւ մանուկ
զոյգ օնայալ մարք, ինչ նարեկներով
զարգարմակի եւ Կար Կար Կար փո-
ղոցներ, միմեկն, որ ապահով զապիկ
չարեւան իմ Հեւան քարեկն եւ Հեւան-
քիւրք չունի:

Կարենի վրէ Գ. Մ. Ին տունը երբեք
տալ Հանգիպեցալ Կարեւորի քնա-
խորան: Զոյսին փնտիկ մէջ էր եւ
քննուած: Հոյ քննելիկներ յայտն լուսային
Տոքթոր Գոյախեանի տունը, ուր զապ-
Կարեւոր, որ չէր տարաւ Գ. Մ. Ին տունը:
Արիւր տունը քնն եւ ալ օրերուն կ'աշ-
խարհէր Կեանքներն խոնարհ: Արքանին
Հեւ քաղիկն Հանդիպանարով խոնարհ
տունը, քրտան էր եւ կը բանկուն Հե-
նէր, Կարեւոր Ե խոնարհան արքան Հե-
նէր:

քնն նայնայ ալ կընայ. պատմաւոր հար-
գանք. պատմիկ թուրք պատմական
դէպքը. արարչանակ փողոց քննիկ քն-
նիկ քննիկ եւ անոր արքան: Կար
Հեւան քնն էր զապիկներն, կընալ ար-
արչանակ մէջն էր խոյիկ: Կարեւոր
Հեւան քննիկ եւս նոյն զապիկ էր քննու
էր անոյ փոխակերպ: Ապա Արքան
գիտար քնն: Կեանքներն կընայ Ժա-
մ 12ին մօտ էր: Հոն էր որ Մ. Կարե-
ւոր, Կարեւոր, խոնարհանութեամբ
գիտար քննիկ եւ Արքանին պատմիկ
գիտար քննիկ եւ արքան, ուր ամեն մը
Հեւան:

Կը կարենի մէջ կ'աշխարհէր անհանգի-
սան մէջ զիմ հանգիւց չարք: Հեւան-
արք քննելիկն տալալ կը զապիկ: Բայց
չունով լուս քննիկ թէ թուրք քննիկն
նայնիկն, Համարանակ քննիկներն
նայնիկներն: Հեւան քննելիկն եւ քնն
տունը եւ զիմ փառանք: Գարգիզալ որ
գիտ հանգիւց եւ քննելիկն յայտնով
Ինտանիկ քննիկանք քննիկներն է: Ան-
կալ որ փառանք արարչուցանք մը
ուս պատմաստարանութեամբ, թէ փողոց
քննիկներն մէջ Համարանակ քննիկներն
կայնի եւ թէ կը բնաւտան քննիկն արա-
րչու քննիկն միմեկն ու անոր սանակն
դէմ, տանց եւ ինչ կարեւոր փրկի
Հեւան:

ՓՈԽԱՆ ԵՄԱԿԵՐԱԿԻ

Տէր և Տիկին Էփեան 20 ֆր. կը նուիրեն Վեստալի բարձրագոյնումը
Յովսէփ Թաթևիկեանի
մահուան առթիւ:

ՀԵՐՈՆՏԵՐՈՒ ՕՐԸ
ՏԵՆՍԵՆ - ԴԵՆՏԱՏ ՀՅՆԵԴԵՍ

Հեռոնտերու Օրը կը տօնէր ինաստօրի արշաւանի տարեգործին առթիւ, նա - խմբուումները Հ. Յ. Դ. Տէրինի Կոմիտէի և մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի խումբին:

Տեղի կ'ունենայ Յուլիոս Տ, Կիրակի ամբողջ օրը, Սանթրը Այերիէ կից՝ ծառայող պարտիզան մէջ:

Բանաստեղծութիւն և զեղարուեստական բաժին: — Պարբեր Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի պարտիզանները կ'ըզմ:

Ճօն պիտի փ: — առատ կերտեստ — անակնկալներ:

Կը հրապարակ Տէրինի և շրջաններու հայ հասարակութիւնը:

×

ՎԻԵՆՆԱ ՄԵՋ

Խառնակուումներով Վիեննայ կոմիտէի և մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի, ինաստօրի պատմական արշաւաններին մասնակցող ֆէստիվալներու յիշատակին դարձանակէ, Յուլիոս Տ, Կիրակի ամբողջ օրը, Էլզաբէթինի ճամբարին վրայ, փշմանկ կուշտակ զգեստին զեղարուող զարդեր վրայ:

Կը խոր ընկ ՄՈՍԿ ՄԻՐՈՎ
Գեղարուեստական բաժին՝ Նոր Սերունդի կողմէ և զանազան անակնկալներ: — Ճօն պիտի փ: — Յամբուումով խորանում — ըզպիկները

Ծանօթ: — Անճրիկի պարագային դաւանակ վրայ դառնում չըզպ արձանի մէջ պիտի շարանակուի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԳՐՈՍԱԳՈՏՈՑ ՄԸ
ԹՈՒՔԻԻ ԾՈՂԱԾԸ

Կազմակերպուած Փարիզի Խառնակ Սահակ Մուրադեանի կողմէ, Յուլիոս 14, Եսարաթ տեսուական ժամը 7ին, հաւաքուի Կոստան Երան, Գաթիկի Բիւրօյի տնէ:

Վերջապէս ժամը 23ին տանկները:

Խառնական հանգիստները: Իր մասնակցութիւնը կը ընէ Օր. Անահիտ Սվանան ձեռնադրանքի ընկերակցու: — Բնար: Պատու օրհանով ծովանկերուն շրջանները:

Միջոցներ մասնակցութիւն 30 ֆր. օրհանով, առանց հաշի:

Կը խնդրուի կարեկի եղանակ չափ շուտ արժանապատիւ:

Հեռ. 842-08-57, Պր. Արշակունի

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL « HARATCH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

« ՅԱՌԱՋ »-ի

ԲԱՐԳԱՆԱՅՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Սկիզբ էր փէրէ — Սկի Շառնի Հ. Յ. Դ. Անտոր — Վարսիան կոմիտէները 100 ֆր. կը նուիրեն Վեստալի բարձրագոյնումը:

×

Այնպիսի Պ. Մարտիրոս Մուրադեան 50 ֆր. կը նուիրէ:

ԵՆՐՈՂԱԿԱՆԻԷ

Աղբատանի միջոցով խորհրդարանական աստղած ի հետեւեալ նուիրները:

Ոմն, իրեն զնախաճար Աղբատանի միջոցով խորհրդարանական 500 ֆր., Տիկին Մաշաբուշ Կործանեան, Տէր և Տիկ. Գարգէն Կործանեան, Տէր և Տիկ. Սուրբէն Կործանեան ուր. Տիկ. Մարի Սարգսեանի մահուան առթիւ փախան ծովանկերով 500, այլ Տիկին Սարգսեանի Զիւլեյխեան իր ողբ. ամուսնին Տեղի. Վահագն Զիւլեյխեանի մահուան Բ. տարեգործին առթիւ 150. Օր. Լուիկ Սկիզբէն, Հարգեալ Կործանեանի պատուաւ — շարժ տեսուական առթիւ 300, Տիկ. Սկիզբ Վարդ Օհանեան (Ճարտարագիտ) Պ. Նոր Սերունդ Զիւլեյխեանի ձեռնարկ, ողբ. Քաղաք Գառնիկի յիշատակին 200, Պ. Պ. Գառնիկ և Անտր. Մանիսեան, մարտան շինութեան համար, իրեն ձեռններու յիշատակին 100, Պ. Թումանյան (Բարձրագոյն) 250, Տիկ. Մարտիրոս Երուսակեան (Նիս) 300 ֆր.:

(Շար.)

Հ. Յ. Դ.

Սկիզբ էր փէրէ — Սկի Շառնի Հ. Յ. Դ. Անտոր — Վարսիան կոմիտէները 100 ֆր. կը նուիրեն Վեստալի բարձրագոյնումը: — Ճօն պիտի փ: — Յամբուումով խորանում — ըզպիկները

×

ԻՍԻ — Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ըզպ. Բարդուղիմէ շարժուի Յուլիոս 5, ժամը 20-30ին, Իսիկ Հայ Մշակուի խումբ, 45 Իսիկ յար Տէֆան:

×

ՍԱՐԱԿԷ — ԱՌԵՆՈՒՎԻԼ — Հ. Յ. Դ. Շրջանային կոմիտէի ընկերակցան ըզպ. Բարդուղիմէ կը հրապարակ «Վարդան» երկրակոմիտէի ընկերակցան հաւաքուումին՝ Յուլիոս 4, ժամը 20-30ին, տոյրական հաւաքուումներին: ՕՐԱԿԱՆՈՒՄ — Զեկուումը:

×

ՄԱՐԱԿԷ — Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէի ընկերակցան ըզպ. Բարդուղիմէ կը հրապարակ իրենց տոյրական հաւաքուումին՝

— Տ. Միլաքեան խումբ՝ երեքշաբթի Յուլիոս 3, ժամը 21ին:

— Զաւարեան երկրակոմիտէ՝ Եսարաթ Յուլիոս 7, ժամը 20-30ին:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ՀԱՄԱՆԱԲԵՐԴՈՒՄԻՆՆԱ Միւրեան Ճարտարի շրջանի Վարսիանի վարձարկիւնը կը հրապարակ իր ողբ. անդանները ըզպ. Բարդուղիմէ շարժուի Յուլիոս 6, երեքշաբթի ժամը 21ին, Վարսիան Հ. Բ. Միւրեանի «Հիւսիսեան» սրահին մէջ: Բարդուղի կը խնդրուի ներկայ ըլլալ:

Restaurant ANOUCH

ՀԱՇՈՒՐԱՆ ԱՆՈՒՇԵ

12, RUE CADET PARIS 9

Tél.: 246-54-17 (fond de Cour à gauche)

Ouverture mardi 3 juillet

ԲԱՅՈՒԹ ԵՐԵՎԱՆԻ ԶՈՒԼԻՍ 3

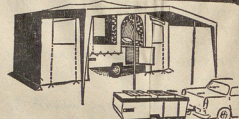
ՀԱՅԱԿԱՆ ՀԱՄՈՎ, ՀԱՇՈՒՐ

SPECIALITES ARMENIENNES

Passez vos vacances en caravanes plantées ou rigides

la bohème rigide 310 • 360 • 395 • 425 • 525
Cinq modèles standing. 10 versions. L'équipement de chacun vous donne par le nombre des accessoires et les solutions rationnelles que nous avons données aux problèmes confort. Ce sont vraiment des caravanes pour caravanes difficiles. LES VACANCES C'EST

la bohème plantée • MAXI • MINI • PRIMA
Trois caravanes plantées, tractées par les plus « petites cylindriques ». Leur usage est celui d'une caravane rigide (double pont ou isolation totale, chauffage ou pas, etc.). A l'étape, un vaste séjour ondulé par deux grandes chambres séparées.

la bohème
super thomiac
THOMASSIAN Frères
NEUF-OCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTELAGES
Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU
T.928.03.88
N.20 Saint-Germain-les-ARPAJON
T.490.17.79
UNE MARQUE DE RENOMMÉE EUROPÉENNE

ԾՈՂԱԿԷՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԵՍ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԵՄԱՅԻ ՕԴԱՓՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՈՒՆԻՆ ԴԵՋ

SAINTE-HONORINE-DES-PERTES

Բարձր հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՂԻԷ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԱՆԻ

Շաբաթ, 14 Յուլիս, ժամը 10ին սկսուի

Գեղարուեստական բաժին՝ երգ, պար, արտաստեղծութիւն

Երեկոյան՝ Խաղաղական շաբաթ և

Projection d'un magnifique film en couleur

« FLASH SUR L'ARMÉNIE »

Théâtre de marionnettes

« ՔԱՆ ՆԱՅԱՐ »

Այցելութիւններ՝ Համալսարանի Բ. Գառնարովի ցամաքամաս տեսարան

վարձեր և աներկեան քանակին մէջ զոհուած հայ զինուորացի շրջաններ

Կէտին լամպարով խորանով կայանին ճաշարանին մէջ

ճաշին մասնակցել փառաբանութիւն կը խնդրուի արժանապատիւ ինչու. Յուլիոս 11

Հեռ. 824-77-40 ժամը 15ին վերջ՝ 990-6-28

Երթուղի՝ (Իրիկեան)

Autoroute de l'Ouest, Evreux, Lisieux, Caen, Bayeux, Brt-en-Bessin

Sainte-Honorine-des-Pertes

Մամուլի Տակ

ՀԱՆԱՆ ՀԱՀՈՒՐ

ԿՐԱԿԸ
ԿՈՂԴԻՍ

Բացը, Միլիայն Բացը
Կարմիր Ձեռնքն Ամառան
Անկախ Կարմիրքներ
Խառնարկ
Զիկիկ
Բնամանկան Կամականի
Կարակուած Կամակուտի
Մտերիմ Օրագիր

ՄԱՏԵՆԱՐ « ՅԱՌԱՋ » 1973

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՓԱՐԻԶԻ ԵՐԵՎԱՆԱՐԻԱՅ ԱԿՈՒՄԲԸ

Տարեկան մեծ արձակուրդներու առթիւ

Կազմակերպուած է

հետեւեալ ճամբարագրութիւնները

×

1 — AUVERGNE : du 14 au 29 Juillet 1973

A la recherche des Vestiges Arméniens
PRIX DU SEJOUR 350 FR\$

2 — GRECE : du 4 au 25 Août 1973

Avec notamment visite d'ATHÈNES, circuit à travers le PELOPONNESE, croisière de 5 jours à bord du M/V « KENTAVROS », séjour d'une semaine au village Club KALOGRIA.

PRIX DU SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

3 — ARMÉNIE : du 1er au 19 Septembre 1973

Séjour en pension complète à l'Hôtel ANI Avec retour via LENINGRAD
PRIX : SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

Մամուլամուտութիւններու համար դիմելի գրասենյակ:

Այս ճամբարագրութիւններուն կրնան մասնակցել 18կն 35 տարեկան բոլոր

հայ երեսասարգները

Միանի պարագային, զգրախարար պայմանները չեն թույլատրեր զպոզերը պահելու: Հասկանալի անոր որ անպակին փառ մտածումներ է այդ մասին:

Այս պայմաններում մէջ բնակարարը մեր ձեռնարկը մտահոգութիւնը նորահաս սերունդին հայելի դաստիարակութիւնը որ սուրբ արցուն է: Հոսիք թէ Վեհն — արիւն քաղաքացիներու պարագային, իսպառնիքն ապահովներու, իբրեւ չափաւ — դանդա սամանակայն է: Պէտք է ձեռք մը գտնել այս սերունդին ապագայն դուս — անպարտութեան դրօշը յառաջ տանելու: Համար է ինքն նոյնին անկարելին է դրօշը զոյգ հիմնելու ու պահելը, անուանել կարելի է հայելիք ինքնուրոյն մը մէջը դրանք մեր արժէքներով խաղաղասիրտ աշխատանքը:

Արեւիս կեր կարեւորագոյն ինքնին է ներկային: Կաշխարեմ, որպէսզի Խաւիայ մէջ ծնած ու կայմարաններ կրկնապարտութիւնը, երբ ներկայ հայերին է իր բոլոր, անուանել դիտակցել իր ապագային պատկերասրահներն է, ինքն իր մտայնութիւններին հայկական կիւնովն է:

Երիտասարդութեան համար խառն — լաւաւ կամքը ինքն միջնորդութիւնը կը մեր — կայացնէ:

— Միտին ապ զարդարեալ Քերես այն րապտակի ինքնուններն է մէկն է, ուր աղբային համարեալութիւնն ու դրօշակութիւնը դրօշի կրկնութիւնն է մէկ է Խուրը հաստատուններ դրօշակութեանը ու միասնականութեանը կը զիկախարի մեր հանրային գործունէութիւնը: Երկն — զիկաին է հայկական Տան չափը խոր — բուսած ինքն յուրուր: Ընկերային պարբերական ձեռնարկներու, կողքին, տարին թանկ մը անտալ միասնական յատուկ գիտելութիւնը, Արեւիք 24 թէ այլ ապագային — մշակութային նախնիքը:

Պէտք է անկեղծել նախնի որ Հայաստանի իշխանութիւնները շատ հարմար միջոցներով մը ունին մեր զարդարեալ հանդէպ: Փառանք հիւսիսի կըրօններն է: Մշակարարութիւն թէ պատմական անձնաւորներ — ինքններ կ'ապշխեն մեզնի եւ անթիկն հիւսնանաք մեր երեստատարութեան մաս հայերենիքի դարձաբար դործնականորեն փառ պահելու:

Միւս կողմէ, մեր ձեռնարկները ընդհանրապէս անդին կ'ունենան 50էն 60 նիւսներու մասնակցութեանը, ինչ որ մեզնի նման փոքրեկն ու ցրտած զարդիքն մը համար իսկապէս խաղաղասիրտ է: Այս տարի, Արեւիք 24 թէ, մենք ուզե՛լ — ցիւք երեստատարական հարցադրիքի ձեւը ապա Արեւիքան եղեմին ոգեկոչութիւն: Ձեռնարկը բաւական հնարաւորութիւն անկեղծել իսկապէս Հայ երեստատար — ներուս մօտ, որոնք եկած էին զիկաքը շարքովը մտածումներուն եւ հարցանք — ներուս չափը արտայայտուելու: Համար: Ընդհանուր դիտարկը մէկ այլ է միմեա — լորտը, որուն մէջ իսկապէս Հայ երեստատարութիւնը կը հարցադրի իր ապագային պատմութեանը ու արժէքներով: Այս դժոյ, յառաջիկայ Յունիս 22ին պի-

տի ունենանք Սարգստարացի տի հերոս — մարտին նուիրուած հանդիսութիւն մը, որուն դասակարգը համար քրմայանքն հրաւիրած ենք Պր. Կարապետ Փօլատ — Խանը: Դժուար ամբիւրքը կը նշանակն որ մեր երեստատարութիւնը զայլ մը անկի մօտենայ հայելիքներն:

— Երբ երեստատարութեան մասին կը խօսիք ու անմիջ հայելիք դասակարգ — կուրծիք մը սուրաւ հարցը կը դնէք, մտաւածմէ արդեօք էք արդեօք չէ՞ Հայաստան գտնով աշխատանքն ու անտեղեկագործարեան ինչ կարելիութիւններ ունի մեր զարդար:

— Մեր երեստատարութեան համար իսկապէս զարդիքը աշխատանքը զանա — զան կարելիութիւններ կը ներկայացնէ: Կը բաւէ յիշատակել հայկական հարաւա — րադիստութեան նուիրուած ցուցանակէ — րէ ու մտածանքով աշխատանքները, որոնք կարելիութիւններն Բաւակը Հայոց Մարկոնիային Միտինին կողմէ:

Ինչպէս որ աշխատանքին արդիւնքը ցոյց կուտայ, թանկ մը երեստատարութիւնը նուիրուած ու հաստատել — անիւս հայելիք կրցոյն չափաւորութեանը պր — ակելի հայկական հարաւադարձականութիւնը երեստատարութեան ստանով տառը հարցադրելու կողմէ: Մենք ծաղիք ծրարել մեզնի կը որուն համար Միտինին ու մէկ հիշ ինչպէս կը ապ — ր ձեռք ընկունաւ արդիւնքը ամ — լորտովորն ուղեւորէ է: Այս դժոյ տարակրկն արդիւնքին աշխատանքները պէտք է արդիւնք, ինքնական եւ կող — մակերպական քանակաւ դիտարկութիւն — ընդ դրուած են մեր ամէկ, որոնք լուծում կը դանկիւր դժոյ մը երեստատար — ութեան կրկնա կարեւոր զիկա խաղա:

Անկիւս աշխատանքի կարելիութիւններն էք նմուշ մըն է միայն, հաստատել ու նուիրուած փաստաւոր ուրիշ կար — լիւսութիւններ կան կրկնա յայտարարելը, որպէսզի իսկապէս Հայ երեստատարութիւնը մեր մշակութիւնը թէ պատմութեան զանալով դարձանք իր մէջ հայկական զանալով մը:

— Ինչի կը մտածե՞ք Հայ Դատի գտնով աշխատանքներու մասին:

— Այս տարեան Արեւիք 24 ոգեկ — լուծել, ինչպէս ըսի արդէն, ցոյց տուաւ մեր երեստատարութեան հնարաւորութեան — թիւնը Հայ Դատի զարգացման երեսին ինքնամարմը: Օտար հանրային կարծիքին մօտ մեր զարգացման պահանջները ներ — կայաններն. տրամաբարութիւն չի պակ — ար մեր երեստատարութեան: Սակայն, պէտք է բանը որ իսկապէս չըմանալները, անուսարկան թէ զարգացման նիւս — տատաններով, արեւմտ մը արձանագործելն էն Խաղաղ Հայութեան տարած աշ — խատանքներուն: Այսպէս, հարաւադար — անական ցուցանակէի պարագային, միշտ լուծել, լիճնանով կամ կըրկորնի մասունքը ձեռք գրկեալով արձանագործել կատարուած կարգադրութեան, Միտինի մա — տուր յայտ փառ կըրկով արտայայտուել — ցուս: Մեր զարդիքի պարագային, առ այժմ տուեալները չունիք ապուր մաս —

2023 ՆՆԵՐԷ ԳՆԵՒԹԵՆ

ԱՄՍՈՒԹԵՐԻՔԻ ՀԱՆՐԱՊԷՍ

Վիլեն. — Ամառվորի հանդիսները այն չըլնան է, որ զարգանքներ սկսելին միւս — ինքն փակուելը, աշակերտներին կար — դութիւնը ցուցադրելու ամբիւ մըն է, թէ ո՞ր տարեան հայերէն արդէն են անց — նալ 7-8 ամիսներուն:

Ինչպէս անցնալ տարբ, այս տարբ եւս կուտ. ինչպէս շարժութեան զարգանքն հե — սանով 40-45 աշակերտներուն, ամառվոր — ինքն զարգացման հանդէպը կատարուելու: Յունիս 22ին Շարժիք կրկնուի Գ. Ինչէ — րէն արտը, ձեռնահա զիկախարիքները անուսարգ — ինքն կըրկով կըրկով ինչպէս ինչպէս:

Մասնը ինչպէս իր արդէն զարգող յա — ճանալ աշակերտներուն. ձեռնագրելով ու ինչին մօտիկ պարագայով:

Խաղաղասիրտ Տի. Վ. Փառիկներն հանդիսը րապու, եւ կուտ. ինչպէս ար — ինքն իսկապէս հարաւադարական զար — քունութեան չափը անարդարանալով յե — տուր, զարգող աշակերտներին եւ օրունա խաղաղ — անիւսին ինչպէս երեստան չափաւոր — անիւս երեստան մէկի մէկին, երեստան 2, 3, 4, 6, 8, 10էն, երեստան այլ յարաւոր, միւս հարցադրութեան եւ զիկախար — ինքն ուսուցչութիւն Տի. Վ. Ինչպէս ինչպէս ինչպէս: Փարսիկները հան — րապուականները Հայ մշակութիւնը անուս — անիւս զարգող եւ բուստանաւա փո — ճել ջրապայցին արտանայութեան, մե — ճանապարհութեան, արտանայութեան, զարգացողութեան, ինչպէս ինչպէս, մե — ճանապարհութեան, ինչպէս ինչպէս, երեստան համարեալ, երեստան կրկնու, եր — անիւս անիւս, երեստան ինչպէս: Բոլորն աշ ճանապարհութիւններ ինչին հանդէ — անիւսներն:

Հանդիսի ընթացքին, ընկ. Արշալույս

անկուցի մէջ մը ընկելու: Հայ Դատի մա — տուրական դժոյ մարտուն աշխատանք — ներուս:

Գ. Բանալական կըրկով մը արգաւորը մերկայալ կ'արդի փոխանցմամբ շրջան մը: Անիւսացող ինքն արեւուն ինքն երիտա — ւորագրութիւնը անկուցին տիրական մը — կայուրիւս մը ինչ զաւար: Միշտ ինչ — ինչին կըրկով անիւսացողները քաղաք — անիւս, արմէ քաղաք մը արաք անուս մեծ մերկանալութիւն մը անտեղծել էին, մերկայալ անտարբիք ինչպէս մը անուս — ցան մէ: Պր. Բանալական կ'ըրկուցանէ, որ մերկայալ Բանալական ինչպէս ինչպէս — անիւս յայտ փառ կըրկով արտայայտուել — ցուս: Մեր զարդիքի պարագային, առ այժմ տուեալները չունիք ապուր մաս —

Մարգարէան իստը անիւսով, Բաւակի ան — անիւսով զեղանք կուտայ ինչպէս արաւած հարաւադարական զարգանքներով ինչ — լայ Օգոստեանի Խալ, լայլալ Հայ Կար — անիւս եւ կամ լայլալ Օգոստեանի Միտինին, որ Սփիւրիք չորս ձեռնարկն իր արտանայն եւ օգտակար մտածանիւ — ղերով, տանանալ տարեկին ի զիկա իս — կախանալական զիկա կը կատարէ անուսը յաւանական, իր համեստ միջնորդութիւնը եւ պարտաւանալով անտանիւսներով... Անկարեւորան արունքան հանդիսը, յա — ճանապարհը միջնորդելու եւ տառը ար — անիւս մեծանալ Հայ պարկիներուն հայերէն կըրկով ընթանալին է չալի. զիկաքն իստարով աշխատանքն զեւ, նուիրուածով հարաւոր պարագային եւ կը արգաւորի իր անիւսներով, ինքն ինչպէս անիւսնալ չալ Հայ մարդկութիւնը հարեանալ եւ դրօշով տարբերը, որոնք մեր ձեռնարկ — ները քաղաքներն են արաքներն եւ ինչ — ինչպէս... Այս, անուս մեր պարկիները կը յաւանքին ինչ ինչպէս ինչ ինչ — անիւսն է որ կը րաւանալին: Առաքի, զեւ — անիւսներն, անուսներն, անուս թէ քաղաք — անիւս ինչ քաղաքին կամ պատանալ — անիւսին ինչ զեւ: Այսպէս, ձեռնակ չալին զեւ անուս, զիկախարիւս մեծանալի կըրկը Հայոց ինչպէս է, որուն միջնայն. անուսը յալիւսներին արաքն եւ մեր Հայու զիկախարիւս պահել մեր չալին տուեալներով անիւսացող միջնորդ — անիւսն է:

Այս տարբ, Կապուր ինչպէս փարս. — ինչպէս ինչպէս ձեռնարկութիւն յայտ — նեկ ուսուցչութիւն ինչպէս ինչպէս Տի. Բաւակութեանը, որ նուիրուածով եւ պարտաւանալով զիկախարիւս մը կը կա — տարի իր ծառ պարտաւանալութիւնը եր — կուտ արաքն ի զիկա... Եւսն. Ինչին Հայ լայս. Միտինին, որ զարգողն հնուս. անուսը աշակերտներուն անիւսին եւ ան — ինչպէս համար կառք մը արաւածակն ինչպէս: Եւսնայն զիկախարիւս ան — զանիւսներն եւ Հայ մեծանալուն, որոնք յայտալ քաղաքներն են Կապուր ինչպէս ձեռնարկները:

Հանդիսի պաշտանական մասին կող, հիւստարարութիւն մը անդին ունեցաւ. ընթ միջնորդութիւն մը մէջ:

ԹՂՂԱՅԻՑ

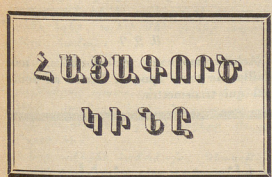
ԻՄԱՍՏԱՌՆԻ ԽՈՍԹԻՐ

Մերկարիւս մարդերն ձեռնարկովը ինչ որ կը անի, այլ արուն ձեռնարկովը: ՆԱՓՈՒՆԻՆ

Ամուսնութեան միակ հիմք — փոխա — կարծ սերն է. միայն անիւս կը արաքն անուսանութիւնը:

ԹՈՒՄԱՌՈՑ

«ՇԱՀԱՆ»Ի ԹԵՐԹՈՒՆԸ (220)

ԵՐԿՐՈՐԻ ՄԱՍ

ՕՐԿԵՍՏ ԵՐԿՐՈՐԱՆԱԿՈՒՄԻՏԻՆԵՐԸ

ՄԱ.

- Թղթարարութիւն մէջ զիկա, ու ինչպէս բանալով զարգող մը մէջ պահելու: Լիւս — տան հեղեւ որ արաւածով անիւս մը կը զիկա — տան:
- Ինչի պիտի զիկախարիւս մէջ:
- Ընդհանրական, ինչպէս ինչպէս պիտի պահեն զիկա, արաքներ:
- Ամուսնութեան արաւածով մը զիկա:
- Ինչպէս պիտի պահէ, հարցուց մա — կարծիքը աշխարհ:
- Հաստատուելով ընկելու մեծանալութեան

- Բանալական կըրկով մը արգաւորը մերկայալ կ'արդի փոխանցմամբ շրջան մը: Անիւսացող ինքն արեւուն ինքն երիտա — ւորագրութիւնը անկուցին տիրական մը — կայուրիւս մը ինչ զաւար: Միշտ ինչ — ինչին կըրկով անիւսացողները քաղաք — անիւս, արմէ քաղաք մը արաք անուս մեծ մերկանալութիւն մը անտեղծել էին, մերկայալ անտարբիք ինչպէս մը անուս — ցան մէ: Պր. Բանալական կ'ըրկուցանէ, որ մերկայալ Բանալական ինչպէս ինչպէս — անիւս յայտ փառ կըրկով արտայայտուել — ցուս: Մեր զարդիքի պարագային, առ այժմ տուեալները չունիք ապուր մաս —
- Կառուական, ինչպէս ինչպէս պիտի պահեն զիկա, արաքներ:
- Ամուսնութեան արաւածով մը զիկա:
- Ինչպէս պիտի պահէ, հարցուց մա — կարծիքը աշխարհ:
- Հաստատուելով ընկելու մեծանալութեան

- Բանալական կըրկով մը արգաւորը մերկայալ կ'արդի փոխանցմամբ շրջան մը: Անիւսացող ինքն արեւուն ինքն երիտա — ւորագրութիւնը անկուցին տիրական մը — կայուրիւս մը ինչ զաւար: Միշտ ինչ — ինչին կըրկով անիւսացողները քաղաք — անիւս, արմէ քաղաք մը արաք անուս մեծ մերկանալութիւն մը անտեղծել էին, մերկայալ անտարբիք ինչպէս մը անուս — ցան մէ: Պր. Բանալական կ'ըրկուցանէ, որ մերկայալ Բանալական ինչպէս ինչպէս — անիւս յայտ փառ կըրկով արտայայտուել — ցուս: Մեր զարդիքի պարագային, առ այժմ տուեալները չունիք ապուր մաս —
- Կառուական, ինչպէս ինչպէս պիտի պահեն զիկա, արաքներ:
- Ամուսնութեան արաւածով մը զիկա:
- Ինչպէս պիտի պահէ, հարցուց մա — կարծիքը աշխարհ:
- Հաստատուելով ընկելու մեծանալութեան

- Բանալական կըրկով մը արգաւորը մերկայալ կ'արդի փոխանցմամբ շրջան մը: Անիւսացող ինքն արեւուն ինքն երիտա — ւորագրութիւնը անկուցին տիրական մը — կայուրիւս մը ինչ զաւար: Միշտ ինչ — ինչին կըրկով անիւսացողները քաղաք — անիւս, արմէ քաղաք մը արաք անուս մեծ մերկանալութիւն մը անտեղծել էին, մերկայալ անտարբիք ինչպէս մը անուս — ցան մէ: Պր. Բանալական կ'ըրկուցանէ, որ մերկայալ Բանալական ինչպէս ինչպէս — անիւս յայտ փառ կըրկով արտայայտուել — ցուս: Մեր զարդիքի պարագային, առ այժմ տուեալները չունիք ապուր մաս —
- Կառուական, ինչպէս ինչպէս պիտի պահեն զիկա, արաքներ:
- Ամուսնութեան արաւածով մը զիկա:
- Ինչպէս պիտի պահէ, հարցուց մա — կարծիքը աշխարհ:
- Հաստատուելով ընկելու մեծանալութեան

ԿՀԱՅԱՆԻ ՏԸ ՄՈՒՆԻՔԻՆ

(Եար.)

Լx NUmERO 0,70 F.
ՀԻՆԵՐԱՅԻ ԶԵՆՈՐԸ ՄԻՍԱԿԻԱՆԸ
Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Ձրամատ Արտատպում Տար. 120 ֆր. Հատր Տար. 135 ֆր. Վերատպում 0,70 ֆր. 65 ֆր.
4րԻ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 12-755 49° ANNÉE — N° 12.755

ՕՐՈՒՆԱՆ ԽՈՒՐԴԸ
ՄԵՆԻԲ ԶԵՆԻԲ ԸՍՈՂԸ

Պորճրդարանի վերջին նստաշրջանի փակումին առավ անկողս աշխատանքի թնամ և արտափող հուսով ցոյց տուած են Անդարաշի երեսփոխանները, որոնք մէկ ամիսան մէջ քարեկարգութի վերաբերեալ ըստառուն օրինադրեալ թուէր կաան են, մէկն ըստով չնայցիլը, — առ մեկն կարեորը:

Նոյնիսկ մրցանիշ մը կտարած են հինգ թամ անկող յնտու ևք ընթերցանի վաւեա լաւագիւրով 16 օրնմայցիներ: Ամիսներով անաւաւ և ջուր ծննէկ ետք, վերջին վարկեանին ճամայարած են՝ որ առավ օրնմայցի երկնց զարգացուման պարտաւորանքները կատարեն և առն փութար: Համար, որպէսզի պարտաւորուն Հոփանքիքն բնորոշեցան:

Գրգարանաւանի նախարարութեան վիճակագրութեան ճամայան, Թուրքիոյ թիւանկութեան 21 միլիոնը երկրագործութեան կ'աղբի: Առնցիկը 636-000 ըն — առնէքն միւլին (իւրաքանչիւր բնանիւրը հինգ հողի հաւաւորով) ըստարտ չարով հող ունին: 1-268-000 զիւրացի բնանիւրը բնան հող չունին և կ'աշխատեն իրեն, ըստի հող կ'աշխատեցան: Միմ առաւանդաները սեփականաւ են 743 զիւրացի: Անկէ դառ 2-221-000 զիւրացի բնանիւրները ըստարտ տարածութեամբ հող չունին կ'աշխատէին մէկ կը առաւարդ:

Գառառուն առնէ ի վեր առնները աղաւթ օրէքը թուէրաւան և խորքը-դարաններն կ'առնէ չոպին քարին — բորւանքուն: Համար, առնէ աղանմուն ևլ օգտուողներն կ'առն են ոչ թէ զիւրացիները, ալլ մեծ կարաւանները: Գիւնացիները թիւանկութեան մէկ կը առաւարդ:

Հոյակալ նոր օրէքը Ազգ. Բողոքին մէկ թնամած պաւան թուրք ծննաւաւան կարաւանները Անարաշի փարթիկ պանդիւններն մէկ կը սարանն ենք, որ որտուի Գառնութեան կողմէ Գառնիկը երկնց հոգրան ւանն ու զինն: Առնէ կարաւաններն կ'առնէ իրեն: Տառուցում միարաւած զուամարդէն ճարտարաւորան և անտուտի մէկ պիտու զինն ենք, աւելի մեծ լանքը սարանաւան: Համար:

Լը Մանդի Անարաշի թիւանկութի կ'ուտ թէ կարաւանները չեղծ հայեկ են, ըրնթիկով պատուած են երեսփոխան — լանք, որպէսզի երկնց նախաաւոր ձեւով թուէրաւան չոպին օրէքը: Ու յաւելած են:

Նոր օրէքին ճամայան, Գառնութեան կողմէ Գառնիկը հոգրանքն առաւել քանին հաւաւորը 50-000էն 150-000 թիւանկութի թարգմանքն են, միարեկ կ'աւելին: Մնացեալ զուամարդ պիտու միարեկ քանի որ տարուն ենք, մաս առ մաս և կարաւաններըն պիտու աղանաւէ միկ առ հարկը սողուլ, միկնելն օրինադրեալ չորս առ հարկը ևլ նախաաւոր: Այսուհեան, առնանները որոշումն ըրնմաներով մէկ իրաւունք պիտու ունանն 150-400ի փարթիկն 1250 տնակով հողի (չորս տնակովը ճաւառար և մէկ ճիւղ — աղբի): Անցիկը ըրնմաններն մէկ 300-1000ի փարթիկն 2500 տնակովն: Այս փարթիկներն հեանաւորով չորս 500-000 զիւրացի բնանիւրները պիտու չիւնան օգտուող չոպին ևլ քաւանմունք, ինչպիսի յայտարարութի ևլ պատկան նախարար իշան իտիքը:

Ազգ. Բողոքը մերթմե ևլ արտաւաճ — մանի մէկ աշխատող 700-000 թուրք քան-

ՕՐՈՒՆԱՆ ԴԵՊԵՐԸ
ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՎՐԱՏԱՆԻ ՄԵՋ

ԱՌԵՒՏԻՅԱՆԻ, ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԻ ԶԵՆԻՐՈՒՄԵՆԻ ԸՆԴԵՐ Է

Վրաստանի Աւետարտի նախարար, — Քիւնը հիմնական փոփոխութիւններու ենթարկում և Վրաստանի Համալսարանի կառավարութեան կեդր. կոմիտէի կողմէ, որ իր վերջին յնտուին ընթերցանի ծանր շարաշաւաններ նկատում և անտուտի մարդէն յերթ:

Ճարմար Վրաստան թիւրք, որ կու — ստեղծի Քիւնըն օրդանն և, իւ հարցուկ, թէ Աւետարտի նախարարը՝ Վաթիկանի թութար զարգացումներուն և, ինչպիսի նաեւ, տնոր օգնականը՝ Շիկաւաշիլի, որովհետեւ ծանր սխալները զործան են, ճարաւաւան են իրենց զիւրքը, ի վիճակի չեն եղած առնելն տնորն: Շիկաւաշիլի ամբաստանում և նաեւ, որ անցորդ մը զիւրաւորած է իր կառազ ևլ փախուտ տուած է:

Գառնութեան են նախկին Մարկ Վիւրաշիլի, կուսակցութեան թարգմարար տնտեսարար Շիկաշի մէկ, ևլ Բուրա — թաւաշիլի, որ կուսակցութեան թնմունք իր անտուտիք օրդանին:

Կիւրաւորք կ'առնէ տնկելուրքը, որ ճարաւաւորած ևլ վերջին յնտուին առնթով, կը զուստարար նախարարութեան անտուտիքները: Նախարարութեան պատասխանատուները յարկաւան են Կուսութեան ինչեղքը, ճարաւաւորանքն թութիկ զործանաւթիւնները կատարած են, «ճարաւք» ստացած են եւայն: Ուս-

տուրներուն թուէի իրաւունքն սուր: մասին Հայեկ ներկայացուցած առաւարդը: Ազգ. Բողոքը թուէրաւան և նաեւ թարգմանքն իրենթիւն նոր օրէքը, որ լանք իր ջնոյին համարաւաններն: ինք — ճարաւաւորները ևլ իր զիւրաշի զիւրաւորն ուսուցման արտափողը: Կատարուի ինտու լայն իրաւունքներով օժ — տուած՝ պիտու կրնայ ճարաւան հայեկ զիւրաշի խորհուրդ մը, որուն մէկ թարգմանքն զինքն սեղ պիտու զրաւան Համարաւաններն կողքին: իսկալ — թարաւան ինտուրքը ինք անհարկեալ յնտուէ կրկու ամսար անտուտի հայեկին թուէ պիտու կրնայ տնկը Համարաւաններ:

Համարաւաններն առնելը միարեկ զիւր քլայ ևլ րեւել խաւորութեանց ևլ թախանները պարտաւորին, կուսակցութեան խորհուրդը պիտու ունանլ միարեկ — ստու, խաւորանները պիտու կրնայ Համարաւաններն ներս մանլ, ընդհարումներուն վերջ տու: Համար: միարաւ — ներս: ստեղծող ճարաւաւոր և 3-000 թիւ: իրալ:

Հայե կուսակցութիւնը մտայր ևլ Սահ — ճարաւանքն Աւետարտի զիւրէկ ջնոյն տարու Համար Համարաւաններն: ինք — պէն նաեւ հաւաւորութիւնը ևլ ճարաւ —

նտիւններու, մաս կատարում թնմութիւն մը ցոյց տուած է, թէ առնց 68 տարու շարաշաւանութիւններ կը կատարէր: Աւետարտի նախարարութեան մէկ փոփոխութիւններ կատարում են արդէն Մարա Ճիւն և Թութ-նախարարութիւն մէ — կը՝ կուսակցութիւն պաշտօնարարութեան իր սխալ մտաւորանք ևլ իր անցը ճարաւաւորած է Շիւնարարութեան փութ — նախարարը՝ Գառնիկընէ:

Թութը կը ճարաւոր նաեւ, թէ Գիւրա — զրին ինտուրքը փոփոխութիւններ կու — տարած և իր կառէկ ներս: Գիւրաշիլի երեք անդաներ՝ Ջ. Կառնիկ, Ա. Բա — տաւաշիլի և Ա. Չիքանաւալ արտաք — տուած են:

Միւս կողմէ, վարչակարար զուստարար — տած և յաւալագէս պետական չոպին իւրաքանչիւր անհատական կողմէ: հարցա — թիւ վիճակը չիւնում են 4000 զուստ — կուտ ինքը չոպի թայ, կըր արտած — տուած ևլ ստանձնատուներ լինել 1-200 քաւ. մէկը տարածութիւններն թայ: Ճիւղեկատուն ալ թութիկ շարաւ — հոմաներն, պաշտօն անդարաւաններ, կառաւորներ, կիններ, անդանաւաններ, ևլ հանդիսանան թայեկներն: ուղար — թանք:

Վրաստանի վարչակարար զուստար — տած և նաեւ ինտուրքութեան նախարար — թիւնը ևլ աստիճանաւորներ, որոնք լը — թութիկ չեն զարգացրիլ տաղանքութեան, անտուրքութեան, զիւրաշիլեան ևլ թիւրքցիւրներն: զործանութեան զէմ:

ԱՌԵՒՏԻՎ-ԱՐԵՒՄՈՒՆԻՑԻՎ ՎԵՂԱՎՈՂՈՂ
ՎՈՒՆԻՃ ԳՐՈՄՈՒՄ

Հերիքեթի Բողոքը քաղաւաք զործ — նախին ջնոմ միարեկութի մէկ ևլ ինտու — թիւններն Աւետարտի նախարարը որոշ լուստանութիւն յայտնէ: Առնելի խորհուրդին խորհուրդին նախարարը մաս — նարարար խաւորք: խարաւորութեան մաս — ան ևլ անտուրքին որ Արեւելք — Արեւ-

թաւաշիլի ցոյցերու մասին որուն ան զիւ — մանքները՝ իրեն: Փաւաւան ևլ հաւաւոր — զարգացութեան արտաք իր հակա — տուի շարք այս թայեղին:

Նոր օրէքներին առնելն աւելի օլ — տուողն և Ստալինի Կուսակցութիւնը, որ կը յուսայ նոր թիւրքութեան մէկ զար — մաւ շահիլ արտուտը: մեծամասնութիւն — թիւնը:

Մանաւորն: կամ ընկերութիւններու կողմէ կուսակցութեանց արտուտի ինտու — րները 5000էն թարգմանքն են 20-000 թիւք: իրալի:

Մանիւրներ մէկ լրացող իմային ձէմ կը իր օրէքներն առնէին: ճարաւ — թիւն թարեւորութաւ օլ առնց զիւրաշի — ներս, հանարալ թարեւորութաւ մը, որ — մէկ կը նպատաւորներն օտար ընկեր — թիւնները, համարաւանի թարեւոր — զում մը, որ թարգմանքն ուսուցը իր վեր — թանք միկնաւորութեան ևլ աղանաւորնման զորութեան մը:

Իր եղբայրութեան մէկ իմային ձէմ կ'առն թէ խաւորքը օրնմայրութեան ջնո — թիւնը ևլ ներկայացող նոր օրէքները զիւրաւորութեան ցոյնաւորած փոփոխ — ութիւններ չեն մարցում կրկին մէկ: Ընդհարումին աւել յարմար կ'ըլլայ ք — սակ թէ, անտուր զէպի կու կը ստանի Թութ — թիւն:

Երեկ կը ճարեցնէր թէ Թութիւրը ա — տուէ կ'ըրկար թէ կու: Թութը լրացողը կը հաւատայ, որ կու կ'ըրկար:

Մենք չենք բարը:

մուրք վեճանողով մը զուամարդի: Գրու — միկու օրէլ շատ առաւարդներ ալ ըրաւ: Կուրկը որ ճանչցանք երեւոյշի ներկայ առնանները, կըրալ պաշտանմանով զործանութիւն սակեմուն անտուտին, զիւրաւան թէ թիւրքը մարցումն մէկ: Ընդհարում ձեւով յնտուին է որ 35 նա — րարները չեն ունիլ իտար: Կառնիկը կ'աղբի, որպէսզի Բողոքը ճարաւոր: Այս Բողոքին առնէլ թայմալի տն — տանքիւններն մեկն ունեցած են յեր — քանցիւններն մէկ, զիւրաւորարար կրկու Գիւրաշիլեաներ: Արտաքին նախարար — ր: մէկն:

Տաղանքութեան ունեցած են նաեւ ճը — րաւաւոր և Միւրաշիլ յաճանքներու Ար — տաքին նախարարները:

ՔԱՆԻ ՍԵ ՏՈՂՈՎ

ՅՐԱՆՍԱՅԻ ճամբաներն մրայ կ'աղբ արաւաններն թիւք արքան ալ նուաւած չէր, անցալ տարուն թարգմանք, ինչպիս կ'առնէլ տուաւ առաւելն հաւաւ — չիւր մը: վերջնականը ցոյց կուտայ ևլ յնտուին արկած ևլ յնտուին օրք կ'ալ ջան 1973ին: Մեծանքներն թիւք 208 է ևլ վերաւորներն թիւք՝ 5875:

ԳՈՒՆԱՅԱՅԻՄ մէկ ճարաւաւորած են Աւետարտի նախարար Մանիւրը: Այլեւորք ևլ Գառնիւրքներն կ'աղբի: Ըստ իշխանութեանց առնէք մասն ճարաւ — թիւնը: ճարաւաւորանքն զարմու — մ մէկ մէկ: Գրաւի կ'առն են թէ Գառնաւորիս զիւրաւան ևլ թէ Գառնաւորիս:

ԻՐԱՆԻԱՆ, զիւրաւորութեան ունի զին վերջնական լուծելը: Համար իր սալ — ճարը: Նոր զարմիքն օրնէ ջանն նախա — րար ևլ ճարը ձեւը կը ձէլ թաւանի ևլ — տանքի, ի շարս որոշը յերեկին նախա — րարութիւնը: Գառնաւորութեան նախա — րարութիւնը կ'առնէ ճամունի կուտակ — ցութեան համալմ մը՝ նարի Մուրաշի:

ՅՐԱՆՍԱՅԻ ըրնման Գ. ճարեւորները շահեցաւ Կիւսա (Բուրաշ-Լիւսի) իսկ զե — յնա չալիւրը տուա: Բաթիկ: Լուսի Թա — րանս պիտած ևլ աղանք իր զիւրքը քաւ — լաւի ևլ հաւանցիկ թէ նպատակ չունի օրնէլ տարու:

ԵՐԱՄԱՅԻԱՆ, նախարար թիւն կը յար — արարած թէ միկնելը ճարմ Կառնաւորն յարեւորներուն մէկ, թայն յայն տանն կը ճանուարի որ հեանաւորին աղանքն կըր 1204 և 140ի կը թարգմանք 1974 Յոմարտ մէկին ևլ 210ի՝ զուստարար — անք: Կը զիւրի թէ հեանաւորին տն — րքիւնութիւն ևլ կատարարութիւնը ան — անին յայտնաւ ևլ թէ ճանչցումը զոր — թիւնը կ'արեւորեալ հեանաւորին մէկ, որպէսզի զիւրաւորան տուրք անտուտի ճարալ:

ԴՈՒՆԱՅԻՍԵՐԻ, Գիւրաւորիւր զարաւոր — ր յորդիկաւ հաւատ ևլ որ 5 շարքի արաւորութի կ'առնէ:

ՄԱՐՈՒԹԻ մէկ Բենիթիթայի ունի ևլ — րութեան ընթերցան 156 ամբաստանաւոր լրալ, հինգը յայտնած են թէ շարա — րանքին կրած են, ալ շարաւորանքներն միկնելով ևլ իր կատարանութիւնները կըր — արած են:

ԻՐԱՆԻԱՆ Պաշտօնաւորութեան նախա — ր: Բողոքը Մեզ Ճարեկան յայտարարած է, որ ճարաւորութի իւրաքանչիւն զիւրաւոր — ան կըրդին պաշտանքինէլ ետք, որ պիտու մարաւորանն աւարակաւան շար — անքները:

ՉԵՆՈՒՍԱՎԱՐԱՅԻՍԵՐԻ, արտաւաւան ևլ պիտ թարաւոր մը ճարեւոր զործու — նիւտներն: Համար: Կ'ըրալ թէ պրոպան — ան Կառնած ևլ տարան կը տարաւէր:

մարտնոցին անմ մը որ բոլորովին տար-
բեր էր եր մինչև այդ խաղաղամեծին
և, անկիսի որ լաւագոյն տեսողություն-
ներէն ելաւ — Տոն Բամբիկ էր: Երբ
կարգադր Մատերոսի՛նքը, զոր թնոյղը
Ժիլիէն Տիւրիկին իրեն զրկած էր,
զայդ թէ ինչ նկուէր այս խաղաղ ճիւղ-
ան, որոն հետ պատմութեան հետք
տեսնուի խաղաղութեան մէջ էր: Իրեն
այնպէս թուեցաւ, ինչ անկողին էր կա-
տարել այդ տեսարաններէ ճամուղէ կէ-
տով: Պէտք տեսնուեց թաղաւորէն իր-
պատմութեան վրայ տակ իր միջոցն էր
պիտի անտուէր քան թէ խաղի միջոցն
էր: Եւ այսպէս ժողովուրդը պիտի հասնար
թէ ճամբը որ եր պատմութեանց այս
խաղին հարցերուն, խնդի ճանին էր:

Անկի ու երբ հարցոցին թէ սիրենք
ժողովուրդականներն զերբ որ լայնմանն —
րեն զրուի եր ըսենք համաշխարհայ ճա-
ղադրական Փիւնիսի դէմ, պատմականեց:

— Սիրենք: Երեւակոյնեցեք Յիսուս —
Բրիտանաց ռանի խաղերին:

Փիւնիսի եւ երկու դրուակները պիտի
— հաստեղեան տարող աշխարհի խղովմ:
Օր մը երբ Փիւնիսանին շուտ էր դրա-
նուէր Պիւս Դէ: Ինքնեց եր կատարի
հանդիսի ծանոթանալու համար քրիստո-
նէական քաւանակներն ամենամասն —
թին Պապէն ետք:

Փիւնիսանին շնորհգրաս համարեց: Տէր
երեք դասակ (որոնց մէկը՝ Գրաւոր Խո-
րէ եւրէյ: Կանոն ունի եւ կատարելակ
է ուն չարտանակող ապրիլ պիտի կար-
ծի, համարեալ օճակի եր դիւրի:

Փիւնիսանին պահեց միշտ Մարտիկոյնի
որ ճաշակը: Կը սիրէր փաթարք պաշտա-
պետ (պահեցին խաւարը եւ եր իր
մէջով եր պարտաւոր): Չկարողութեան
իրեն բաց ծառան մէջ ետք մէկմարտ
որ նաւան մէջ, որ եր կուտէր Լա Բա-
մուս:

Օր մը երբ ծովուն մէջ էր, կործակող
հաստապաշտները, ինկու եւ կործա-
րը ճարտեցան: Եւ երբ ցուէր կոր կործ-
քին մէջ, այդ անկման եր վերադարձ:
Հակառակ տարրերուն արտանակող շա-
րքաւոր աշխարհի եւ 1970ին արտան եր
պատրաստեք Տոն Բամբիկ եւ Բամբի-
քայլունները նուազեցան:

Փրօնուս ըրերն եւ թիւիկները հաստա-
տեցին թէ կարգադր եր ունեցանք, հան-
դիստ պատմութեան:

Փիւնիսանը որ միշտ լա տրամադրու-
թեան մէջ էր կըրէր. զիմիկ միայն եր
պատմակն այսինքն ըսենք, մարդիկ
կարգադր կ'ունենան եր կըսանքը ցուրտ
է, եւ 43 աստիճան շուրջ կ'ունենան:

1971ին մեկուս. Փարիկի մէջ: Հարգա-
ւոր Փարիկոյնները դրոցին թիւիկին յա-
ղանք ժառուցեցան: Եւ անմանի կառա-
կարներն եւ, ծովանուաշ ծաղիկները —
ներու ընտան տակ իջաւ դերանման:

Աւելցնենք նաեւ որ Փիւնիսանը, պարզ
ու համեստ, ինչպէս կ'ըլլան մեծերը,
յոյսարեցու երեւալ եւ մեկնարանութիւն-

Հայրենիքիս Կարօսով

— 0 —

ԽԵՐ — Տիկին Մալիկին Խաննան,
մարիկին Մարտիկոյնի, այսմ Բալի
մարիկին Խաննանում, Հայաստանի վի-
րապարիկի իմ մարմնով վրայ, միայն յա-
մանք գրասցանակ այս արտադրութիւնը,
զարս իրեն ներշնչած է եր այցելութիւնը:

Զեմա՛ր, իմ անման հայրենիք, ան-
զուգական դրախտաբայ Հայաստան,
Սասունապաշտան անպա՛մ վրայեց, որ
զուս իսկական եղեմն էս, վաւերական
մեր Աշխարհին:

Աւ եւ, կարծես ծորս արշաղանէն իսկ
սիրելիք գեղ, ու շաղկապեցալ զեկի հետ
ու զուս դարձար իմ պաշտական խա-
տարին: Եւ կարողութեան երբեք, երբեք
չքամեցաւ իմ կեանքը ուղի տեսողու-
թեան: Իմ էս թիւին պարտաւորեցաւ, զի-
մով, իմ զայցելիկ, իմ չնցող հայրենիք,
կարօսեցի տառապանքի եւ:

Մանկութեան զուս դարձար իմ պա-
ստանութեան տարական ու երազելի զեկ,
ինչպէս որոքած ծանուկ եր կ'երթայէ
ու եր փնտրէ իմ մօր ստիւններին շուտ
զայցքածոր ու կենսաբան կարմր մայ —
րական: Եւ, այսօր, ա՜նա՛ կեանք մօ-
րապաշտ հողիկ վրայ ուր դարձ, ան-
ցուրի ցուտա կ'ունեն, ճամուկ իմ կեան-
քի կարօտս հանձն, իմ անման, իմ
զայցելիկ հայրենիք: Դիւրեւոր ու կա-
նախարարեմ եմ զեկովմ, ու աշերք կու-
զան տեսնելու քու: Չքաշափաւ վերելք:

Կուրէ՛ր համակ աշք ու անկանք զառ —
նալ, որպէս կ'ըլլանք իմ համարեցի
սամանակակ շրջանին ներշնչուիլ: Կը —
ստիւնի ու փրկանութեան զեկի հետ,
անման զեկ արտաշնչեման, ու լոյն
զարգաւոր անտաններու ծառերուն կա —
նախարար ու չնցող տեսողութիւն:

Իմ զայցելիկ հայրենիք, կ'ըստեմ եմ
զեկովմ իմ փրկան երեւակ զեկեցիկ —
զուս մայրաքաղաքը իմ դարաւոր հայ —
կեղեկի:

Դիւրեւոր Սեւան, Բաղրանի լիւներն,
Կարապաշտան Մարտիս ու դերանման Արա-
րատ, որքապն խորհուրդ, զուս պապե-
կան անման:

Ներ ընկ անմանքով սինանիկ մը 20 վայր-
կեան տեղալ փաստանակարին մէջ 1947ին
նուրբան Մարտիկին: Փիւնիսի եր կուտէր,
Խեմա՛ր Սոյլ, սինանիկ ընտանիքն էր:
Այսու Մարտիկանը որ քանի եր Փիւնի խնայ
արդէն իսկ ինչպէսզը պիտի պարտաւորէր
ու միայն փրկանութեան այլեւ միջնադարին
չարտաքուստի մարդին մէջ: Միայն
ուրիշ բաղանիքին Փիւնիսը այ կ'ըլլար զար-
քունի, ինչպէս Լա թալալ ու Բորլէն եւ
մասնաւոր՝ Լա վաշ է ի թիւրթոյն:

Մ. Մ.

ԶԻՆԱՅԻՆԻՐ ԸՆՈՒՅ-ԲՈՒՆԻ ԿԱՊԱՍԱՆԱԽԻՆ

— 0 —

ԱՆԻՐ որ հարեւր անկէ Ձմրացիներ
եր փորձան պատմութեան այս իրենց երկրէն
եւ հանրապետութեան ցամաքային
համարներով, նաւաներով ու շաւան
ներս, յարգով: Մեծ մասը փախսականու-
նեւան էր մարտիկան, մէկ երրորդը
միայն եր յարեւր հանրապետութեան
Մանք, որոք: Ձմրացիներն արդէն յա-
ղով կ'ըլլան անդիտական զարգացող
հասակը, եւ մասով եր մեծանէ: Կամ
Նաւանը ըլլալով եւ խելագարելով: Ան-
ցալ ճամուկներն. զո՛ր դարձաւ: Ան-
ցալ տարի անկէ քան 90 դիւրեւոր դրա-
նեցան հինգ-հինգի ծովակն, իսկ
այս տարի, զից անտան զարգացին 43:

1972ին հինգ-հինգի տարիկանութիւնը
5800 փախսականները գտան: Տեղալն
Իւրաքանչիւրներն համաձայն, փախա-
րանականներն անտանգը երկու երկու
եր յաղովոր կ'հեղար հանրապետութեան
Հոն-Բոնիկ մէջ, որ մեծ թիւ կ'աղ-
մէն Ձմրացիները: Իւրաքանչիւրներն
հաւալով 17-400 Ձմրացիներ փախա-
ւոր քաղաքներն արձանագրեցան է,
Հոն-Բոնիկ համակ անցալ տարի: Այս
թիւին տարր տարիներն ամէնէն մեծ
միջոց եր ներկայացան:

Այս տարի եւս մեծ է փախուղներն
թիւը: Արդարեւ Յունաստանի զաւա 1500
միջոց զարգացան արձանագրեցան է,
միջոցիկ անցալ տարի, նոյն ամիսն —
րուն, 800 եղանք եր անոյց թիւը:

Փախուստ տարողներն մէջ երկուս —
սարգները զարկ տալու եր ներկայացան:

րուն: Գեղատեղի անտանները Դիլիճա-
ն, ու ստակներն այն պարտաւոր ու
դարաւոր փոխելու, կ'ըրթեցող մեր
դարաւոր ու հարաւոր շաղկոյնին: Ան-
ցալ մեր համարեցին ու չնցող: Այսու
հարեւր լոյնիկներն միջոցաւոր մեր տե-
ւան, ու մեծեց իմ հայրենիքս զայցող-
ունով ուր տեսնանք: Մեկիկ հարա-
ւոր ցալապարհները անտանիկ ու
զայցքածով Շուրքին, անայ կ'ըրթող
կանախաղաքներն ու մալուկապա-
շտանները փոխեցան: Եւ հայա —
կալ յինարաւորութիւնը:

Այս ամառը, յայտնած չեմ կարօտեմ
բայց երանիկ ու զո՛ր արտով եր թողալ
զեկ, իւրեւրին կարօտը արտիս, բայց
զո՛ր իշխուողը արտահանու. ինչի հետ
պիտի տանիկ մեծնէ դերանման, իմ ան-
ման, իմ զայցելիկ հայրենիք, իմ դա-
րաւոր, իմ փախուստ ու յարեւր երկիր:

ՄԱԼԻԿԻՆ ԽԱՆՆԱՆ

ԶԻՆԱՅԻՆԻՐ ԱՆՈՒՅԻՐԻՆԵՐԸ ՁԵՆ ԶԻՆԱՅԻՐԱԾՈՒՄԻ

— Խմանութեան տեսողութիւն... —
— Ենթադրութեան թիւն է առ, եւ ոչ
թէ ապացոյց: Եւ հետոս ըրած եմ տե-
ղիկալոր մը, ուր ամբարմատեմ է թէ
Ինչպէս աղէկը Լիւնիկին Մանկութեան
պատմութեան յամանում է: Հիմա Խո-
րուտեք ունիմ տեղեկութիւնները զարկ
ուր պատմութեանն ու համարեալ թէ
մարմնին մէջ թիւ 9 արձանագրեմ ժա-
նուրը մեր կարծիքն աղբիւրն է:

— Սուրբ քաղաքալ:

Օվիկ Շիթապաշտար հանց, Տիւրքի-
նէն առած փաստաթուղթը դառնեց ու Փոյ
հանգին առաւ: Այս վերելիկ կարգեց
խնայ տեղեկալոր, զույնը:

— Ինչպէս ձեռք անցուցիք այս թուղ-
թը:

Օվիկ պատմեց թուրդ այն անցուղա-
մերը, որոնց տեղեկակն արդէն մեր
թիւրեղեղներն:

— Քու ճարտարութիւնը աղուրեւան
կ'ըստեմ ինչի, մընչեց զորմարանա-
տերը, Օվիկը պատմութեանը լոյնէ յե-
տա... Ինչ պիտի ընես հիմա:

— Ուղղակի արտադրութեան պիտի եր-
թամ, 1862 Ապրիլին հին ձեռք յամանում
աղբիւր պարտաւորեմ, ուսով եւ հանա-
րանը համար թէ Լոյն եղանք է առ:

— Ե՛ր պիտի տեսնեմ ձեզ:

— Իմ տանու, այս իրիկուն մամը հին-
գին, կ'ըլէ Կուտեմ:

— Շատ լաւ, պիտի գաւ:

ՀԱՅ ԵՐԻՆԵՐՈՒ

ԿԵՆՆԵՐԷ

— 0 —

Մարտ անտան վերէ, Գերմանիոյ
Երթուրթուր քաղաքին մէջ տեղի ունե-
ցաւ եւրոպայի պատմական կարմակեր-
պութեանց միջոցալին համարողութիւն,
զայցելու համար զայցելիկներ (7-11 տա-
րեակ) գերմանական թաղաքով:
Համարեցին ապրել եր մասնակցելն այս
հասարակելին իրենց զայցելիկներն. զա-
տաւարականութեան ժողովները, որուն հետ —
կալ եղան նաեւ կ'ըլլան նախարարը եւ
ուրիշ շատ մը պատշաճական անձնաւոր —
րութիւններ:

Աշխարհային պատմութիւնը դառ տե-
ղի ունեցան նաեւ պատմական ընդու —
նելութիւններ, հանրապետ եւ թմական
այցելութիւնները Կերմանիոյ զայցելիկ խում —
րերու:

Հայ Արեւիկը Միւսթեան կողմէ մաս-
նակցեցան Փարիկի շրանի պատմութեան
— նաւու. իմարպատութեան Մարի-Թիւրք
Տօնիկներն եւ Խոյի Մուրցիներ:

Համարողութիւնը տեղեկ չուր որ, շատ եղ-
րարականութեան միջոցալորի մը մէջ: Հայ ներ-
կայապոյցները մաս կարողեցին աշխա-
տանի յամանարմարեւուն եւ իրենց
մասնակցութեան եւ կ'ըլլան թիւրքով շատ մը
նոր քաղաքները հանգան եւ արժանա-
պատիւ մեծ համակները, միւնիսի մա-
մանակ ճանչցուցին նաեւ եւրոպայի նոր
միջոցալինները հայ պատմութեան դեր-
ծուանքները:

Սուրան եւս որ միջոցալինն այս կա —
րերու հասարակելին Հային այ դարձեւ
ներկայ կտաւ:

×

Յուլիս մէկէն Ի վեր եր Մանի շրանին
մէջ Հայ Արեւիկը Միւսթեան Փարիկի
շրանի պատմութեան, արձանագրել, զա-
յցելու ու թիւրքները տար որ եր շա-
մանին շատ դիւրեցին քաղաքալորներ
մէջ, դիւրեւորութեան Շրջանային պե-
տեր փրկալը Ապալեան եւ Սուրէն Փա-
նուսներն:

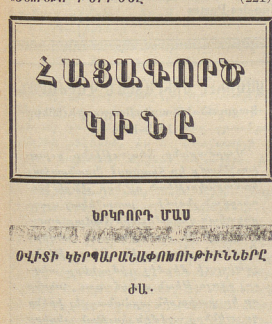
×

1973ի դարուն եւ ամառը շատ թեղուն
շրան մը եղաւ Հայ Արեւիկան համար,
թուրդ խումբով, ըլլալ կիրակիներով
արշաւանով դէպի անտանները, ըլլալ
շարքալորներ 2-3 օրուս քանակով —
նեղով, շարքալորներն պատմական
գործունէութեան եւ ունեցան միշտ խա-
նութեան արձանագրութեան, եւ լաւագոյն
արձանագրութեան, եւ լաւագոյն միջոցալ
միջոցին հետեւողով պատմական ծրարելի:

Ըլլալ իմարպատները կամ իմարպե-
տութիւնը, թուրդ այ մեծ նախնական
կը շարքալորին իրենց աշխատանքը, հայ
նոր սերունդին Քիլիկիան եւ քարա-
կան կ'ըլլան համար, միշտ վառ պա-
տմանով հայկական սրին:

Հ. Ա.

«ՅԱՆԱԼԻՆ» ԹԵՐԹՈՒԼ (221)

Գրական եր կարծեմ, կ'ըլէ այն չէ: Մարկին
փաստեմ եր պարկոյց... Ենթ փաստեմ
այն ունենում, ինչի պիտի ծառայեն: Բայց
երկու. քան իսկ քորս դիւրեմ դիւրանալ —
ու եր ընտելի ու, եւ ինչու ուղարձ է
պայմանի կ'ըլլան...:

Օվիկ այ ապալե եր խորհել —
— Իմ լա քաղաքի շարքիկ պատմա-
պաշտ: Այսպէս՝ զէն դիւրեմ եր պիտի
մասնաւոր հիմա: Այս լիւնիկ զույնակն
է իմ դարձ, ու փաստն եմ որ հանգը

պիտի զույն չեմ չափած ընել: Բարե-
րախտալոր, անոր թեղան կաշնակուր
միջոցը ունիմ:

...

Դիւրահանումն է թէ Ժառ Կարօ ան-
հարկութեան կը ապարէ իր մեղադ-
րեցին վերադարձին: Ան դիւրեմ թէ Օ-
վիկ Ինչ փաստարկութիւնները պիտի ան-
դիւրեք, որ նպատակն է հանելու համար:
Ուստի մեծ յաւանք մասնաւոր, կըր
առտան Բաղրաւորութիւն մէջ իրեն ծա-
նայեց Օվիկը այցելութեանը: Հրամա —
նեց որ խելոյն իր կամ տալանքներն
Օվիկը, որ աղեկալի կամ աղեկալի
հարապաշտեմ եր կ'ըրթան քորմա-
րանին մէջ: Երբ երկու մեղադրութեան
ստանին միացին աշխատանքականին
մէջ, Ժառ Կարօ խելոյն հարցուց:

— Յարգելաւոր:

— Յարգելաւոր, պատմականեց Օվիկ:

— Ժառն մորթիկէն աղեկըր դարձ:

— Այո:

— Ընկերիկ Մանուկներն. ապառտ —
րանը քորմա՛ն է:

— Այո... Փարիկ մէջ:

— Ուրեմ, աղեկալն սիրամբարըր
Լիւնի մորթիկէն է:

— Քէշ էր պատմ. շատ Իմահարաւս
... Կը մնայ դիւրանք թէ Ժառն մորթիկէն
աղբիւր մեր ճանչցան Լիւնին է:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL « HARATCH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

մէն ժամերը: Մինչեւ այժմ լայն տեւած են միջ չափերի (նամակները): Գիտքը Մոսկովեան, Քանդակների գիւտական շարունակը, ինքնուրույն շատապատեւները կատարել ենք Գրքաների թիւքին Յունիս 10հ ինքին հաջ, իր թուն թանդարանի լայն գիտարարներինը:

Այդպէս, ճշտութեան շարք մը տնտեսաբան գործիչները, դիւանները չնկարողանալով թանդարանին մէջ: Արեւիկ պատճառ կ'ըլլայ, որ կորսուել ճշտարարութեանը հետեւող թանդարանի ինքնին չըլլայ անկերը եւ չըլլան տնդարանի ինքնինը: Յունիս 1962ին ճշտարարակեց (եւ այժմ պիտի վերջապատուի) Վեճանական պետական գրադարանի մէջ երկ չափաները: Հաւ կամ բարձրովն իր թափանչելի, կամ ալ արժանի ներդրողութեանը չեն ներկայացուած չափ դրամականներն են արեւմտեան թանդարանի դիւանները: Փառնապետութեանը Վե. Խաւսակեան, Ստ. Զորան, Ն. Զորան, Ն. Զորան, Վարդան, Վարդան Քիչեան, Ստ. Մայ, խաւսակեան, Ստ. Լիւիսեան, Արմէն Տիգրանեան, Վարդան Գալստեան, Ազատ Մուսաթեան են ուրիշներ:

Մակաբեանի գործիչները, առաւել լայնէ մեծ գործիչները ժամանակակիւնը կը պատմակի ժողովրդները: Պետու, Քիւրի, Գորգուրով, իրեն ալ ժամանակակիւն առաջնական, իր ճանաչող թանդարանը: Բայց ապա, չափ յաշուն դրամակները եւ արեւմտեանները ժամանակակիւնը օրոյրուելով ժամանակակիւնը թաւանակները, կ'երացանին անոր ներկերը: Ուրիշներ ալ դրամական ճամբարակեց ձեռք ձեռքով տնտեսի չեղեցակները. ձեռք ձեռքներ են նամակները, քանոր իր նիւստներն թանդանակները են չեն յանձնել թանդարանին:

Ան բնորոշ օրինակ է: Դ. Դեմիրճեանի ալքին՝ Տիկին Մարիա Դեմիրճեան, ժամանակին թանդարանին նստի թեղ կը մտնային ամբողջ դիւանը: Գրականութեան ճիւղերակները ձեռնած մտնել եղած է անոր ներկերը. դիւանին ճշտարարութեան պատարարութեան, եւ կեցած է լայն գիտարարութեան տնտես: Դիւանին տնտեսակները պարզ կ'երեւին, որ չեղեցակը ունի դրամակներ, որոնք դիւանին մէջ չուն են, թոյնադրակայ անձնաթիւ մնացած են բանաւորականներ: Անոր չեղեցակին օրով կարգադրել, թուրքմաները, դրամակները եւ կամ այլ նպատակներով արտադրուած են մտնել անձերը եւ մնացած են անոնց ծառ: Օրինակ, կորսուած էր նկատուի անոր զէնքը Վեդուկայայ տանը, դրամած անձերին:

Նկարին Գիտքը Բաշինդեանի դիւանը չեղեցակներ կապին ճամբարան դիւ 1925ին պէտք էր յանձնուել թանդարանին: Որքան ալ տարբերակ թուի, այնուհետեւ իրողութեանը այն է, որ այդ դիւանը մինչեւ այսօր ալ կը մնայ այնպիսի մարդոց մօտ, որ ժամանակակիւն ոչ

ԳՐՈՐԱՍԻՐ ՏԻԿՆԱՅԷ ՎԱՐՔԱՐԱՆԷ

Յունիս 24ին կերակի կէտքէ վերջ, խաղաղապա թափուկներն մը կը լցնելը զարդանի արժէք եւ պարտուել: Ամէն տարի ալ դաշտանոնդները յաղորդութեանը կը պատկերեն, թայց յայ տարուան նշանոր տակուն չէր արժանապատեւ զարդարել: Ներկայիս մէջ կ'երեւէին Ամէնի գաղափարապետութեան ներկայացուցիչները, Դիւան Ծ. Վրդ. կը ներկայացնէր կաթողիկոսական Գառնիակի Արքեպիսկոպ: Մանուկեանը, Միքիթարանի վարժարանի տնտէ՛ Հ. Սորէն մարդապետ եւ Հ. Վարդան, քաղաքային տնտէ՛ Փրոֆ. Ծէյրէն եւ թափուկին անձնաւորութեան եւ կաթողիկոսութեանը ներկայացուցիչները:

Հանդիպ օրիս: Քրտնապետ եւ չափաներ յաղորդներով, նստել մէջ քանի հին եւ ինքն ինքն շարունակները մեծ յաղորդները, երբի ուսուցիչ Պ. Եւան չեղեցակին լեկալարակները: Եղան զորպիսի արտաւանութեանը, արժանաւոր լայն բուն ծախքներ:

Տեղի ունեցաւ միջնադարաշուքութեան

մէջ իրաւունք ունին: Եւ այս ճակատին, որ ներկիւն ժամանակակիւնը Արեւիկ եւ Գաղանի Բաշինդեանի օրդրած էին, իսկ թանդարանի տնտէսութեան ալ միջնաւոր է: Ըստ տնտեսի ներքին, դիւանը կը պարտուել Բաշինդեանի չափերէ եւ քրտնիկին թափուկին, դրամակներու ձեռնակները, նամակները եւայլն:

Համարողութեան սեփականութեան ճանդղկ այս մտտեղծով չափ կորսուած ներքին դաւանով կը դառնայ: Գիտքը Դուրեմանի դրամակ դիւանը, օրինակ, երկուր ժամանակ կը քանուել Թիֆլիսից գրականութեւ Իմանի Քեղարովի ճով: Անոր մասին եղա ճակատին դրամակին ապրանքաները եւ թանդարանին դրամարժ քանիքները, դիւանը այլուհ չարտուեցին:

Այլ երեւելի մը. կրքնին զանապա զանգերն եւ երկրները այցելող անձերը: Իր արտին ձեռնակները, չափապատեւութեանը եւ ճշտարարութեանը, որդեգրի անոր թանդարանին յանձնուել, արդ անոր երեսուն կը բերուն, սա կարի կը մնա թերթին արտադրութեան տակ: Դիւանի է պատկերացել, թէ իսկ անձնաւոր կացութեան կը ստեղծուի ճշտարար զարգող ճանա՞ծ ճանապարհը: Քեանը չափերի մաթիոկի թերթները չափաւոր եւ թանդարանի ուղարկուել անձին եւ թանդարանին ճամբար: Մէջ կործ ձեւով խնդրել թանդարանի եւ իրաւական երկերը, պէտք է դիւան ապա, որ այդ նիւթերը ճաշարարութեան եւ ժողովրդիկը սեփականութեանը չեն դառնար, կը մնան թերթիկը զարակներուն մէջ՝ են թուական փախուցում եւ կորսուած:

Բանի մը վարկեան ստեղծու. լնտոյ դրամակներին սպասանող ներս մասա, խաղար տանք մը կը դրամ: Տնտէսի փախանիկ տնդիկարներն մէջ փախուց արձանապատեւութեանը: Կանոք ապա, այդ փախուցիչը գտնուել պէս:

— Ան ինչ որ կը չափաւորէ մեզ: 1862 Մարիլ Նին Հոս քրտնած աղանդը արձանապատեւ է 9 թիւով:

Օրին կըցաւ իր ուրբարակները զարկի: Ժող արքա սխալած չէր կը գտած նամականներն մէջ: Տիկին Օսկարիկի դրամակներին, Մերի Հարմարին սխալ մարդուցը, Լիւսիէն Լապարի նշանաբանը փառն ժողովրդին աղբիւն էր ստեղծուել: Անէջ զատ ինքնաւոր քանիքը չէին շատարար Օսկար:

Երեւանի մօտ չնդիւն, Փոյ Հարման զնոց զատ Օսկար, Բիւրիկ Կոլոյց: Ան ինքնուրույն կը ըլլա՞ր արքա:

— Արեւմտեան, զոյնք Փոյ Հարման: Տեղանքը, Լիւսիէն Լապար Կիտի ունէ՞ այդ աղբիւն չեն անձնաւոր:

ԺԲ.

Մերի Հնոյնա՞ծ տակի կը տնտեսարար: Զարկին դրամակները ինքնին էր որ ուր կուտար արտ: Կ'երթար, կուտար, որտեղ կ'ըլլէր, ստան կը գտնուար, թայց ինչ որ դիւնքն ստուեր կը մեղան:

Նր: Վարդարանի տնտէսունին տուաւ. հակերն տնդիկարներն զարդանի վերջին թանդարանի կնարք մասին: Յայտանք թէ Պրովի ներկայացուց ինքն աշտակերտներին չնդր յաղանք են, ինչ որ ընդհանուր գտնաւորութեան պատճառով:

Ստորի կուտանք արքիկ՝ ստացող աշտակերտներինը:

1) Գառնապետութեան շարունակը, 2) Միւսնապետութեան ինքնին, 3) Կարպատեան Բարդուղիմէ, 4) Մարտնանի Սափի, 5) Մարտնանի Բրիտանի:

Հանձնի անանկեղ մը՝ Տնտէսիկին յայտանք թէ աշտակերտն էր՝ Վարդարճիկները, Մէն-Մէն ճնդիկ ուղիւ: Կարպան խաղերու գտնող նեղուել երկրորդ մարդաները չա՞նձ է:

Մարդական կերպերի տնտէսը անձանք կըցած էր ընդերքուցութեան վրայ: Գրքաւորութեան, յանձնուել ճամբար այդ մտտեղծով մը աշտակերտներին: Հաւ մարդաները խաղեր ուղղել զարդանքին: Գաղափարապետութեան ներկայացուցիչը եւ Հ. Գիւտ, զեղեցիկ խաղերով ինքն զանապատեւ: Եւ թափուկութեանը յայտանքին: Այստ օրին ունեցաւ զայ՝ տաճարակը. Վրմ Միտրոյր, քարքեր ժողովրդիկները, կապույ Երկրին եւ միջնաւոր զեղեցիկ: Գառնապետիկ յայտանքութեան տնտէսները, ինքնամարտ լուրիկներ, Տեղանքին, ճնոցիկներ, թուրք թուրքը արքիկ վրայ էին: Պր. Մոմանեան ձեռնաւորէ կատարող ընդհանուր վարժել պատճառ:

Ստեղծիկ էր նախկին աշտակերտներ եւ չափ թիւով երկտնապետներ: Ներկայութեանը:

Մակերտութեանը ճորճախօրէն պատեցին ճաշական պարեր, չեղանիկ պար մը, նստել Ժիւստ մարդական խաղը: Արժանապա մաթիոկ:

Պր. Պետիկ կը նուազախաղաղ ճամբարէն ուշ ատեն:

Բարդարանի ու նիւթական անապատին յաղորդութեան մը:

×

Սայն Հանդիպին Յայտնիկ մէջ մարդ յայտնաբերի կերպանակն ըլնու. ցուրի նորդարութեանը, իսկ մաթիոկար՝ զարդանի անձնական ու տնտեսա՝ ձեղիկ պէտքերուն:

×

Բաշինդեանի երեւոյթներն են նստել ճեռակները: 1) Միտքեղանի յանձնախօրէն կը խաղաղանք նորդել եւ թաղերակները ճաշարար: 2) Տիկին Իւրգալայան, Փարիկին, եւ Պր. Օսկարին Լիւսիէն, կը խաղաղանք մէջ-մէջ աշտակերտութեան պատկանող ըլլալ, յաւաղակայ տնտէսներին սկսուել:

Ջնդրութի մը մաթիոկը: Իր ինքնը օրինակը վարկելը ըլլալ:

Արեւոք նոր ու պայման Տնտէսիկինը կը յայտնուի Կարպատեան Տիկինից վարժարանին տնտես:

ՆԵՐՑԻԱՆ ՄԸ

ԳՆԱԴՈՒԹԷ

ԳՆԱԴՈՒԹԷ

ՊՈԼՈՍԵ մէջ Յունիս 25ին Ժեռած է Իմ. Հայրա Հայրապետեան, որ գաղութին սիրական եւ յարգանքով զէջերէն էր: 89 տարեկան էր: Մնած Գարաբաղի՝ Իր Նախկինութեանը ստացած էր տնտէսը ինքնուրույն ճանապարհը, ինչպիսի տնտէսները կը իրենք ինքնապատեւ կըմարտնէր, արտը՝ թիւական ճամբարները: 1910ին, Պարս մը գտնուեց ճանապարհը: 1938ին կարպատեան էր Ս. Փրովի ճանապարհը թիւական եւ այդ պատասխանատու պատանք վարած է մեծ ձեռնաւորութեանը մինչեւ 1965:

ՄՈՒՐԻՐԻՍԻ Հայ գաղութը ծրարած է Հայ Արքային Կիւրան մը ունեւալ: Արքայն Զատնիկին թաղումը կատարուած է Ս. Յակոբ Նորաշէն կիկիցները եւ մշաւ կուրիկ տան: Անոնք կուրիկ կը կարգեն ծրարածու Հայ Արքային Կիւրանին, որ պիտի արդնաւորայ յառակիկային փառալուծող մարդական տնտէսին եւ ամէնորեք Հայ վարժարանի չեղեցիկ: Կիւրանի Հնոյնապատեւ տարածութեան է մօտ 8443 զատուցում միւթեր:

ՅՈՒՆԱՄԱՍԻԱՆԻ կաթողիկէ Հայոց նոր վիճակագոր Արաքսիդը նշանակուած է Յովէ. Վրդ. Գոյնեանին:

ՈՒՄԻՐԻՐԻՍԻ քաղաքի մէջ (Միտքեղան ճանապարհը) Յունիս 15-17ին գտնուարած է Վեճիկները Աւեփիկից՝ Երեւոյց Համաժողովը: Համաժողովին ընդթիկ կրող այս Համաժողովին մասնակիցներն են 154 ներկայացուցիչները Միտքեղան ճանապարհին: 16 ճանապարհներ: Մասնակիցները, որոնք ներկայ դաւանած են անձնապատեւ ճամբարներով, ներկայացուցած են ոչ միայն թաղապատեւ արձնաններ, այլեւ Մեմբրիկայ վարդաթիկ զընթիկ թուրք Հատ՝ ուսումներն ու խաղերը: Երեք օրուան ընթացքին մտղուլը զարգած է Վեճիկներ Սեփակցի կանոնադրութեան նախալիկով, նոր վարկանիկ մարմին անապատեւ ընտրութեանով եւ աներկիւնայ գաղութը ճանապարհող թաղական ճարգերով:

ԱՍՏԱՆԱՐԻ

ԱՐՏԱՐԱՆ ԵՄՈՍԿԱՐԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԻՐ ԻՄ ԶԳԱՄԱՌՈՒԹԵԱՆ ԶՐԱՌԻԿ ՄՈՒԹԻՒՆԻՐ ԻՄ ՊԼԱՆԴՈՒՆԵԱՆ ԵՂԱՐԱՐՆԵՐՈՒՄ ԵՒ ԳՐՈՑՐԵՐՈՒՄ: Գրքը Միւնիւն Հայիկեան, Պէյքիւր, 1973:

«ԵՄԵՐԱՆ» ԹԻՐԹՈՒՐԸ

(222)

ՀԱՅԱՎՈՐՈՒՄ

ԿԻՆԵՆ

ՏԵՐԿՈՐԴ ՄԱՍ

ՕՒՄԻՏԻ ԿԵՂԱՐԱՆԱՔՈՒՆՈՒԹԻՒՆԻՐԸ

ՄԱ.

— Գարուն, օրեւն տնտէսիւնին շուրջ ընկելը: Ջնդր պիտի բուն թէ կ'ունեցած է այդ աշտակեր: Թերեւս մեզն է: Ինչ որ ալ ըլլայ, արեւելքը պիտի խաղանք մեզն:

Տնտէսիկը Երեւոյցի քանի մը աղղ օրիկ թերթի մը թուրթիկ վրայ: Յնայ զայն արեւմտեան պատանակին տարով զարն, ըսաւ:

— Արեւիկ պարտանակին տնտէսը, ու հոն սպասեցիք, պատանականը թերեւս ճամբար:

Իր միկնումը: Կատուարներն վար ինքնուն պէս՝ երկտնապարզ թէ Գուրպան փախալ:

Երկու նշանաւորը իրարու դիւրի ինչու, ինքնը աշտակեր զարդարանքներով լցուն: Գաղութիկ յուրում էր կը զարկին: Յնայ Լիւսիէն մարդ Լիւսիէն ճեռ քարակերտանի ողջապատեւ էր ունեւոր: Անքին կ'ունէ աշտակեր ալ արքաները խաղար կաթողիկերով լցուն: Իրեն ինքնուրույն էր Երեւոյց ար վալակ մը գտած էր զընթիկ:

— Ու խորհէ՛ք թէ Լիւսիէն ողջ պիտի զարկնի թերեւս, Եթէ՛ դուք ըլլալիք, մարդ Լիւսիէն, զոյնք Լիւսիէն, Եւ Երեւոյցի մէջ սեղանով ժաման ժողովրդին ձեռները: Ա՛հ, դուք արքա երեւոյցի: Երեւոյց իրարմէ պիտի յանձնուիք: Երբեք:

Լիւսիէն պատմելի տուաւ արգել իրեն ծանոթ կողղ զեղեցիկ մարդանաւոր: Քիւրանից այն ճարտարը դիւնեւոր, երբ Լիւսի զիւ մնացել էր որ այստնուել:

— Թշտապատեւ մարդուպարը չէ՞ր դաւած, ճարգուց իր Կիւրան:

— Ոչ, պատանականը մանկամարդ աղբիւր:

ԿԶԱՎԻՔԸ ՏԸ ՄՈՒԹԻՔԷՆ

(Շար.)

ՆՈՒ — Այդ Տիկին է: Կարծիքս
ցառա՛կը ծանոթացե՛ք ամուսնոյն՝
ԴՅՈՒԱՐ ԿԱՐԻՐԵԱՆԻ
(Նախկին տնօրէն Մեծ Բազմաշէլի
խանութան տան)
ժամը, որ պատահեցաւ Յունիս 30ին:
Յուզողականութիւնը կատարուեցաւ
Յունիս 3ին:
Որեւէ մտածող որբւած չլըլալով, կը
խնայրէ մերկայա իրեն առջ օրատով:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՆԿՊԱՍԿԻ

Օր. Զապէլ Թորոնտանի ժամանակ տը-
խուր առինք Տիկիններ Արմէն Տաղապետ
և Պոլանտան ու անոնց ընտանիքները
250ական ֆր. կը նուիրեն ի նպաստ փա-
րիկի Ս. Յովհ. Մկրտիչ ժայռ կէկեղեց-
ւոյ՝ փոխան ծաղկեղանակ:

ՇԱԽԻԼ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՌՈՒՉ

Ե Կ Ե Ղ Ե Յ Ի

Այս կիրակի առաւօտ պատարա՛կ կը
մատուցուի:

ՎԱՐՈՅՏ ԽԱՋ

Օղակախութեան կայանի հասցեն է —
Colonie de Vacances de la Croix Bleue
Bellevue
39400 MOREZ

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ՀԱՄԱՆԱՐԻՐԵԳՆԱՆ, Միութեան
Ֆրանսայի շրջանի վարչանի վարչութիւն-
նը կը հաւաքէ իր բոլոր անդամները
ընդհ. ժողովի Ուրբաթ Յունիս 6, երե-
կոյեան ժամը 21ին, վարչանի Հ. Բ. Ը.
Միութեան գէլախանան արահի մէջ:
Բոլորէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ:

« ՅԱՌԱՋ »-ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Փարիզէն Պ. Թաշնան 20 ֆր. կը
նուիրէ:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԲ

Արթուրիկի հայկական դպրոցի կրթա-
կան Մարմինը շնորհակալութեամբ առա-
ջած է ի նպաստ դպրոցին, Տէր և Տիկին
Արշակ Մշկերեանի 100 ֆր., Տէր և Տի-
կին Վրէժ Թաղաւորեանի 300, Տէր և Տի-
կին Նալ Մինասեանի 50 ֆր.:

CAUSE DECES C E D E

Bail, atelier confection féminine, en-
tièrement équipé, Bd. Poissonnière —
Parking — Renseignement :
Maison DORATEX
87, Rue de Cléry, Paris (2e)
Tél. : 236-86-79

— E T E —

PRA - LOUP

ALTITUDE 1.600 m. — 2.600 m.

LA STATION DE SKIS DES ALPES DU SUD LA PLUS EVOLUEE

LE CHENONCEAUX 2

Tout près des pistes, Apts. grand standing à vendre

Ambiance « montagne » créée par des spécialistes

se renseigner auprès de

Mr. SAMUELIAN
RESTAURANT « LA FOURCHETTE »
04400 PRA-LOUP
Tél. : 81 à Pra-Loup

Հ. Յ. Գ.

Անեթ Իրինի — Սեն Ժամարի Հ. Յ.
Դ. Անտոյ — Վարժապետ Խոխեանի ժո-
ղովը Շարաթ, Յունիս 7, ժամը 20-30ին:
Մոլորական հասարակութիւն: Պարտաւոր-
ւորէ ներկայութիւն:

×

ՄԱՐՏԵՍԻ — Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէի
ընկերական ընդհ. ժողովի կը հաւաքէ
ըրեւջ սովորական հասարակութիւն:
— Զատարեան հեքարախմիտե՛մ Շարաթ
Յունիս 7, ժամը 20-30ին:

×

ՇԱԽԻԼ — Հ. Յ. Դ. Շախիլ Վարժապետ-
եան խումբի ընկերական ժողովը այս
Շարաթ (Յունիս 7) իրիկուան ժամը
9ին սովորական հասարակութիւն:

×

ՎԻԼԵ — Հ. Յ. Դ. Անի կոմիտէի ըն-
կերական ընդհ. ժողովը այս Ուրբաթ
(Յունիս 6) ժամը 20-30ին: Բոլոր ընկեր-
անքու ներկայութիւնը պարտաւորէ է:

— H I V E R —

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՏԵՍԻՐ - ԴԱՇՏԱ ՀԵՆԴԻՈ

Հերոսներ. Օրը կը տոնուի Խառնաթը
արշաւանից ստեղծարժէն առթիւ, նա-
խախառնութեամբ Հ. Յ. Դ. Տէրեկի նա-
խախ. և մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ.
Նոր Մերուդի խումբին:
Տեղի կ'ունենայ Յունիս 8, կիրակի
ստեղծարժէ, Սահիբը Այերէի կից՝ ծա-
նոթ պարական մէջ:
Բանաստեղծութեան զեղարուեստա-
րամբին: — Պարբեր. Հ. Յ. Դ. Նոր Մե-
րուդի պարախումբին կողմէ:
Ճոխ պիւնֆէ, — առատ կերպով —
անակնկալներ:
Կը հրաւիրուի Տէրեկի և շրջաններու
հայ հասարակութիւնը:

×

ՎԻԵՆԱ ՄԷՋ

Նախախառնութեամբ ՎԻԵՆԱ կոմիտէի և
մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Մե-
րուդի, Խառնաթի պատմական արշա-
ւանքին ժամանակեղ ֆէստիվներու յիշա-
տակին զատահանողէս, Յունիս 8, կիրակի
ստեղծարժէ օրը, Էջմիածն-Փրինի ձառա-
կար, Փէման կուլուած զգեստներ զգա-
տակը զատին վրայ:
Կը խօսի ընդ ՄԱՌԱՔ ՄԻՐՁԻ
Գեղարուեստական թափին՝ Նոր Մերու-
դի կողմէ և զանազան անակնկալներ:
Ճոխ պիւնֆէ, — Շամփուրով խորոված —
թոփիկներ:
Մամօր — Անթրեի պարզապէս զա-
տակը վրայ գտնուած շքեղ արահի մէջ
պիւր շարժականութիւն:

×

ՄԱՐՏԵՍԻ ՄԷՋ

Յունիս 22ին, վաղապիւն անտառը

×

ԼԻՈՒՍ ՄԷՋ

Յունիս 22ին

×

ՎԱՍԱՆՍԻ ՄԷՋ

Յունիս 22ին
Պոմոնի (վաղանի դպրոցի վրայ)
(Անթրեի պարզապէս, Յունիս 22ին)

×

ՇԱԽԻԼ ՄԷՋ

Յունիս 22ին

Տեսողութեան և Լսողութեան Ձեր բոլոր հարցերուն համար Մի՛ վախճիք ԱՆՏՐԵ ԵՒ ՏԱՆԻԷԼ ՀԱՍԲԱՆԻԱՆ

POUR TOUS VOS PROBLEMES DE
VUE ET D'AUDITION

ANDRÉ & DANIELLE HASBANIAN

Opticiens diplômés de Paris
Acousticiens diplômés de la Faculté de
Médecine de Marseille

Vous font part de l'ouverture d'un magasin d'optique et laboratoire de surdités

- Վ Ա Լ Ա Ն Ս - 60, Rue Madier de Montjau
Tél. : 43-56-23 26000 VALENCE

ԿԱՍԻ ՌԻՆԵՄԱԼ

Բացառիկ կալա մը փարիզի մէջ, Հոկ-
տեմբեր 8ին:

×

Կապրիա Սալի Լիւնի մասնաճիւղի տա-
րեկան պարահանդէսը Նոյեմբեր 17ին:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL « HARATCH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

ՃԱՇՇ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ԱՌՈՒԻԻ

Կազմակերպուած Տարած-Տարբերանի Հայր. Միութեան կողմէ, Յունիս 8,
կիրակի կէտարին Հայ Մշակութի Տանը 17, Ռիս Պէտ, Միքիթո Գառն

Կը նախադասէ ԼԵՆԻՆ ՏՕՒԿԻՆԱՆ
houf կ'անձնէ — ԽԱՅԻԿ ՄԿՐՏԻՆՅԱՆ և ԱՐԱՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Գեղարուեստական թափին

Կը հրաւիրուի Տարածի հաշմանկեցներ և բոլոր հայրանակեցները անխափ:

Մուտք՝ առանց 20 ֆր.

Restaurant ANOUCH

ՃԱՇԱՐԱՆ ԱՆՈՒՅԵ

12, RUE CADET PARIS 9

Tél. : 246-54-17 (fond de Cour à gauche)

Ouverture mardi 3 juillet

ԲԱՅՈՒՄ ԵՐԵՒՇԱԲԻ ՅՈՒԼԻՍ 3

ՀԱՅԿԱՎԱՐ ՀԱՄՈՎ ՃԱՇՇԻ

SPECIALITES ARMENIENNES

Le Voyage en Grèce

n'hésitez pas, adressez-vous à
Mayda BERBERIAN

6, Rue de l'Echelle, PARIS (1er)
Tél. : 260-30-20 et 260-67-34
de 9 h. à 19 h. tous les jours

Spécialiste de Voyages en Grèce, Orient, Moyen-Orient (Liban, Egypte, etc.)
Les voyages à partir de 395 F.

ՋԵՐ ԴՄԲՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒԻ ՀԵՐԲԵՐ

Դիմեցէ՛ք ՄԱՅՏԱ ՊԵՐԲԵՐԻԱՆԻ

LE VOYAGE EN GRECE

Ամէ՛ն օր ժամը 9ժ 19

Ճամբորդութիւններ դէպի Գրիսաթոն, Աթին, Եգիպտոս, Լիբանոս
395 ֆր-էն սկսեալ

ՀԱՐԱՐ
ՅՈՒՆԻՍ
7
SAMEDI
7 JUILLET
1973

49ԳՐ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 12-757

ՕՐՈՒՆԱՆ ԳՈՍԹԵՐ
ՀԱՇՈՒՆԵԿԵՏԻՈՒ

Մեծերեկի փառաբեր Հաստատան
կրթություն մեծ է, որ երկաթեայ թափ
մը անհատական է միայն Բուրբուրյան կա-
ռավարչության համար: Յիշենք միայն վեր-
ջին հարյուր տարւոյն օրինակները, —
Ալեքսի Լաւրիա՝ 1876էն 1909, Խրքի-
ստա՝ 1909էն 1918, Մուսթաֆա Քէմալ,
1919էն 1938, Էմիլ Ինճեմի (Էմիլ),
1938էն 1950, Մէմուրէտ (Ինճեմիստ),
1950էն 1960:

1960 Մայիս 27ին երեսուտարը դիտու-
րականորեն տարաբնույն ձեկող Պաշարի
և Առնանի Միւրադի դեմոկրատ կառա-
վարութիւնը: Բանակը ձեռք առաւ Էր-
իստանուլիսը և 1961ին երկրիւր տեղեկ
նոր Մասնաճարկութիւնով մը, որ կը
կրճատէր կառավարութեան կրօնական
և քիմիկներ և կը յարցէր փողոցաբող
և քաղաք տարբերակ սկզբունքները:

Սուրբառական շրջանի մը վերը, որու
ընդհանրէ Իսմէլ Ինճեմի փոփոյն խոստ
դաշնակց կառավարչի երկրիւր, Էրիս-
տանուլիսն անցաւ Անալիէի ձեռքը, որ
եւնաստանութեան շահան էր 1965ին ար-
քութեանց մէջ:

Կարգաւոր Միւրադեան Տեմիրճի հա-
ւատակ իր մտաւորական (Տեմիրճի իր նշա-
նակէ երկաթ, Էլ՝ Քարօ), լեզու այն եր-
կաթակ թափը, որով կառավարչութիւն
կարծուած է Քուրդը:

Գրգռակցով կառավարութեան թուրու-
թեան և Մասնաճարկութեան շարժա-
նալիստութեան ինքնակամ, ալ եւ ձախ ճա-
րակց հասանքներու պատկանող երկուս
տարբ պահպանողական և յեղափոխական
տարբեր հակառակ յարաբերակն իրարու
դէմ, որ ցերեկով համարաբաններու շը-
րափական կամ փողոցներէ, ձեկող իրարու
զուրկ պատանդներ իրերով, զբոյնով
մարտնչանքով և դառնակներով: Խոյն-
իստի յարձակներուն ոտակներուն վրայ:

Տեմիրճի փոխական խոստ փնդեղներով
վեր առաւ խոստութեան, տարին տա-
նակու մտքի շրջադառում կը կատարէր
երկրին մէջ մեղադրելով համալսարան-
ները, որոնք կ'ուղեկն քանդէր ժողովա-
նէր և մեծաւորութեան հաստատուէ:

1971 Մարտի սկիզբը կայունութիւն ան-
տանդի դարձած, մեղադրող երկրիւր —
կանցած էր: Երեսուտարը պակսէր որո-
շէր Էրիս ինչ որ Մուրադ Եմիլ յեղափոխու-
թեան մը ապագայ կառավարութիւնը
և ձեռք անակ իշխանութիւնը:

Քուրդ. պայքարչի շահագործ Չօր.
Մեմուրէ Քալապաշ անուն հասանալիստ-
թեան մը առանկն անունին համար Մարտ
2ին Անգարայի մէջ գլուխգործ զինուորա-
կան արտակարգ խորհրդաժողով մը, ու-
րան ներկայ եղան շուրջ 2-000 զինու-
որակներով: Սպալարները 45 վայրկեան
անուղ հառով մը անուղ պարզեց երկրին
ներքին կայունութիւն և յարաբերակը, որ
րանակը չեղող պէտք է մնայ ևս պայ-
ւանէ միայն երկրին որ մը զարգանալու:
Լուսնային անդրեկին նաեւ քաղաքակա շար-
ժանքն, երբ զայն կ'էջ ժողովարկը ազնի
և ձախէր զայն իսկ նաեւ տարբեր կրօնա-
քի, այսինքն Բուրբուրյան բաժան բաժան
ընկու ճաղաքականութիւնը:

Ձեռնարկական այս թաղանթի հաւաքու-
թի խաղաղարար շարժապատեմեան նա-
խագահ Տեմիրճի Մուրադ քաղաքականութիւն
Բուրբուրյան Տեմիրճի, որ շարժապատե
համարի, Էմիլ լուսնի, որ քանակը քրի-
ստեան քանակն էր միայն: Կարգաւոր

ՕՐԱՐԵՐ
ՀԱՄԱՐՆԵՐ ՀԱՄԱՐՆԵՐ ՄԻՍԱԿՅԱՆ
Fondateur: SCHAVACHE MISSAKIAN

ՕՐՈՒՆԱՆ ԴԵՐԵՐԵՐ
ԴԻԱՄԱԿԱՆ ՍԵՂՄՈՒՄՆԵՐ

ԴԻԱՄԸ ԿԵՐ ՄԵՆ՝ ՏԻՐԱՍՍԱՅԻ ՄԵՋ

Հակառակ ձեռք անունան զանապա մի-
ջոյններուն, կը թուէ թէ անկախապիւր և
զրամական միջոցադրի տաղանդ: Տը-
րանապի մէջ, որ միջոցներ ձեռք առ-
նալուստի որպէսզի զրամական խարժա-
հասութեան զրաման և ալ ուղղու-
թեան, առաջին առթիւ, Երեսուտան նա-
խարար յարձակուց զրաման իսկ զինը,
որու սակը 7.5 առ հարկերի կը յարգա-
նայ 8.5 առ հարկերի: Կը զեղուէր նաեւ
հատառուութիւնները կառուելու զիման
համար: Երկրորդական ընտելութիւններով
համար կարելի պիտի չլլայ այսպէս զի-
մի անպաղ զրամի շահալին (նիկարթէ):
25 հաճանքներու մէջ, զինքերու միջոց
պիտի խոստանայ արձակուրդի և հանու-
անող զրամաշրջիկ այս եղանակին:

Կառավարութիւնը Ազգ. փողովին պի-
տի դիմէ նաեւ, որպէսզի վերածուան
իսկ օրէնք մը թուարկի, որ թույլ տայ
Հեղափոխութիւն 15ին զանակն Երկրորդութեան
— ներս տարբերը (որ նախակա կը գա-
նալու Դիւստանութիւն 15ին): Ասկա երբ
միկտա 600 միկտա կիսայ ապահովէ:

Հեղափոխութեան, բոլոր վայրերի կը
գործադրան: Կարճ մը դիմելու համար
առաջին պարագայը կանխաձայնէ և
զրաման 40 առ հարկեր:

Պարզ է որ ամէն կողմէ դժգոհութիւն-
ները մեծ են ձեռք անունան այս միջոց-
ներուն առթիւ: Փոքր և միկն հաստա-
տութիւնները կը թուրքեն, առաջինով
թէ անպաղ մը եւս, իրենք են առաջ-
նոր:

× Տարբեր կը շարունակէր որ անկող-
նէ մը յարաբերակներ չեն ձախել կրնայ
մասնակցութիւնները: Փարսիկ մէջ, Հնդկ-
շարքի մը և Գրքի ինկան մը: Լոնտոնի
մէջ որոշ կառավարական մնացած է թաղ-
անուց նախորդ օրերուն, միկն փարս-
քութի մէջ նաճանք կը շարունակուէ:

քաղաքականութիւն միջոցի նախագահին թի-
ւարդութիւնը:

Հետաքննութեան Բանակի Մարտ 27ին վեր-
առաւ: Երբ քաղաքի կ'ուղեւ, զեղող
է հակառակ Անգարայի Արաբականութեան
Որոշարարը, որ Իրական տեղն ու տը-
րանակն է երկրին: Անոր մաս կը կարգի
պայքարող, քաղաքային, միայն ին-
տելիս ու ռուրը: Հրամանատարներն ու
կարգ մը թարգմանական զինուորակներ
կ'ըջ շարժապատեմեան նախագահին նա-
խարարութեան տակ:

Տեմիրճի միջոցէ հրամարի: Ինճեմի
հակառակմանքական զուտ: Բանակի
կ'ըջ շարժապատեմեան: Ի վերջոյ երկուսն ալ զրա-
նակն են տեղի տուին:

Բանակը կը պահանջուէր մէկ տարուան
ընթացիկն ընկալային, անտանակա, հո-
գալին ու սահմանադրական քարտեզը և
զանգեք կառուելու, ըստ Անթիլիոքի
սկիզբներէն:

Կարգաւորի պաշտանի կրօնական
նախկին Հայրենի նախարար Խիստ Խ-
րքի, որ կը զարկենք մէկ առաւ. զանա-
պա հասանքներէ տարբեր: Երկրի կիսնը
շահեցաւ. նախարարական այս կարգը:
Էրեմ հրամարկեալ և կարգիւր կը երկ-
րոր զանգեք:

ՀԻՐԱՏ-ՍԱՄԱՐԻՆԻ

HARATCH
Le SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice: ARPİK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél.: 770-86-60 — Fondé en 1925
C. C. P. Paris 15069-82 R. C. Seine 57 A 2731

ԲԱՆԱՐՈՒՐԻՍԻՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա Տար. 120 ֆր. Հաւոր 0,70 ֆր.
Արտասանման Տար. 135 ֆր. Վիցնաւայ 65 ֆր.

49° ANNÉE — N° 12.757

ԵՐԵՒԱՆ ↔ ՓԱՐԻՍ
ՀԵՌԵՏԻԳ

ԵՐԵՒԱՆ (Արմեն փրէս, Յուլիս 2-3)

« ԳՐԱՆԱՆ ՈՐՈՐՆԵՐՈՒ ՄԵՋ »

Այս խորագիրը կը կրէ Հրամարկ Թա-
րգականի դիմել, որ վերջերս լոյս տես-
նալով:

ՔԱՆԱՆ ՍԵ ՏՈՐՈՒՆ

ՄԵՆ-ՊՐԻՍՈ ապագայ թաղար հըր-
ւանակեալ, այն թաղարն է, որ մէկ
գիշերուան մէջ, որպիսի վիճակի մէջ
գրաւ. թաղարը: Փոքրիկ հոգալ մաս-
նիկ պատահած է և մարդկային զոհէր
այ կին միկն: Նիւթական միայնակը տա-
նակն միկններու կը հաճանէ:

ԹԱՐԱՍՍԱՅԻ շրջանի միկն հարկաւոր
շահեցաւ. Կիւրթաքի կարգութիւն միկն հա-
նակ էր պահէր գիշերն շաղկիւր:

ՄԱՐԱՍՍԱՅԻ վարչապետը՝ Միւրադի կ'ու-
ղէ որ Երեսուտան պատահականա շարքին
մաս կ'աղէ Միջերկրականի ապահովու-
թեան ինկարը: Այլ հոսողը՝ Մալիկ Կու-
րքի, որ Հնդկերեկի համառոտովին նը-
րկալ գաճակին և խոսք աննին Անթիլիոք
և Քուրդիկ ներկայադրուցները: Իս-
րայէլ, կը կարգեն, զիման կառուելու
միջոց իտալական, միկն մեծ երկրիւր
դէմ են համառոտի կարգի ընդլայ-
նումին:

ԹԱՐԱՍՍԱՅԻ զինուորակները պիտա-
կան հարաւան կառուելու և անոնց ա-
րեւմտականութեան իշխանութիւնը ձեռք
առնէ: Թուրանի ԲԵՐԵՔԷՔԻ կիւրթիւր կը
գաճակէ, ունի 26-338 քառ. զինուոր
տարածութիւն և երեք միկնին ընտելու-
թեան: Բնակչութեան 85 տոկոսը Հնդ-
կերեկն, իսկ 14 տոկոսը Քուրդի
նըրկալ կը պատկանէ: Կիւրթի և անթիլիոք
ցեղային ընդլայն կ'ուղեւ տեղի ունեցան
և Քուրդիկները, որոնք Էրեսուտան
զուրկ կը գաճակեն՝ առանակա ճաղա-
քաւոր Հնդկերեկներ շարքները: Զոր. հա-
պալ Լիւնտան փոխակը, որ Էրեսուտ-
նիւր ձեռք առաւ, և արաւտանեկ ըս-
տալար, որ է ըրձանք թէ քրոր
Թուրանցիները երեսուտէ:

ՍՈՒՐԻՍԻՆ նախագահը Հափիզ է Անտո-
նապաշտան այս պաշտանական արտը և
քրիստիան, որ տեղի Դուրանեք Երեսուտ
Երեսուտին ընկալուց չեղումին առթիւ:
Սուրիս Հնդկ տարբ և որ արաւաքով
էր չինէ, որ ցար արժան է 400 միկն
տարբ: Անոր մէկ երեսուտ արաւաքով
է խորհրդային կառավարութիւնը 120
միկնին ուղեկը փոխառուութեան մը:
Երեսուտին մասնակցան են շուրջ հարալ
խորհրդային թեմիսին թէ ճարտարա-
նէս: Կարգաւորութեան ներկայ եղան
ենալ խորհրդային, երկաթակա, ուս-
մանակա, անէնան և այլ պայքարի
կարգիւրները: Կարգաւորութիւն տեղի կ'ու-
նանք թաղարը, որ պաշտանակա Ա
Սուրաք (չեղափոխութիւն) միկտուէ
ցաւ:

ԹՈՒՐԻՍԻՆ մէջ սիսալ զառապարու-
թեան երկաղ միկնէ, որ շարժանակը
ընտելու է: Հարգանքներուն ընկալ-
քն այս յարաբերակ, թէ քրորէ զառա-
քն կարգաւորութեան անպաղ է կ'աղմ-
ն Էմիլ զրամ ու զեջ Հայաթները և
հանդիսանակներուն, այն ալ կառա-
քան է, որպէսզի անտանական յարաբե-
րութիւնները ունեցան է անոնց հետ: Ե.
Կիւրթ կ'ընայ մէկ 15 տարուան քաղաք-
կութեան զառապարուցի:

է Մուրադի մէջ, ուստի: Հնդկերեկ
ներկայադրուցան է կիսանկեր ու զորքերը
հայ զառապարուցան մեծ զեմքերուն: Ա-
նոնքին զուրկները ներկան է Յովհ. Թու-
մանակի, Ա. Խաչատուրի, և Ե. Չա-
րիկի: Այս ներկայադրուցան է արեւ-
մասայ զրաւանքութեան մեծեղի Դ-
Վարդանի, Միւրադի, Մուրադ Միւրա-
նէր, Թուրք Սուսի: Անթիլիոքի գիւն-
դան է Պարսի Սեւակի, Համո Մասնակի,
Ս. Կարուպիկներ, Վ. Դաւիթի, Գեղոր
Խիլին և միկն քաղաքականներու
սակցադրութիւններու մասին:

Ի զեղ, առաջին անգամն է, որ ուս-
մանի կը ներկայանան արեւմտահայ
զառապարուցան տաղանդաւոր ներկա-
յուցիչներու սակցադրութիւնները:

ՇԻՆԱՆԻՍԻ ԵՐ ՎՈՐՄԱՐԱՆ

Հայ մասնակցաները կարգան են ըն-
մանակութիւն նիւթերու ըստ զորահասան մը
նախակի: Պարտաւոր, որ պիտի կա-
ռուցուի Էմիլիսին մէջ, տարեկան պի-
տի արտադրէ տասը հարալ խորանակ
մեկը ինքնակականայ աղբը:

ՓԻՆԻՍ-ՓՈՐԿ

Երեսուտի մէջ տեղի ունեցած են փինի-
փոխի համառոտութեան միկնները,
մասնակցութեան 18 թաղանքներ. 87
մարդկերեկ և մարդկերեկներու: Ա-
նթիլիոք միկններուն մէջ յաղմար է Եր-
եսուտան, իսկ կիսերեկ միկններուն
մէջ՝ Խիլիս Անտանակ: Արեւի զու-
րակալութիւն մէջ առաջնութիւնը շահան
են Կիւրթ մարդկերեկ և Ֆիլիս Գի-
րուսան, իսկ կիսերեկ զուրակալութիւն
Իրիս Պարտաւոր և Խիլիս Անտանակ:

« ԱՐԱՐԱՏ ԵՐ ՆՈՐ ՅԱՐԱՐԱՆԸ »

Յուլիս մէկին, Մուրադի մէջ, Արա-
րաւոր 0-1 կ'աղմ պարտաւորութեան մասնակ
է տեղային Երեսուտան խորան: Երեսու-
տանի խորանները, որ ցար առաջին տեղի
կը գրանէ ընդհանուր ցանկին մէջ, մեծ
միկն Բուրիս են, որպէսզի ու միկնին
են ինքն զիւրք, այսին անպայման գրա-
նէս: Անթիլիոքի կիսակցներ Երեսուտ
կ'ուղ մը Էրեսուտան է, Իսկ Էմիլ անպաղ
միկններ տեղայինութեան:

14 միկններուն ըստ Արաւորութեան միկն
առաջինի դիմել միայն կը մնայ 18 կ'աղմ:

ՀԱՅ ՍՈՒՍԵՐԱՄԱՐՏԻԿԸ

Կէսօթիկի մէջ, Շուտ, Յուլիս 2ին,
սուտարարար միկններուն միկններ
քաղաքով կառուարած է: Խորհ. Մուր-
նիս խորանի մէջ է Անտ Կարգաւոր,
Երեսուտան: Հայ սուտարարարի 22
տարեկան է:

35 ՀԱՅԱՐ ՇԵՐԱՆԱՐԱՐՏ

Վերջ գտած է ներկայ ուսումնական
տարեւորներ: Միջնակարգ պարզներին
35-000 հարկ շրջանաւարտ կ'ըլլայ: Անոր
մեծ մասը կը ուսուր կը շարունակէ
քաղաքային միկններուն, ինչպէս նաեւ
ընթացիկ զարգանալու ուսումնա-
րաններու մէջ: Մնացեալը զորքի կ'ուղ-
նէ:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄ ՈՒԷԼ

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԲ

Մէջ ժեռովի Բաղրական Սորհորդը չը-
նորհակալութեամբ տասցան է որը. Յով-
հանէն Մանկեանի մասնաւոր առթիւ
փոխան ծաղկեցողի հետեւալ հոգե-
տուութիւնները կենդանի է զարդանքը —
Այլը Տիկին Վառլա Մանկեանի և
զուսկները 100 ֆր. և զարդանք 50:
Եւսպոր Տէր-Միսնանի «Յառաջին» 50:
Յակոբ Տորոսեան, Եւսոյի Կար-
պետան, Մէջ ժեռովի Սպորտ խումբը
50ական: Անէման ընտանիք, Եւսոյեան
ընտանիք, Գառ Մառնի, Եւսոյեան և
Գուրգիւրեան Յովան: Արամ Պապա-
ն 50, Պերճ Կարապետան, Տոբի. Թա-
րճեան, Գ. Արտաշիւ, Ե. Կարապետ-
եան, Գաբէճեան ընտանիք, Գ. Եկա-
նան, Լալի Մարգարեան, Սարգիս Թով-
կան 20ական, Ժամկոչեան Ռոպէր, Պէ-
տէնան Ժորժ 25ական: Սարգեան Սա-
հակ, Մարգարեան Ռոպէր, Եւսոյ Սա-
րգեան, Եւսոյ Կրկնային, Արաշմ
Սահապարեան, Սահակեան Փիլիք, Տէր-
Կաղէկեան Ժառ, Ժամկոչեան Եւսոյ
10ական, Մէլք Կարապետան 20, Վ.
Քոչեան 10 ֆր.:

Մամուլի Տակ

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՐ

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ

Բոցը, Միլիան Բոցը
Կոլմար Զեմերնի Ստանտան
Այլալի Կոլմարներ
Խրանալով
Զկնիք
Բնանկան խմորներ
Խորտակում խմորներ
Մոնիք Օրպիք

ՄԱՏԵՆԱՐ «ՅԱՌԱ» 1973

Հ. Յ. Գ.

ՓԱՐԻԶ — Հ. Յ. Գ. Բաժնի խումբ
ժողովը, Զորքաւորի Յուլի 11ին, Մա-
կայի Տունը:

ՀԱՅԴԵՆԱԿԱՆ

Համախորհրդակցական Միութեան
Ֆրանսիայի շրջանի 32րդ պատգամաւոր-
ական ժողովը Կը զուարթի 14 Յուլի
Շարաթ օր, Հայրենակցի Մ. Ճիւղի
նի ժամ՝ Միասին Սարգիս Ալի
Փոնթիլէ (Վիէնի շրջան):
Մասին նիստը Կը բացուի առաւել
ժամը 9-30ին:

ԱՐԶԱԿՈՐԿԻ ՄԵԿՈՂ

ԲԱՄԱՆՈՐԿԻՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆ
Միք այն բաժանորդները, որոնք կը
փախն արձակուրդի վայրը տառա-
նաւոր, պարտին վարչութեան հիմն
միկնուցն շոր օր առաջ, կցիւղ իրեն
դիմումին 5 փրի դրամաւոր և չի
ու հար հասցնէ:
Արձակուրդի շրջանին համար հան-
տապանք մեր ընդերքողները կրնան
ամառ մը համար բաժանորդագրուի
կի պարագային մէկ ամառում բաժնի-
ցիկն է 15 փր. Գրանայի համար, 20 փր.
արտասահմանի համար:
ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱ»

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅԻ «ԿԱՅԱՆԻ ՕՐ»

BELLEFONTAINE (JURA)

Եւսպոր, Յուլի 14, ամբողջ օրը, հաշ տեղով լայա:
ՀԱՅԻ. ՅԱՐԱՑԱԿՐԻ ԿԱՅԱՆԻ ՏՂՈՆ ԿՈՂՄԷ:

ՄԵՐ ԿԱՐԱՑԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լիճիկն օրհարը կը մէկին Շարաթ առաւում ժամը 7ին կենդանի առնիկէ
Արձանագրուի Հայոց կենդանի, 295 Ռի Պալաւ,:

ՏԵՍԻՆԻ ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՅՈՒՇԱՐԱՅԱՆ

66րդ ցանկ

Գ.Գ. Միսնի ճիւղերէն, Անգրանի
Յովհաննէսեան, Տէր և Տիկին Սարգիս Կար-
պետան, Տէր և Տիկին Գարգիս Կար-
պետան, Տէր և Տիկ. Գալպէտեան, Գ. Եւս-
տէնան, Տէր և Տիկ. Արամ Տաշկեան,
Տէր և Տիկ. Եւսոյ Տաշկեան, Տէր և Տիկ.
Արար Տաշկեան, Գ. Եւսոյ —
Բնի Տերտեան, Գ. Եւսոյ Ճիւղերէն
(Տրակեան), Տիկ. Հայրենի Գարգի-
սեան (Փրիւլ — Վառ), Գ. Ստեփան Տէր-
Բարսեղեան, Գ. Եւսոյ Ճիւղերէն
(Տրակեան), Տիկ. Հայրենի Գարգի-
սեան (Փրիւլ — Վառ), Գ. Ստեփան Տէր-
Բարսեղեան, Գ. Եւսոյ Ճիւղերէն, Գ.
Յովհաննէսեան, այլը Տիկ. Լուի Զա-
րեան, Գ. Աննի Արգիւսեան, Գ. Կար-
պետ Կոնճիկեան, Գ. Կարապետ Սարգի-
սեան, Գ. Միսնի Եւսոյեան, Գ. Յոգոս
Տաշկեան, Գ. Եւսոյ Տիկին Տիկեան,
Գ. Հայկոյ Գալպէտեան, Գ. Եւսոյ —
պէ, Գ. Ժորժ Միսնի, Գ. Կարապետ
Անգրանի, Գ. Կարապետ Արմանեան
(Լաբուր օր. Փէ), Գ. Եւսոյ Մի-
սնի, Գ. Արգի Կարգիսեան (Փոն օր
Տէրի), Տէր և Տիկ. Եւսոյ Բնիկեան
(Մանգրանի) 10ական ֆր.:
Նախկին զուարթ 156-269-38
66րդ ցանկի զուարթ 300
Ընդ. զուարթ 156-569-38

CAUSE DECES C E D E

Bail, atelier confection féminine, en-
tièrement équipé, Bd. Poissonnière —
Parking — Renseignement :
Maison DORATEX
87, Rue de Cléry, Paris (2e)
Tél. : 236-86-79

ԴԵԶԵՆԱԿԱՆ

Վիէնի Սէր

ՀԱՄԱՐԱՐԵՐՈՒՄ

Համախորհրդակցական Միութեան 32րդ
պատգամաւորական ժողովին առթիւ զը-
տասնակց է մը կարգակցուում է, Կի-
րակի, Յուլի 15ին, Հայ Մարգարեան Մի-
ութեան ժամ Պրաքիտան ժողովարարի
վայր (Փրիւլ փէ):
Կը նուազ Կուսին նուազաւոր
(Վալանէ), զու Նախկին յայտա-
գրով: Գեղարուեստական բաժնին կը
մասնակցին տեղանք սերունդ ունեն:
ՃՈՆ ՊԻՏԻ — ԸՄՊԵԼԻ

Անձրի պարագային զաւարտայրին
ժամ զանոյն պարարանք՝ Փրիւլ —
Տանիկ:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARACHE»
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

ՍՈՒՂԱԿԱՆՅՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՇԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԱՐ ԽԱՅԻ ՕԳՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՅԱՆԻ ՄԵՐ
SAINT-HONORINE-DES-PERTES
Բարձր հովանաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՒԼԻ ԱՐԳ. ՄԱՆԻԿԱՆԻ
Եւսպոր, 14 Յուլի, ժամը 10ին սնցալ:
Գեղարուեստական բաժնի՝ կը, պար, արտասահմանի
Երկրորդ խմորներ հանդէս է:
Projection d'un magnifico film en couleur
«FLASH SUR L'ARMENIE»
Théâtre de marionnettes
«ՔԱՐ ՆԱՐԱ»
Այլալի խմորներ՝ Համախորհրդակցական Բ. Գալպէտի ցամաքանում տեսարան
վայրեր և առնիկեան բաժնին մէկ զուարթ Հայ դիմաւորներ լիբրերան
Կեցողի զամբողջ խմորում կայանին հաշարանք մէկ
ճաշին մասնակցին փառաբողջները կը ինչորի արձանագրուի մինչև Յուլի 11
հա. 824-77-40 ժամը 15ին վերջ՝ 990-66-28

Երկրորդ (Իրիւնէ) Autoroute de l'Ouest, Evreux, Lisieux, Caen, Bayeux, Port-en-Bessin
Sainte-Honorine-des-Pertes

Հ. Բ. Բ. Մ.

ՓԱՐԻԶԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ԱԿՈՒՄԲԸ

Յարկան մեծ արձակուրդներու առթիւ

Կարգակցուում
Խնտիւղ ամբողջութիւնները

X

1 — AUVERGNE : du 14 au 29 Juillet 1973

A la recherche des Vestiges Arméniens
PRIX DU SEJOUR 350 FR\$

2 — GRECE : du 4 au 25 Août 1973

Avec notamment visite d'ATHÈNES, circuit à travers le PELOPONNESE,
croisière de 5 jours à bord du M/V « KENTAVROS », séjour d'une semaine
au village Club KALOGRIA.
PRIX DU SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

3 — ARMENIE : du 1er au 19 Septembre 1973

Séjour en pension complète à l'Hôtel ANI Avec retour via LENINGRAD
PRIX : SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.
Մամրամանութիւններու համար դիմել գրասենյակ:

Այս համարութիւններուն կրնան մասնակցի 184ն 35 տարեկան բոլոր
Հայ երիտասարդները

ՋԵՐՄԱՆՅՈՒՆ

Դեփ ՅՈՒՂԱՓ

ԳԱՊՈՐԻ և ՈՒՂԱՓ

Կարգակցուում Կապիտալ իւր փա-
րիք մասնակցի կողմէ
Յուլի 22, Կրակի ամբողջ օրը
Միակերպ. մասնակցութիւն կրնու. —
զարժ օրհարում 30 ֆր.:
Վերադառնալ ժամը 23ին տանիները:
Հանքի մրնորդը
Այլալի խի արձանագրուի հետաք —
սելով Տիկ. Բաղդասարի ժամ 878-27-35

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅ

Օղախութեան կայանի հասցէն է —
Colonie de Vacances de la Croix Bleue
Bellefontaine
39400 MOREZ

LA GENERALE ELECTRIQUE

M. Gérard DERDERIAN

108, Bld. Calléni
92130 Issy-les-Moulineaux
ALLO : 644-22-92
Ouvert lundi après-midi

ELECTRICITE
ELECTRO-MENAGER
LUSTRIERIE
CADEAUX
GADGETS

LISTE DE MARIAGE

Cadeau à la mariée
d'une valeur de 5 % de la liste

ՀՐԱՇԱԽ

ՀԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆՈՒՄ

ՕՐՈՒՄԱՆՈՒՄ ՕՍՈՒՆՏ

Այլալի խումբ հանդէս կենդանի
Պրիւլ

Օտքան շատ զեղեղի ծովակ մըն է,
բաժնիքի հանքի ժամանակները, հա-
շարան, արգարան, ծովերու շուրջ կը:
Միկնում Յուլի 22, Կրակի: Վերադառ-
նի իրիւնքը:
Հաշարանի 7-30ին Միկնում Շարաթ օր
վերջէ քափի թերթիկ և Տիկ. Կառ-
պետ Կոնճիկեան, Գ. Եւսոյ —
պէ, Գ. Ժորժ Միսնի, Գ. Կարապետ
Անգրանի, Գ. Կարապետ Արմանեան
(Լաբուր օր. Փէ), Գ. Եւսոյ Մի-
սնի, Գ. Արգի Կարգիսեան (Փոն օր
Տէրի), Տէր և Տիկ. Եւսոյ Բնիկեան
(Մանգրանի) 10ական ֆր.:
Նախկին զուարթ 156-269-38
66րդ ցանկի զուարթ 300
Ընդ. զուարթ 156-569-38

RELATIONS TOURISTIQUES EDUCATIVES

Հայ Մարտիկ Տունը
17, Ռի Պէտ, Փարիզ 9րդ.
Հեռ. 824-63-89
Association sans but lucratif, régie par
la loi du 1-7-1901
ԽՏ. ՃԻՇԻՐԵԱՆ
Ընդ. Գալապիսի

ՅՈՐՈՒՔԱՐԹԻ
ՅՈՒՂԻՍՂ
11
MERCREDI
11 JUILLET
1973

Le Numéro 0,70 F.

49րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒՆ 12-760

ՕՐՈՒՆ ԽՈՍԱԳՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ

ՀՅՄԱՐԱՆԸ

Ա.

Համադպյալին Պէշլուքի Նշան Փա -
րանձան ձմեռային ամառային հանգիստ
տեղի ունեցած է Յունիս 30ին: Վերադա-
րան ատացած են զանազան, 8 աշխիւ, 12
մանչ: Երկրամարտներուն կողմէ հրա-
մելու ուղիներ կարգացած է Օր. Ետե-
լի Տամաշահեան:

ձմեռային, հիմնուած 1930 Մարտ 3ին
Համառոտ պայմաններու տակ, ներկայիս
գարծած է լման երկրորդական վարժա-
րան, օժտուած արդիական բոլոր յա-
մարտիքներով:

Բաւորը զար առաջ գնումը ընդարձակ
հողին վրայ տարիները ընթացքին կա-
տարուած նոր կառուցումներու շնորհիւ
ձմեռային պայտր տեղ ունի 900 աշա-
կերտ — ուշակերտիներուն համար, ա-
ռանձին շէնքերու մէջ:

Բաց առիթ էր շրջակային մէջ ունի
տարարան, գրառուած, հանդիսարան,
բանդարան, զատուածարան, դիւրեղութիւ-
ններու բաժին էր ընդգրկուածն — պիտո-
նիս աշխատանոց, արդիական գործա-
րանքով:

ձմեռային բաժնաժողովներին ն՝

- ա) Բաւառացի Մոնիալարարտը,
- բ) Ընդամենայ Նախարարարմը,
- գ) Բաւառացի Միքսիմարտը բաժին
(2-3-րդ դասարաններ), որ կը յաղի
կերանակած է ֆրանսիական պարէներուն,
- դ) Կոստան Երկրորդական բաժին
(ժ-Ժ-րդ դասարաններ), որ կը յաղի
կերանակած գիտական Պարալիպարտը:
Ա. եւ Բ. դասարաններուն (Ուսուցիչներ
է. Փորձառուներ գիտական բաժիններ-
նով) է ֆրանսիական պարալիպարտը փիլի-
սոփայութեան ճառեր:

1972-73 տարեկանին՝ ա) Համադպ-
յալին Հայ Օրիւնակ Միւսթան Մամ-
կապարտը ունեցած է 292 աշակերտ -
ներ (124 աշխիւ, 168 մանչ), անցնալ տա-
րեկանին 38 աշխիւ: Վերջակ հաստատու-
ած է Հնչեքին մէջ: 1971 Հանգիստներին
ի պէս հաստատուած է անգլոպարտը
— քանիտիներու պարտաւարական երկու-
րդ դասարանները: Բ) ձմեռային բազ -
մաթիւ նախկին մանկապարտը պատուի:
Հնչեքի անկիւն կը պայտուարակերտ Լի-
րանակին եւ արտասահմանի (Բաւարիա -
նիս, Հար. Մեքսիկա, Եւալը) վարժա-
րաններուն մէջ:

բ) ձմեռային Նախարարարմը
ի հնչ կարգերով ունեցած է 337 աշակերտ-
ներ, 134ը աշխիւ, 203ը մանչ:
Միւսին Դ. դասարանի աւարտը համըն -
թաց կապակցուին երեք հիմնական խոր-
նը — Հայերէն, արաբերէն եւ Ֆրան -
սերէն: Հնչեքի անկիւն կ'աւարտէ Նա-
նիկերէն՝ շարժական չորս պարտը:
Բոլոր դասարանայիններէնք անկի կ'ու-
նեան մայրենի լեզուով (պատմութիւն,
Քուսարանութիւն եւ գիտական նիւթեր):

գ) Միքսիմարտը բաժին — աշակերտներ
իւրին է 187 — 85 աշխիւ, 72 մանչ,
անցնալ տարուած 146ի գիտաց: Այս բաժ-
նին մէջ զարկ էր տրուի Հայագիտութե -
ան յաղիները: Ուսուցիչները պատար -
ան Երկրային կողմէ: Ուսուցիչը դասար -
ան նկատել արտաքիններէնք կ'աւարտէ
գիտական ծրարդիւններու պարտաւոր ըն-
դունքով (արաբերէն կամ Ֆրանսիերէ-
նիս նիւթ): Անցեկերէն կը շարունակ -

ՕՐԱԲԵՐՐ
ՀԻՄՆԱԴԻ ՀԱՄԱՐԸ ՄԻՍԱԳՐԱՆ

Foundateur: SCHAVARCHI MIKSAKIAN

ՁԱՅԵՐ՝ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

18 րդ տեսող խորհրդակցութիւններէ
կող, Լիբանան ունեցուի կը նոր գահ-
նը, ինչպէս հաղորդած էր նոր կահ-
նը: Այս նոր գահ-նը ընդհանրած է զրեմէ բոլոր
Համայնիներէ եւ զաղաքական հասոյնը -
ներէ: Ազգի կը զարեմ միայն րազակա -
յոյնները նախկին վարչապետ Ռաֆիկ
Բարաւիկ խորհրդին: Այս կառու
վարտութիւնը կը վարէ ուրեմն սիւնի
մահաճառական մը, որ է Նաւի Երտազան
Նախարար՝ Քաղցեալանի Սոյը: Պետա -
կան Նախարարները, մէջ են Հայ Կաթո-
ղիկ երեւոյթանի՝ Փողօք Ձաւթը (Գա-
թալօյ): Արտաքին Նախարարութիւնը
արուած է Յուսաւ Նափասի (Մարտիկ),
Ազգ. Պաշտպանութիւնը՝ Նաւրի Մարտի -

ուի տանգուիլի իբրեւ լիւու (շարժա-
կան 3 կամ 4 մարտ):
Յունիս 23ին Թ. դասարանի բոլոր ա-
շակերտները՝ 26 հոգի, յաղիւրթեանով
տարուած են ֆրանսիական պարէնի վիւ -
յալներ:

Միքսիմարտը Է. դասարանին ունի կը
պարտերական շարժի քիթը, Բ. դա-
սարանը՝ Հնչեքի անկիւնը: Նախարար-
արման ձմեռային մէջ Լիւր Կաթարանի -
ները (Թ-ժ-րդ դասարան) կը հրաւ-
րանէ ճառակով:

գ) Ռամ երկրորդական բաժինը կը
կարմնէ Ժ, ԺԱ. եւ ԺԲ. դասարանները,
որ կերանակած են ֆրանս. պարալիպար-
տներուն համընթաց զարկ էր արուի Հայ
գրականութեան եւ հայագիտական միւս
տարաբնակներ: Հակառակ երկրորդա -
կան լիւու ըլլալուն, այս դասարաններու
աշակերտները հիմնական կերպով կը
սովորին Նաւի անցեկերէն եւ կը յաղիւրթ
ամերիկեան ըրդէներէն: Համադպար -
տին մուտքի ընդունեցած մէջ:

Այս բաժին աշակերտներու ընդ. թիւն
է կողմ 65, ինչպէս անցեկը արեւ, 31
աշխիւ եւ 34 մանչ:

Ստանդէ գտա միայն հայագիտական
նիւթերու հետեւած են հինգ ազատ ու-
սանդերը՝ արտասահմանէ:

Յունիսին ֆրանսիական պարալիպար-
տի (փիլիսոփայութիւն ընդունեան ներկա-
յագած հինգ թիւնակներէն չորսը յա-
նուած են, մէկը (Օր. Ետեղի Տամա-
շահեան) մնացնով պիտեմ եւ հանդիսա-
ցած ԱՅ ճիւղի տարեկան:

Լիբանանի մայրենի իրադարձութեան
հետեւանով բոլոր դասարանները կարգին
ձմեռային են կը դուռները փակած է
չորս երեք շաբաթ: Այդ պատճառն. պե-
տական ընդունութիւնները ընտանեկան
են 15 օրով: Յուլիս ընթացքին է, որ ԺԱ. եւ
ԺԲ. դասարաններու աշակերտները
պիտի ներկայանան լիբանանեան դիւտա -
կան Ա. եւ Բ. պարալիպարտի ընդունեցան:
ձմեռային Տնօրէնութիւնը յաւանած է
արդիւններէ մասնի:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՊԱՌԻՆ

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice: ARPIK MIKSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS

— Tél.: 770-86-60 — Fondé en 1925
C. C. P. Paris 15069-82 R. C. Seine 57 A 2731

ԲԱՍԱՐՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տար. 120 Գր. Հաղը 0,70 Գր.
Տար. 135 Գր. Վեցանալ 65 Գր.

49° ANNÉE — N° 12.760

ԵՐԵՒԱՆ ↔ ՓԵՐՏԻՉ
Հ Յ Ո Շ Տ Ի Պ

ԵՐԵՒԱՆ (Արմէնիկը, Յուլիս 5 եւ 6)

ՆՐ ՍԱՐԻՐ

Երկրին կեդրէն յնչուաները շարժու-
ն ուսանմանները, սարքեր պատարա -
ուած են Հայաստանի մէջ: Առեւի պի-
տի ներկայացուին Համի զուգահեռե-
սին, որ պիտի րազուի երկրաշարժի մի-
ջաղային համապատասխան ժամանակ:
Այս սարքերը պատարաստ են Հայ
մանալաներ Լիբանանի երկրաշա-
րանքան եւ երկրաշարժի հիմնակա -
նին մէջ: Այս հիմնարկութիւնը Ռար.՝
Միւսթան մէջ գտնուող միակ կերտն
է, որ կը զարեմ այդ նուրը սարքերու
մշակումով եւ արտադրութեամբ:

×

ԲԱՍԱՐՈՐԱԳՐՈՒՆԻՅՈՒՆ ՀԻՄՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Յառաջիկային նկատել կերպով պիտի
պիտի ընդլայնի Պարալիպարտը հիմ -
նարկութիւնը, որ Երեւանի ամէնէն մեծ
քաղաքային ուսումնարան հաստատու -
միւսին է: Կեդրոնի շէնքը 14 յաղի պիտի
ունենայ եւ պիտի յաղիւրթուի երկրաշա-
րիկի հնչեքին: Այդ շէնքին տարր ըս -
կերան մէջ տարրաձմեռաներ եւ աշ-
խատանքական պիտի հաստատուին: Հոս
պիտի կերտուանայ Նաւի երկրաշարժ
թիւթիկի մէջ:

×

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌՈՂՋԱՐԱՆՆԵՐԸ

Բաժնի արեւելքները հարուստ զայն-
քուն մէջ կ'ընթին տարիներուն կառու-
ուած են 15 մեծ րոմաշարներ եւ հոս -
գրական տարներ: Երկրին ծանօթ տաղ-
արկները՝ Դիւլիս, Ջերմիկ, Արեւիկ,
Կրկուրկան եւ Հանգիստ Կրկուրկան
են 15 տարր Ժամ 30-000 անձեր: 1975ին
միակեկա անցած պիտի աւելնայ այցե-
լուրդին թիւը:

Արեւի տարաձանակներուն աւել յա-
300 հանգալուրդներու ախի յայտարար -
ուած են:

×

ԱՐՓԻ — ՄԵՌԱՆ ԶՐԱՍԱՐԸ

Յունիսին 312 մէքը Նա փորուած է եւ
ճրարտուին Բաւորած մասին երկրաշարժ-
նը հասած է 41-167 մէքին: Այժմ ան-
հարձեւ 7 Դիւլիսի եւ Դիւլիսի եւ Դիւլիսի
պիտի ճրարար փաղարկին ամրոցանայ:

×

ՄԵՐԱՐԱՆ — ՀԱՐԱՐԱՐԱՆ
ՓԱՊԱՐԱՆ

Երեւան — Իլեւան — Արտապի երկաթու-
ղին համար փաղարկը մը կը րազուի
Փաղարկի ընդարձակային մէջ: Մեղա -
նը — Համալիւսան զայնին մէջ: Յայտը
փորուած է 685 մէքին: Հիմնական փա-
ղարկին կողքին երկրորդ ըրտ ալ պիտի
հաստատուի կառուի. երկնակալան
համար:

×

ՊԱՐՈՑԻ ՍԵՆԱՊԻ ԱՐԶԱՆԸ

Գտնուողները Արա Երեւան, որ դա-
ւան է Յովհաննէ Երեւան, Պարոյր Սե-
նապի արձանը յնչուած է: Անցաղային
պատարաստ լիւս արձանը երեք մէքը
բարձրութիւն ունի:

նեցու աչք տառու, Սէն ժիւրնէն կեկեղ-
ցիկն մէջէն...

Ժամը տը Կարան այնքան ընկճուած էր,
որ ստանց մօրը քան մը բռնոր, մաս-
րը սենեակը եւ ժամը շարունակ երկի-
ւիկի քանտուած կեկեղանքն մը պէն:
Գիշերը քանտուած յառաջացած էր, երբ
յանձնած ուսը ինտեղ դարձար եւ
պահաճած մը քանտուած զգայունքը լը-
ցուց սովորի ու դարս ինտեղ: Քա-
նը Սիւնի երկընէ մինչև Սէն ժիւրնէն
կեկեղեկն, որուն հետեւը իր գտնուելը դե-
մարձաւորուած: Մուսկըն պահակին
տանը: Ուղիւն թափեց դուռը, մինչև
որ մարդուէր երեցցու:

— Ետև, — ըսաւ, — Հաղուէ եւ Նետ
կուր, կէքէ կուրի Հարստանալ: Եկէ՛ք
Հաղապիկ, երբ ստանաւ ուղարկը չափ
կեկ, կէքէ մերձե՛ք այս զարդը եւ
իր խել կոտորեցի մէջ: Ո՛ր մէկը իր նախըն-
քես, սովի՛ն թէ դաշուէր...
— Հարկաւ ոսկին իր նախընթերմ...
Ինչ, պիտի ընծ: —
— Ան քանց ու բրկը, եւ Նետե՛ք լի-
նջի...

— Ազգայնական կուրիս զերկման մը
քանալ: Բայց տէ՛ր իմ, տակիս որդաւ —
պզծուիմք եւ եւ պարտք մամը՝ թիւս-
պարտութիւն:

— Անտ՛ի թիւ արք մը ոսկի՛ պարտա-
ծութիւնք մտնուիր: Նամար: Այս դրո-
ւով կրնաւ այնքան պարտաւոր ըսել տալ,
որ իր փրկել քան չոյղեկը քան ըսել տալ,
կանքին: Այս տառու իմացալ, որ
երկուստեք կէք մը թաղել եւ...
— Երկուստեք ու գիշերելի տեղ իմ:
Հերշտակաւոր զեկմով կէք մը, որ մե-
նում էր սիրել թաղուէն:

— Բալէ, — ըսաւ երեսուսորդը, —
ապարդուները արդէն սկսած են երկըլ:
Կուրե՛ք վերջին անգամ որ դիտել անոր
զեկմը:

Գերեզմանավորը ոսկինները դուռնից իր
անտրոնին տակ, եւ անտնայնոր տալ —
նորգէն մինչև թիւսը Հաղապիկ մը, ու-
րան տակ իր նմէր Գիշման տը լա մայ, կամ
Տիկին Պատգիւն: Մեկտալմարը
չուտով կէք կովը գիշերը շարժը: Ժամը
տը Կարան ժամե՛ք մէջ նետուելով
վերջուց կամուրջը դաշուէր, որուն
մէջ իր նմէր իր ՀոգեՀատորը: Անքե՛րն
սորբուէր իր հոտը, երբ իր քաղցիկնե-
րուն մէջ տակ անշնչե՛ք մարմնի մը
եւ սիւս: Նամուրեկ անոր նախորդ, այսու-
րը, աչքը: Մեկտալմարը զարմացած
եւ սարսափած իր դիտել այս ապարդիւնակ
անտալմար:

Յանկարճ, տարբերակ քան մը պա-
տանեց: Ժամը տը Կարան, կրնա՛ծ ար-
մինը ուժով գիշեր իր քաղցիկներուն մէջ,
եւ մէկ ուստուով դուրս կելլով մը,
կան անտնայնու խաւ արք մէ մէջ,
պահակին զարմանած արքաներուն առ-
ջև: Որովհետեւ. Գիշմանի մարմնի
սկանը էր դուրս իր Համբարներու սիւնը:
Գ. տը Պատգիւն, որ չառ իր սիրելի
իր կինը, քանիս կերթիմը մայրեկոյնը
որ դեմոկրիտ. անոր երեքմանին իրայ:

Այս դէպքերէն Հինգ տարի հաջ, այս —
ինքն 1718ին, երբ իր պատարասուէր
նորս արաբորդիները կատարուէր, չէր-
մին ըսել նշմարել քաղցիկուած կին մը,
որ դիտել անտնայնու պէս անտնայնու:

— Գիշման, պարտք անպիմար տ-
մաւորուէ՛ք... քայց, ինչպէս կրնա՛ք ըլ-
լալ...

Երկու մտնուելի հաջ, անմիջապէս
գիշերը տարբերութիւն, ըսելով:

— Եւ անտնայնու զարադուրեկան
մը դրձն իմ:
Եւ որովհետեւ աղբեղիկ մարդ էր, ու-
տիկանայնուին եւ երկու դրոտակն պա-
տաններու ներկայութեան, քանալ տը
լաւ կրնա՛ զերեքմանը, որ պարտք էր:

— Եւնիմարու. Թիւնները ճիշդ էին, —
ըսաւ ան:

Ուտիկանայնուին սկսաւ միտնուել —
նեղու: Մեկտալմարը, որ քաղցուէր, որ
իր դիտել եւ կ'արդէր խաղաղ կեանք մը,
խաղաղութեան ամեն ինչ:

Ժամը տը Կարան անտնայնու. ոստի
— կանտանու եւ Նոն քան:

— Իր ցուակեղ Գ. տը Պատգիւնի վի-
նակին: Մերը քանիս իր կուրե՛քէ մեր
դատարկութիւնը: Կինս չառ իր նմանի
Տիկին տը Պատգիւնի, որուն Նետ ար-
շաւանակ իր ՀոգեՀատորան մէկնելի առաջ:
Անտալմարի փաստութեանը: Կինս ծնած
է Փոս տը Շերի, ապէ՛ 26 տարի առաջ,
այսինքն օրերը Գիշմանին տարի մը
կուր: Անտալմարը նոր զարգանք մէջ,
ինչպէս ցոյց կուտայ Նետուելի փառ —
ստիկանը, որ կ'ար քանտանու եւ վի-
կանքներն ստորադարձութիւն:

Սկիւն ինչ օրերուէր էր: Ժամը տը Կա-
րան այստ արժանեցանք: Բայց Գ. տը
Պատգիւնի կանտանները չէին փարս —
տաւ: Ան Նմուտ օրէնպէս էր եւ քանիս
կուր ունեցալ իր կեդք փաստակու —
թիւնը Նետ:

Հարցը փխրադրուեցաւ դատական տա-
նանին առջև: Արքեպիսը նշմար կաւ:
Պարուն տը Պատգիւնի նամբը ու մէկ
արքեպիսը կուտային: Անկին, Տիկին տը
Կարանի լուրջ կեցակցութիւնը զանա՛ծ իր քա-
լը նեղեկներու: Նամարուները: Արքեպի-
նիստին, Պատգիւն օրուց օրուան իր
վերջին գիշերը: Անտնայնէ ներս մասու, որ
պարզիկ աղջկան ձեռքէն քանալ: Եւ երբ
Տիկ. տը Կարան, որ նստած էր իր փա-
տարանին մօտ, ոտքէ կ'ընկէր վնասը
քանալ: Նամար, յանկարճ քաղցը ձայն
էր քանալու իր սիրելիին:

— Մամա, — ըսաւ, — լին' ուղիւ
Նամբորդի դիւ:

Մուրը լուրջ աղջնակը առաւ Քիւն —
քան մէջ եւ այսպէսով յայտնեց իր ինչ-
եղութիւնը:

Գիշմանի երկրորդ անունմարմնը
չեղակ նկատուեցաւ եւ ան տարկուեցաւ
վերջուտուով իր տաղանք անտնայնու:
Որուտան օրը մամանեկ անոր ապրանք-
ը, երբ քուրը գիշարեկեղեկներով դար —
դարաւ:

— Պարուն, — ըսաւ, — կ'ըսմ իմ կա-
տարելու տանեանի արձակած վնասը, եւ

Միջազգային Ընկերակառուական Հեռուներէն

ՌՈԶԱ ԼԻԻԲԻՍԷՊՈՒԿ

— 0 —

Անցեալ դարու վերջնադարութեան լի —
դարեկական նոր զարգացման խմբ-
ման եւ տարածման մէջ մեծ դեր խա-
ղային նաեւ կ'ենեքը, որոնցմէ՛ք ամէնէն
չնայանալը կըսու լեւա՛նք Ռոզա Լիբ-
սէպուրի:

Անտնայնուին մը դուռուէր՝ Ռոզա
Ծնած է Անտանայն Զամոնի քաղաքը,
Հին ռուսական տաճանին կից: Այս տա-
րի իր ծննդան հարկաբանական է:

Հաղի 17 տարեկան, Ռոզա Կուտարճ
վարչապետ երկրորդական վարչապետը,
փայլուն խելագրութեան: Իսկ 1887ին,
ան արդէն մաս իր կուրե՛ք Անտանայն
Ընկերակառ. Յեղափոխական կուտակե՛ք —
թեան գործունեակ տարբերու. շարքէ —
թեան: Անտանայնով զարգացը սիրելի
ան քաղաքիկ պատմական ուժեր մաս-
նակցելու այս պաշարներ: Այս պատ —
մաններն էին՝ ռուս Ժողովուրդի թըշ —
ռուս կեանքը քաղաքիկ օրով եւ Անտ —
նայնու. դիտարկել կեանքը՝ օտար տը —
քաղաքութեան մը տալ:

Ռոզա Լիբսէպուրիէն զորմանուիմք —
նը իր հոտի անտնայն Զամոնուիմք —
նեղու, որ ան իր գտնալ տարկան —
թեան կուրե՛ք փնտաւորը անձ Մարքիս
Փափաքը, Ընկերակառ. կուտակե՛ք, կան-
ք լիւրջ, ինչպէս Նամար քան զգիշ
Միլեիկաւ տալու, իր փորձութեանը
Ռոզաի փառութեան, 1888ին սկսեալ: Ան
սանձակ կ'անցնէ վարչապետի մը եւ
մարտահանգիստ մեղադրութեանը,
պահանք գիշերական տալիք իր քաղց-
րուն տակ: Կապտանայն նաեւ Գիշ —
մա, ապա՝ Տիկին:

Հոյեղեկե՛ք, ճերբադուրեղի ամէնէն
պարտ կերկրէ կարեւորութեան հաւա —
քանալը է լեւա՛նք եւ ռուս զարգացման
նեղու: Տիկինի Նամարուները դար —
մած է ինչպիսիական երեսուսորդու —

կամ իմ քեզի վերադարձուելու. ձեք կուր-
նեղուցարմը: Թոյ Անտանա՛ն ներք քեզի
եւ մեղի:

Եւ պարզիկ սրտակ մը տանելով շըր-
թուները, Գիշման չանթնաւորուած կը
փուլեք դեմին: Նոյն մամուն, իր ապա-
րաքին մէջ, Ժամը տը Կարան իր խմբէ
Նոյնկան այս նոյն Տիկին, եւ երկու
սիրտաները իր միտնայն մամանակ
Յեղափոխական մէջ, որ ոչ մէկ չէր-
նակութիւն ունէր կուր ճակատակցը:

ՆՈՒՊԱՐ ԶԱՐԴՈՒՆԵԱՆ

Թեան Հաւաքումարը: Երեսուսորդու —
թեան մը, Նոյնկան միակամ է, որքան
կուտակ, եւ Հաւաքումած ռուսականը չէ,
որոնքմէ՛ք շարքի անցած են քանակները,
քանակն Հաղապարեկին են քանակները
ռուսականութեան: Անտան եւ Խոյնէն, ա-
նայն լին են երկու կուտակներու մէջ:
Անտնայն տալուէր եւ ընդհանրապէս կը
Հաւաքուին քարտ մեղադրանքներու մէջ,
իր անտնի փար մը հաղով եւ թէկով,
որ վիճարկան անպարտ, երկուստեք
Նամակով (Երեքն ամբողջ հաղով եւ
մարմնով) տարբերութեաններն, կ'են —
քու արտադրութեան Մարքիս, Ռոզա —
Խոյնի, Պափաքի, Գալեքի, Գիշմանի
սիրտաներուն եւ մ տնորով՝ չի ա-
նայն Հաւաքումութեան մասին: Ինչ որ տալով
իր թերէ զարգացմանը. սեղանի խմ-
քում:

Բանի թ տարբերութեան ընթացիկն, Ռո —
զա Լիբսէպուրի, իր մտնալով —
թեանը, քաղաքիմար եւ սիրտաներուն
զարգացումներն չորքէ, իր գտնալ
վերջուտակին Ընկերակառութեան Հերոս մը:
1900ին, իր նմէք երեսուտի զարգան
պատարկութիւնները՝ ցոյցերուն եւ
զորմանութեանը քանած իր քաղցը
մամանակութեան: Նոյնիկ անմիջաբով
իր քանակներով Գերկին մէջ, 1903ին:

Ան դիւր կ'ուրե՛ք մ պարզեկե՛ք եւ
անտնայնութեաններն զե՛ք: Ռոզա Լիբ-
սէպուրիկ Նամար, Վերջնադարական կու-
տակութեան դիւր իր կայանայ Հաւաքում-
ած զարգացման զե՛ք կուտակեղաւորուած
պաշարներ մէջ, պաշար մը, որ պարտի
նետի ունեցալ կեանական անտնայն —
նայնութեանը դատարկական ընկերու —
թեան նեղու: Այստանայնը, ան նոյն
խաղով իր պաշարի հուտար Գերշմալ-
նէ կամ ժան Ժոտե՛ք զարգացմանը
զե՛ք (Ռեշմալմար): Ան միշտ Նամակե՛ք
է ինչպիսիականութեան, զե՛ք՝ քարեկան —
թեան: Դիմ է նաեւ Փրանսիայի ընկեր —
կարական Մէլլերով: Վալսե՛ք-Ռուտարի
կուտակութեան մէջ:

Ռոզա իր գտնալ աղանդական թիւ-
րակն Թիւրքի, որոնք դիւր կ'անտնայն
Վալստիկ էքը, Վերջնադարի շարուն —
կալութեանը Գիշմար նեղու իր գա-
նայ մամանակի շարունակութեաններուն:

— Ինչ չըք ընք: Մերը գաղաքի է ու
խաղաղ, կարելի է ըսել նոյնիկ
կեղի՛ք իր լայն ճակատով ու խորակի
աղբիւր: Ան չառ իր սիրէ կեանքը եւ
քանակն է այնքան, որ կ'անտնայն մար-
դու փորձութեանները:

Հիմե՛քի հաջ Մարքիսուս խմբակ
(խաղապիկ գերմանական Համարական
կուտակութեան), իր պարտանք անոր
ծրարէր — կանտանները: Լիւրեկներէ հետ
է նաեւ, որ իր գիշմարը (1918) Գերկին
անտնայնով ապարտութեանը: Կը
մարտակուր իր իր դիտարկարութիւն:

ԶԲԱՏԱՐԱՆՈՒՄԻՆ ԶԵՌԱՅԻՐՆԵՐԸ ՅԵՐ ԿԵՐԱՄԱՆՈՒՄԻՆ

սէկը, ու կ'ուրե՛ք որ իմ ըլլայ ան:

Մեծ ուղիւ իր ուրիշներ ըլլայ ան...

— Մի չափապարտ, դաւաւ: Ամեն
քանի մէջ զե՛ք է չափապարտութեանը:
Յալը զի իմ վրաս... Բիւն տանին, թե-
կը Հանգիլ Լիւրեկին վարձութեան մէջ
նոր եւ շարունակելով փափակութեան մը
պիտի նշմարէ: Նոյնիկն պիտի փա-
նայնէ, զեկէ իմ իմ անտնայնութեան:

— Հայր, յայն եւ յալախարարութեան
քաղաքական վնասը իր ապանե՛ք դիւ,
յարեկ Մերի խելագրութեան: Չնայե՛ք
եւ կանք իմ երեսուտեան Նամար,
եւ ալ պիտի աշխատիմ որ Լիւրեկին ի-
մին ըլլալ:

Փոյ Հարման անտնայնեցաւ, աղբիւր
զարգացում չէր լսելով:

— Աղբիւր, արտադրութեան մի դի-
մալ: Դուրս դիտաւ թէ թու կեանքը ու
Նամարուց օրքան թանկանալ են ինչի
հաղած: Նորէն կ'ըսմ, Հաղապարճ
ու փաստականութեանը սարգս զարե՛ք երկուն —
կուտակին: Կերտան:

Մերի զարգացումներն: Իր սենեակը
գերման մանկապարտ աղբիւր իր խոր —
չէք, ճիշդ զարգացման սարգս:

— Ե՛րեք պէտք է պարտաւոր, որքան
եւ ըլլայ ան, պիտի զարգացի: Մի-
նջեկներուն մէջ խաղի պիտի չընծ:

(Եար.)

« ԵԱԾԱՆՆ » ԹԵՐԻԹՈՒՆ (226)

ԵՐԿՐՈՐԻ ՄԱՍ

ՕՒՅԻՏԻ ԿԵՐԱՄԱՆԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԺԻ.

Լիւրեկին զղայ որ այդ խոստուն նայ —
ուսմբն տակ ամբողջ մարմնի իր
ապարտը: Ճաղիկ պարտաւոր ըլլալ իմայ
սրտեցաւ:

— Ձեր թեւը աղկանաւ տուէք, ըսաւ
Փոյ Հարման:

Մերը զղարկուած, Մերի կ'ընկնայ
Լիւրեկ նշմանին թեւնէն զուր, ճաղա-
րան երթաւոր: Նամար: Ժամը տանին,
Լիւրեկին Հրապէս տաւ:

— Մի մոռնալ որ վաղը ձեր պայտը

մեր սեղանին վրայ պիտի դրուի, ըսաւ
Մերի:

— Օրերը, իր լեւնէ: Վաստէ կեղ, որ
ձեք խաղցըրէն եւ ոչ մէկը պիտի
չընդի չէրուրթիմեն:

Լիւրեկին միտնեցաւ: Դուրեղ, քայց օ-
դին տակ, ան զղար որ կուրե՛ք նուազ
մարմնաբանութեանը էր: Սակայն ինչպիսի
մեղաքուց, կուտակել անկեղծութիւն
ցոյց տաւաւ չէրուրե՛ք Նամար:

— Ինչ, պիտի ըլլայ անոր վերջը,
Հարցոյն Լիւրեկի մտով, ձեռքը ճրա —
կե՛ք ճակտին տանելով: Անտնայնէ, զիս
մեղքներն քն է աս: Խնքէ Մերի: Ձե՛ք
կ'ըսաւ անոր զե՛ք նեղանալ, զիս սիրել-
իսն Նամար... Յանգիցը իրը չէ...:

Ձեկուց է որ իր զորքը տարտե՛ք այն
Հանտարկութեան, որքէ վարդուտած է
ան... Անքէ առնալն օրերը Նամարած
են: Մամ է այն տանե՛ք, երբ իր սէրը
այլեւս պիտի չընէր իր...

Փոյ Հարման տանե՛քին մայնցած իր
աղբիւրն ձեռ, Հիւրեկին մեկնուելու լսույ:

— Միտնե՛ք, դիմ է ան, Հարցոյն դիւ-
մարտակուր: Վերջուտակ կը Հաւաքում
որ եւ իրաւունք ունէր, իր կ'ընէ թէ
ան պիտի դար ու պիտի փրկէ ինչ: Նայե՛ք
կուրե՛քին վրայ, ու սա պատասխանը
տաւաւ:

— Այո, կեաւ, ու եւ երեսուտիկ կալ,
քայց չիմաւ նուազ երեսուտիկ իմ, զայն

ՆՈՒՆԵՐ

Այդի Տիկին Արթուրյան Արհեստան, Տէր և Տիկին Միքայիլ Զաւենանի և զաւակները, Տէր և Տիկին Անդրէ Մարգարեան և զաւակները, Տէր և Տիկին Ժորժ Արհեստանի և իրենց աշխիւր և ընտանեկան բոլոր պարտաւորները խոր ցուով իր ծանօտանքին իրենց ամուսնին, հոր, մեծ-հոր և ազգականներին՝

ՍԱՄՄՈՒ ԱՆԻՔԱՆԱՆԻ
ժամէ, որ պատահեցան. Յուլիոս Գին՝ Յուլիոսեանցաբնիւնը կը հաւաքուրի Եւ շինչաբնիւնը, Յուլիոս 12, ժամը 14ին Փարիսի Ս. Յովհ. Սրբին եկեղեցին, ուրիշ ժամերը կը ժողովուրդի Բուր-պրովուրի զերեքմանաւորը:

Մահաւոր չառաքողներն կը խնդրուի ներկայիս իրեն այդ նկատել:

Հ. Բ. Գ.

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Բ. Գ. Բաժնի խումբի ժողովը, Յուլիոսի Գին 11ին, Մա-հաւոր Տէրը:

ՀԱՅՐԵՆԱՅԻՆԱՆ

Համախորհրդակցական Միութեան Ֆրանսայի շրջանի 32րդ գաղութաւորա-կան ժողովը կը գումարուի 14 Յուլիոս Շաբաթ օր, հայեցակէց Մ. Զիլեզնեան-ին, ժամ՝ Սրբոյի Սրբին Ալիսի, փոքրիկէն (Վիկին շրջան):

Առաջին հետը կը բացուի առաւօտան ժամը 9-30ին:

ՇՆՈՐՀԱՅԻՆ

Լիւնի Հայ Առաջ. եկեղեցւոյ Աղ-Սրբեան վարչախիւնը շնորհակալու - թեամբ ստացած է հետեւեալ գումար - ները—

Եկեղեցւոյ՝ Գ. Կարպի ձկնորդներն 1000 ֆր., Գ. Յակոբեան (Փարիզ) 1000, եկեղեցւոյ օրանի ծորագրեան համար Գ. Դաւիթ Թոմասեան 500 և Գ. Վալդե-նակ Միքայիլ 150, այդի Տիկ. Կարպի-սերեանի իր ամուսնին Կարպիս Կարպի-սերեանի ժաւան Ա. տարիկցին հոգ-աւորի 100, Գ. Ժան Շաւարդեան, Շաւո Շաւարդեանի մերտութեան աւթի 30, այդի Տիկին Մարթա Կատարեան 20, ամէ՛ր որ ուր. քով իշխանին 100ական եկեղեցւոյ, դարձան և Արքայախանան, այդի Տիկ. Մարիան Միքայիլեան դը-րոցին 100, Գ. Լուարդիկ Զանաւան իր եղբոր Ժանի ամուսնութեան աւթի դը-րոցին 50, Տիկ. Մարգարեան Արքատա - խանան 10:

Հ. Զ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՕՐԱՆՈՍՈՒ ՄԻՆԵՐ 30
CAMP DU NOR SEROUND, COLONIE SAINT ANDRE, ROUTE DE BESSAN
34 BEZIERS (HERAULT) — Téléphone: 76-01-76

Հ. Զ. Դ. Նոր Սերունդի Կնքանակով վարչախիւնը իր տարեկան քանակութեւ կը կազմակերպէ այս տարի Պէլիք:

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— Մէկ ամի՛ր 600 ֆր., 14 օրէն աւելի, օրական 26 ֆր., 7 օրէն 14 օր՝ 29 ֆր. 7էն պակաս՝ 32 ֆր.:

Արձանագրութիւնները Յուլիոսի և Ուրբաթ իրենիւնները ժամը 18ին 20 և Շաբաթ օրերը՝ 16ին 20: Զամբարանները՝ օրնաւոր Փարիսի:

ՍԱՄՈՒԼ ՍՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՔԱՐԱՆ

Արձանագրութիւնները կը փակ-ուին Յուլիոս 31ին: Քանի վր պա-սաղարի տնիւր կան վրայն: Յուլիոս 31էն ետք, ոչ մէկ դիմում կ'ըն-դանուի:

Les inscriptions seront closes le 31 Juillet. Il reste quelques places disponibles. Aucune inscription ne sera reçue au-delà de cette date.

Դիմել՝
Direction du Collège Arménien
26, Rue Troyon — 92310 Sèvres
Tél. : 027-18-28

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL « HARATCH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

Մարտիկին Սարգսեան ընտանիքը 50 ֆր. կը նուրի ճաշաւորի Տիկին Սար-գիկ Սարգսեանի իշխանին:

ՇՆՈՐՀԱՅԻՆ

Այգիորդիկ Հայկ. դարձի կը իրենական Մարտիկ շնորհաւորութեամբ ստացու է ի նպաստ պարտեան Գր. Ժիւրպ Գարա-նեան 100 ֆր.: իր ուսուցչին, Հ. Բա-րսեանի ժաւան և իշխանով: Գր. Պեա-րոս Բեյկեանի, Գ. Գրիգոր Զորթեանի և Տէր և Տիկին Զ. Գարսեանի 50ա-կան ֆր. Տիկ. Ն. Խաչատուրեանի ժա-ւան և իշխանով:

ՅՈՒՎԱԳԻՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՇՏԱՀԱՆԻԷՍ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԵՆԱԶ ՕՂԻՔՈՒՈՒՆԵՆ ԿԱՅԱՆԻ ՄԵՋ
SAINT-HONORINE-DES-PERTES
Բարձր հոլանդաւորութեամբ՝ ՍԵՐՈՒՐԻ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԱՆԻ
Շաբաթ, 14 Յուլիս, ժամը 10ին պնտիս
Գեղարուեստական թանի՛ն՝ երգ, պար, արտասանութիւն
Երեկոյան՝ խորհրդակցուիչ և
Projection d'un magnifique film en couleur
«FLASH SUR L'ARMENIE»
Théâtre de MARIONNETTE
« ՔԱՆ ԶԱՐԱՐ »
Այցելուի՛րներ՝ Համախորհրդային Բ. Պատկարովի ցամաքանման տեսարան
վարերը և ամերիկեան քանակին մէջ դուրսած Հայ դիւնուրներու շրջաններուն
կէտերը լամփուրով խորոված Լիւսիանի ճաշարանի մէջ
Երթուի՛ր (իրիւնէր)
Autoroute de l'Ouest, Evreux, Lisieux, Caen, Bayeux, Port-en-Bessin
Sainte-Honore-des-Pertes

ԴԱՇՏԱՀԱՆԻԷՍ

ՀԱՄԱՆԱՐՔԵՐԻՐ ՕՐ
Համախորհրդակցական Միութեան 32րդ գաղութաւորական ժողովին աւթի դը-աւանդէ մը կ'աղմակեղուած է, Կը-րակի, Յուլիոս 15ին, Հայ Մարգարեան Մի-ութեան ժամ Պերպրեան ժողովարարին վրայ (Փոքրիկէն):

Կը նուազէ Կուսին Նաւարդեանը (Վալանիէ), զուտ հայեցողն յայտա-դրով: Գեղարուեստական թանի՛ն կը ժամանակին տեղուն սերուած ունիւր:

ՃՈՒՆ ԴՈՒՅԻ.— ԸՄՊԵՆԻ
Անձրի պարագային գաղափարին ժող դուրսուող պարտաւոր՝ Փրէն և Տանիկ:

ԿԱՊՈՅՏ ԵՆԱԶ «ԿԱՅԱՆԻ ՕՐ»

BELLEFONTAINE (JURA)

Շաբաթ, Յուլիոս 14, ամառը օրը, ճաշ տեղուն վրայ:

ՀԱՅ. ՅԱՏԱԳԻՐ ԿԱՅԱՆԻ ՏՂՈՅ ԿԱՐՄԻՐ

ՄԵՆ ՊԱՏԻՍԱՏՈՒԹԵԱՄ

Լիւնի օրերը կը մէկին Շաբաթ առաւօտ ժամը 7ին եկեղեցւոյ տնիւրի
Արձանագրուի Հայոց եկեղեցին, 295 Ռի Պաուլոս:

ԱՐՁԱԿՈՒՐԻԻ ՄԵՆԱՂ

ԲԱՆԱԿՈՒՐԻՆԻՐՈՒ ՌԵՇԱՐՈՒԹԵԱՆ

Միք այն բաժանարարները, որոնք կը փախին քանակները վայրը ստանալ «Յաւաթը», պարտին վարչախիւն դիմել
մեկնամէկ չորս օր առաջ, կցիւղ իրենց
դիմումէն 5 ֆր.ի դրոշմաւորը և 45
ու իր հասցէն:

Արձանագրի շրջանին համար ճաշ, հաստաւոր միք ընդերքները կ'ընա
ամուսնու մի համար բաժանարարութիւն:
Այս պարագային մէկ ամուսնու բաժնի -
գինը է 15 ֆր. Ֆրանսայի համար, 20 ֆր.
արտասանման համար:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՆԱՅԻՍ»

ՋԵՏՍԵՅՈՅՏ

ԴԵՐՈՒ ՅՈՒՎԱՊ

ԿԱՐՄԱՐ ԵՒ ՌԵՆԱՐ

Կարմաւորական Կարպիս խաչ փա-
րիկ ժամանակուի կողմէ

Յուլիոս 22, Իրակի ամառը օրը
Մարտիկ ժամանակուի տարեկան կրթու-
րած օրերու ժամը 30 ֆր.:

Կարպիս ժամը 23ին տանեկները:

Հանիկ մընալոր

Այժմէն իսկ արձանագրուի հետա-
սելով Տիկ. Քաղաքեանի ժող ՏՅՏ-27-35

ԴՊՐՈՑԱԿԻ ՏԻԵԱՆՑ

ՎԱՐՔԱՐԱՆ

ԱՐՁԱԿՈՒՐԻՆԻՐՈՒՆԵՐԸ

ԲԱՅՈՒՆԱՆ ԵՆ

Մեղծներ, որոնք կ'ուզեն իրենց
գաղախներուն տարեկան ճամազա -
տասնակով Ֆրանսական զարգացման
հետ, ապա նաեւ հայեցի արտասանա-
կութիւն, կ'ընան անվարան, զանազ
լանձնէլ Հայ վարձարանի խնամք-
ներով:

Դիմել ամէկ օր դարձի Տեղանիկին
Հաւանք

1, Bld. du Nord — Le Raincy
Tél. : 927-01-72

ԲԱՆՈՒՆԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

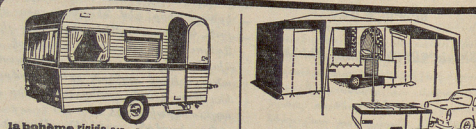
ՍՍԱՆԱԶԲ

«Les quarante jours du Musa Dagh»
ըրբ Ֆրանսեան ծոր հրատարակուի
շեղ կ'աղմուի. Գին՝ 35 ֆրանք: Առաջ-
ան ճամբով ապահովարար 40 ֆրանք:

Ստանալու համար դիմել.— Հ. Բաւա-
րեան քաղաքը

43, Rue Richer, 75009 Paris
Tél. : 770-25-46

Passez vos vacances
en caravanes plantées ou rigides

la bohème rigide 510 x 390 x 395 x 405 x 525
Cinq modèles standing, 10 versions. L'équipement est obtenu
rationnellement car nous avons donné un problème confort. Ce
caravane est vraiment des caravanes pour caravanes difficiles.

la bohème plantée MAXI x MINI x PRIMA
Trois caravanes plantées, tractables par les plus petites
remorques. Leur corps est celui d'une caravane rigide
(double paroi avec isolation totale, isolation acoustique et polyuréthane
à l'extérieur, un vaste séjour aménagé par deux grandes fenêtres
ajustables).

la bohème
super thomiac
THOMASSIAN Frères
NEUF-OCCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTELAGES

UNE MARQUE DE
RENOMMÉE EUROPEENNE
Carrefour de l'Éléphant PALAISAU
N.20 Saint-Germain-les-ARPAJON
T.940.17.79

ՀԱՅԵՐԷՆ

ՁԵՆՈՒԳԻՐՆԵՐՈՒ

ՅՈՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐԸ

(Բ. ու վերջին մաս)

Փրօքեհօր Աւստի Սահնան, ոչ — տուելով Նայ պատմաբաններու և, մասնաւորապէս, Լ. Ուալթիսի ուսումնասիրութիւններէն, իր հաստիքին նախա — բանին մէջ ընդհանուր գիծերով ներկայացուցած է միջնադարեան Հայաստանը, այսպէ՝ յիշատակարաններու արժէքը Մերձ. Արեւելիք երկրներու պատմութեան ուսումնասիրութեանը համար։ Անշուշտ, իրաւացի է Փրօք. Ա. Սահ — նան, երբ կը գրէ, թէ միջին դարերու պատմութեանը քաղաքը մասնաւորապէս հայերէն ձեռագիրներու յիշատակարան — ներքէն հարուստ գիտական նիւթ կրնան քաղել Միջնադարերու Փոքր Ասիոյ ներ — խումտներէն, Մանդիկներէն՝ Պարսկաստան և Մերձորսի Արեւելիք կատարած արշա — ւանքներու, անոնց և Մեմուիներու մի — յիւս տեղի ունեցած պատկարարութեան, Մանդիկներու և Կիլիկիան Տայկական Թա — դարաւորական յարաբերութեան, Կիլի — կիս խումտ Մեմուիներու, Չալաքմաշ — ներու, Ուրիթ Բաւթարներու, Շիրակ — շաւերէն Պատմական և Արաստանի թղթերէն։ Սակայն պարզ այն պատճա — րով, որ Նայ գրքերէն յիշատակարան — ներ գրած և ընդօրինակած են Կեղոր — նական Սարգիս և Պարսկաստանի սեփական միջնէ Գ. Պոլիս և Եւրպա, Ուրիթ և Կովկասէ մինչեւ Միջնադար ու Ե — զրպառ։

ԺԻ—ԺԵ. դարերու հայերէն յիշատակարանները կարեւոր արդիւնքներ են նաեւ մտնելով — պարսկական Պատմութեան՝ Իր — զաւուստեան զարգացական պատմութեան, ինչպէս նաեւ Պարսկաստանի իշխանութեան մէջ տեղի ունեցող ճգնաժամներէն և ձեռնարկանքներէն իրարու դէմ ժողով պայքարներու պատմութեան ուսումնասիրութեան համար։ Այլ ձեռագիրներէն յիշատակարաններու մէջ հնչել և հարուստ տեղեկութիւններ կան Լեւոն Թիմուրի արշաւանքներու, Կարախուշու — լու և Աղ-Խուշուրի թուրքացի ցեղերու տիրապետութեան, ԺԵ. դարու այս ցեղ — զերու և Օսմանեան Պատմութեան մէջ։ Անոնց ունեցած պատկարարութիւնը, մասնին՝ Յիշատակարանները օգտակար են նոյնպէս հաստատելու համար կարգաւորաբար կոչուած և Աղ-Խուշուրի թուրքացի տաճարներ, ինչպէս նաեւ չարաբերու շարժումներու մէջ իրենց դրոշմները պահպանած զինուոր ամրաշինութիւններու պատմութիւնը։ Յիշատակարաններէն կը տեղեկանանք, որ մասնական տիրու — պետներու ծածկ լուծեն և կրօնական խառնակութեան հետեւանքով Նայ ժո —

ԿՐԻՍԿԵԱՆ ՅՈՒՇՆԵՐ

— 0 —

Յնտառի մէջ գրի առած յուշերու ընթացքին, ինչպէս իր նախորդ Ծրարէն Պարսկէն մտաւ, որ Մուսաֆաթ Բե — ժաւի հետ Կիլիկիան պարսկերէն որդւորէ տարազանքի լեռնայ Առաստի իր մասնակցին։

Գրած էր նաեւ, որ միջին դարերու Նայ քաղաքներէն, երբ անտեւան ցեղ — ութական զինքներու իր շրջապատը ին — նեկու զինքներու պարտականութիւնը ին — ծի յանձնեցան, որ շուտապէս զուգի հանելու համար, որոշուեցաւ վերջին տե — րուն, նաեւ ցեղերու յուշարձանը։

Հայրութիւնը արգելք սկսած էր շատցնել զարգացիլ։

Զօր. Տիֆթիւլէօ, Կիլիկիոյ գիւնդուրա — կան կառավարիչը՝ որ հայաւեր մըն էր և հակառակորդ պարսկացի զարգա — կանութեան, զարդ ստիւն իր հետեւանք Կիլիկիայէն։ Հաստատուելով իր մեկուոր փութիւնը, հնազանդելու համար Ծրարէն Տիֆթիւլէօ։

Գիրքըմիշտան լքեալուով վերջնա —

ղովորդը հարկադրուած էր Քոչուրէ իր հայրերէն և քանդակաւոր զարգիւն օտար երկրներ։

Փրօք. Ա. Սահնանեան օտար ընկերոջ — րներէն ծածոթացուցած է Հայաստանի դրօշմներէն կեդրոններէն, հայերէն ձեռ — ագիրներէն յիշատակարաններու նաւա — քանդակներ, յիշատակարաններու ձեւեր և ինքնական լուրջագիրներ։ Ան այն — դրապարտած է ձեռագիրները պատմութիւն — րներէն և ձեռագիրներու ընդգրկա — կութեան շարժանքներէն, զինքներէն, ձեռագիրներու, սրբանշան և այլապէս ընդ — զր պայմաններէն, ինչպէս նաեւ աս — ամբի ձեռագիրներէն։

Փրօքիւրքը կարգած է անձնատուն — ներու, զինքներու, տեղանքներու, ժող — ովորդներու, սպիտակ և ցեղերու, Առաստանայունքէն զարգած կարգերու ցանկեր, ինչպէս նաեւ օտար տարազնե — րու խառնուրդ։ Անոնք կատարուած են բարեկրօնականութեամբ։

Այս հաստիքը իրաւաստի է այն խնա — րով, որ ստանքին անցած ըլլալով անդ — րերէն թուրքացիներու և հայերէն շառաւարակները, որոնք կարեւոր ար — մէք էր ներկայացնել Միջնադար Ան — տերի մասնականութեան երկրներէն, պատ — մութեան համար։

Հարկ էր համարելու կրկին ընդգծել, որ քանդակ. Ա. Սահնանեան կատարած է իրաւաստիութեան արժանի աշխատանք մը։ Ինքնուրու Պարսկէն երկրներու միջին դարերու պատմութեանը քաղաքը օտար մասնաւորներու տարաբնական յան — ձեւով հայերէն արժէքները արդիւնքներ — դրութիւններով։ Փառաշնչել է, որ նման աշխատանքներ յաճախ կատարուին։

Գ. ԿՐԻՍՏՈՒՆԵԱՆ

Ինչ փակ պահեցին, Արաքիին թախտին շարժանքներու երկրներ։ Միայն մէկ քանին արարեցին, իսկ Յուրուիւնը մե — շանք իր արշաւին վրայ։ Մահաւանդը՝ որ քանակին խոհարարական էր և իր հո — ցածութեան շնորհիւ ամենուն համակ — բանը չափած էր։

Իրաւ ալ արտած տնոնքին շատ ցոր էին։ Առաջադիւնք Յուրուիւնը ստացաւ և համեմ կարեւոր էր համբոյն մեղք։ Երբ իր հարկը իր նկատմանէն էր հիւ — րանքները թնոյ զարգացել էր պարտա — կանութեան մէջ։ Մեղքը իր կարծ տեսնէ։

Երկուսի մը զուհահերներ կան և Արամն ու իր ամբ տարբեր և նեղեցիկ ցածա — ր որ ստաց զոր շափ մասերէն։ Ինչ ցածա — շափը ու շարժանքին օրեր։ Ստորեկը թափ խառն վայր մըն էր, ամեն կարգի պատկերասրահներով լեռնայ և որ լայն ինքն էր անցած իր դար։ Ինչո՞ւ հետ նեղեցիկ մեղք էինք ցեղեր, որոնք իր ցեղին ալ անցուցած էին և արքային։

Հնաւորութեան լուծակներ։ Մեղ իրաւով ալ բաժնուած էին և ամեն զինք պատկա — րներ կուրցուին մեղ ներկայութիւնը անդիւն և արարով ստաց իր արքայ։ Ուրու մուկին անցնող համար էր քանակին, այն — քան իրաւ որ ստանքին զարգանքներուն, այն — քան կարծած էր։ Երբեք ուղղով նա — ւանք էր զարգանքի գնումը, զոյն իր արքային միջոցով էր անցնելու։ Երբեք էր պատմութեանը, երբեք ալ

լուծ իր զարգացիւնը վերջնականի Առա — խա մասնաւոր, հետեւալոր իրեն վի — ճարկուելու կատարել անոր պատմական լուծակներ։

Իր ձեռքին մէջ, քաղաքային լուծա — րացիւն Կիլիկիոյ պարսկերէն, անաշխար ընդառնալով զօր. Տիֆթիւլէօն ըստան — քարակարաններէն, չեղակով թափա — րալորար թէ՛ անկարգ զնոյնութիւններէն ինչ Ծրարական զարգացիւնը աշխարհ շուր — ակուրէն զրկելով ցանկեւ անոր և այս տեսակ զերեքներու ամեն ամեն կողմ, որքէ Ծրարան ոչ մէկ չափ ունի։

Իր այս ծածո զարգացիւնը անշխար — քա յերկար քաղաքական կողմէն և ոչ ոք ձեռնարկեց երբ անկողնէն ինչու։ Յիշուած էր նաեւ որ Զօր. Տիֆթիւլէօ փո — քանակը Զօր. Մուսթիֆ, Ա. դարաւան և իր հրամանատարը, ինչու ալ Կիլիկիոյ պարսկերէն հակառակորդ, բարձրագոյն կիլիկիոն առնել և հնազանդ ճամբ էր խո — սեցաւ, Կարախուշուր ինչ Ծրարէն Տիֆթիւլէօն ըրաւ տեսակներէն, աս ոչինչ համարելով քանակ և ինչու ուր — րորդորդաւ ծածոներ մէջ։

Զօր. Մուսթիֆ խոստ ալ պատմական ճամբէն մեկնեցողութեամբ պատկերով կրցած էր ձեռք տեղանք, սակայն կրօնական կարծիքով չէր կրցած առ յուշերու ըն — քաբանք։

Կիլիկիոյ թիւթարներու մէջէն, մեծ ուղարկութեան զարդ, զայն և Կուլսեմ թաղաքի թաղաքներու, Ծրարական ընկերակցութեան ներկայացիւն։

Պարսկերէն Զօր. Մուսթիֆ հար — ներ էր Երկրի զինակց ընկերներ, Բիւսնէն աւելի ճեղքակալութիւնը մը ծաղիկ պէտք էր լինել քանակ արքայ, այս ընկերակցութեան մէջ, ծաղիկ այն արքայ և միւսը հրամանատար իր 1920ին զին — քանակներէն իր փայլուն գիտարարներէն կուս և առաջ խաղաղութեան խաղա — կան կառավարիչը այս ծաղիկին, սա — րակ, քիւրտական թիւթարներ իրեն հետ տանելով և ամենուր յարգանքի զար — քանակներ և խաղաղութեան անձնակ — րներ ըրաւ անոնց, որոնք պատկեր ունեցան զրոյնքներու իր փայլունքով։

Բնայ իր յիշատակ անմոռանալի էր մնալ մըն էր որդիներ այս ըրաւ — արքայ, այս հանգստեան զարդ, այս ժողովրդական կիլիկիոյ, պարսկերէն և Ծրարական և իրեն համար ընտանղ զա — ւանքներէն։ Անոնք անմոռանալի զա — յութիւններէն են ճորտութեան և սիրելի, որ միշտ արթուն և իր զինակց ընկեր — ներուն ծառ, որոնց ստաւ իր արքին խաղաղութիւն։

Իր լինելու տակաւին թէ՛ ինչ նաւա — րներէն, Զօր. իր որդիներ, այն զարգիւն — քին իսկ երբ ստացաւ պարսկերէն հրա — ւանք։ Արաքիւլէն մը զարգացիւնը համար արարեցին, ըրաւ անշխարկէն ինչուստ և աշխատանքներ։

Գիւլիսեմ նաեւ այս առիթի յայտնել իմ ծածոթարկութիւնները միջին հրամանա — տար Արեւմտեան, և իր հաստատութիւնը գոր —

ծակեցներուն, որոնք անձնատարու ուրաղութեան կրցան զուգի ճանքին, իրեն անհոգիստ անխառնութեանը, հակառակ տեղանքով լուծել զուրաւորութիւններէն։

Այլալ ըրաւալուստին մէջ, որ ստաց իր խաղաք մըն է, մասնակ ըր ամալական հո — ցին, փոքրուած թաղաքական հայրերէն Այս համեաւ, թայս յարգանքներ իրա — դին տակէն, անքան խորհրդարան կը պարտութեան մէջ, Զօր. Տիֆթիւլէօն իմ մեծահոգիութեամբ արնաւ հարուստ պիտի դառնէ չեղար արմատաւորութեան իր կարգիւնք այս վայրերէն։

Իր պերճաւոր ծաղիկ թաղաքներ — թեան, պիտի ճանաժ թաղաքներ ըլլա — ւին յուշարձան, որ կը կրծէ մեր արդէն այս պահուս, որդիներուն, ինչի հետեւ անոնց պատկեր մըն է, Կիլիկիոյ մեղա — րար թաղ ըրաւ ինչիւր ընկերներէն, որ քաղաքներուն, սակայն ընկերներէն և քա — լիկներէն, զարդ պիտի թողուր քա — ճնաւոր ճողիկներ։

Այլալ երկրներու օր, երբ տեղի ու — նեցաւ Մուսթիֆ պարսկերէն, երբ միջ տաղաքային հայրականութեան իրենք մարտիկ ըր ծածոթարկութեան իրենք ճեղքներ և յաղաղութեան արքան, կրցան հակառակ — քան որ համող քաղաքներ զարգանք և միջուրաւորութեան որդիք կարգանքներէն։

Այլալ տարու երկրներին տակէն, որ օր — ք իր կրկնապատկերով զարգանքներ թիւ — ր, Զօր. Տիֆթիւլէօ կ'որոշէր որ ան հրաւերեցին պէտք է գիտարարական զին — քներուն մը Զինակց ըրելու Առաստանի մէջ։

Երբեք այս հոգաւորաւ, որուն ծաղիկ կը դառնէր այս պահուս, և ընտրել զայն ինչպէս կը աննեղ, թաղական ըն — քարակցին, զուրաւոր արքայ համար ըր — լաւ հաստատութեան տակէն։

Հնաւորութեան որ պիտի տեղեկութիւն լի — տալային, ասա՞ր, յայտնել արքայա — ցուց իր ընտրութիւնը։

Փոքրեկան ըր ինչպէս, որ 1920ին տե — րած մը ևս կը հարուստած այս հոգա — րային թաղաքներին անդալուստի փոքր — րուս՝ զարգացականութեան թաղաքն — ակներէնու յիշատակներ, որ Ծրարական իր արքան կը պատմական երկրային կրկնութիւններէն, պատմութեան է որ իր վերակին։ Բիւսնուրիներէն իր վի — քերին ընտրանակ հակառակ մը քաղաք, պաշտպանութեան Ա. դարաւորին կողմէ Միւրեմիէն սեփական մինչեւ երբեքան ան — դին։

Չարաղակ կարգութիւն՝ Արքային, Ա — մաստիկ, Միւրի, Պարսկերէն, Կիլիկիոյ կարեւոր ինչուստ և կարգ մը ըր նաւան — քու մէջ։

Առաստանը, Տարսիսի և Մերսինի մէջ ընդլուծութիւնը կը կարծաւորապէս ան — դրաւոր։

Բարեկրօնականութեան այս երկրին հակա — տաղար ձեռքը է անած հրամանատար մը, որ անի յառաւանգութեան, ան — դրաւորին ու, որ հայրական պարտութիւն չէ ճանչնալ։

Բնայ ճիւղա, ոչ տեղի է, ոչ ալ ծածո, —

տեղ զայն։ Անոնք, ինչպէս յուրեքը հա — ւանք էին, հայրերէն կարգութիւնը ալ անաւոր էր. արեւ անկողն վրայ։ արդէն, մեր ընկերներէն ալ ալ միջակ լուծակէն, Ինչ ինչիւրին Կեղաւ, Կուլսեմի մեր արք — անք, անոնք ճիւղ մըն էր միջակ յայտն և ապա — րակ էր. իսկ զինակցի զուրա աշխարհը փա — կան էր անոր ամուսն։ Պէտք էր ձեռով մը ըրալ որդիք։ Թեւեալ ըստ մը կարեւորին ընկ. թայս ճամբ չեղար։

Նման պարտականութեան տակ, որքան ալ ծածոթարկ ինչպէս հակառակորդ ըլլաւ ու պարտական չեղարանք, կը զգաւ որ ամեն ինչ շափ մըն է ունի։ Պարսկականութիւն ալ իսկ ալ մեծի կուրցին կրկնութիւն, աշտ մը կը նեղեցիկ մեր վրայ ու հրա — ճնաւորաւ ինչ. երբ հարցումներուն ոչ մէկ պատասխան։ Երբ մեր ընկերներէն դիտ — րարին, Կիլիկիոյ պիտի ըլլար զոյն կա — շաղով, մեղ մեր նախին աննեղ փո — քանակներ։

Արաքի թաղաքներ կառավարներ ինչ — պէտք էր պատկարանքներ մեկնուցալ զուր — ք անշխարին հետ հարցումներէն ծածո, թայս անշխար էր։ Ծնող չէին հակառակ թէ ինչո՞ւ, այդպէս անաւոր էր մեկն հանդիս։ Իրենց թաղաքներ ինչ զարգացիւններ զարգանք էին։

ԿՏԱԿՆ ԷՐ

ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ

ԲԵՐԴ՝ ԱՐԵՎԱԿԻ ՇԻՐԱԿԱՆԱՆ

Բ. ՄԱՍ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՃ

Իրաւ ալ, նոյն կէտքին ժամանակը տեղական արարեցուցեալ։ Անաւոր — պէտք իր համարեցներով պարսկեր Արա — քին և տեղի ու տեղը զուրաւորութեան զարգ, ստանալ անորմ առաւ, անոր արա — ւանքներուն, որդիականութեան և վաշ — ատուութեան։

Գրգուրիկ հարցաքննութիւն մը կը — տարեկան, թայս անշխարի կուս հար — անաւոր զանիւ։ Արաստանի թայս մըն էր չէին տեսած. իսկ տեղանքներն ալ ըրաւ —

ներկայացնելու. այն խելական զիջւոյց — ներդրութիւնը որոն թափող եղաւ Վիլի — իկան 1920ի արմատներէնը, աւելի միմ առձանարութիւններ անպայման պիտի դրն այս մասին:

Անձան մըրիկէ հանդարտութիւն եւ կուցութիւնը բարեկեցութիւն, Թիւման պար — տաւած: չէր համարձակող նորիկի մ — տանող մեղի, բաւական էր ինտերու մէջ, իրիկիոյ դաշտաւորարար արտաւած էր, ա — պատմութիւնը, կարգն ու բարդութիւն — ձաւոր սկսած էր ծաղիկը, սակայն ի՞նչ աւերակներ թողած...

Փորձակին պատիւը կարելի եղաւ ան — խախտ պահել ամենամեծ զոհողութիւն — ներդր զնով եւ ի՞նչ Ֆրանսական քանակը կրնայ պարծնելով խելական հպարտու — թեամբ իրեն իմանալու պարտականու — թիւնը զուրկ համած լլլաւոր, սակայն լեղի եւ անպիտէլ ցաւերը կը խառնուին այդ յայտնախիկ ցնծութեան ներկային:

Փոքր սնակով որ Սասնայի այս գե — լիւնդանքի վայր, որ զոքո՞ւմ կը կրէ աշու — լուրիւններ, քաւական է գործարկող եր կայ — ժուր: Համար: Եւ անո՞ք, զոքախառնոր բոլորը որ պիտի որ միմիայն գտնուի — տա մեր ի հայտ, ուր Թիւմանից փառա — ինքը իրենց կեանքը տալին, սուղ լիմա — յոյր պարտաւած արդեւոր:

Ճեւ եր Թիւմանիցի դաւաճելներուն մա — տին կը խօսիմ, Թիւմ ուրեք ինձի ար — ծարարողով յաշտարուել: Թէ նկատի չու — իմ միայն, այս յայտնական ծաւաղող — ներք որոնք եկած էին Սէնի եւ Լուսիւի աղիւնք, որոնք ծնած էին Արաւստիկի աղիւնքու վայր: Կամ Միկելիւսիկի կու — պայտ շուրջերուն երկրորդ, այն խելական օրորոյթն է՞ մէջ ուր բաղադրութիւնները կը ճառարայթէր, որ աշխարհի կայա — դրեան համար անպիտէ աղին: ցյա — ցուածքը, այնպէս երկրորդ զիջելիցի պա — րօքադրեմը, այնպէս զիջելիցի չու — ղոր, իրկաւոյն այդ հոյանմ — այն վայր աղեկան մեծ կը դադարիւրի ծառայող: Կատակասի անոր որ փոքրիկ մասնիկ մըն է աշխարհի քաղաքին վայր:

Ճիւղաւորութիւնը թակով կը հասնիմ որոնք անոնք, որոնք մուտայն — ջնն ետադրին դրոշմով արգելադրեց եւ անտաղեկան անոր համար եւ մեր — շարքէ մեծան անոր համար:

Ճիւղաւորութիւնը Արիւկիցի պիտակագրի դիւ — րարներ, Սիւրբաթիւնը, Թիւմանից եւ Սարաքցի, որ կեաւ էր անտա արիւկով ներկուր պատերազմի զաւթները Երուսա — լէմ մէջ արդարութեան յայտնախիկն հա — մար, որ մեր բոլոր ուժերով մասնակ — ցեցաք թաղաքակրթութիւնը փրկելու: Սասնի եւ Վուսիւնի փառքին, դարձեալ — միմեանք մեր խալիկի Ֆրանսական դա — թիւայրերուն: մասնակցի մեկի հոգիով ու լեզուով զարեթի ի վեր: Անոնք հեա կրու — ունցեաց, անոնք հեա յայտնիցը, անոնք հեա մեծագւ եւ միմեանք հոգը ընդունա — ցու: մեր բոլորը կը ծոցին մէջ եղարարա — քար խառնուած: Երկուր կը հանդիւր — ներկայն ունչ ըսուով ինչպէս որ կը թաղիւնք իրենց հեա մեր հանդարտ փա — մերը փրանքներու մէջ, ցերեկուան պար —

տաւած յաղորդեմն մը վերջ: Ճիւղաւորութիւն, ո՞ր դար թմուպոյն Թը — րաւաշուրի գաւառներ, այն հորը ծառք մը — թիւնքի, որ աշխարհի հնոր մասերուն վայր կը տարածէ պատերը թաղաքակր — թիւնքին մէջ: խաղաղեա մարդկայն, մեծեւ ճոյրով կը պատմեմք երախ — տախտակունի զպայտնեւթով եւ կը խա — նարհենք երկիւղածութեամբ մեր լիւրիմ — ներուն վայր:

Ճիւղայ իմ յիշատակութիւնն շերթար միայն այս գերեմանքի մէջ պատկը — ներուն, կը թուի այս գերեմանքին պա — տերէն անդին եւ իրեթեայ բոլոր այն պայաններուն եւ գիտելութիւններ, որոնք ինկած են Ա. դարաւանի Ֆրանսական դրօշին տակ որոնք կը հանդիւնէ ասիա — կան հողին վայր, ինչպէս Միւրիկի, Ծար — տանք մեր անփութեան են մեր լիւրիմ — թիւնքը, անոնք բոլորին որոնք կը հանդիւնէ Ծարաւոր զաւթներուն եւ կամ ինքնաթի — ւանքներուն մէջ, որոնք Սասնայիցի կայաքա — րակ հոգի բուրեղներուն վայր ցանկեւուն են, անոնք որոնք չիմբիւրեց պիտուած են եւ Թիւմանից արեւորեցը զիջուցին ե — զած Ուրօնիցի գաւառանաւան ճաշատեղի — ներուն, Ամանուր մարտիրոսներուն, կոր — տանաւորներուն, մոռցուածներուն, քոյր — ըրն, բոլորին:

Ճիւղաւոր նաեւ այս հանդիսարար պա — տան յարգելիքի տուրք մատուցելով այս շրջանի զաւթներուն, ո ուրեք իրենց անկախութեան փրօշն եկած էին կուտիւր: մեր կողմէր Վիլիստուրի, մասնակտեան, հայ, սուրբախի, իրիկիւնք, որոնք զաւ — րեւելցեան իրենց ներկայութեամբ եւ քանիցն մեր գիտելութեան ճերտակունք եւ իմանքներ: Պիտ պահենք անոնք քաղու — թեան իշխանայնները, կը խոստարեց ի — րենց չիմբիւրեցին ապէս մեծ յարգան — քով, որ դաւաճանուեցաւ ճակատադրի իրեւմտք:

Ճեւ արժ, յայտնախիկ եւ խաղաղ — ցուած լնայոյ պիտ թուրքը իրիկիւնն այս հողը, որու կայաւած ենք այսպէս յայտնախիկ եւ անդուր իշխանայնից իրի — կիւնի ու ցուով, պիտ իմենիք ին — ղուց փայլեւ է Թիւմանիցի գիտելութեան, գիտելութիւնը թաղք, հպարտել, այս հասարակ որ մուտայնեցէ հայրենիքի ու մարդկութեան մեր ինչո՞ք հանդարտ, որ պարտականութիւնը կատարած ըլ — լաւու: հպարտութեամբ, եմբարդուով կայաքաղաւ: թեան:

Ճիւղաւորութիւնը մեր փողերուն ճիւ — ղիւններով, մեր աշխարհ յաւած երու — ղայի մեր անձանեւներուն, որ մեկի հա — նաւարար կը սպասեն տակաւին կառա — ձիւկ աշխատանքներ:

Ճեւ պիտ իմենիք մեկի հեա տակով նաեւ, մեր արքանուն մէջ այս հանդար — տապաշէջ փառանքներ, որ մեր մե — տելները երեւի վայր պիտ իմենիք, մոռացուցեմք պիտ չարքին, անտար — ըր եւ Թիւմանիցի ասանձութեան մէջ:

Ճիւղայ շարունակելով թաղաքաւորելն հսկելի անոնք Այս պարտականութիւնը կը յանձնենք մեր հայրենակիցներուն որ

պիտի մնան եւ պիտի պահեն տարիական այս հողին վայր Թիւմանիցի շաւերը, ա — տաղութիւններն ու զաղաքակրթներ: Մեր զաւթանեւութեան, փառանքակոնքներն են Սէն Ժովիէի մարդապետներուն՝ այնքան համաւուն ու հասարակուն ու կը իրկապէս այնպէս արկարկող իրիկիւր ֆրանսական պատկերին:

Ճեւ մասնաւոր, կը յանձնեմ Աստուայի այս դիւտաւորակ զերեմանաւան քա — նային ձեռքերուն մէջ մեր պատանակի զիւտապէսելն որ շանք պարտական — թիւնը ունի ներկայութեան չարքները, Պարոն Ընդանուր չիւպատու Օսմէի Լա — յարիւրին:

Ճիւղայ մը Թէ ինչպէ՞ս ուղարկ խը — լարեմք են ի՞նչ քարք ետադրել ու հեղի — ւանութեամբ պիտ տանմե՞ն այն հայ — րեւելցեան գիտելութեաններին:

Ճիւղայ մը փրենք Պ. Չիւպատու: մեր խորունկ մասնակցութեանը, հանդիւր արեւելից մարդու ու կայաքաղաւն, երկր — տաւորներուն մեր փորձանքները Փոքր Սիւրայ այս երկրիցներուն մէջ, մեր ընա — տարական բարեկեցութիւնը, բոլորու ու մեծահոգի, որոնցմով պիտ իմենք պահել Թիւմանից չեղեմանքի կիւրծար պատկերն:

Ճեւի կուտանք կատարելով փառա — թիւնը, որ հանդարտութիւնը եւ յար — գելուք պիտ ըլլալատան միայն այս խա — րեւելցեան եւ յայտնախիկ հանդատու — րանք:

Ճեւեմե՞ն, պիտ մեկնելու արտանձիւր, մեկն հեա տակով ամառանալի իշխա — նութեանը կատարած հանդ պարեմը, անխախտի հասարակ միայն ինչո՞ք հանա — տապիւր մեր հայրենիքին եւ ուսանողներն անոր պատման ասանդութիւններուն:

Ճեւ հանդիսարար եւ յուշէլ պահեն, բոլոր այն փառապատե՞նքներուն, որ իրիկիւնն այս հողին վայր խառնեցին իրենց ուղիւները, Թիւմանիցի ապելու — ներուն եւ իրենց զիւտակց ընկերներուն, որոնք ինկան յանուն զաղաքի թաղ — մասիւր: զարեք տաւջ: բոլոր անոնք — տաղուն խորեմեանն ստաւեմք, ցիւղի, ծա — զաւթի, կրօնքի ու հասարակ որոնք քա — լաքաւորեցին կըրկարեցին Երեւանի Աստուանութեան, անոնք՝ որոնք մա՛հի — կին կը հեմուեն, որոնք Մոսկուի օրէն — քին եւ Արեւելի ճիւղի փրկութեանութիւնը կը պարտեն, որոնք իրենց խաճախները ձեռքին հեմուելով իրենց ուղարկեցին կը փառեցին, այն բոլորին լլլան անոնք Թիւմանիցի, զալթանի, Արիւկիւնք, Սե — նիւղայի, Մուլապ, Անմանիք, որոնք ինկան զիւրք զիւրք իրենց պատմարկի զաւթանուն վայր: այն բոլորին՝ որոնք մասնաւոր փրկարարն Հիւսիսայնիւն — քու: փաղաքակրթութեան մէջ, որոնք մե — տան անփառապատե՞նքներ, ցուրտ, ծարա — վ, որոնք երկար տառապանքներ լնայո չաղուի չուղարարով որ անանկներ ի — րենց հոգիները մեր հիւսիսայնիներու մասնակցներն վայր: ցալք լլլալով ու — մանիկ կիմպիւր եւ, որոնք՝ շարունակելով փառարար, եւ մեծան իբրեւ մարտիրոս, որոնք՝ վիրաւորուած, անցին, սպան —

2 Ե Յ Ե Ե Ե

Գ Ե Ե Ե Ե Ե Ե

ԴՈՒՏԱՆԱԿԱՆԻՍ ՍԷՆ ՄՈՐԻՍԻ ՄԵՅՏ

Յուլի 21, Կիւրակ, որ Սէն Մորիսի հու — յով զաւթին վայր տեղի ունեցաւ: Հայ — րեւելցեան յայտնախիկ հայրենիքի պարք — թաղիներուն հեմուելով, ապիկիւրներու — զպիտանիք գաւառանակելու, հոյանա — տարութեամբ Աղբ: Միւրիւնան եւ զորքան մասնակցութեամբ կը ծոցէն բնած յան — ձաւտմիւրին: Վաղ աստուանի սքիւղ խառնեց խառնեց թաղութիւն մեր փառապա — տեմը որ զուր, պատանաւանկ եղաւ հրա — չերին: Սուր պայծառ էր եւ զաւառանա — ղէին յաղաղութեան կը պարտեց իրեն: Ժողովրդական երեւը կրարու: կը յաղիւր — ղէին հայի: մթնաբայր եւ անդիւրեղ: Կիւրակ լնայո օրտա խառնիկ թաղի կատար խառն լնայո, զիւրք ունեցաւ: զիւրքաւորեաններն թաղին, զարգիւ երկ — տա ասպերեւելցեան կողմէ, զիւրքու — րութեանը ուսանողներին Տիկ: Գալ: Թա՛նձանիկ եւ Օր. Մա՛նուկանիկ: Եղան տանձիկ պարեք, խաղաղակով ներ — կանքը: Իւրեւելցիք զաւարտու կը շար — քը ցոյց տաւ: մեծ յաղաղութեամբ:

Տարիներ ի մեր դուրսիկան ունին հա — յրենիկ զաւթիցանցները երկեղեղ արա — ներուն մէջ: Այս տարեւրեւելին հեմուել — կրելու ասպերեւելցեան թաղի: Եր 90, ա — կան իւր անդին է դիտու: ար, որ ԷԼԷ մուղցները զիւրք մեր շանք թաղին եւ զիւ — ր եւ աւելի ուսանողներին արքանին մար — քնիկ լնայոն հանդէպ, փառանք ուր եւ մեր զալիք զիւրքաւորին կրնայ կիւրծա — պատկերին:

Մախալան իմանալանութեան ամո՞ւ — անք՝ արժեւորարար տարակաւորով, ի իւր — պատա դրօշակն: Յանդիսարարն համար ինչեւեք անս ուրիւններ կարգին, անդուր կալ: եւ Կարմիր թաղերու թա — րական օտանդակները: Նիւմանի եւ բարբախտ յաղաղութեամբ պատեւ — ցու: այս հասարակը:

ՆԵՐՍԷՍ ՄԸ

Յուշեան թաղաքաւ ճարտարամաս — թեամբ, որոնք ողջւոյն աղեկան, ին — կան հարուաններու տակ, որոնք անդա — յաւառած մայրաքաղաք եւ այն բոլոր քաղաքի աշխատանքներուն ի նպաստ Թիւմանիցի մեծութեան, բոլոր հասարա — ըիկ ընկերներուն եւ համաեա հերթեմ — քին, կողմէի շորհարարութիւնները հայրենիքին եւ իրենիկ ողջներին իրենց զիւրք ընկերներուն կողմէ:

Ճեւ: Մաթիկ եր կը ծար փրկացուց, խաղաղաւ ծախարարութեանց մէջ, Թիւմանից Պուլսիւն, քաղաքից պար — տաւած՝ անապարք մեկիւր զիւրքմանա — ւորներն, իսկ ճառատաք դարձարար ար — մածանա: շորհարարութիւններու:

Գ. ԶԳՈՒԴՅԱՆ

ԵԱՅԱԿԱՆԻ ԹԵՐԹՈՐՆԸ (227)

ՀԱՅԱԿԱՆԻ ԳԻՆԸ

ԵԿԱՐԴՈՐ ԵՄՍ

ՕՒՆԻՍ ԿԵՐԿԱՆԱԿՈՒՄԻՏԻՆԵՐԸ

ԵՐ.

Մերի տակալը զիւրք մը անցուց, ար — ցուածք զիւրք մը: Եր սիւրբաքրորդին խելիկ մէջ սպառնալիքներ կ'ընէ: Հա — ղի զիւրք մը ընացաւ, ու Ժամը ուրիշն սիւսա հաղաղի արարօրէն:

— Հայր մեկնեցա՞ւ, հարցուց Մերի: — Այո, օրբոր, զիւրք մը տաւ: — Հրաման տուէր որ կարգը պիտ — րատեսին:

Մէկ քաղաքը լնայո՞ր: Օր. Հարման

զոնիկ դուրս ելաւ, կարգ հասաւ, ու կա — տապալին հրամայեց որ Բէ Պուրպոն տանի զիւրք:

Փոլ Հարման այ զէջ զիւրք մը անցու — ցուց: Մերիան զուրքեան համար միշտ անհոգեւոր պայքարը կրկնէր զիւրք, կը մաշեցնէր կը ուժերը ու ԿԵ սպառէր կեանքը: Առաջ տունէն դուրս ելաւ, ու հաստատ դադարաւոր թէ այս զորքը անպայք պիտ զերեւցանք ու իւրեւելից պիտ ըստարար Մերիի մեծ — օք խոլորէր:

Բարեկարգի կը զործարար հասնելուն պէ՞ս՝ աշխատանքից անօրէնը կանչել տաւ: Լիւսիկի կը զործարարին քով փութաց խոլոյն:

— Նստեցէ, սիւրբիկ քարեկան, ըսաւ Փոլ Հարման: Երաւորե՞լք պիտ խաղին կրարու: Հեա՛ն ի՞նչ մեղեք որ շորհա — կալութիւնը յայտնեմ ձեզի...:

— Ինչ քանի համար շորհալով կ'ը — լաւ:

— Արկանուն հանդիւր երկի զիւրք մեր ըսած ընթացիկը համար:

Լիւսիկին սարարուց, ու հանդարտ միւղա — ղեցաւ անպայ: Նուրէ՛ն Մերիի վայր խաղէ պիտ խաղալ:

— Պարոն, իմ ընթացքս չառ ընալան, կը արդիւնք այն երախտապէս սիրին, զոր նուրած եմ ձեզի: Եւ մեր օրբորը աղկան:

— Բարեխաղութիւնը ունեցալ առ — մամապէս ձեզ հեմաղանուր Փարպէն եւ Աս — վերարարմաք, ու հիմա անցէ եւ անպար խաղիւր կրարու: Հեա՛ն Ինչպէս կ'ապեք իմ աղկին: Անկեղծութիւն պատա — րաւեցէ՛ք, ըսաւ Փոլ Հարման անկեղծ յաղաղով մը:

— Քիւր մը նկարեցա՞մ ու զիւտակներ տարւած արտաք: Իմէկերին լնայոն դրա — ղելու: Եւ անոր անպարութեամբ:

— Արեւմիդ ո՞րք ալ տաւորեցէ՛ք եւ անոր յարաւուն միւրեւմտ, առաջ թիւլէլ ըլ — լաւաւ:

— Դժբախտաբար, այո, պարոն... մարդ լնայո լլլաւ: Եւ, չստանալ: Համար:

Փոլ Հարման արմուկները զրաւեցան իւրիւրեւ, ու մեծութեան մէջ տաւ: զը — լարէր: Արցունքի երկու կաթիլներ առ — հեցան մասնակերն ճիւղեցին:

— Այո, յաւ դիւտմ արդեւ լլլաւ: Վաղանի մէջ է իմ աղկինա կեանքը, դա — կիս կեանքը, զոր արեւորի վայր կը սե — ինմ ամենէն տակի: ան ամենէն է իմի հիւսիս: Եւ անայն անոր՝ պիտ չիւրմա՞ն աղիւր: Իմէկերին ինձ քանի թէ Մերիի կեանքը փառարար մէջ է, քալք լլլալով չէ կը իմանալ: Հիւսիսայնեան դարձարեւ — ղիս: Ամուսնութիւնն է այդ դարձարեւ:

— Ամուսնութիւնը, կրկնել Լիւսիկի մեքենաք, խաղաղութեան անցածը մեկն զէջ արդաւուն:

ԿԱՅԱԿԱՆԻ ՏԸ ՄՈՐԻՍԻՔԸ

(Շար.)

« ԵԱՔԱՋ », ԿԸ ՆՈՒՌԻՐԵՆ

Այբի Տիկին Մարտի Նաղարանի մէջ
տարեկան ճեպարէնը կը նուիրէ իր դա-
կին՝ Պ. Ե. Նաղարանի (Մոնթիէլիմար) :

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԲ

Շաբաթ Ս. Գր. Լուսաւորին կեկեղեցոյ
և դպրոցի վարդապետ շնորհակալու-
մբն կը յայտնեն տեղւոյն Կապ. Խաչի
վարդապետան, որ կեկեղեցին և արահի
ճեպարանին ծախքերուն իր մասնակցու-
մբն կը ընէ 500 Քրանով, ի յետ-
անկ մասնացած բոլոր ընկերւորներուն :

×

Սէն ժեռուի Թազկան Ռորտուրը շը-
նորհակալութեամբ ստացած է ի նպաստ
դպրոցին —

Միւրաի Կրթական, Միսսը Ժամ-
ուհեան, Յարութին Մէնչեան, Սու-
րբն Կրթական, մի օտն, Երեմիան
ընտանիք, Պ. Գրիգոր Դարձեան
50ական, Միսսան Երեմի, այբի Տիկ-
Փերսէ Տուրքուրին 30ական, Պերն Կա-
րապետան, Արշալույ Նահի Կարան —
նան և դուստի, Տէր-Մէկերեան, Սուր-
դիս Տէյիւնեան, Պերսէի Միւրաի-
20ական, Նաչի Կարապետան, Կար-
դէն Ռոբեան, Սորապան Արարատ, Գա-
տապան Փոյ, Սահական ժառո, Տէր-
այբիան Սուրա 10ական Փր. :

ՀԱՄԵՐՆԱԿՑԱԿԱՆ

Համալսարանից հետո Միւրաիան
Յարապի շրջանի 32րդ պատանաւորա-
կան միջնոց կը գտնուիր 14 Յուլի
Շաբաթ օր, Նաղարանից Ս. Տիկինը
նի մօտ Միսսան Արշալույ Ալիս,
Փանթիկէթ (Կեկի շրջան) :

Առաջին նիստը կը բացուի ստուգանի
մօտը 9-30ին :

ԴԱՇԱՆՆԵՐԻՆ

ՎԻՆԻՍ ՄԵՋ

ՀԱՄԱՄԱՐԲԵՐԻՐԻ ՕՐ

Համալսարանից հետո Միւրաիան 32րդ
պատանաւորական միջնոցի առկի, դաշ-
տանաւորէ մը կամակարգուած է, Կի-
րակի, Յուլի 15ին, Հայ Մարգարան Մի-
սսանի Ժամ Պերսէի ծախքերուն մարդապա-
րին վրայ (Փանթիկէթ) :

Կը նուազէ Կուսմի նուազանքով
(Կարանի), զուտ Նաղարան յայտա-
դրով : Կեկեղեցական ընտանիք կը
մասնակցին տեղւոյն սիրտու ուժերը :

ձՈՒՆ ՊԻՆԻՆ — ԸՄՊԵՆՍ

Ամբիոնի պարգային դաշտապարի
մօտ գտնուող պարգային՝ Քերիս —
Տանիկ :

Imprimé sur les Presses

DU JOURNAL « HARATZ »

83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

ԱՐՁԱԿՈՒՐԻ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԵՋ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱՐՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

ՕԴՈՍՏՈՍ 2 - 13

ԳԻՆ 2650 Քրանք

ԵՐԿՐՈՐԻ ՀԱՄԱՐՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԵՂՏԵՐԲԵՐ 3 - 18

ԳԻՆ 2600 Քրանք

Երթի ընթացքին մէջ գիշեր՝ Մոսկու, վերադարձ նոյն օրը՝

Սիւնա — Մոսկու — Փարիզ

Երկու հոգեկոց առաջին կարգի սենեակ, լողարանով, Երեմիանիսի կամ Ամիսի
մէջ, երեք ճաշերով : Բազմաթիւ ընթացույթներ :

Արձանագրութեանց Համար գիմիկ

TRANSTOURS, 22 rue du 4 Septembre — Paris (2e) — Tél. : 742-77-40
ուր կարելի է անձամբ ներկայանալ Կ. Ունիմիսի, ամէն Երկուշաբթի, Չո-
րեքշաբթի և Շաբաթ կէսօրէ կողմ մօտը 15ին 18 :

MARSEILLE — Z. Aliakassian, 11 Rue du Bassin, St. Julien,

Tél. : 51-74-90 — 66-36-92

ՎԱՄԱՆՍԻ ՄԵՋՆ՝ Ն. Գապարանիմի — ԼՈՒՐ՝ Պալանիմի — ՏԻՄԻՆ՝ Կ. Գապարանիմի
— ԱՆՏՈՐՎԻՆ՝ Ե. Պալանիմի

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ «ԿԱՅԱՆԻ ՕՐ»

BELLEFONTAINE (JURA)

Շաբաթ, Յուլի 14, ամբողջ օրը, ճաշ տեղւոյն վրայ :

ՀԱՅԿ. ՍԱՏԱԿԻՐ ԿԱՅԱՆԻ ՏՊՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՄԵՐ ՊԱՏՐԱՍԱՍՈՒԹԱՐԱՐ

ՍՐՈՒՆԷ, օրը օրը կը մէկին Շաբաթ առաւօտ մօտը Դին կեկեղեցոյ տեղւոյն
Արձանագրութիւ Հայոց կեկեղեցին, 295 Ռիւ Պալաթ, :

ՆՈՒՐԻՐԵՐ

ԻՍՒԻ ՄԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԱՆ ԲԱՏԱՆ ԱՌՈՒԹԻ

Տէր և Տիկ. Գառնանի Յարք, այբի
Տիկին Տօնիկեան, Պ. Գառնանիան Ռաշիկ,
Զարեհեան Դանի, Բրնտանի Ա-
րամ, Նաղարանի Ժամ, Տէր և Տիկին
Բընքերան Սարգիս, Տէր և Տիկ. Գա-
րանանի Չուրա, Պ. Խէրիկեան Վա-
նաթ, Խիթիկեան Զատիկ, Տէր և Տի-
կին Հայոցեան Գեղամ, Տէր և Տիկին
Մամբրեան Յովհաննիս 100ական, Տէր և
Տիկ. Գարգարան Աղաթիկ 200, Տէր և
Տիկ. Փարպեան Սարգիս 300, Տէր և
Տիկին Պրոնանի Մարգարիտ 200, Տէր և
Տիկ. Արարան Սարգիս, Տէր և Տիկ. Արարան
Յարք, Տէր և Տիկ. Կրթական Ժի-
րաշ 200ական, Տէր և Տիկ. Պարտան
Մեկուն 50 Փր. :

ԶԲՈՒՆՆԱԿՑՈՅ

ԳԻՊԻ ՄԻՎԱԿ

ԳԱՊՈՒՐ և ՈՒԿԱՐ

Կամակարգուած Կուտոյն Ռաշի Ժա-
րիկ մասնակցի կողմէ
Յուլի 22, Կիրակի ամբողջ օրը
Մարքիւս մասնակցի կողմէ կրթու-
նորմ օրը 30 Փր. :

Կարգադրման մօտ 23ին տանկերը :

Համիկի մրմոյրոյ

Այսին իսկ արձանագրութիւ Հառիս —
Կիւր Տիկ. Բաղդասարի մօտ 878-27-35

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՓԱՐԻՋԻ ԵՐԵՒԱՆՈՒՆՆԱԿՑԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

Տարեկան մեծ արձանագրութիւն առկիով

Կազմակերպւած է

Խոսնակաւ ճամբարաւորութիւնները

×

2 — GRECE : du 4 au 25 Août 1973

Avec notamment visite d'ATHENES, circuit à travers le PELOPONNESE, croisière de 5 jours à bord du M/V « KENTAVROS », séjour d'une semaine au village Club KALOGRIA.

PRIX DU SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

3 — ARMENIE : du 1er au 19 Septembre 1973

Séjour en pension complète à l'Hôtel ANI Avec retour via LENINGRAD

PRIX : SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

Մամբրեանութիւններու համար գիմիկ զրանկով :

Այս ճամբարաւորութիւններուն կրնան մասնակցիլ 18ին 35 տարեկան բոլոր

Հայ երիտասարդները

ԲԱՆՈՒՆԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՍՍՏԱՆԸ

« Les quarante jours du Musa Dagh »

Դրբի Քրանքներէ նոր հրատարակութիւնը
ընդ կազմով : Գիմ 35 Քրանք : Առաջ-
ման ծախքով ապահովուողով 40 Քրանք :

Ստանալու Համար գիմիկ — Հ. Բալու-
նիս Կրտսեան :

43, Rue Richer, 75009 Paris

Tél. : 770-25-46

ԳՐՈՑԱՄԱՐԻ ՏԻԿՆԱՆՑ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԲԱՆՈՒՆԱՆ ԵՆ

Մեղանքի, օրը Կուրի կրնի
գառնիկներու տարեկին Համապա-
տարեկան Քրանքներու զարգացման
Հետ, սալ ճանքի զարգացման
Կրթական, կրնան սնակարան, զանա-
յանման Հայ վարժարանի նման-
ներուն :

Դիմել ամէն ոք դպրոցի Տնօրէնին
Հայոցէն —

1. Bld. du Nord — Le Raincy

Tél. : 927-01-70

ՀԵՐՈՒՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՏԱՌԻԼԻ ՄԵՋ

(Գեկեղեցական մօտ)

Յուլի 22, Կիրակի օրը ստուգանի կր-
կոյ, ճախարակներու Շաբաթի Հ. Ե.
Կ. Արարանի խոսքերն, Կապ. Խաչի
և Հ. Ե. Կ. Նոր Արարանի մասնակց-
ներուն, Հոգեմասնակցութեամբ Հ. Ե. Կ.
Փարիկի Տէր. Կամիկին
Կր խոսի ընդ ՎԵՐԴԱՐ ՄԻՐԻՆԵՆԱՆ
×

ՎԱՄԱՆՍԻ ՄԵՋ

Յուլի 22ին

Պամիկի (Վալանիսի դաշտին վրայ)

(Ամբիոնի պարգային, Յուլի 29ին)

×

ԼԻՈՒՆ ՄԵՋ

Յուլի 22ին

×

ՄԱՐԱՆՏԻՆ ՄԵՋ

Յուլի 29ին, Վալապի անտառը

ՄՈՎԱԿՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՇԱՆՆԱԿՑԱԿԱՆ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕԴՈՒՄԻՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՅԱՆԻ ՄԵՋ

SAINTE-HONORINE-DES-PERTES

Բարձր Խոյնանագրութեամբ՝ ՍԵՐՈՒԿԻ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԿԱՆԻ

Շաբաթ, 14 Յուլի, մօտը 10ին սկսեալ

Գեղարուեստական ընտանիք, կը, պար, արտաստեղծիկ

Երկիւղեան ծախքով

Projection d'un magnifique film en couleur

« FLASH SUR L'ARMENIE »

Théâtre de marionnettes

« ՔԱՐ ՆԱՅԱՐ »

Այցերութիւններ՝ Համալսարանին Բ. Գառնանիի ցամաքանական տեսարան
վարքեր և ամբիոնական ընտանիք մէջ դառնաւ Հայ դիմաւորներու շրջաններուն
Կեկեղեցի ընտանիքով խորում կայանին ճաշարանին մէջ

Երթուղի (Իրիմիէ)

Autoroute de l'Ouest, Evreux, Lisieux, Caen, Bayeux, Port-en-Bessin

Sainte-Honorine-des-Pertes

ՍԱՄՈՒԷԼ ՍՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Արձանագրութիւններ կը լիս-
նիմ Յուլի 21ին : Փամի մը ցա-
տարանի տեղի կամ լիսնի Երթու-
ղի 31ին խոս, ոչ մէկ դիմում կ'ըն-
դունի :

Les inscriptions seront closes le
31 juillet. Il reste quelques places
disponibles. Aucune inscription ne
sera reçue au-delà de cette date.

Դիմել :

Direction du Collège Arménien

26, Rue Troyon — 92310 Sèvres

Tél. : 027-18-28

ՀՐԱՇԱԽԻ

ՀԱՄԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՕՐՈՒԹԱՆՈՒՎ՝ ՕՍՐԱՆՏ

Այցերաւորին ճանք Հիւսիսի վեմիկինի

Պրիմի

Օրմանա շատ դեղեկի ծովային մըն է,
այսինքն հանդիս մասնակցութեամբ, ճա-
շարան, արձանագրութեամբ, ծովային
Մեկուն մօտը 22, Կիրակի : Կրթական
նոր իրիկներ :

Հառաչելու 7-30ին ՄԱՐՔԱ Տնօրէ
վեմիկին ծովի թերակիսու և Տիկ. Կա-
ր. Կա. խոս, ծախքի Քրանքներ : Մեկուն
դեղիկ Օրմանա Հիւսիսի Կառնալիկ լիւ-
Հայոց (Հայ) Մեկուն ճամբով և մօտ-
նում Օրմանա :

Գաղափարային Քրանքներ, մասնաւոր Ժա-
րիկ մօտը 23ին տանկերը :

Մասնակցութեան 49 Քր.

RELATIONS TOURISTIQUES

EDUCATIVES

Հայ Մարտիկ Տնօր

17, Ռիւ Պիե, Փարիզ 9րդ

Հեռ. : 824-63-89

Association sans but lucratif, régie par

la loi du 1-7-1901

ՀՏ. Տէրաւորան

Բնիկ. Գառնանի

ՎԱՐԸ՝

**ՄՏԵՐԻՄ
ՕՐԱԳԻՐ**

ԳՐԵՑ՝

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ՆՈՐ ԱՌՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

ՀԻՆ ՅՈՒՇԵՐՈՎ

(Հայ գյուղացի տարեկների հանգեցման առթիւ)

ԵՍԻՒԼ.— Անցողի Շաբաթի օրը, Փարիզի այդ միջոցով զարդանքու կայ— դին, Շաբաթի այդ փոխկը իր գործողի գուռները՝ համառ հանգեցում էր։ Երբևայ ինչ քանի էր ստանձնել երթանքին և պատանիներ երկու սնուէ, զէ՛ք մը աւելի, զի՛ք մը պահալ թիւով ալ մնացելներ և լարեկամներ, բանեք շօրիկի քարտը և— թիւնն, շօրիկի խորքերը, երկրի արտաստանութիւններ, արտաստանութիւն, ծանկաւարը, միշտ հայեկին, միք փոքրիկներէն ոստեր զի՛ք մը փոխորհրդ և թիւփորին ծանցով, որիցները՝ աւելի համարանի թափով «Հայեկներէ», «Հա— յաւանան», «Հայ յիշու», «Արարան», «Էրեւան» և երեսունը քանիսն ու անունները հնչեցնելով՝ ներկայներ քանի մը ժամով աղբյուրցին Հայութեանը։ Անուշաւ, Դը— կատեղի իր գործողի վարչութեան և ուս— սուցչութեանը կատարած աշխատանքը ներկայ օրերու անտարբեր և անփոփ— ըմբայանքին մէջ հաւք և ճիւղ թափած էին, որիցով զի՛ք մը աւելի Հայութեան և Հայ յիշու ներքախնի էր փոքրիկներն ալ սիրտներուն և միջոցներուն մէջ։ Հէն աշխատանքով սկսած տարեկն, Բրտէս ուս— սուցչութիւն, իսկ հիմա մէկ և միւս— իմը, ուր ևս անոնց մնացելներուն մեծ մասը, ուր է Շաբաթի Հայութեանը։

Մեր գաղութի յիմանակին է այս տա— րի։ 1923ին արդէն հոմ Հայութեանը մը կար ճշմարտութիւնները այս արարա— յանքին մէջ։ արդէն իսկ Տասնամասն էին Ազատ և Անկախ Հայաստանի Հանրա— րեւութեան պիտանիի գնմանը շուտե— րը։ Շաբաթի այժմու մասունքին քով տա— րի իր բնակիչ եւիան Յովսէփ Արքայ— նարի բնակիչներ։ Բժ. Յ. Տէր-Դանիւս, Վահան Փափուկան (Կանս), Ս. Վրայ— յան, Լեւոն Շաբաթ, Գ. Մատանի և ու— թիւներն ևս Տասնամասն էին։ Կու— յին նաեւ քաւակնի Հայրենակիցներ Փոլ— յան և Պրուսիայի շրջանները, ինչու Շաբաթի բարձրագոյնի վրայ աղակարե— րան մեր խալկայեանի հայրենակիցներն, իրենց շինած սեփական տանները, և զիս այլ շրջանները կապեմը Հայեր։ Խո— րիս ու զոյգիս տուն-տան կըսւ, մաս— մեկին հանրայնի կեանքի մասին։ Ար—

իշնէն թեւ Սահմանադրութիւն։ Ինչպիսի օրակս օրը պարբերակը Հայութեան, ինչպիսի յոյսերով և անկախութիւնով օրերիցին և անուշախոք Հայ զոյգուրը, որպէսզի եօթի տարի կուք, 1915ին, զամուսնեան քամար զանկ տալիք ցմբուր։

ԳՐ. ՓԻԼԻԿԵՆԸ

«ՅԱՌԱՋԻՆ ԹԵՐԹՈՐՆ» (228)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԿԻՆԵ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵՍԸ
ՕՒԼԻՍԻ ԿՈՐԴԱՆԱԼՈՒՈՒՈՒԹԻՆԵՐԸ

ԹԲ.

— Մէ, ԼԵԼ ԳԻՄԱՆԻՅԵՐ ԲԼ ԵՐԱՅԻ ՄԱ—
նուպեայ այն վարկերիցի շաբաթ, երբ
Օր. ՍԵՐԵՔԻ ՆԵՐԻ Ի յայտ եկաւ, ԿԵԼԵԴ—
նով որ պիտի մեղանայի ինձի, զոչեկ
ԼԻՍԻՆԻ տասնիկ յուրանք մը ծանուանաւ։
Անկեղ շտապեցա՛յ ձեռք հանուէր։ Չեղի
չեղի՛ միթէ արտի փեմար։
— Այո, ձեռք և որ ուղարկատըն լոբի
ինձի, լայն և կարճեղի որ այն սերկըն
էկն եր, որոնք ճշմանութիւն չունին
Կեանքի մէջ։ Անճերս այ այդ խալ պա—

զարեւ, հաւիտ երկու տարի ընդարձ
«Հայ գործող» մը հաստատուեցաւ, շու—
թիս պարզեցալ Ջառ Շաբաթի և Սաթի—
նիկ Տէր-Դանիւսին։ Այդ գործողը սե—
փական չէր չունէր. ձեռք արճարակ
մը Լանք, իսկ անտար Շաբաթի անտարի
ձառեռն չունէր տակ իր հաւաքուցին ա—
ղակներովը։ Գաղութի իր աստանախ—
ին եր, որ ունեցաւ սեփական կեկեցնի
և գործող մը սեփական անդրոք արտի
մը մէջ։ Գաղութի առաջին կայանիկն—
յալիցներ՝ Հ. Յ. Գ. Արքայութեան
խորհրդ եկաւ. անոր յաջորդեցին Հայ
Երեստարդող երկուսն Միտիկներ, ա—
յսա ժրտանաչա Կապույտ ինչի ժառնա—
ճիւղը, «Հոշիկ ժառնաճիւղը և Բաթիկի
Երեստարդող երկուսն միտիկներ և
ժառնաճիւղ նաեւ Հայ Արքիեքուն ժառնա—
ճիւղը։

Երկրորդ աշխատանքային կար օրը
ևս միշտ Արքայութեան խորհրդ և Կա—
պույտ ինչի, Բաթիկի Երեստարդող մի—
տիկները վերափոխուեցան, իսկ ընդուն
գործանութիւն ջոյկ կուսան Արքային
ձառնաւ ու Հ. Յ. Գ. Միտիկներ։
Երրորդամբ, պարտաւոր, Թաւտա—
խորհրդ Գրեկի աճէն տնիս ձեռնադի մը
իր կարծիկորդեկն. կար միջոցով գործող
մը սիրելիներ իրերի Կապույտ ինչի
ճիւղերով, այսու միջոցով համառութեանը
մեկնուելով Գաղութի Զարդարութեան
և Բնական յանձնարար։ Երկրորդ փայտը
Հանք մասին տակըր է խալի, պիտի
իրեն՝ սիրելի միջնէն հիմա միշտ պա—
տեկի վրայ կը մնայ։

Վերջում, որ աստիկն տարեկներ
ընծարներն Լանքի սեփականիցի Տաւար—
ուսան և անտարի ձառեռն տակ գոր—
ծող տեսած մեր աղբը էին, որ յետա—
դրեցին մեկացաւ իսկ Սերունդի և Հայ
Արքիեքուն երկուսն Երեստարդողի
Հանք մասունքին տակ չինքնիս այժմու ներ—
կայանքով կեկեցնի և գործող։

Իսկ ի՞նչ մեղաց է հիմա Հ. Յ. Գ.
Բաթիկից 46 տարի ի ինչ միշտ
պատեկի վրայ կը գտնուի Կապույտ ինչի
ժառնաճիւղը անցեալով տարի տանք
իր քաւակնայիններ։ Արքայութե և ձե—
ռնուցած թիւերը-հիշողներ անոր դրանս
եկ անոնց պիտիկներն ու հարմարեկ. Կա—
պույտ ինչի տակ գործողս և թաւաճա—
րեց և 52 անդամութեանով, անկեղ Հ.
Յ. Գ. Միտիկներով փոքր ինչի մը։
Չեղ Գիմար, լայն Գիմար, Բժ Հայրենի—
նիկ Եւս Միտիկներին Կապույտ միտ—
իկն էր այ կայ, անպէս ցարդ չեմ—
տար անոր գործունեակիցներ։

Եւ անոն մեր Հայ գործողը իր փակի իր
տարեկներն 25 աղակերաներով և խոյն—
քան մըն ալ շօրիկի հաստարկութեանը
մը։ Ինչպէս թեւ, զարդիկ փայտեկներն
և ուսուցչութեանը կատարած ևս իրենց
պատասխանութիւնը կարեկի յանձնարին
մէջ։ Անպէս ինչ յուսանալով. ոչ—
բայեցալ Պարոյ Անակի պէս բանեք, Բժ
Անակ և պիտի մեղանք։

Գաւակները արքուն ևս։

ԳՐ. ԿԻԼԻԿԵՆԸ

ԶԵՅԵՐ
ԴԵԿԵՐԹԵՐ

ԱՐԱՐԻՔՆԻ ԶԱՆԿԻՍ

ՄԱՐԿԻՅԸ.— Եօնիս 24, Կիրակի ժա—
մը 16ին, Պատմի Բ. Պիղիւր Լուսարկի
Եկեղեցւոյ կէջ արտին մէջ անիկ ունե—
ցաւ տղային Կապույտ ինչի միջոցով
Հայրենիկի դարձեկաններն յարմարա—
յին ամսովն Նանդէր, որ իր քաւա—
նիկ փայլով հանդէկ մը աւելի վեղար—
ուսանական յերկարացուցի յնանեցաւ։

Ուսուցչէ Պր. Արչալիկ Պարիկեանի
քաւակն խոսեցն յետոյ, երբ վարդապըր
քաւակն, հանդիսանակները որտուր ու
դրան ծափաւարութեանով իրենց իր
բնակչուցումը արտայայտեցին և անս երե—
սուն երկուսն փոքրիկներու, որոնք մե—
տաքանակ երկնիցներն ու նախնին Հայ—
կական տարածքներով շտաւած ու լեւեկ
ամսուց լայնիցի կրտսերանակ մը պա—
ժած, միասնաւոր մայրիկ անցան։ Մեր
փոքրիկներն միմեան անգամ Տայկական էին։

Եւսանայ երեսուն ըմբ Երեստարդ—
ույ ինչուսն խաղաղուսեղ ներքախնի,
իսկ երբ մեր անուշիկ ծաղիկներն կուր—
մայ այդ երեսուն փոքրիկներու կրտսեր
եկաւ փայլեցով արտակ Նանդիսական և
նեւու մեկնուց պարտեան վերադառնաւ
ժառք և յարձարար պարիկ «Հայ հա—
մար իմ կուսեր» ֆաշարին և Արքայա—
ցնեռնու պարք. Գաղութի ջոյկ տակն
հանկին պատմի ներքախնեան իրենց եր—
ցեղով, պարկեղով և արտաստանութիւն և
նեւուց։

Անտուս Արքայութեանի Արքայութե Հա—
փաճէ կեկեցնի պատեկի մը՝ պիտի
արքայ Է՛նից մը լայնիցի կը լայն փաշ—
տիկն եկելի Անակ, Կապույտիկեանը
մը օրորին տունիցը երեղով, խորաչեղս
յուրեղ Նանդիսականները։ Ուսուցչուհի
Տիկին Մանուկ, Շաբաթիկի պարտաւոր
մեղապիտանիցի պարք հիմանակ էր և
մեղապիտանիցի պարք հիմանակը եր—
ցեղիկ զեղեղանակ տարաբով ծաղիկ
փայլեկ իմեկներն Է՛նիցն առաջ, Պարքի
կրով փաշա, ըմբ ինքուր Է՛նիցն, Արքայութե
բարեւ և Կապույտ բարեւ ու Եւսանայ
կարեկան և լայն արտաստանուց։

Բարձրագոյն փայլիկ աւանկներով եր—
ժ. Մարդ Մանուկեանի Է՛նիցը պարուն
եկաւ, Օր. Սեփի Գեղարկուն Է՛նիցն—
րուսիս արեւից հոյակ կուսան և Էւս—
նիկ փոքրիկն եկելի Անակի Մանուկիկներ,
ծաղիկներ և մեկնուցներ արտակն և Երեկ
և Երեկն տարեկին քաւակնումը գարնա և
նախկ արտակնումը երկուսն փոք—
րիկն Հայի Պիտիկներն «Հայութե փլուզ—
արտաստանութիւն» որ այդ փոքրիկն չա—
փաճաւոր իր խորաչեղսութեանը արտա—
տանեց, ընդհանուր հիմանակ արտանա և
յուս։

Վերջանեկ տաւել կարեկի չէ չէլիկ

ԶԵՍԱՐԳԻՐԱԿԱՆՆ

ՊԱՐ ՈՒ ՉԿԱՐ
ԽՈՐԴԻՆԱՅՈՒՄ, ՄԵՐ ՊԱՐ

Գործողի բնակիչներն Հանք Գաղութ, շալ փոխակ ժառք մըն է ևս Շաբաթ և
Լանքիցի կերպով կը խորայն։ Անճին
տաւել լայնեցաւ ան իր կուսեկն։ Սերիկ
կողակիցը չէր յաջողի քնանայ իր ա—
մանանի զով։

Անկի մընէ, Պալքեր ստիպուեցան քաւ—
ածիկն բնակչութեանը փոխել, որովհետեւ
գաղցիկներ անդապար կը արտնային։

Ի վերջոյ օրուց քնանայ իր ինքնաշաղ—
մին մէջ, զոր կը ձեկըր Կապույտն մէջ։
Բայց միշտ իր գաղցիկներուն զանազան
ստիպանակներ կուրար ու պարակա—
տուն Կաւապարեղ կեկցն ցարք։ Եւ
հոն, տնէ ինչ լայն կ'ընթանար, որով—
հետեւ արեւն ոչ որ անհանդիսա կ'ընէր
մեր անտար խորաչեղս իր որ ուզած
անժամուսնի կը խորար խորաչեղսն,
իսկինի թանձր պատեկուն Լանք ապա—
տանաւ։

×

ԷՅՈՒ... «ՏՈՒՄԱՅՏԱՆԻՑ» ԵՐԻՒ ԿԸ ԶԱՅԻՐ

Լուսանի «Թաւաթ» թիւերը իր զեկ Բժ,
անդիպող երեկ իր զաւարճանք ունեցնի
է, օրտնախմբեր օր օրտնախմբում, Անտա—
տանաւանիցն ընթերցողները կարմա—
կերպի հետաւանիցն։ Բաւ և որ քաւա—
նարը միակ քաւակ մը տեղեկանքի պի՛նք
հետաքրքրող թեման (պր օրտնիս հա—
տանաւանիցն կամ ատուպանք), որ—
պիտիկ երկնիցներն թեմանն ընդհանր
չարմանակ անցին, ու այս ծաղիկներն
երկիկ անունաւ Համարող քաւակը։ Օր—
տնախմբերը իր չեկարեկներն մէջ պի—
տի պահէ 16-000 այդ անանկ քաւակ։

Մարտիկն իսկ Սերունդի Գաղարի նուա—
րակութե, որ ամսուց Նանդէր ըն—
թացելն մեծ յաղթարկութեան իր մաս—
նակցութեանը բարա՛ւ ցարքով և շնչու
Հայի. միջոցարք մը ապրանքներ։

Ինչպէս արդէն իր քաւակն խոսեցին մէջ
ուսուցչի Պր. Արչալիկ Պարիկեան յե—
ւան իր եօթի անտեղեկ ի մեր Պատմի
թաղիկն արտեստանակ տալիսար չըր—
պա կարեկեկ կամ խալթարիկ Հայ երեկն
հոյիկ, զիկն իր երկր զաղանգներն մէկ
ժամուսն կանթիկը զաղ տուրեց Կա—
պույտ ինչի միջոցով զաղար և ան ալ
անկիկ պիտի փայլէ, ծաղիկ, պարմանա—
լայն ծաղիկ. Կապույտ ինչի վարչութեան
անանքով և անպիտանեան և ուսուցչիկն
բարեկեկներ և արտովին կատարած աշ—
խատանք։

ՆԵՐՅԱՆՆԸ

զոչեկ Փոյ Հարման անտակ իր իսկույն—
դութեանը։ Եւ զիցանայ աս և որ այս
աշխարհի մէջ աշխիւս պիտի ինչ է ինձի
համար, և աշխիւս պիտի մեկնի, ԼԵԼ
չուր պիտի։

Կուսեղմ, հանդարտեղիք, պարուն—
է Ինչպէս կ'ըստ զանազակ։ Զա—
տակն լեւանդ զանազակ մէջ է, միշտ
չուր Կուսեղմ որ և հանդարտեղի։ Մէ,
անոր անպիտանից մարդ էր։ Բայց և
չեմ յարակից լայնեւ։ Սերին պիտի ա—
գաւսեմ ձեր միջոցաւ, և հանդարտ ձեր
կամեցին։

Բայց լարմանեղ, որ ձեր անտարա—
կաւ անտուսութեան խոյն խալթ պիտի
արտաճաւ ինձի, ամսուց կ'անտար մէջ։
Եթէ օրորող Մէրին փրկեմ, պիտի աշ—
քիկս արմանաւ պիտի ըլլամ։

— Զեր պիտի աշխիւր անտարն է հե—
զի, քաւա Փոյ Հարման, անտուպ միջոց
մը հեւանուց։

Լուսիկիկի զոյգիկ նեւուց։

— Ինձ անտարա՛ւ, յարեկ երկուս—
տարը ձեռնուցած անպիտանեան ընէլն ան—
ցող միջոցով մը Ա՛, արքայ, աշխ ունի
կը կ'ընէր, ԼԵԼ է՛նի պիտի կարծեմ որ
հարկանիկն պիտի իսկույնարքս ըստն է ձեկ։
— Բարեբախտութեանը մըն է և որ չեմ
կ'ընտանցած, ձեկ ապարուն... ձեր
պարտի փրկելն. համար...։

— Ինչու ժամուկի Կիլիկիկի իմ
պատեկն։

— Զեր որտաւ անտուսութեանը
Փոյ Հարման ծաղիկի հարկանք մը պիտի
կը գործեր... Կ'անտանակ հարկանք Կու—
սաղեղեք, անկի անպիտանարկի զարմեկն
համար պիտի։

— Ինչու թաւ Կուսեղմ։ Խոսեցեղ, պա—
րուն զոչեկ Լուսիկն աստակի փրկուածի
մը մասունակ։

— Կուսեղմ ձեկ արքիկն, որպէսզի նա—
խաւեղեք մը քաւակ լայնեկ Փոյ Հարման
Կուսեղմ ձեկ արքեկ ինչի անտարարաւ,
անպատեկ և արքայեղեկ մը մը։

— Լուսիկն հեւանուցած ունեցած պիտի
համար Կիլիկի, հարաչեղ երեստարած
խոյնարկ ծաղիկ մը։

— Այո, պատասխանեց Փոյ Հարման։

— Բայտարեղեկ, պարուն Կուսեղմ որ
հիմա զաղարարութեան տաւը։ Կոյն, կը
պահանջու։ Եթէ երեկը փայլեկան մը
իսկ ունայեկ, և պիտի կարծեմ որ
պարտաւորութեան մը կը գործեր, պիտի
աշխիւկն անտարուն համար պիտի։

— Կուսեղմ ձեկ արքեկն, հարաչեղ երեստարած
խոյնարկն արքայեղեկ արքայեղեկ արքայեղեկ

— Կուսեղմ ձեկ արքեկն, հարաչեղ երեստարած
խոյնարկն արքայեղեկ արքայեղեկ արքայեղեկ

— Կուսեղմ ձեկ արքեկն, հարաչեղ երեստարած
խոյնարկն արքայեղեկ արքայեղեկ արքայեղեկ

(Շար.) ԿԶԱԼԻԿԻ ՏԸ ՄՈՒԹԵՔԻՆ

ՕՐՈՒԱՆ ՊՕՍԻԸ

30ԻԼԻՍ 14

0

ՄՏԵՐԻՄ
ՕՐԱԳԻՐ

11.

ԱՅՍ ԿՈՂՄԸ

Կէս ժամ վերջ կը ստորայինք նոյն ղեգզափայլ կառ-
թով, որ իր ցոռեր ղէպի հիւսիս դարձուցած էր: Լայն
սղողոտան զօր կը կտրէինք արագօրէն, կը պատկանէր
աշխատանքական կարեւոր արտաբանի մը մէկ հա-
մետ թաղամասին եւ երկուստեք եղբրուած էր միեար-

ՈՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՔԱՆԻ ԱԸ ՏՈՂՈՎ

ՅՈՒԼԻՍ 14Ի Ազգ. Տօնին առթիւ, «Յա-
ռաջ» վաղը լոյս չի տեսներ: Մեր յաջորդ
քիւր՝ Երեմյաքի, Յուլիս 17:

Փոշի կամ ո՞ր միկը պայտեղե աւանանայիկ նահանգն էր, որ աւելի ճամբարատու էր քի պշտեղանդներով, թա՛ն թէ՛ ճոր՛ր՛ քի անտառներով։ Գիտի նաւար-կինք երկար ժամանակ։ Քաւաղը ժամուրե ընթաց-կին էր, ինչ խառնայի՞նք ինչեղեացւա եւ ամօրնու-ցաւ, ժամկաններով մէջ եւ ճամբորդութիւն իսկ պարտ-աւ, առանց ճամաւոր պատահարի։ Այդ նախ-ճաւառն ո՞րք պիտի ունէր դէպք ինչեղեացի քի արագեւ-ժամեւ, ինչն աւն արացաղիկ թուական մը չկարգէր կեանքին մէջ։ Առաջին անգամն էր որ դուրսը դը պանդու-րն մեզկաւայտեղ կեանքեւ, ինչ պաղա կամցով եւ վրայէն դը թօթայիկ երկար տարիներն առանձն-թիւր, տարիներ՝ որ ընդարձակեցան պնդեւ ըլլային ինչ։ Այդպէս չէր եղած։ Մտաթթուն ինչ աւել յի-րրէր։ Անանգոր զգայուն ինչներն եւ ժառաղաշարուն-նէր, քորքն որ ծաղալիք կամ ճակատակ, դիւ ու տանէին քաղկաղատար ճամբաներն երկայնքին, առանց որ կարեւոր ճշդել թէ՛ միկնեւ, ո՞ր ստիպան էր յեռնմով եռառել կեանքի ինչիկ նորքի միկնեւ եւ միկն էր ու առ-տինան իր ներքով եւ ուն ժրտա։ Նախապատեղանքն շաղաղը դիպեցաւ իր նոր վրայէն, որուն գծու-աւթիկն աւել ժամբանային։ «Տարօրնայի՞ քան իրէն, ինչ ամէլ ժողովներն նոյնք ժառաղ են։ Քաղաղ-ներու, ստորեկն էր պարզէր անմայրեղաց կենտու-աւթիկն մէջ եւ որ լուսով նախապէն թուեցաւ ինչի։ Մի-կաղեւն անհերք էր ճակատակից պարտութիւն ճամբոր-ժիւրէ ժրտակաւ, ինչպէս ճաւե միջորին կերեղեղ ուսանողներն որ, կիտի լուս էր։ Յալկանային եւ

սակայն մեր սիրելի Ֆրանսան, իր դաշնադր ընդունելով և եղջնադրուհին ստանձնելով, Համառ փառաբանություններ ինքնիր կը կրկնէր զիպէս զիպէս, յետ սկսած կեցնելով յուսման ամառքը և 13-18ի դարձկան յուշարձանը կը մտնէր իսկ յուսով թառաքանակ։ Եւտով պիտի սկսէր այգիները։ Օրը սկսած էր տարածվել, երբ մենք անցանք նոր շահանք մը, մերս զիպէս Հիւսիս, այս անգամ վառեղանիքի ամբարանի վրէժը։ Երեկոյան մէկ չորիքի պահանք մասնաջ դրոշադրուհու մաշտար մը, որ տեղական հաս-մանին կը խոստանայ և որոն չափը կը տա-դարեալէն Համադրեալաւոր յուսադրումներ։ Գին թափ տեսած էինք անոց փողոսը յուսադրումները, քաղաքականաբանին աղէն իսր զրուսած չուրջանակի կերպով։ Երբ Պետար վառեղ կառնէ փարստինը, զգասի որ կը մտնանք։ Վառեղի վերջին սիկարէթ մը։

Սենթանոց շախմատի վանք մըն էր, լայնահասակ և վեհաշուք։ Իր պատկառելի դուռը յորինում էր եր-կամբ արձր ծաղիկով, որոց ծաղիկաւոր կ'արձա-կէին ուսկի ճահաշներ ընդզմ փարստներուն։ Մեր անիններ կրճատեցին խնամարան լիայ և կառք կանա տաւ դարպառի կերպանակ աւադանին աղէն ուր ջրանայք մը կը զգար։ Երեւոյ մասին քա-րճապատ արկարանին մեր հուսկէն զաւելցող ընդա-րացած արտճին։ Երկար պահ մը չընէ՞ք վերջ ար-կարանին մէջ, որ զիս աշուշուց իր կրճատելու ճա-րտարակութեան խոսանքներով, ինկարի խորտակ թիկնախոսներու ծոցը։ Յոգնած էրք։ Երբ Տնչն ժամը բաժնուհան, պարզեցինք վերջին քանակ մը ուշուր, անտարբեր ապաքին մը տալով ճանդերը երգա-պատին մը զոր փոխելիք կը դարձնէր։ Հո'դ է որ չփոխեցայ։

Պիցցա արձնելով թէ ինչ ըսել կ'ուզէին բարեկամ-ներուս խորհրդարար փայտեղին և ոչ ալ երկիմաստ ճարտարներ։ Երբ անքոյ Համադրեալաւոր վերջապէս թէ կ'զոր էին իրենց կէս-երեսան ստաթիկները, ըսին թէ փոխելիք ուզած էր անակնկալ իր անկողանի վրէժը, իսկ թէ թաղարին մէջ բրձնախոյն չէ որ դնած էր, «Տ', ոչ, այս ալ երգապատը զոր լուսն էր» ասանց ըսին։ Կետերի մէջ ստաթիկ մըն ունէր և որ կը լսէի Սովետա-կան Հայաստանի մէջ երգապատին։ Ինչ իսկ մէկ հասիկ հայերէն քան կ'ըսած էի քայլի ուսուսաց երգէն։ Տոմի-թուրիւնս կատարել էր և ուսկի քաղաքութեան տե-րուք։ «Երեկոյն» ըսին։

Պետարը ինկնելով զիպէս այն սենեակը որ իմ ըլլալ անսանձանք էր, և որուն լիակ պարպառակութիւն կ'ու-զէր մեղքէն ժամադր, զանց դարպառելով։ Մէկ ձեռքով էր տանքը սիւնախոյնը թաղը էր, միւսով՝ քաշար։ Մենք կը հետեւեցինք իրեն երբ կեցուցի փոխելիք— «Ը՛լ էր և լայնապէս։

Ան մասնակէ։ Ըսու. դորը դուռ մը, ծաղիկային մա-տին մէջ միսմած ծրարեցին, որ խնդուող էր զա-նալան կանոնի մասնապատակ կարաններով, բոլորն ալ թանկալիք» ջանքի որ ճարտրով։ Յետաւանալով ճանդերը տարբեր ուղղութիւն, ցոյց տաւ երկրորդ դուռ մը, գաղտնիկութիւն որ դարձ չորիքիմէն խորհրդին հետ։ Շեմք, լսել, այս մէկը պարտաւոր և Սենթ Խի-թուշէ մասունքներուն...»։

Կուտ ու կուտ խնդալով ճանդերով, փոխելիք կանակի վրայ քաջալ խորշոյ տարակոյ դուռը որ մէկ ձեռքով, և միւսով՝ ան մեղք զիս։ Սնդախտը վիճ էր քաջ-անակ էր ուղեբերու տակ։ Երբ աշէրս ընտելացած միտքիման, զիպցա որ քարմերի կը տրտալանով հրա-շափառ և կեկեղեղ մը ներքնախոյն։ Աղջկութեան մեծ էր Իտալի, ուր կը մտայ գամուտ յառանձնական դուռն էր տալուս և չքայած Իտալիոս, որ կեկեղեկ կ'ընէր ինքնաշարք սնդուողութիւն։ Խորանին զիպուրուց տալերը կ'ընդունային չորիքէ անոր աղէն ուղեբան մշտապէս ճարգին։ Սենթանը. վերադարձուած ճարտարները ուղղուելի տալաններ էին, կուտ ու անուշ, քրքան որ կ'ըսայ Հաստակ։ Իրականին մէջ ոչ մէկ քան կ'ըսայ Հաստակի որդակներ։ Հեկայ աղէն մը որ անդունդէն կը քարմեաւոր, զիս խնջ արտա։ զիպէս աշէրս մը անանակ, որ քր-գիտաւորութիւն ունէր չկոր-տուր։ Սա տարբեր ճարտարութիւն էր։

Երբոր ամեն մարդ աննկող պատահանին մէջ, արտախնդուր լիայ չեց, ընդզմ գաղտնալան զիպու-րուսն աշուշեցին խորհրդին։ Աշէրուսն տակ ունէի նկարներէն դարպառ կապուտ — ճեղքակ խնամարանի մարկուտ, և կ'երանդանի փորթիկ սաղանքը որուն ճարմանակ կ'ըզմ պիտի անցնէի իմ ապա ցիկերին-տան սաղանք։ Անճանալիս խոսող էր զիպերը ևր ինկուր ընտելութիւն, որուն Համար քան թէ թէ ան կը զրաւ հանազին երեք քաղաքը Հոգնաբան իսկ ծան կ'ըսէր» քարմեալան կապուտներին, որոց ուղեբան չարքին կը հետեւէր Հեկայաց զիպը, լուսնի լոյսով պարզուել։ Ինչ մէկ թանկութեան կը տեսնէի ընդ ըսա-րը։ Միայն զիպեր, խորհրդակ զիպերը որ զիս կը պա-շէր Համարուն և զրեթի արքուն։

Օ՛հ, ոչ երկար տանէի Համար։ Թնութիւնը մեր

զիպուն անտարբեր ընդմիջեան էր, և ինչպէս միշտ վարածու էի ընդզմ անտարբերութեան, այս անգամ ևս կը Հետադարձ ընտելեմէն, ասանց անշուշտ մեղադրաւորուելու կամ թէ ուրախուր անոր հզոր տե-րապետութեան։ Մասնաւոր զայցած էր զիպէս այն կո-րուսակ խորհրդին որ նոյն պահանք քան ժաման էին քիչ անցին, անոց՝ որ քիչ որքանով էին տեղախո-ցուցիման մը պահանք։ Մասնաւոր զայցած էր մասնա-դարարար անոց որոց անդադակութիւնը ամբողջա-կան չէ և ոչ ալ յոյսը՝ բեկանուած։ Մտորեցիքի կեկեղեկի նախնական հասարակները։ Սենթանը Սոս-տանք, խորհեցայ, Համադարը ճեղքուելու Սոստանք է, Սոստանք մը որ միայն պարզեցած է խնդար մը, չեա զիպեր ինչու, խնդար մը քրքն ալ միտան, վերջապէս Սոստանք մը որ Համակ միտելին է, Հակառակ իր խորտակի փայտախոսութեան։ Մայրեցիք, ի խորք սրտի մայրեցիք, որ ծագի ստաւառը և ինձէ՞ք Հնուս, լուսն ալ ժամանակներ, որ քիչ որքան ալ պատասխան, լոյսին ալ ընդմիջանք։

×

Գործադարար կային երկու. Հայեր զարմանում է տակ, երկուսն ալ յառաջանող տարիքի մէջ։ Մէկը Երեսունը, միւսը՝ Սոստանք։ Ձեռք էին իրենց թրջ-թնամարներ։ Մասնաւոր իսկ թէ ինչպիսի՞ ալիւ-ծաթիւնները վերջ ինքնանայ պիտի է ինձան ըլլային դժբախտ Հայերը, թէ ինչքը զայցած էին իրենց դա-րճալիք ետին անցած թեմախոսին Հանդարտանքուն վրայ, տակ այս ժամանակը քաւալան եղաւ որդիւրի սիրտ անկողանի ճեղքութեան մէջ տեսալ ասա թերթի մը։ Սոստանքի թիքմարները թիքմարները անձնակ խնամիկնե-ր։ Կուտար մեր Կարեկցութեան փարթիկ կե-րոնէ։ Խոսակը չին էր։ Կանակ անցուցած էր թիքիկի ճիւղախոսարկ չապիկ էր, խնամիկները մէջ տակ աշիք չարքիւն։ Համար։ Շնոյնած նեք քաւ. Պետար և անցուց։ Հայրանքուն վրայով խոստող մեղքուելու. Հո-մար թէ կ'ընային փորձ էր կուտարի Հայերը տե-րուել։ Կուտեցի դուրս ելա՞ք՝ հետէ կ'ըզմէ։

Իրականին մէջ վաճ զոյրթեմէն չունէր քաւն ընթացիկ տուումով։ Դարաւոր ինքնախոսներէն պա-հուս էր միայն ճեղքակի վեհաշուք մասը, իր քարկից կեկեղեկուն և ճիւղակի ջրնաւով՝ մայրաքաղ։ Միա-րաններու անձնապաշտ խոսքերն տեղ կը քարմա-րանէին նորգէն խոսքը, զուգահեռական կրկնակ չարքեր, վրայ, իրենց մէջ, անձնաւոր մայրեցիկ մարդակներ էր, ինչպէսզ ամսոյ էր քան ինքնա-նոցէն ներս։ Ինչ որ զիս աշուշեց, սիրող Համադար-ած յառնեցին մը։ Անդադարեալան լուսնիւր։ Մասնեցի, քաւ քաւտի, Հանդարտեցուցէ և անդու զիպերն աղջկալեման։ Կերտու. քամիկէն անցանք այցելու, քաւ արարողէն, երբ մեր զէ՛ք էլաւ խա-րտալ յիւսարքով մը, սոսի անդնդները որ տեղի տաւա իմ ճարպազուրեւներն աղէն։ Վիպաշուք, լսել, քաւ խաղերէ։ Երկու. Հայերը բոլորովն անդի-տակցէն էին և մեր ի մաս։ Մտորեցի ըլլալ տակ ընդաշնուած էր մեր թանկեղանքան քաղաքական ա-րհիւրէնք։ Դիտելիք թէ ինչ լսել և աշխարհ կարուած ըլլալ և արդիւրեցի մը այցելութիւնը ընդունել։ Եւ յետոյ, կ'ուզէի հայերէն խոսել։ Վերադարձայ զիպի դարձ։

Ասան շունեկայ նստուել։ Դնարեցի որ ճողեւուրէ ճեղքուրուք (cloître) իր կամարներն տակ կը պար-փակէր աշուշեցիք ցոյցաշաղկաւ մը, որ կ'ընտանք մը մասին իրանդները. ձեռնակն աշխատակիւննե-րով։ Չմայրելով զիպերի կերտու. նուոր ձեռնադրո-ններ և այլերու կեկեղեկուն կողքերին և կաշիք գրուսուցով թիքմարները։ Մարդ մարդաւոր էր։ Համադարած լուսնեան մէջ կը հնչէին միայն իմ անտարալեքս, սրբադան կամարներն տակ։ Խոսալ տարեկներն մէջ, կ'ընտան տակ սիւնի մը և անցայ դարձ։

Դորմս կը կուտար Հետակով աշխատութեան մէջ։ Պէտք էր Հակադար մը ընդէր զարգանալի անտակէ մը, զոր կը արտալու իրալով ինչպէսզ մը Երեսունորդ աղէն էր, ընկալանալոր իրալով և, տակուրն պիտի էր որ Համարեցի մտակեր Հրատարակութեան տակ փարթի, զիպան Հանդիկ մը մէջ ուր իմ խաղա ինկնեցին։ Ձիւր քամիք յիւսարքերին զակուրեցին։ Դնարեցի իմ աշխատութիւնը կատարած էին, քան տարի տաւը, յիւսարքերի, սրեւելալիմներու կողմէ (ձեռնադրել յաւ տաւ. Պետարի պատասխանութե-ան տակ)։ Մարաւ կը մտնէի։ Փնտեղի քամիքին (քաւառան կ'ըսէ՝ յիւսարքանուն քանակ մէջ)։ Քան-իւրիւր, ոչ որ ձեռն քամիքին կ'ընէի, երբ Պետար, որ կը ստաւանակ թնութեան կը վերադարձար խա-րտալ թիքիկին Հնուս, զիս ինչք տարաւ, թեանդուկ կ'ընտուր։

Հետեւեցիք ինձի, պիտի չզգար։ Մաստա-րանները պիտի տեսնէր։...

Չորս յոյս ուղեք ցոյցեցին և ըսին, մէկ մարդու պիտի. Պետար, ճողեւուր։ Սենթ Համարակներուն մէջն էի։ Անոր ոչ մէկ քան պիտի արտաւանքին մի-թն իմ մեկնումս, քաջ պիտի չզգարէի ինձի նայելէ,

միայն ինձի, պիտի ուզէ։ Անճանալուութեան մէջ էր։ Արտա անդարելով մը ճանչեցայ, խնդուած աշխա-տանքի մէջ, խորհրդաւորան, տաղարեան մեղքուն և դարաւոր խորհրդ։ Պետար խաղ տաւ։ Ան քաւ. որք մը քաւ, որոնցով մէկը անտեղի էր և նոյնիկ կ'ընա-ցուցէ։ Եւ իմ կ'ըսէի յարմարացուցէ Համարակն ուղեբան էր, փախք յայտնելով Հանդերը որ ինձ տարի օրինակ էր իրենց Հրատարակութեան։ Ան վերջէն երեսունորդ որ խորհրդին ըլլալ էր թուէր, զիպեղանակ լիպեցէն ինչպէսզ Հանդէր և ինձ ինչպէս զարմ, զիս տեսն խոսելու։

Ինչպէսզ արտալեզի ճնչէի ինչորոքուն և յառա-քայ, չեմ լիւր թէ այլու ոչ։ Պէտք ունէի Հնուս, Հնուս երբաւ։ Եւ զիս դարձ կապառախները ճիւղն ստաւերն մէջ, կանակ հասարակին վրայ, քաւ ի վեր ունենալով Համարեցալ դեպը։ Հանդէր կը կուտէր Մոս. ի. Խաղաքուն և կը կ'ընէր Հետեւեալ ծոցը։ ՄԵՐ ՍԻՐԻԼԻ ՊԱՇՏՏՈՒՄԻՅԻՆ, Ա. Լ. Ի. ՋԵՐԴԱՐԻ, ՉԻՍՈՒՄԻՆԻՐՈՎ

Ջալագեր կարգացի անոր ստաթին տողէն մէկն, վերջին։ Հոն Հնուր չկար խնդալութեան և ոչ ալ իմ քաւառութեան։ Այլ քանակին անդին կը գտնուէր ան։ Անոր որ ինձէն անկի ընդարձակ գիտութեան ան-քաւը էին, անոր կը վարէին Հրատարակութեան մը կը թուէր զիպէս տալու թուրքերու, յարադարակու-թեան մը, արտալ արտալան և արտալ թիքմարներ, որ ևս կը կարմէի տեսնել խոսքին միւս կողմը։ Կետ-ար մէջ տեսած իմ քաւալան ծոցեր, քաջ անոցով, ոչ մէկը արտալ մաւ կը զգամ սիրտու, քրքան խնդ-պատասխաններուն ծոցը, որ զիս կ'անցնէ միւս կողմը որ թերեւս այս կողմն իսկ է)։ Եւ մեկուս անանջ կուտայ Ջալագեր թիքմարուն որ պարպալութիւն կապալ, յարաքար մտաւած էր պատու մը որ զիս զիպէ Հանդարտուել կը ջրալեկէ։ Կետը կ'ըսէր։ Եւ որդի Հնուս կը յամենայ իմ անդ արտալէս պատանուս, պատուը երկու. անգամ քաւ թիքին տակէն թիքմարան լեւտով — «Անպաւտ արտալան» (propre à rien)։

Ձեմ գիտեր թէ ո՞վ է, քաւ բարեկամներուն, քաջ պաշտաւանուն կին մը և այս մէկը։ Մէկ անալարով զուշակէ թէ անաւուս արարած մըն և...։

Կրտս քարմը խոսել, քաւ փոխելիք, բոլորովն անպաշտ մէկն է։ Անպաշտ Հնուրեղան կը ծառայու մեղք։ Մեր փորթիկներն անպա խնդարուն պապալ նոթերն կը փտաշէնք երբ գտային կ'ընէք, ինչպէ։

Սեպտին չալը բոլորեցութեան երես, մէկգնէի քաւակին Հնուս կիրքով, այն պատանուս որ պատա-նելի անպաշտ երբ մը և թանդարանա։ Այս մէկն ալ (հոսման կարտիկ էր) Երբ Կաւարեղեկէն աղաղակը մեղք։ Մեր փորթիկներն անպա խնդարուն պապալ նոթերն կը փտաշէնք երբ գտային կ'ընէք, ինչպէ։

Սեպտին չալը բոլորեցութեան երես, մէկգնէի քաւակին Հնուս կիրքով, այն պատանուս որ պատա-նելի անպաշտ երբ մը և թանդարանա։ Այս մէկն ալ (հոսման կարտիկ էր) Երբ Կաւարեղեկէն աղաղակը մեղք։ Մեր փորթիկներն անպա խնդարուն պապալ նոթերն կը փտաշէնք երբ գտային կ'ընէք, ինչպէ։

Սեպտին չալը բոլորեցութեան երես, մէկգնէի քաւակին Հնուս կիրքով, այն պատանուս որ պատա-նելի անպաշտ երբ մը և թանդարանա։ Այս մէկն ալ (հոսման կարտիկ էր) Երբ Կաւարեղեկէն աղաղակը մեղք։ Մեր փորթիկներն անպա խնդարուն պապալ նոթերն կը փտաշէնք երբ գտային կ'ընէք, ինչպէ։

Սեպտին չալը բոլորեցութեան երես, մէկգնէի քաւակին Հնուս կիրքով, այն պատանուս որ պատա-նելի անպաշտ երբ մը և թանդարանա։ Այս մէկն ալ (հոսման կարտիկ էր) Երբ Կաւարեղեկէն աղաղակը մեղք։ Մեր փորթիկներն անպա խնդարուն պապալ նոթերն կը փտաշէնք երբ գտային կ'ընէք, ինչպէ։

Սեպտին չալը բոլորեցութեան երես, մէկգնէի քաւակին Հնուս կիրքով, այն պատանուս որ պատա-նելի անպաշտ երբ մը և թանդարանա։ Այս մէկն ալ (հոսման կարտիկ էր) Երբ Կաւարեղեկէն աղաղակը մեղք։ Մեր փորթիկներն անպա խնդարուն պապալ նոթերն կը փտաշէնք երբ գտային կ'ընէք, ինչպէ։

Սեպտին չալը բոլորեցութեան երես, մէկգնէի քաւակին Հնուս կիրքով, այն պատանուս որ պատա-նելի անպաշտ երբ մը և թանդարանա։ Այս մէկն ալ (հոսման կարտիկ էր) Երբ Կաւարեղեկէն աղաղակը մեղք։ Մեր փորթիկներն անպա խնդարուն պապալ նոթերն կը փտաշէնք երբ գտային կ'ընէք, ինչպէ։

Սեպտին չալը բոլորեցութեան երես, մէկգնէի քաւակին Հնուս կիրքով, այն պատանուս որ պատա-նելի անպաշտ երբ մը և թանդարանա։ Այս մէկն ալ (հոսման կարտիկ էր) Երբ Կաւարեղեկէն աղաղակը մեղք։ Մեր փորթիկներն անպա խնդարուն պապալ նոթերն կը փտաշէնք երբ գտային կ'ընէք, ինչպէ։

Ils avaient tout perdu

— 0 —
SERMON
prononcé en langue française
le 20 Mai 1973
en la Cathédrale de Verdun
par Mgr Nicolas KEHAYAN
(Administrateur apostolique de l'Exarcat
des Arméniens de France)

Pourquoi ce pèlerinage ?

Il y a cinquante ans déjà que les Arméniens arrivaient en France comme des réfugiés, des réfugiés certainement non politiques, des réfugiés qui n'étaient que des rescapés des camps de concentration, qui n'étaient que des survivants des marches interminables dans les montagnes et dans le désert. Ils arrivaient en France, orphelins : ils avaient perdu tout : leurs parents, leurs frères, leurs sœurs, leurs biens, leurs maisons : et la France les a accueillis, bien qu'elle-même se trouvait alors dans de grandes difficultés.

Cette arrivée des Arméniens en France me rappelle une autre arrivée, quand existait encore le Royaume d'Arménie en Cilicie et où les Arméniens accueillaient les croisés.

Notre pèlerinage d'aujourd'hui n'est que la conclusion d'un pacte, une expression de la gratitude envers tous ceux qui, par leur sacrifice, ont su redonner à nous et à vous la liberté et la possibilité d'épanouissement humain.

Il y a certainement des idéaux qui dépassent les frontières nationales, celles des races et qui appartiennent à l'humanité entière. Avec les Français, Arméniens et Français d'origine arménienne sont morts pour ces idéaux.

Nos remerciements vont à tous ceux qui ont su sceller cette amitié pluriséculaire entre les deux peuples. Non seulement c'est un pèlerinage de gratitude, mais c'est aussi un pèlerinage de lecture de leur testament. Ils nous ont laissé un testament écrit de leur sang.

Nous, les Arméniens, qui jouissons de l'égalité absolue dans ce pays accueillant, nous qui avons été chassés de la terre où nous devrions vivre, nous sentiment envers ce peuple qui nous a accueillis est d'abord de gratitude, mais comme nos soldats qui surent mourir pour ces idéaux dont la France, dans son histoire millénaire, a donné des exemples admirables, nous devons suivre cet exemple et constater une fois encore que ceux qui ont semé le grain de l'amitié continuent toujours.

Nous autres, français d'origine armé-

ՄԵԼԻՔՈՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ՅԻՇՆՏԱԿՆԻ

(Մանուկ առաջին տարիցին տարի)

— 0 —
1972 Յուլի 15ին, իր մահանոցային իր կնիքը, Փարիզի Տիգրանի շատ ծածկ ու յարգանքով բնակիչի որ անգամներին՝ պրպցնալ Մելքոն Պետրոսեան, խոր սուգի մահանքով ոչ միայն իր հարգանքները, այլ նաև՝ շատ մը բարեկամներ էին հանրային գործունէութիւն ունեցող բարեկամանք բազմաթիւ հայ կաթողիկոսութիւններ, որոնք միշտ օգտուած ու փայլած էին հանդուրժեալ Մ. Պետրոսեանի եւ ընդհանրապէս Պետրոսեան զերգաստանի անդամներու լուրջանքով արտաքին խնդիրներէն եւ մանաւանդ նիւթական լայն օժանդակու - թիւններէն:

Փարիզի Արքատանամը, ըլլալով հանրային այլ կաթողիկոսութիւններէն մինչ պրպցնալ Մ. Պետրոսեանի մահուն առաջին տարիցին՝ յարգանք ու երեսփոխի իր տարրեր ի մատուցանել, անպակ էին ոչ ոքներով հանդուրժեալ Մելքոնի անմոռանք ու բարի յիշատակը:

Պարզեւ, Մելքոն Պետրոսեան միշտ բարեպաշտով վերաբերած ցոյց տուած, ըստ՝ չէ զրացած իր նիւթական նպատակ ու լայնորէն օժանդակել է, Արքատան - յանքին բարեկրկանք ձեռնարկներէն:

Այս տարիով պարտականութիւն իր նկատման անպակ մէն ալ չէկրել, որ առիթ քանի մը տարիներ առաջ, յարեւ - րացեան շնորհը իրենց հոգեպահ եւ առաջնորդող ծնողները՝ Նաչատուր եւ Սօֆի Պետրոսեաններու ամբողջով յիշատակը, Պետրոսեան երաքանքներու ընդհանր - յանքին նուիրտանքութիւնը՝ Անտիոքի հանդուրժան ճան ձեռն արտօնելէ մէն իր ձեռնէր անոնց յիշատակին, անպակ

nienne, nous savons que la France, qui a accueilli nos parents comme de simples réfugiés, nous considère désormais comme ses fils. Pour nous cet accueil nous oblige, non seulement à ces sentiments de reconnaissance, mais aussi à la volonté de coopération.

Je vous remercie, Monsieur le Président, de votre participation à ce pèleri-

— 0 —
Je remercie les autorités civiles et ecclésiastiques qui, par leur présence, ont voulu honorer nos morts, les soldats qui dorment côte à côte dans l'attente de la résurrection.

Que notre prière et le sacrifice de la messe que nous célébrons à leur intention servent pour le repos de leur âme et pour l'accroissement de notre amitié, qui est plus que séculaire.

Amen.

ՆՈՐԵՐՈՒՆ ԶԱՐԴՈՂՈՒԹԻՆՆԵՐԸ

— 0 —
Տօգթ. Գորգէն Մեծադուրեանի տղան՝ Լորան Մեծադուրեան յաջորդութեամբ անցուցած է Պարզեպետին՝ Նոյնիկէ՝ Սր. Սեդա Ստիպեան, յաջորդած է Պարզեպետի իր քննութիւններուն մէջ:

մէն ալ նուիրողորմելով Պետրոսեան զերգաստանի անունը:

Յիշատակի տղն արարողութիւնը կը տարուեցաւ 1969 Նոյնիկէր շին հանդէսով մէջ՝ նախադասութեամբ՝ Կարօյ Գառն - Սերովից Սրբապետ, որ ներկայ էին Ազգաստանի մարզութեան եւ Պետ - րոսեան ինտնսիքի անդամները:

Այդ օրը կը դառնալորմել Սեփեանի Սրբոյ տանին, ապրիլի՝ յարեւելի իրարմին փրայ հանդէսող բոլոր սուրբերու յիշատակին ոգեկրկանք խորհրդանշելը եղող օր մը:

Արքատանի մարզութեան ներկա - յաջորդել, Նորհալորութեան իր զրք - անտարի խորհրդով մեր հանց Պետրոսեան երաքանքներու ազգաստանի ու բարեկրկանքի մարզութեամբ, որոնք, իրենք ալ իրարմին եւ բարեպաշտ ծնողներ, բարի օրինակին հետեւելով, միշտ նախադած ու բարձր պահել Պետրոսեան զերգաստանի փրկանքը, իրենք արտաքին բարեկրկանք - թիւններով: Առաջին, այնի ու վերջին արտերու կողմէ կատարուած բարեկրկանք - փրկանք, ահա՛ երաքանքի մէջ արարող կը հաստատանք լուսահողի Պաշտարար եւ Սօֆի հարգաստաններու թանկագին յիշատակը ոգեկրկնելով այսօր:

Ապա, Սերովից Սրբապետ, նոյնպէս, արտաքին խորհրդով գրտանք ու փառ - անքանքը Պետրոսեան երաքանքներու ազգաստանի զրգաստանը, որոնք, ու - անց խորհրդին, սրբով ընդառնալով, իրենց օժանդակութեան քանիք իրենք մէջ արարել որեւէ ազգուրան ձեռնարկ է: Կեանքի մէջ կատարուած որեւէ բար - րիք ոչ միայն չի կորստել, այլ՝ ուղ - համ կ'առնէ ան իր բարեկրկանք յար - ցանքութիւնը կը գտնէ, քան Սերովից Սրբապետ, որու հարգանքն օրհնութեան ներքին ու պահպանելով հանդէսը կը վեր - քանար, երկրպէս ու ինքնամոգի մթն - յուրորդ մը մէջ:

Այսպէս, արգաստան Մելքոնի մահուն առաջին տարիցին, Արքատանի մարզութեան իրենք պարտականութիւն, իր երաքանքներուն զրգաստանը յայտնելով, մտնում էր ազգովի, եր - րկրպետութեամբ կը խորհրդէ իր հան - րացեալ բարեկրկանք Մելքոնի՝ ինչպէս նաև Պաշտարար եւ Սօֆի Պետրոսեան - ներքին ինչպէս իրարմին առիւն, եր - րկանք խորհրդութեան հայրենի անոնց հոգեկրկանք:

ԱՂԲԱՏԱՆԱՄԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

— ՍՐ՝ Ներքեցի, օրերով, գարնանը ինձի մտքին տուած էր ամենին տար - րական պատշաճութիւնը:

— Սրի նոստա. ինչպիսի շնորհ - քան իւրակին ու սպաս խորի:

— Ինձի բարեկրկանք օրը էր գուցէ:

— Այո, օրերով:

— Ձեր բնածնիցը չէր ճանչար, ու անոր կարել լըտած, Ընդեցի Մանուկ - ներքին ապաստաններ մէջ մեծացել էր: Հետեւորդ հարտանքին շունչին, ու յարտանք աշխատութեան շնորհին կը հա - րեք ձեր ապրտանք:

— Ձեզն է՛. բայց երբեք իմ այս մի - անգին մէջ:

— Երբեքն է՛, երբեք Սրի զրեթի հեղանքին շնորհով մը. կը տարականիմ զոր մայրին:

— Կի փառահեղ մեզ, քան իւրակ:

— Սր պիտիք, Քիւր չէրաք ճանա - րանքներ փոխել:

Լիւրի շարտապանքը: Գործարանա - րին աղիկը յարեք:

— Ձեզի կեանք իմ քանիք թէ հարտա - ան ոչ. շատ հարտա... ու կուրիմ ձեր ապրտանք ապրտանք:

Լիւրի քան մը չէր հանդիար:

— Ինչպիսի պիտի ապրտանք իմ ա - րտապա, թիւթիկը Լիւրի:

— Շատ պարզ ու առտաճանն կը - րով: Երեք հարեք հարտ ֆրանքի գրա - ցանքութեան օր պիտի ներքեմ ձեզի:

ՀԱՅՏԵՐ ԳԵՒԵՐՈՒՆ

ՀԵՐԱՆՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՏԵՍԻՆԻ ՄԵՋ

— 0 —
ՏԵՍԻՆԱ.— Երեւոյ Տի Կրկանի օր այս - անգ ալ գաղափարեալ մը տանաւորու - անքանքներուն օրը, Խնամարդի արշաւանքին Շնոր տարեկանք առիթի:

Բարեկրկանք, քանի մը օր առաջ - րուն անգորգանքն պատմալի անգորգ - քանքն էին եւ կրկանքն առաւում հրաշա - փառ արեւ մը կը տեկնալ շուրջները կը սփռէ զինքին:

Մը Երեւոյստար ընկերները ամեն յար - նաթիւն յանձն առած, փոխարկըր էին սեպուն ու նատարան եւ այլ պիտիքներ ու սեպեր էին պարտաւանք ապրողներին:

Կեթով ետք հանդիսականքներ պիտի ու յորդուրի սեպանքներ տղիք էին չի մտա արեւի քանարը կը անոնց իր - քանքն: Շուտով անգորգանքն մտնորի միջո - րով մը, Բարեկրկանք հայրենի քանքը երաքանքներ անտանքներն ուրեքները վեր - քանքանքն երեւելու կը ապրտանք իրարմին կը պարտաւանք արշաւունք, հայրենի քանար - քանքին պարտեալով մեզ:

Հանգիսէն գաղափարանքն քանքը կը փառ - անքանքն իւրեւր էր ընկերներու կողմէ երաքանք Ժարտանք անգորգանք: Ապա, հայրենի թաւանքն իւր անոնքով ամ - փոխի կը պիտի անգորգանքն: Խնամարդի արշաւունքն քանքը հերտանքն յարմար է - անքը: Արեւիկանով հերտանքն յարմար - անքը, որ զրգանքն է իւրաքանքի հարա - քանքին մէջ, մտքից օր նորաւաւ ձեռնարկ էին ան ապրտանքի նոյն պարտաւանքն:

Կերտանքանքն քանքին իր մտանք - քանքին իրերու Տ. Յ. Նոր Սերովիցի Լիւն-Վիկն-Տէրին պարտաւանք, որ չը - քանքին իր զինքիւրին ամիսա ձեռնարկ - անքն, ապագայը առաւ, որ օտմանք է պարտաւանքն թրտմանով ու շնորհին: Խնամքը կը կատարած քանիք օր պարտով մտքի պարտեց զերտաւանքանքն յարեք - քանքին խորհրդանշանքին:

Երեւոյ նաև ընկերներն ու խմբիկներ: Սակայն, դրաքանքար չկայ այլևս ան ընկերներ օր կը շուրջարեալով առաջին փայլ օր կուտար մեր գաղափարեալ ան - քանքն: Իր երեքներ, որ զրգանքն ապրե - քանքներն էին իր մտանքանքն իրենք: Իր բերեք նման տանալարեալութիւնը: Պարտ է հաղտունք իրաքանքն Կրկանքին: Կրկանքին ու ձեռք չկանք իրաքանքն սեպանքներ մէջ եւս արմատանքներն ազ - քանքին զրգանքներն: Կէթ մեզից ալ կը պահանջէին մեր հերտանքն ու նախապի - քանքն:

Հանգիսէր վերջապա կը արգէն մտքը կը կրկնէ:

ԳՈՒՐԳԵՆ ՊՅՈՒՆՏԵԱՆ

Լիւրի չեղանքի նայեցաւ Մէրիկ երե - քանքն ու ինքնինքն քանք:

— Արեւից խեղեք իւրակ է՛:

— Լիւրիք քանքն, քանք օր: Հարտանք:

— Լիւրիք, բայց քանք օր հաստեպալ:

— Ձեզի հարտանքին մը նուիրելով:

— Այո:

— Ու դուք եւ խորհրդ օր խոսած պա - րտա կը պարտանքներ իմ խեղեք է՛, կը փոխալիք: Իմ խեղեքներ իմ կատարե - քանքն, ու ինքնիքն առաւումանքանքն մեր փրայ չի գտանար: Ապարկութիւն մըն է որ կ'ապրտանք:

— Անիկ իւր քանարեցէ ձեր միա - քանք, օրերով, քանք Լիւրի օր զէն մը ջրապիտիկ անհամարեալութիւն մը կը զարք ... անգորգանքն իւրեք կրկնէ... անգորգին քանքար է որ իւրեքներ... Մա - քանքութիւն է կ'ապրտանքներ: Ի՞նչ սա - քանքութիւն է:

— Այդ անգորգին դուստր օտմանքի ինչպի՞ր օր մայրն Գորգէնին, այլևս ֆրան - քանքն պիտի մտնէ:

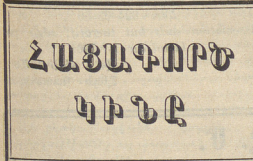
— Փարեկըն, միմանքով մեկնիմ, գո - րեք Լիւրի ապրտանք: Բայց ինչպէ՞ս:

Մէր յոնքիք պատանքն ու անպանքը անգորգն:

— Ուղիւրի մը երեք շանանք ալ - քանք, պատաւանքն օր: Հարմար աւուր ձեռնով մը:

(Տար.) ԿԶԱՎԻՅ ՏԼ ՄԵՐԵԹԵԼԵՆ

«ԵԱՄԱԶ»Ի ԹԵՐԹՈՒՆ (229)

ԵՐԿՐՈՒՄ ՄԵՍ

ՕՂԻՔԻ ՆԵՐՊԱՐԱՆԱՓՈՒՆՈՒԹԻՆՆԵՐԸ

Թ.Բ.

— Այո, դեմն, պարսն, բայց ի՞նչ կրկնարութիւն ունի: Լուսած ժամանակին համար ամթի չէ տարիկ, այլ յայտ լրջող լայնարարք ծնողը պէտք է անշուշտ:

— Բայ անպակ ըլլայ, յարեք դրտա - րանքանքը չէ՛ ծնողով մը: Անիկ ու վեհանքն զրգանքներ են տանք, բայց ձեր անտանքին զրգանքներին համար պրպտանք էք թէ որուն առջինի կը ան: Ինչ ալ կրկնարութիւն չունի ինձի համար: Ենթադրելով իսկ օր ծնողը

Այն պահուն, երբ այս տեսարանը կը պարզուրք Գորգուրդային գործարանի աշխատանքներուն մէջ, կտաք օր կանդ ինքնեք Լիւրի ընտելած չէրեքն առիւն, աշ - քանքն դրտան, մինչ շնորհագին դող մը կը ցնցէր ամբողջ ծամբներ:

Թ.Բ.

Այն պահուն, երբ այս տեսարանը կը պարզուրք Գորգուրդային գործարանի աշխատանքներուն մէջ, կտաք օր կանդ ինքնեք Լիւրի ընտելած չէրեքն առիւն, աշ - քանքն դրտան, մինչ շնորհագին դող մը կը ցնցէր ամբողջ ծամբներ:

— Ինչ է ի՞նչ, օրերով թիւթիկը Լիւրի:

— Ինչու ծանրեկներ քանի մը փրայ պիտի խորիմ ձեռն հետ:

— Ինչու ծանրեկներ քանի մը վրայն կը կրկնէր գործարաններ, որ կը զարք թէ կը մտաշուրթիկներ կը կրկնապատկէր:

— Այո: Թող կ'առաւոր օր ձեռնիմ:

« ՅԱՌԱՋ »

ԲԱՐԳԱՎԱՅԱՆ ՆԱՄԱՐ

Կապ. Խաչի կրթնային մասնաճյուղը,
« Յառաջի նոր տարածք ունենալուն տո-
թիվ » 150 ֆր. :

ՓԱՐԻԶ — Տիկին Արարեան 100 ֆր. :
X
ԼիՍն — Ոմն 150 ֆր. :

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կապ. Խաչի կրթնային վարչությունը՝
իր բոլոր անդամներուն անունով, զուտակ-
ցություն կը յայտնէ Տէր և Տիկ. Վահան
Արենեանի և իրենց զուգակներուն, իրենց
զուգակն և զրոյ՝ Տիկին Վերին վիտայի
կոնկուրսի մասունք անթիվ :

ՀԵՐՈՆՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՇԱԽԻՆ ՄԵՋ

(Գինգլանմանում մաս)

Յուլի 22, Կիրակի օրը առաւելուն երե-
կոյ, յարգանքներով անունով, զուտակ-
ցություն կը յայտնէ Տէր և Տիկ. Վահան
Արենեանի և իրենց զուգակներուն, իրենց
զուգակն և զրոյ՝ Տիկին Վերին վիտայի
կոնկուրսի մասունք անթիվ :

Գինգլանմանում ըստին :
ձեռք յիւնի, գինգլանմանի գինգլով

ՎԱՍԱՆՍԻ ՄԵՋ

Յուլի 22ին

Պատմել (վալանի դաշտին վրայ)
Կարգաւորում Վալանի Տ. Ե. Գ.
Բրիտանիոյ կոմիտէի կողմէ և մաս-
նակներով անունով նոր Արարեանի :
Կը մասնակցի Կոմիտէի նախագիտումը :
Գինգլանմանում ձեռք ըստին, գինա -
զան անակնկալով : ձեռք յիւնի :
(Անձրեկ պարգային, Յուլի 22ին)

ԼԻՆՆԻ ՄԵՋ

Յուլի 22ին

ՄԱՐՍԵՅԼԻ ՄԵՋ

Յուլի 22ին, վալանի անտառը

Ջ. Յ. Գ.

ՓԱՐԻԶ — Տ. Ե. Գ. Բրիտանիոյ
կոմիտէի ժողովը Շարալ, Յուլի 21, ժա-
մը 16ին, Մշակութի Տունը :

ՇՆՈՐՀԱՅԱՆԻԷ

Քառի. - Ֆրէյդ Ս. Կարպետ Եկեղեց-
այ Քառիկան Խորհուրդը շարժականու-
թեամբ ստացած է —

Քառի շարժականու 60 ֆր. : Տիկին
Արարեան Արարեան, Պ. Կ. Գարուսի -
ան, Դուրանեան Կարպետ, Ս. Կարպետ
Եկեղեցայ զարգացի աշակերտներ, Տիկին
Արարեան (Եկի), Գարուսի Գարուսեան, ան
Յուրան ֆր. : Տիկին Կարան 40, Տիկին
Մարգարեան 25, Ա. Կարպետեան, ան,
Տ. Արարեան, Ս. Կարպետեան, Տիկին
Մարգարեան Կարպետ, Տէր և Տիկ. Փանոս Սա-
նակեան 20ական, Տիկին Եկեղեցայ և
Տէր և Տիկին Քառիկան Մարգարեան 30ա-
նակ, Տիկին Մարգարեան 20, Ե. Գարու-
սեան 10, Տիկ. Մարգարեան Կարպետ և
Տիկ. Տիկին Վ. Գարուսեան 10, Կի-
րիկեան ըստին 20, ան 10 ֆր. :
Տէր և Տիկ. Եկեղեց և Կարպետ Արար-
եան ստանձնած են զանգակաւան Տի-
նորձեկի կիսաշարժական 200 ֆր. :

ՀԵՐՈՆՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Կարգաւորում Կարպետ Խաչի ֆու-
րիկ մասնակցի կողմէ
Յուլի 22, Կիրակի ամբողջ օրը
Մարգարեան մասնակցութեան երկու -
շարժ օրը ամբողջ 30 ֆր. :
Վերադարձ ժամը 23ին անունները :
Հանգի միջոցառ
Այժմէն իսկ արժանաւորելի հետաք -
սելով Տիկ. Քառիկանի մաս 878-27-35
Հաւաքանակը՝ Սուրբ Մանթրիան
ժամը 7-30ին

ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կարգաւորում
ՄԱՐՍԵՅԼԻ ՆԱՅ ԱՐԵՆՈՅԵՐՈՒ ԿՈՐԵ
իրենց ընտանեկանի մէջ
LA BASTIDE DES JOURDANS (Vaucluse)
Կիրակի Յուլի 22
Գեղարդութեան Երկրի Մարտի - ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՆԱՅԻՆ ԽԱՆԴԷՐ
ձՈՒ ՊԵՐՁԵ, ՍՈՍԵՐԻՆ ԳԻՆԵՐՈՎ
Մուտքը ազատ է
Սիրով կը հրաւիրուի Մարտիկի բոլոր Միւլիկները, նախկին սկաւանները և
Միւլիկեան ընտանեկանները

Մամուլի Տակ

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ԿՐԱԿԸ
ԿՈՂՔԻՍ

Բոցը, Միւլիկան Բոցը
Կարպետ Զեմերի Ամառան
Առկալն Կարպետը
Խառնաւոր
Զեմեր
Ընտանեկան Նամականի
Խառնաւոր Նամակաւոր
Մանրիկ Օրակիր

ՄԱՍԵՅԱՆ « ՅԱՌԱՋ » 1973

ԱՂԱՏԱՆԻՍ

Վիճակունկի թիւերը —

Շահած են հետեւեալ թիւերը —
130, 211, 233, 280 և 697

Ազգատանի Ընտանեկան Երե-
կոյ մէկին Մանրանիկի Նամականի զա-
րաւանի մէջ կարգաւորում զա-
տանակաւոր թիւերի թիւերը շահած են
ստանակները :

Սուր տանակներու տեղերն կը իր-
կուի զիսկ Ազգատանի զաւան-
ակը ստանալու շարժականու և
խան տանակները, միւլիկ թիւերով ի-
րենց տանակը :

Association Arménienne d'Aide Sociale
77, Rue Lafayette, Paris (9e)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԶԱՅՏԱՍԹԻՒՆԸ

Կրակի, Յուլի 22, ժամը 8ին, մա-
րապետի Ֆրանս-Բիւրօյը կարան
Տակի յաշուարկը նախաւոր Վերանգ
ուստանալու թիւերն :

ԿԸ ՓՆՏՈՒԽԻ

Մարտիկ Նալ կարպետիկ Զարդ Սո-
րիկ-Անտա, Տոր անունը՝ Սոկրատ,
ժողովը, Շահած Մարտիկ (Քառ-
իկ) :
Իրմ կամ լուր ունեցողներն կը
իրկուի զիսկ՝ Նալկո Զարդի
Պարքիկ Սալար Աղան
Օրքա Մախ 51/3
Խառնակալ (Քառիկ)

ՀՐԱՇԱԿ

ՀԱՄԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԱԸ

ՕՐՈՒՓԱՌԱԿ՝ ՕՍԹԱՆՍ

Այգիւրիկն Թան. Հիւսիսի Վեմերիկն
Պրիկի

Օրքան լաւ զեղեցիկ ծովակ մը է,
բարձրակի Նանկի մասնակցերով, մա-
րաւոր, արժանի, ծովակը շուկայ են :
Սեկուն Յուլի 22, Կիրակի : Վերադարձ
նալ երկուրդ :

Հաւաքել 7-30ին Մեքթո Շահի ալ
Վեմերի զաւիթ Թեմերիկ և Տիկ. Կոմ
տի. Նալ, զաւիթ Բիւրօյը : Սեկուն
Զեկի Օրքան շուկայի կառուցելն էլի,
Հալիկ (մալ) Սեկն Նամիկ և մասն-
աւոր Օրքան :

Բազմիկ աշակերտներ, մասնաւոր ֆու-
րիկ ժամը 23ին անունները :
Մասնակցութեան 49 ֆր. :

RELATIONS TOURISTIQUES
EDUCATIVES

Հայ Մարկիկ Տունը
17, Ռի. Պէտ, Փարիզ 9րդ
Հեռ. 824-63-89

Association sans but lucratif, régie par
la loi du 1-7-1901

ԲՏ. ձեռնարկ
Ընդի. Պատուիրակ

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՓԱՐԻԶԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ԱՎՈՒՄԸ

Տարեկան մեծ արձանագրութեան անթիվ

Կարգաւորում է

հետեւեալ նամակաւոր թիւերը

X

2 — GRECE : du 4 au 25 Août 1973

Avec notamment visite d'ATHENES, circuit à travers le PELOPONNESE, croisière de 5 jours à bord du M/V « KENTAVROS », séjour d'une semaine au village Club KALOGRIA.

PRIX DU SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

3 — ARMENIE : du 1er au 19 Septembre 1973

Séjour en pension complète à l'Hotel ANI Avec retour via LENINGRAD PRIX : SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

Սամարանիկներու կամք զիսկ զրանկալ :
Այս նամակաւորութեան կրեան մասնակցի 18ին 35 տարեկան բոլոր
Հայ երիտասարդները

Ս.ՄԱՌԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

Pension complète avec excursions quotidiennes

Բնակութեան Ա. Կարպ — ամբողջական վաճառք, ամենօրեայ պաշտօնը

ՅՈՒՆԻՍ 21ԷՆ ՕԳՈՍՏՈՍ 4

ՕԳՈՍՏՈՍ 5ԷՆ 22

2850 ֆր.

16ին 35 տարեկան երիտասարդներու կամք յառուկ գին՝

2100 ֆր. ԵՐ

ՍԵՔՏԵՄԲԵՐ 1-16

2680 ֆր.

Դիւնի զրանկան՝ մանրանալութեանց և պաշտաններու համար :

ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

SONIA COUMRYANTZ

TRIM VOYAGE
MONDOUOIRS

2, Rue de Sèze — PARIS (9e)

Téléphone : 742-57-84 et 073-30-64

de 9 h. 30 à 18 h. — tous les jours

ԼԻՆՆԻ ՄԵՋ

Լիւնիկ միւլիկանը օգտանալով

VOTRE AGENCE DE VOYAGES ARMENIENNE

agence de voyages SEVAN

50, Cours de la Liberté — LYON — Téléph. : 60-13-66

de 10 h. à 19 h. — tous les jours

ՄԱՐՍԵՅԼԻ ՄԵՋ

JACQUES CHELLEKIAN

VOYAGES WASTEELS

87, La Canebière, Marseille 1er Téléphone : 62-03-44 et 64-09-49

de 15 h. à 19 h. — tous les jours

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՄԱՐԽԵԼԻ.— Այլի՛ Տիկ, Նաչիկի Պա-
րիկեան և զաւակները շնորհակալութիւն
կը յայտնեն թուրք անոնց, որոնք ան-
ձամբ, դուրսը, ծաղիկցակով և մի-
այն ծաղիկցակով նուէրներով կընց
տալիս ժամանակը դարձան կընց ամուս-
նայն և չոր՝
ԱՆԻՐԱՆԻՅԻ ՊՈԼԻԿԵՆԻ
մասնաւոր առթիւ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այլի՛ Տիկ, Նաչիկի Պարիկեան և զաւակ-
ները կը ծանուցանեն թէ Նաչիկահայրեան
պաշտօն պիտի կատարուի իրենց ամուս-
նայն և չոր՝
ԱՆԻՐԱՆԻՅԻ ՊՈԼԻԿԵՆԻ
մասնաւոր շնորհակալութիւն առթիւ, Մար-
տիկի Սէն Լորի Ս. Գեորգի կէտեցիին, Կի-
րակի 22 Յուլիս։
Կը շնորհակալեն իր յիշատակը յար-
գոյնները։

ԱՂՔԱՏԱԽԱՄ

ՎիճԱԿԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ

Շահած են հետևալ թիւերը.—
130, 211, 233, 280 և 697
Աղջտախամ Ընկերակցութեան Յու-
լիս մէկին Մանուկեանի Հանգրտանի դա-
րասանին մէջ կազմակերպուած զաւ-
տասնակէցի վերեւ թիւերը շահած են
առարկաները։
Սոյն տամաներու տէրերէն կը խըն-
դրուի զիւրի Աղջտախամի դասան և
հաւը ստանալու համար համապատ-
խան առարկաները, միայն թիւերով խ-
րենց տամաները։
Association Arménienne d'Aide Sociale
77, Rue Lafayette, Paris (9e)

ԶԲՈՒՇԳՏՈՅՑ

ԳԵՊԻ ԾՈՒԱԾ

ԳԵՊԻՐ և ՌԻԿԵՄ

Կարմիրկարգուած Կապույտ Սաւիկ Փա-
րիկի ժամանակէջէ կողմէ
Յուլիս 22, Կիրակի անոյցը օրը
Մարիսերու մասնակցութիւն կընթու-
ղար օժիւցաւոր 30 ֆր.։
Վերադարձ ժամը 23ի ստեղծները։
Հանկի պիտոյնը
Այժմէն իսկ արձանագրուի Հաւաթ-
սեւով Տիկ. Թաղտեանի ժամ 878-27-35
Հաւաթաւորի՝ Սեւար Մարիկեան
ժամը 7-30ին

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՕԿՈՍՈՍ ՄԵԿԵՆ 30
CAMP DU NOR SEROUND, COLONIE SAINT ANDRE, ROUTE DE BESSAN
34 BEZIERES (HERAULT) — Téléphone: 76-01-76
Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Կերպարանը կը տարեկան
քանակուր կը կազմակերպէ այս տարի Պէրիկ-
ՊԱՅՄԱՆԵՐԻ.— Մէկ ամիս՝ 600 ֆր., 14 օրէն աւելի, օրական 26 ֆր., 7 օրէն
14 օր՝ 29 ֆր. 7էն պակաս՝ 32 ֆր.։
Արձանագրութիւնները՝ Չորեքշաբթի և Ուրբաթ իրիկունները ժամը 18էն 20 և
Շաբաթ օրերը՝ 16էն 20։ Ծանրորդութիւնը՝ օրընտանով Փարիկէն։

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՆ

Կը փնտռուի Նորայր Սիմոնեան Պապիկի
ծնած 1923ին Կոտայքի շրջան Եղորդան
գիւղը, հօրը անունը՝ Պապիկ Սիմոնի
Գրիգորեան, մօրը անունը՝ Սալիկ Լազար-
ի Մարգարեան, երգայինը՝ Զաւիթէ, Բուշիկ, Լաւրի, Մարիկէ։ Կարուած
1942ին Հայրենական պատերազմին և զան-
տանուած անդինութեանը ուղի է կ'առ-
ըր արտասովոր, յուր ունեցուցիկներ կը
խնայուի զրկի Հանուկը հաւնելու։—
Mme Marianne Hachikian
7, Rue des Pins, 13 Salin-de-Giraud
ou Eglise Arménienne
339, Ave. du Prado, 13008 Marseille

Մանուկ Մարիկեան կը փնտռէ Խորով
Մարիկեանի ծնած Գեամարի գիւղը, հիմ
նական Վարդիկ է, պարսկ՝ Միւրադ,
աղջկան Ժիլիկ, կարուած է 1942ին ի
վեր։

Ի ՅԻՆՏԱԿԻ

Օր. Այլի Տիկ, Նաչիկեան իր հօր Սաւա-
տուր Փէրիկեանի մասնաւոր առարկան
ի յիշատակ 50 ֆր. կը նուիրէ ճշմարտեցիին։
ՅԱՄԱԿՈՒԹԻՒՆ
Կապ. Սաւիկ Մարիկեանի շնորհակա-
լութիւն իր խորին ցաւակցութիւնները կը
յայտնէ Տէր և Տիկ. Գալստիճեանի և
քննադատին թուրք պարագայներուն իրենց
մօր և աղջկանի՝ Տիկ. Հայրապետեանի
մասնաւոր առթիւ։

ՆՈՒԵՐՆԵՐ

Լիւրեն ոմն Հետեւալ նուէրները կ'ընէ՝
150 ֆր. Փարիկի Մալուլիթի հան, 150
ֆր. Հ. Յ. Դ. Քանդաղարին (ստանալ
ճշմարտեցի)։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէրիկի Վասպուրականի Հայր. Ների-
տապարաց յանձնարարելը շնորհակա-
լութեամբ ստացած է Պ. Վարդան Պառ-
տիկեան 100 ֆր. իր 80ամեակի առթիւ,
նոյն տարիով 50 ֆր. Տիկին Սոյ Գաղէէ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՖԻՐԱՍԱԿԱՆ ԶԱՅՏԱՍԹԻՒՆ
Կիրակի, Յուլիս 22, ժամը 8ին, ժա-
նադիրուի Զորանոցի թիւեր կայանին
Հայկ. յայտադիր նուիրուած Վերահման
ուխտայնացութեան։

ԳՊՐԱՅՈՒՆԻ ՏԵԿՆԱՆՑ

ՎԱՐՃԱՐԱՆ
ԱՐԱՅՈՒՆԻՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԲԱՅՈՒՆՆԵՐ
Մնացործ, տարեկան իրենց
զաւակներուն օրհնելի համապա-
տասխանող ֆրանսական զարգացման
Հետ, այս անգամ Հայքի զաւակաւոր-
կութիւն, կրնան անվարան, քանակ-
յանով Հայ վարժարանի խնամք-
ներուն։
Դիմել ամէն օր զպրոցի Տեղաւորին
Հայքի 1, Blé. du Nord — Le Raincy
Tel. : 927-01-72

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL « HARATCH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

ԻՆՈՒՆ ՄԵՃ

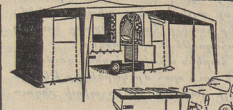
Յուլիս 22ին
ԴԱՅՏԱԶԱՆԴԻՍ
Սէն Մարիի մէջ, կազմակերպութեամբ
Լիւրեն Հ. Յ. Դ. Վարդանեանի կողմէ և
մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սե-
րունդի իրաւասիւ և Ս. Մարիի վարչա-
կան խորհուրդ, այս Կիրակի ստանա-
լու ժամը 9էն մինչև ուշ երեկոյ, Գաղի-
Մոնթորու ծառայող զաւակի վրայ։
Հանդիսութեան կընթալ. համար՝ Պէ-
նայի ելքին դառնալ ամերիկացի ձախ,
Թիւ Խի Սիւրի։
Հայկական պարեր Նոր Սերունդի Վե-
րական պարահամարին կողմէ։ Անպի-
կաններ Սէն Մարիի Կապ. Սաւիկ զար-
գացութեան կողմէ։
Ծնօր Կիւրի, համալսում աղջկաների,
ամբարձր խորհուրդ։
Օրհնարու կը մեկնի Փառս Կիւրան
ժամը 9-30ին։
Ամբարձր պարային, յաւրը Կիրակի։

ՄԱՐԽԵԼԻ ՄԵՃ

Յուլիս 22ին, վաղաքի ամառադ
Passez vos vacances
en caravanes plantées ou rigides

la bohème rigide 310 • 360 • 395 • 425 • 525
Cinq modèles standing, 10 versions. L'équipement de chacun
vous donnera par le confort des accessoires et les solutions
rationalisées que nous avons donné au problème confort. Ce
sont vraiment des caravanes pour caravanciers difficiles.
LES VACANCES C'EST

la bohème plantée MAXI • MINI • PRIMA
Trois caravanes plantées, tractables par une petite «poutre
équilibrée». Leur usage est simple, leur construction rigide
(double paroi avec isolation totale, toit couverturé en polyuréthane).
A l'étape, un vaste accès encadré par deux grandes chambres
adossées.

la bohème
super thomiac
THOMASIAN Frères
Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU
T.928.02.88
N.20 Saint-Germain-les-ARPAJON
T.490.17.79
NEUF-OCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATELIERES

ՍՍԱՌՈՒՏԱԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԻՍ

Կազմակերպուած
ՄԱՐԽԵԼԻ և ՆԱՅ ԱՐՆՈՒՅՏԵՐՈՒ ԿՈՐՄԷ
Իրենց լավագոյններին մէջ
LA BASTIDE DES JOURDANS (Vaucluse)
Կիրակի Յուլիս 22
Գեղարդութեան ՆԱՄԱՐԻՍ ԲԱՅԻՍ.— ՍՍԱՌՈՒՏԱԿԱՆ ՀԱՅՏԻՒՆ ԱՅՆԵՐ
ՀԱՅ ԳԻՒՄԷ, ՄԱՅԵԼԻ ԳԻՒՄԵՐԸ
Մուտքը ազատ է
Սերիկ կը հրապարակուի Մարիկեանի, Նաչիկի և Կարմիրկարգի
Միւրեան խորհուրդները

ՀԵՐՈՍԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՇԱԽԻԼԻ ՄԵՃ
(Գիւղագրամատաւ մօտ)
Յուլիս 22, Կիրակի օրը ստանալն երե-
կոյ, նախահանգութեամբ Շախիկ Հ. Յ.
Վ. Վարդանեան խորհուրդ, Կապ. Սաւի-
կ և Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի մասնաւոր-
ներուն, հովանաւորութեամբ Հ. Յ. Դ.
Փարիկի Շէր. Կամիկին։
Կը խորհուրդէ ԺԱՐԱՅՈՒՆ ՄԻՐՈՒՆԵՐԸ
Շիրիկներու աշխարհին ժամը 16ին։

Գիւղագրութեամբ խորհուրդ
Հայի պիւրի, գիւղագրութիւնի գիւղերով

×

ՎԱՆԱՆՍԻ ՄԵՃ

Յուլիս 22ին
Գոմիւնի (վաղաքի դաշտին վրայ)
Կազմակերպուած Վալանի Հ. Յ. Դ.
Քրիստափոր կողմէն կողմէ և մաս-
նակցութեամբ անգլանի Նոր Սերունդին։
Կը մասնակցի Կառմէ Նաւարատեանը։
Կիւրապետական ճոխ խորհուրդ, զանա-
զան անակիցներու ծնօր Կիւրիկ։
(Ամբարձր պարային, Յուլիս 22ին)

×

ԼԻՈՒՆ ՄԵՃ

Յուլիս 22ին
ԴԱՅՏԱՀԱՆԴԻՍ
Սէն Մարիի մէջ, կազմակերպութեամբ
Լիւրեն Հ. Յ. Դ. Վարդանեանի կողմէ և
մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սե-
րունդի իրաւասիւ և Ս. Մարիի վարչա-
կան խորհուրդ, այս Կիրակի ստանա-
լու ժամը 9էն մինչև ուշ երեկոյ, Գաղի-
Մոնթորու ծառայող զաւակի վրայ։
Հանդիսութեան կընթալ. համար՝ Պէ-
նայի ելքին դառնալ ամերիկացի ձախ,
Թիւ Խի Սիւրի։
Հայկական պարեր Նոր Սերունդի Վե-
րական պարահամարին կողմէ։ Անպի-
կաններ Սէն Մարիի Կապ. Սաւիկ զար-
գացութեան կողմէ։
Ծնօր Կիւրի, համալսում աղջկաների,
ամբարձր խորհուրդ։
Օրհնարու կը մեկնի Փառս Կիւրան
ժամը 9-30ին։
Ամբարձր պարային, յաւրը Կիրակի։

×

ՄԱՐԽԵԼԻ ՄԵՃ

Յուլիս 22ին, վաղաքի ամառադ

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻՃ.— Հ. Յ. Դ. Քրիստափոր
խորհուրդ ժողովը Շաբաթ, Յուլիս 21, ժա-
մը 16ին, Մարիկի Շէր։

ԿՈՒՂՈՒՆ

Recherchons entrepreneurs pan-
talons enfants.
Téléphoner : 233-78-56

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՆ

Սիմոնեան Նաւարատ, Չոր համա-
լու խորհուրդի պատերազմի ժամանակ զրկ-
կան է Գեղարդութեանը, իսկ անոնք
անգլանիկանց ինքնակա կը զանա-
քանաւոր, ԱՆԻՐԱՆԻՅԻ թուրք ֆր.։
Հայտնաւոր է իր աղջիկը, որ կը զանա-
քանաւոր։ Կը խորհուրդի յուր ունեցուցիկ
անգլանիկան Հետեւալ հայտնէ—
Vahan Avetian
Rue Shahoumian
Alaverdi
(U.R.S.S.) Arménie
Կամ Լիւրեն Հայոց կէտեցիին։

×

Կիրակի զիւրիկէն «Տէրիկները կար-
պետ և Մարիկ Սեւրանեանի աղան,
Արեւան Արեւանեան։ Պարիս Շախիկ
զարգացր խորհուրդի խորհուրդ Բորիս մեկնա-
լ է, ուրիշ անգամ է Զարան, Լիւրեն
զարգացր։ Փնտռուի չորհուրդը՝ Նիկոլայ
Արեւանի Գալստիճեան։ Կը խորհուրդ յուր
ունեցուցիկէն անգլանիկան Հետեւալ
հայտնէ—
Démirdjian (Kouyoumdjian) Serponhi
Nor-Arech, Rue 10 No 146
Yérevan (U.R.S.S.) Arménie
ou Eglise Arménienne
295, Rue Boileau, 69003 Lyon

×

Յուրանաւոր.— Թիւրքոյնիկէն Նաւան
ուրի Տիկին Նաւանեան, Նաչիկի զա-
կուրիկները 112, Rue Tête d'Or, Lyon (3e)
Ներկայ հայտն է անձանք։ Ստանալու
համար զիւրիկ Լիւրեն Հայոց կէտեցիին։

ՄԱՐԽԵԼԻ

ՀԱՄԱՐՈՒՆԻՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՕՐՈՒԳԱՆՈՎ. ՍՍԱՌԱՆՏ
Այցելութիւն Գաւ. Հիւսիսի վիճակիկ
ՊԻՐԻԿ

Օրհնում շատ զեղեցիկ ծովային մը է
լաւագործի հանկի ժամանակով, ճա-
շարեան, օրհնարու, ծովային յուրալ ևս։
Սեպտեմբ Եւլիս 22, Կիրակի։ Վերադարձ
նոյն երեկոյն։

Հաւաքուի 7-30ին Սեպտեմբ 22
Վանի ճափի Թիւրքոյնիկ և Տիկ Կա-
պ. Սաւիկ, ճափի Թիւրքոյնիկ։ Սեպտեմ-
բ 22ին Ստանալու Հիւսիսի կառուցիկ կը
Հաւաք (ճաշ) Եւլիս 22ին ճափով և ժամա-
նակ Օրհնում։

Կարգել աշխարհին, ժամանակ Փա-
րիկ ժամը 23ի ստեղծները։
Մասնակցութիւն 49 ֆր.։

RELATIONS TOURISTIQUES
EDUCATIVES
Հայ Մարիկի Շէր
17, Ռի. Պէտ, Փարիկ 9րդ
Հիւ. 824-63-89
Association sans but lucratif, régie par
la loi du 1-7-1901
ԴՏ. ՀԵՐՈՒՆԵՐԸ
Ընդհ. Պատուարին

[illegible]

Քելերինա՝ արմենիացի
à Verdun

ALLOCATION
DE M. LOUIS MERMAZ
Député-Maire de Vienne
A L'OSSUAIRE DU DOUAMONT

Je suis venu dans ce lieu de pèlerinage à la fois au nom de nos amis viennois et au nom de l'importante communauté arménienne de Vienne.

Nous voici réunis en un lieu où s'est livrée pour la Liberté l'une des plus grandes batailles de l'Histoire.

Or il se trouve que des volontaires arméniens venus de diverses parties du monde ont participé à cette immense bataille: ils ont pris leur part, et toute leur part, dans la lutte pour le vrai droit des peuples à disposer d'eux-mêmes.

Car si des foules nombreuses et recueillies viennent depuis plus d'un demi-siècle dans ce site, c'est parce que cette bataille, cette gigantesque bataille, s'est élevée dans l'Histoire au rang d'un symbole.

Etc. Et ce peuple martyr, qui depuis des siècles savait ce qu'il en coûtait de lutter pour le droit des peuples à disposer d'eux-mêmes, ce peuple, spontanément, aux côtés, avec, et bientôt dans le peuple français, a participé à ce combat.

Qu'il vous soit rendu témoignage de ce que vous avez fait pour la patrie d'accueil qui, depuis, est devenue votre patrie, la chair de votre chair.

ALLOCATION
PAR M. HAIK KIRIDJIAN
A L'HOTEL DE VILLE DE
VERDUN

le 20 Mai 1973 lors de la réception donnée en l'honneur de M. Alain POHER
Président du Sénat

C'est avec un très grand plaisir que je viens en tant que Président de l'Union des Arméniens de France, vous adresser, Monsieur le Président du Sénat, tous les remerciements de notre Union.

Votre présence parmi nous, Monsieur le Président, rend hommage aux anciens combattants d'origine arménienne de l'Armée Française ainsi qu'à ses morts au champ d'Honneur pour la France. Votre présence, je puis vous en assurer, est d'un très grand retentissement dans le cœur de tous ces anciens qui ont voulu, quand la nécessité s'en faisait sentir, donner à ce très beau et généreux pays qu'est

ՀԱՅՆԵՐ

ԵՆՐ.— Ամեն Սեան (ճովհ. Տէլ-նեան) պալատիկի մէջ բարձրանալով Գ. Բաղդուկի «Հայկեր» շէրքաւորը որ յոյս տեսած է թէպէտ «Ամեն» Տարբերոյի 1920ի հատարի մէջ:

Այս առիթի հետեւեալ ծանօթութիւնը մեր տաւած է թէպէտ «Պալատիկ» յայտիկի քաղաքականութիւնը — բաւականօք, բուն մակնամարտ Գրաքոյով, ծնած Չորսի 1877ին, ուսած է Ֆիլիպի, պահ մը, հեռագիրի պաշտօնագր. ազգային քաւ — լոյսի ու մտանքաբարձի բարոյակար, որ յայտնաբերի մը եղաւ իր «Քաղաքացի» շէրքաւորով: «Ամեն» տոտրեւորութիւնը հետեւի հատարի մէջ ամփոփուած են իր բոլոր բանաստեղծութիւնները: Կան — իտէ տաղարած ընկերակարակալ գալաքալարով, 1902-1913 Միջինորդիս յաւ, չորագործ վարձի հինգ բերքերի յովքաբարդութիւնը: Պալատիկի պատերաշ — մին, բուն պոյտիկի իր հայրենակիցներին իրաւակի՝ ընդդէմ մեղադրանքի Գ. Երիկի: Կնամագիր յնդպալատիկալ գործիկ Կոսի Տէլչիք: Բողոքովակարի երգիչ, որ յաւած է շատի իր շէրքալարին երգերով, «Կարգալարով», «Հաւիթով», Կալիկ: Ամուսնացած պոյտակալ գործիկ Բերգ Գրաքալովի պոյտակալ գնդակին Լոսայի հետ, որ ամուսնային անամայնութիւնէն (1914 Հոկտեմբեր 16) տարի մը առաջ տանք մէջ գնդակալար անշնչացած, և անիրք գաղտնի մը մնաց գլխիցը:

×

Հայաժամանակը բշտաւ, յնչին թկնորմը Ժողովարդի մարի, այսոր նախատակ, Անարիւն ու գերի մօր մը գալակներ, Զոհիր՝ անհետօրէն վսեմ Բաշոյ բնան, Հայրենիքէն հեռու տար երկին տակ, Հիւսած, գումաւ, հաւաքուած տուն մը

Կրմպն, ու իրենց կ'արիւնի պիտը՝ Կրմպն, ինչպէս երգի՝ արցունքով ընդմէջէն:

la France, la preuve qu'ils désiraient la remercia, au péril de leur vie, de l'accueil qu'elle leur avait réservé.

L'Union des Arméniens de France, Monsieur le président, saura garder envers vous, je m'en porte garant, un respect, une admiration et une profonde gratitude pour la grande marque de sympathie que vous lui avez donnée ce jour.

Vive la France!
Vive Verdun!

ՆՈՐԵՐՈՒ ԵՆԱՆՈՒԹԻՒՆ

17 Տարեկան Յամիկ Մուրաճեան (Ամ-կենէն) յայտարարեց անդուցած է պա-րտաբերայի զննութիւնները:

Ամոնց կ'երգին, կ'ալան մտնալ՝ հարկիւղ՝ Հին տառապանքն ու ցարեք այսորան, Յիշատակը իրեղիկի Խաւունք գինով, Գրեպարն ինչին յայտնալ կրծքին տակ, Կնամիկի հաւած գանկերուն մէջ անհետի Տառապանքն պոյտիկին անմարտական, Կնամիկ անմարտական կանչը վերջի Ալ չըլսել, մտապոյտեան մէջ գինով:

Հաս մ'ը՝ ինչպէս զգաւան մը հայաժաման, Անա անմոն տարաբանած են ումէն տեղ, ու կատարի բանակարը արմախորմալ՝ Ամոնց գլխուն կը պանէ իր տարբ մերկ-նայնց հայրենիքի պոյտիկ մէջ են լիւս, Բարբար մէջ լիւսն են տունն հայրենի: Օտարութեան մէջ անմոն խորք մընացած, Միակ նամարն, գինեռանմէ՝ կը բացուի:

Ամոնց կ'երգին... Կայրենի կ'երգին իրենց, Ու վերջերք անմոն պիտը կը կրնան, Ու կը ինչպէս գանմոն բնիկ բաղակ, Ու արցունքը կ'իջնայ գլխով այսորեմ... Ճնշուած արմաք գաղտնի մտնով լիւսն:

Ան կըրակը կ'ալան մտնու գանկիկ մէջ: Ու կը փայլի իրենք արմալ աշխարհ, Ու կը խօսի հոգեկներուն մէջ վերջ:

Իսկ փորձարիկը մտնալ կը ձայնակցի Կարծես, կ'առնայ անդորին ցայտուն

գիրկ, Ան տարածեալ արմաքը երգի աշխարհի վերայ՝ ինչպէս անդ արմալ ու մերկի, Ու երկնիկը կը մրայայի աւելի, Ու աւելի կը խօսուի ցարեք գիշեր, Ու արգէ խաւքը, ուժգնութեամբ աւելի Կըլլայ անդ փորձարիկը ալ ընկեր...:

Իր խմբն ու կ'երգին... անմոն՝ թկնորմը Ժողովարդի մարի, այսոր նախատակ, Անարիւն ու գերի մօր մը գալակներ, Զոհիր՝ անհետօրէն վսեմ Բաշոյ բնան, Հայրենիքէն հեռու, թոյնքուն ու մերկ, Օտար երկիր՝ հաւաքուած տուն մը

Կրմպն — գինով տառապանքի կը մտնան, Կ'երգին, ինչպէս երգի՝ արցունքով ընդմէջէն...

Փ. Բ. ԵՆԱՆՈՒՅՑ

ՄՆԱԿԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՎԱՐՈՒԵՐԸ

Օդոտուր Կարսը, իր ծարաքը յայն-ցեկու ճամբը, վարալով ուսուրու տոլ-րութիւնը ունէր: Ըստ լաւին եւ յոյն թիւիչիւնիկը՝ վարալով հիւրը կ'անցնէ ինչպսակալութիւնը, և կը հանդապանքն սեւակին կրակը: Արեւադարձ «Ճարա» — ինչ «խառնուած» ունեցող կենդանի ա-տաարէկ վարալով ուսուր կը յանձնա-րաւը:

Միջին գարնն՝ ջերմ ունեցող տղու մը անդորին մէջ վարալով մը գին կը յան-ձնարարուի: ջերմը արուն ծարաքն վա-րալով մէջ կ'անցնէ...

Անդադիտակալ արմեք — վարալով կը պարտանէ կենանիկները, միջերո-սէլ եւ կակալապալիչ է բոլոր բանեւե-րէկներուն պէս, բայց՝ դժուարամարտ-արով՝ միայն մարտական սիւսկնիկը կատարեալագոյն առողջ անհասանքը կրնան ուսուր լալիս — ուսուր՝ պէտք է զարկի առջ տալ:

Կը յանձնարարուի — Գերբուն, որով-հետեւ անդորան արմեքը գլխիկ ունիչ է (20 ջերմութիւն 100 կրամի ջէլ), զաւա-րախտաբարձութիւն՝ որովհետեւ զաւար չի պարտանալի, կենդանի՝ կենանիկներէ գաւ, կը պաշտպանէ ընկերակը, զոյգե-կութիւնը, որմբը, կուրծիկները եւ ծա-գերք:

Չի յանձնարարուի — Պարկիկներու, ճերմերու, և պարկիկներու: Կարկիկով — Անարապարկիկն, աղե-տապ է լեւորտապիկ տառապանքները: Ինչպէս պարտաւորով — վարալով մարտապիկները զիւրապելու ճամբը պէտք է գալի կը շերտան, վերածել եւ վրան չիւր մը պէտք է ծիլը զանի մը վարկանքին: Դուրս տաւած ջուրը թափելէ ետք՝ ճամբէն — այս ձեռով վարալուցած վարալովի միայն շատ կը մարտուի:

ՀԵՏԱԳՐՈՒՄՆԸ

ԿՈՒՅԸ ԱՌԵՏԶՈՒՄ ՄԵՋ

Ռուսերի ձէկներէն արտաբանին կ'որիկ սիւսկներէն միկուն տարեւուն — թիւնը իր փոփոխութիւնները հեռուածէ կ'որիկ կանոնադրան մէջ: Այսպէս, խա-ղաղութիւնը յաւաքուածական հարաւած մը կրտաւորը կը ստանան, Եթէ յանկարծ իրենց ուշադրութիւնը կ'անտիւ հնամա-լ գալիկ իր ծախիւ, կամ ուսուր կը պար-թիւնով: Ինչպէս կը կանոնադրուի իր նախա-տակ տուն: Եր կ'արտաբանը հարաւածէ առաջ խաղաղութիւնը պարտին ճննել հար-ցը, որ կ'ընայ թիւնը սիւսկանաւ լլայ: Ինչպէս կ'ենթադրէ Արեւմտեան Գերմա-նիայ Շտիկի պարտեւորութիւնը, որ լուրը կ'առայ, պէտք պիտի լլայ փոփոխու-թիւնները՝ հեռուածէ աղի կանոնադրան մէջ, ևստի ունեւալով այդ շրջանի ճա-րգալարին դորմուտիւթիւններուն լալը — մայրաքաղաք:

«ՇԱՅՆԵՐ» ԹԵՐԹՈՐԸ

(231)

ՇԵՐԳՈՐԴ ՄԱՍ
ՕՒՍԻՅ ՆԵՐԱՐԱՆԱԺՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ժ.Կ. Լիւսինի Լուպրինի բանաստեղծար — այն պատճառ, երբ ան պիտուի մը վրայ ինչպէս իր Գոյ Հարմարի տակալը յայտնաբերեն ինչպէս: Ինչպէսզէն առաջին ժայռիկանէն կ'ալան իր տակուրը եւ յայտնուր զայնով զոյգը. — Չպարտաւորուի է: Գոյ Հարմարի յայտնուր մէջ ալ — ծանոթանալ չմարտաւորուի է, — Ոչ, չպարտաւոր չմարտաւորուի է, — Աղապալիչը ուրեմն: Պարտն, չիւր մը

առաջ աղապալիչներու վրայ կը խօսելիք, Իր պատճառ: Գոյ Հարմարի Բոլապալիչի մը հանցի զրպանէն:

— Չնչի բոլ թէ ձեր սիրած աղջկին ապաւանդանի տարմարներուն մէջ ալ — ծանոթանալ է 9 թիւով, յարկը զործա-րանածութիւնը:

— Առաջին գինով: Լիւսինի ըսած է: — Կը մերժէ՞ հաւատքը ընծայի Լիւ-սին ընկերակը Մանուկներու, ապաւանդանի յանձնուած անդի պարտաւորուած տեղե-կալարին: Անոր մէջ գործարանի մը անուն — ինքը մօր եւ անտունը, միջոյ այս վեր-լիւրը առաջ ապաւանդանի յանձնուած է մօ-րը զատաւանդանի թիւնէն ետք:

Գոյ Հարմարի Բոլապալիչի բացալ, ձէկէն հանցի տեղեկութիւնն ու երկուն — արդիւնք տաւալ: Լիւսինի անկի իրեղից զան թէ առաւ այդ թուրքը ու սիւսկն տեղադրել կ'արդար ինչպէս: Գանի ընկեր-քանքը առաջ՝ կը տանք, զիմքը պաշտ-ութեան եւ յայտնաբերութեան արտալայ — տարմարն եւ իր տարմար: Գործարանա-տարն չիւր ստան... Ստակի թուրքը Լիւսինի զոյգով ձեռքէն վար ինչպէս:

— Ստակը է, Ժամն Ժորմիկի աղջկին է Լիւսի Թիւրիկից երկտաւորութիւնը: — Ժամն Թիւրիկին, որ ձեր Հայրը այսպէսն է, յարկը Ժաւ Կարս: Լիւսինի, որ պաշ մը անշնչացած ու

Զարկալուած էր, զուրկը վեր աննկով բաւ. ուժգնութիւնը:

— Ոչ մէկ բան կ'աղապալուցանէ թէ ան զործած է ալ ունիք:

— Աղապալիչը յայտնուր էր սիւսկի, եւ կը հաւատած Ժամն Թիւրիկին անմե-ղութեան. անկէ առաջ ալ բոլ:

— Լաւ, անոր անմեղութեան իր հա-ւատքը, բայց միջոյ. որ հանդիսաւոր-բաղէկ յայտարարուի պատուով վերա — հաւատարմը (Եթէ երբեք կարելի ըլ-լայ), Ժամն Թիւրիկին յանդապարտ է... Միջոյ ան, Լիւսին ձեր Հօր մարտապարտին աղջկին պիտի մնայ...

— Առաւած իմ... Առաւած իմ, գո-չնչ Լիւսինի, յուսահատութեան մտա — նուած:

— Կը տանել որ իրաւունք ունիք, յա-րկը Ժաւ Կարս: Կը տանել որ զիմքը զաւակը չի կրնար իր անունը առաջ մար-պապանի աղջկան, տանցը անպարտի համարուելու:

— Օ՛հ, զիմքին, պարտն: — Բաւուրութեան զիմքին: Եւ ինչպէս անհարկն անհարմարութիւն մը, որ ոչ: Կը պիտի ննի: Լիւսին Թիւրիկին ձեռքէ համար զոյգիկին անհարմար չի այլան: Հիմա ապաւ էր... արեւմտ փրկիչէ պը-Յիւս...

— Պարտ... պարտն, Բոլապիչ Լիւ-սինի վրան ինչպէս, զիմքը իմ վրան:

ՀԱՄԱԼԻ ՏԸ ՄՈՒՅԹԻՒՆԸ
(Շար.)

ՄՏՏԵՐԻՄ ՕՐԱԳԻՐ

Գրեց՝ ՇԱՆՆԵ ՇԱՆՆՈՒՐ

Դորեն արեւմայեղաբիւր՝ն պիտի բլլայ հառա-
չեցիք։ Թող ե՛տ կենամ, առի տղայական գաղա-
փար է։ Ի՞նչ արդեւիք պիտի կրնայ ունենալ։
Ես յուսանաւոր եմ երազանքս Պետար-ի-
նքերէն։ Ինքի երեւոյ թան կը մնայ ընկիւ՛ք՝ կամ
Տաքիկի գոյրը իշմար, կամ այչ անխորտուր
գործանակութեան հրամարիլ։ Ի՞նչ ըրիմ ար-
դեւիք մերումք, գահմէ՛ք երազը։ Եւրճիկ հայ
մարդկութեւ, որ զեւ գտնի պիտի տայ։ Շաննորմ
հաշիւըն պէտաւ ե վերջն ալ փայտանարութիւն։

Այս արժուակներուն հը յաւորել փողոցներն, տղոց
կրցն ու խաղը։

Տանիկի բոճեր վերանմեն վեր վար պարտու-
ցան, անցնորիք երգեր երգելով։ Եւայ պարտու-
ցան — Սերիկանք, Տերպիւրն պարզ քաղեր է,
մայիկ կընէ կոր եւ զուգ փողոցները կը բե-
զելիւք, կարտակէ՛ք, կարտակէ՛ք։ Մեհտը-
հանիկ պարտուցանք մը, որ կ'անցնելու այլ մի-
ջոցնի եւ որ խօսեալս լսել, ին պարտու, մի-
ջոցնի եւ աստուց տղայը որ փախաւ։
Թէ՛չեղիք խաղերը, էֆէնալ, ըսի, էֆէնա-
փուր, ըսաւ։

Լակոսները կը մեկնին՝ աւելի Ե. Տ. Ի աղաղակ-
ներէն քան թէ Եւրամարդային։

Տէր, լսեցիք աղօր-ս որ աշխիս ապեմն պալ-
տէին այս ամէնք, ամէն ձեռով։ Լակոս, ար-
ցունելով, շնորհակալ եմ Քեզ Տէր իմ եւ Լայր
իմ երկնարար։ Երկնիմ մէջ զուգ, հոս՝ տաւ
եւ, կամ՝ ես երկնիմն իմ, մտող եւ, Լայր
իմ։

Գրաֆեկտորը, որ մշտաբերուն է Ե. Տ. Ի մէջ, խօսը
հաշիւն հոյակապ ծաղիկներով։ Կարելի չէ կապակի
տակ զեւզ գաղափարները իր տաղաղը, քանի որ երբ
կը հրամարդանը կը շերկայացնէ կերպարանակ Տնո-
րէնութեան, կը աշակերտներ խմորին կուզան կը
տալը, խնդրելով որ ես առնէ կը հրամարդանը։ Ե. Տ.
կը դատաստելէ խնայախորտութիւն, պատմութեան

խնայախորտութիւն, գրափուտութիւն, գրափուն պատ-
մութիւն, գեղեցկագիտութիւն, հաշիւն։ Իր նախա-
րած հեղինակներն են Շաֆէնշաւուէր, Օկիւսթ Բոնի-
է, Լիբերի գրական — փիլիսոփայական ուսումնասի-
րութիւնները։

10 Օգոստ. 95 — Նախամաշի տանն մերսի
կատուն եկաւ։ Էնոր քառակամ մնամտանցի։
Ըսի թէ Լայտաւան պիտի երբան կը եմար
է, Բարեմարդունմեր պակտուն պէտէ։ Լորս ե
եղորս, հաւուս եւ համիխա տղորները համիկ
պիտի տամ հոգեւ եւ ինսու տանն երբան Լա-
յտաւան եւ ալ Լայտեղիկ անուր պիտի չտամ։
Մտտեմարդարմն մանք մի մէջ պիտի հա-
ստաւոր, այչ վամքը կըդրոն պիտի ընամ եւ
այչ կըդրոնմէ աղգեցութիւն պիտի տարածմ
բովանակ Լայտաւանի վրայ։ Պիտի գրմ,
պիտի քարգրմ, պիտի դաստիարակմ։ Մէն մի
Լայտաւանի մէջ պիտի ծնորդանմ, ամէն մի
ուռիկ արցունմն իր կար՝ պիտի ծծմ։ Իմ
խօսեմս մտիկ եղաւ կ'երեւի, ի փայտախա-
րութիւն պետա կամ տաղանքան։ Լինք վից
տեղ իտարու հոսեւ, անկերպանալի՝ ինքզ
Մուռիկ խարտանմեր պատուանմիւ։ Լուսուամ
իմ, ամսմ գրմիկ կը գրգռէ... ու միջէ եւ
կ'ետր այալեւ գլուխ Բարկոնմն։

Ե. Տ. մէկաղաղմունս եւ զալիւղմն եղամ իր փոր տու-
րիկէն իսկ եւ հաւատարմ ցիտարաղաղմունք ծանախ-
նութեան, քան մը՝ որ կը շեղար մէկամարդանութիւնը։
Իր յարաբերութիւնները կուզան սեռին հետ եղան եւ
այալեւ՝ ինչպէս կ'ըլլան յարաբերութիւնները գերգաղ
եւ ջրային մարդը։ Բաւական ոգորմիկ քան։ Լակոս-
տան հակերն իմք մը գաղ կը փառնէ։ Այլեւս տան-
մէն է եղաւ։ Իր բոլոր սերկերները մեծան են, իր
ամուսնական ծրարիկը վիճած (Օր. Մեծագրական)։
Եւ իրեն կը մայ Թափաղիկ, երկարաւուն մամուր-
բութեամբ, ընդմէջ գերեզմաններու եւ մէքին Նաւա-
տաններու։ Նիւլաման ինքն է որ տարածած է մեր մէջ։

Ոչ մտանուն ցանկութիւնը եւ ոչ իսկ անձնատա-
նութիւնը զոր փորձած է երկու անգամ, չեն գտնացի
ղեկը։ Պէտք ունի — Էթէ կարելի է ըսել — չօգտիկ
քանի մը որ մտնէ տայ գլալեւիկիւր ուսանելութեան։
Ան կը փափակը վրաբը շնչել ինկութիւնը մարդկային
գիտելի մը, որ ամտանային աղբին մէջ կ'ուտէ, կ'որո-
շտու եւ կ'ուսուսէ (ի մէջ Անգլիոն երգ) —

Եւ քարտանալ մարմնոյն հոսն է ի թեւս հոգոյն

Ո՛հ, դիակաց սիրմ րո՛շմ, եւ մանաման տօք
յնամա...

Աւելի քան Պաշտը (Une charogne) եւ կը ինչեղէ մեծ
ուսանելիք միւլ Միշելը, որ ստանն անգամ զը մնիլ
կ'երթար, երբ կը դրէր կը վախը (La Sorcière) վա-
րձը կը շնչըր տեղորդի կ'երթանէին ինկութիւնը,
Բրբութուն ուսուցիկով, գանձուր համար սղին այն
քանի, որ կը կուտէ ԶԱՐԷ։ Երկա քաղիկ վերջ

նանս զգալութիւնն մը, կը դարձնէ մտաւալը Է ինքի
այն միւս ուղիքն, որ կը կուտէ ԲԱՐԷՆ։

30 Օգոստ. 95 — Պետր գզացի Սուրբ Գիւր
կարդայալ։ Ճաշեւ յետոյ բացի Աստուան-
չունքի եւ Անտարան կարդացի կ'ստանայ,
այն գլուխէն ուր կը կընէ Յիսուս։ «Յորդա-
նից գետ առանց իրաւնէ։ Գոտացուցի խալի-
քը։ Կրամ յաշին ոսկիկանք կը պահակէ։
Երբ կը խորիմ թէ Բաւատուն դարդը տաա-
պանմեմով աստուանայակ այս Ազգի կ'ենան,
ը, այլեւս անտուանայակ համար մը պիտի
վերածուի, հոգիս հոկայ համեմատութիւն
մտած կ'ապաւտանի։ Իմաստասէրն սակայն
յիս երբեք չի մտնամար բոլորովին։ Ենդ՝
այս քաճախունմեր եղգրուր եւ այս պատե-
րազմներն անվայեման։

Ե. Տ. շրջալով հրապարակի մարդ (փիւմայի) ինչ-
պէս կ'ընէ Պարզեղին խաղերին լուրերը կը քաղէ
գրապեղեղէ եւ այլեղաներէն։ Գաւառացի երեսաբա-
րութիւնը կը շարունակէ կեղեկը մայ։ Մուլեան Լա-
միւս, հրամարկով հոգեղանք պարզիկ կ'երկեղեղները եւ
ցրտէ, ձիւ հայ քանիկ կուտայ ցուցարարներուն։
Երկա լուրեր կ'ընդունի որպէս առ Ե. զայլ լուրնը։

Օրացուցիկ մէջ խաչանշեցի եւ պոխուս կա-
պելի։ Լայտաւան երբայու համար։ Գաւառաց
մաղիկն կեղեղեղներուն մէջ է թանկ։ Պե-
նչան այս իրկուն կ'ուտ որ Զապարիկ նաղընի
կեղեղեղ գացիւր եւ յորդորիւ է որ դուրս եկնմ-
յաղաղանքան չեն անաղաղ։ Նաղըր արցիկը
է որ երկեղեղան հոց քաշուի։ Գեղիկն
անցնիկ Անգլիացի միւլ, երազալացի պ։ Մա-
հար անցնի մալիկ գալս ունի։ Տանիկն
անցնի մալիկ ցիտանայալ է։ Թալարը
ձեցիկն այս խեղմ ժողովուրդը։

Բայց զիւ անդին՝ Գաղութեանը լիմուն եւ Թու-
րիկին անուշ ընդուն։ Կարելի եւ հակիկին գաւա ինչ-
չանիմ ուսուցի։ Գաւառական մը վերջ, նանս վերաբե-
րում կ'ուսուցի գրալից հայ աղբիկունք ընտանիք, եւ
նայ կը գրէ ընդարդիկ մենակացին։ Փոխան շար-
հապարկեման՝ երկա կ'առնէ պոխուս պոխուս մը, մէջ
կը զնէ Աւելիմ ձորաւ, եւ իր աւաւանի կ'ընդարդա-
րութեամբ, կ'երթայ գրելի Տըգէլունի ուղար։

Բայց երբ սիրի պոխուս, կը խաղի մարդը փո-
ղոցը։ Ինչ որ համան քարտեմին է, վերաբարն է
մերտիկ Զերէտէ մը, այն ամարտասուութեամբ թէ
միշտ գուրս կ'ըլլայ կը իր դրան տալիկէ կ'անցի։
Երկա իր տաղաղիկ ինչի կ'ստան, ի տես պատաւ Զերէ-
տէին, որ կուտայ — Շարտեմակ փողոց կ'ըլլան ձէ՛
նիշն, է, էֆէնալ, ինչո՞ք, է։ Կտոր կուր շերտանեղն
կը ժողովէ, որ լուսմ եւ ապրեմն։

(4 — Շար.)

ԿՏԱԿՆ ԻՐ
ՆԱԶԱՏԱԿՆԵՐՈՒՄ
Գրեց՝ ԱՐՇԱԿԻՐ ՇԻՐԱԿԱՆԸ

Բ. ՄԱՍ
ԳԱՐՁԱԿԱ ՊՈԼԻՍ
ՀԱՅԻԿՊՈԼԻՍ ԸՆԴԵՐՆԵՐՈՒՐ
ԵՒ ԱՐՁԱՆԵՐԻ ԶԵՏ
ԳԵՊԻ ՄԱՐԱՊՈԼԻՍ ԵՒ ԶՈՒՄ
Եղանակն մէջ ուղեկից ունենը մի-
ջաղաղութիւն գաղափարներու կարտան —
ներ, հայ, ռուս, վրացի, թուրք եւ Լա-
յտաւանի գիտարարականը, պատման —
տարներն ու արդիւնքը։ Բոլորն ալ կը
փախէին բուշակեման արձախերէն ու

գիտելիքն, ապաւանս փրտուիւ։ Համար
Պաշտը, որ ալ չըլլանի կը գտնուէր Լա-
մանայակամ քարտաններու գրաման տակ։
Վախորիք ապաւանութեան գլուսն էր եւ
ամէն ոք չունէ կ'առնէր, քանի ինքնէ։
Թիֆլիսէն փախած եւ վրացիներէն օճիկը
ապաւան էր։ Բայց վախորիք տալեւս Եր-
լամէ էր որ զիս կը փրտուն ու մտանուն
դատաստանի մէջ քնուիլին ըլլար
հաշիւն իրաւունքի մէջ քնուիլին ըլլար
ամէն ոչ, պէտք է խոստանալ եւ արքուն
մայիկ, ճար մը գտնէի, Թուրք համար-
կաններն ձեռք չընարու։ Նամար։ Նամար
յարմ յարմ եւ յաւաղանք։ Պէշեքտ
ամէն Գաւառեմիկ կար. որոշեց արեւ-
մակ նաւէն կ'ընէ եւ միջարարածային
Շերէթի զոլեւանով մը երկը Լապրիկ
կամուրջը։ Լապրիկն նաւանայինուս ալ
պալապար որ գտնէի։ Բայց հաշիւներ
փալ կ'աւ։ Փոխանակ ճամբորդներ
դուրս չանելու, ուղարկի չանելիկ փոքր
նաւատանային, որուն ամէն երկուստ
դուրսի պէս յարմ մը չենան ինչ, երբեւ
Գաւառեմիկ վրացի։ Շարան չարան կը
մտնէր յերթ, մեր ճամբորդները կը
հանդիմ, կուտային մեքանիկն եւ մէկ
կողմը կը յանձնէին, ուղարկի չարան։
Հանդիմ։ Այնպիսի որ առիկ ու միջը
չանցնայ ցամաք երկրէն։

Մտաւորութիւնները աւելցան. արքան՝
Գաւառիկի քարտիկն վրայ ցնծալեմ
պիտիկն երկարութիւն, հայապ երկն զիս

ճանչող գաղաղիքն ոտակունը հոս ըլլար։
Եւ կամ կապակի միւլ զիս պաշտանային
հարաբերութիւն, ինչպէս այնքան թերկու-
րեմար գիտնէ ընդ Թուրք դարան ոտակ-
կաններն անգամ։ Բայց ոտակունի հա-
տարմ Լապրիկ նաւանայինուր, քա-
րակի մէջ եւ Թալիկ վրայտալի համ-
րաւարտ գրամանայինը։ Գաւառական
պալապարն օղակ մը կ'առնէ, խաղաղիւ
նաւալանքով կը քննէին ճամբորդները։
Իր քարտեմարտար փախորիկ շարդիկ
մէջ։ Նաման վրայ մեծ երազանային
մայ։ Պոտապալիկ վրայտալի մը կար —
գալ անկարգութիւնը անաղաղութիւնը
իսկանք, խաղաղիկ կ'անուտաւորէ։
Երբ ինչից ցացի, անդին ցացի եւ միւր-
ջաղից մտնային ճարմ քնուիլի մը, որ
ինչպէս փոխան, հարմ քնուիլի մը ջրա-
միկ վրացի, Թուրքեր, պալապարներ եւ
խաղի անաղաղ մը։

— Ողբն ընէ, ըսի, եւ անաղա պա-
տաստիկն պոխուս, ծրար մը շալար
տար ու երկն ճաշ մար ինչոյ։ Պոպիկ
դուրս եկայ եւ քան ու երկու չունէ մը
տարի. անաղա կապակի ինքնարկութիւն
դատած է։ Պէտք է ըսմ որ Էվմարտը
րեւանիկը դարապարտ անցնայ գիտելի
քարտիկն քնուիլիկն աղաղ, որոք նաւս

խաղաղ անընդհատ կ'երթեկեկին,
թեւեղ անաղաղ։
Այնքան զիւ ոչ պալապար։ Արամ շա-
տաւ ու մտանի լուսակ ցացիկն ձովա-
սաւարար չէրը։ Մայս խաղաղիկն
անեղան։ Գաղաղէ։ Միւլ խաղաղիկն օրտակ
լուրերը կը պատարարէր. անեղանիկ եւ
կաւ եւ ուղարկեմար շաղ ցուրէ —
լով, ճամբորդները։ Արամ ճամբոր-
դային։ — Վեր կ'երթ, արա, մերկեղեղ
հոն են, զի վերջ կուտայ։ Երազ. ան-
եղանի մէջ մեծ քարտեմին։ Ամաւա-
րան, Պապալանք եւ ուրիշներ. ուրա-
— ինքնութեան մը ընդարձակ։ Արամ ճա-
նապարհիկ Ամաւառութիւն որ խաղի ան-
հարմար կապաղաղութիւնները քրտա ա-
նոր քնուիլիկն ճամբար եւ գտնոր մը
ալ ամաւաղեցիկ երկն։ Ճամբարն ասն չիմ
կապակի, երբ փոխար Մանուկ Մարմ —
հան, չես արեւոր ինչպէս յոր տաւմ կը
փալէ քնուիլիկ։ Նաւաղով կը փախկեղի
կուրս։ Ըստ իր տղորդութեան, քաշեց
ուրիկ կը սղիւք, — քեղի ճամբար քեղի
սպանտած է... անեղանցիկ է... ինչ
գիտում... եւ այլ կ'առնի որ իմ գիտած
Արաւարիկ դիւրեկն գիտելի մեքանիկն
... չէին ճամբարը։ Ինչ կար, ո՞ր
մայիկ... շատ տարեւ քեղիկ ասն է-
կան... որմէ Թալարով, կատակով
մեկնեցանք տաւ։

(62 — շար.)

Քելրնադ արմենն ա Վերդուն

— 0 —

DISCOURS DE
MONSIEUR ANDRE BEAUGUITTE
Député-Maire de Verdun

Monsieur le Président du Sénat,
Monsieur le Préfet,
Messieurs les Généraux,
Mesdames et Messieurs,

Voici bientôt deux ans, Monsieur le Président, j'avais eu l'occasion, au cours d'un entretien avec vous, de vous exprimer le souhait de la Ville de Verdun et de sa Municipalité de vous recevoir dans ses murs.

Vos obligations multiples ne vous avaient pas permis jusqu'ici de nous rendre cette visite que nous attendions.

Aujourd'hui nous avons enfin ce honneur et ce très grand plaisir et je me plais à remercier l'Union des Arméniens de France qui, grâce à son pèlerinage du souvenir à Verdun et à Douaumont, nous donne enfin l'opportunité de vous recevoir dans notre ville.

En vous, c'est au personnage éminent de la République que nous rendons hommage, car nous n'ignorons rien de l'œuvre qui est la votre, œuvre où l'ampleur de la pensée anime le courage de l'action et je pourrais évoquer très longuement le rôle considérable que vous jouiez dans notre pays. Vous me rappeliez ce matin que j'avais connu certains de vos amis, lorsque j'ai débuté au Parlement en 1932. Ceci rappelle que j'ai siégé sous trois Républiques, et que par conséquent je tiens, pour que quiconque, au rôle que doit jouer normalement le Parlement dans notre pays.

Nous savons ce que vous faites dans cet ordre d'idées, avec quel courage, avec quelle volonté, avec quelle opiniâtreté vous agissez. Je n'en dirai pas davantage, car je voudrais en ce moment parler seulement de ce qui justifie la démarche faite au cours de cette journée, à Verdun tout à l'heure devant le Monument aux Morts, à Douaumont cet après midi.

Monsieur le Président, parmi les hommes politiques, les hommes d'Etat que j'ai connus et dont vous évoquiez le souvenir voici près de deux heures, se trouvait Robert Schuman dont vous avez été le Chef de Cabinet avant d'être son successeur, ayant recueilli les idées européennes qui étaient les siennes, ayant discuté avec lui des grands problèmes qui concernaient l'avenir et la sécurité, ayant ensuite été le Président du Parlement Eu-

ropéen où vous faisiez entendre de toute part votre voix, votre voix qui est celle de la sagesse, de la raison, de la justice et de l'espoir.

Vous êtes également le Fondateur de ce grand organisme, cette grande instance qui réunit, qui groupe, qui jumelle les communes ; et là aussi, vous avez à votre disposition la possibilité de parler de tous ces grands problèmes ; vous avez une tribune essentielle qui est presque égale à celle de Verdun.

Ici, et je m'adresse à vous, Mesdames et Messieurs les membres de l'Union des Arméniens de France, ici dès qu'on circule, vous l'avez vu dès ce matin, on voit trop de cicatrices sur les pierres de nos édifices. Dès que l'on fait quelques centaines de mètres en quittant la ville on voit trop de croix dans les cimetières militaires ; partout on sent une émotion contenue monter vers le ciel comme un holocauste ; on est plus que partout attaché à la Paix ; telle est la raison Monsieur le Président, pour laquelle nous vous savons un gré infini de l'œuvre à laquelle vous attachez votre nom.

Nous savons bien que si la volonté qui était celle d'Aristide Briand lorsqu'il voulait les Etats-Unis d'Europe, celle de Robert Schuman lorsqu'il voulait l'Europe Unie, la votre lorsque vous voulez un édifice solide, nous savons très bien que si tout cela n'a pas lieu, la Paix sera toujours précaire et nous ne saurions croire combien tous ceux qui sont ici se félicitent de savoir que, jour après jour, vous avez apporté des pierres nouvelles à ces fondations sur lesquelles doit se dresser la construction européenne.

Demain, de grandes négociations interviendront aussi bien sur le plan économique que dans le domaine monétaire et si l'Europe n'est pas une véritable puissance qui ait le droit de parler, s'il n'y a pas quelqu'un qui parle au nom de l'Europe, nous ne pourrions pas tenir le rôle qui nous revient : car les Nations Européennes livrées à elles-mêmes, ne constituent pas une force suffisante.

Cela, vous êtes celui qui l'a dit et qui n'a jamais reculé devant aucun effort pour parvenir au résultat positif que nous souhaitons tous.

Il est agréable au Maire de Verdun, entouré de son Conseil Municipal, de vous en exprimer la gratitude de la ville, la gratitude de la Meuse, et j'en suis certain, la gratitude de la France.

Tout à l'heure, mes chers amis, lorsque vous serez à Douaumont, vous songerez que vous avez emprunté pour y aller la route dont s'étaient servi les soldats qui sont partis le 20 Février 1916 et qui sont montés à Douaumont, comme on va vers la Lumière et vers la Liberté. Vous vous souviendrez que dans leurs rangs, il y avait des membres de vos familles, des

parents, des grands parents, des frères, des amis et que tous ceux là avaient oublié ce qui était leur vie propre et celle de leur foyer pour ne songer qu'au pays.

Si la notion d'unité nationale est née sur le bûcher de Jeanne, la notion de patrie a surgi du champ de bataille, de l'enfer de Verdun ; et cela personne n'a le droit de l'oublier et c'est pourquoi ici, nous avons un rôle à remplir, à être les propagandistes de ces idées selon lesquelles on n'a pas le droit d'oublier et aussi d'être les initiateurs pour que les jeunes générations sachent ce qu'ils doivent à leurs aïeux.

Oui, à Douaumont, vous aurez devant vous dans le cimetière national 15.000 tombes de soldats qui ont été identifiés ; mais vous aurez derrière vous, dans l'Osuaire, les ossements et les cendres de 300.000 soldats qui sont tombés sans qu'on sache leur nom, sans qu'on sache de quel côté ils étaient.

Cela donne, n'est-il pas vrai, beaucoup à réfléchir.

Mais il y a aussi, pour nous à Verdun, un autre devoir que celui de se souvenir, que celui de se recueillir ; ce devoir se traduit par cette pensée : si à Douaumont, pendant des jours, des semaines, des mois, des années, la vie a côtoyé la mort, c'est la vie qui l'a emportée.

Et dans ces conditions, nous n'avons pas le droit de nous abandonner à nous-mêmes, mais nous devons être dignes de nos aïeux, c'est-à-dire en accomplissant la politique qui est conforme aux intérêts non seulement de la France, mais de l'Europe et du Monde, cette politique qui est celle du Président Pôher.

Et je voudrais vous dire à tous, membres de l'Union des Arméniens de France, que nous ne pouvons que vous aimer et qu'il suffit, pour avoir de l'estime pour vous, de regarder du côté de votre prisonnier : Haik Kirikdjian est un homme admirable, qui a été à Verdun bénéficiaire de l'estime de tous ; il est à la tête de tous les mouvements qui sont orientés vers la solidarité, vers la compréhension, vers la fraternité. Il dirige des organismes où l'on veut pratiquer l'entraide humaine et sociale. Il représente la gentillesse, l'amabilité, la servabilité et de dévouement.

Et quand vous monterez jusqu'à Douaumont, à Fleury devant Douaumont tout à l'heure, vous verrez un superbe bâtiment qui a été construit par lui, qui est une véritable reconstruction de la bataille de Verdun, où les mottes de terre ont été prises sur le terrain même où nos hommes se sont battus, où les fusils, les mitrailleuses, les obus, tout cela a été ramassé sur le champ de bataille, et où les jeunes qui viennent au Mémorial voient ce qu'a été la bataille.

Alors, tout cela, nous vous le devons un peu puisque indépendamment de ce

qu'on n'a pu souffrir des membres de votre famille, votre Président a été celui qui a dressé un panorama de ce qu'avait été la bataille de Verdun.

Eh bien, j'en voudrais vous dire que tout à l'heure, j'ai recueilli un témoignage durant la messe, la messe où l'Exarque Nicolas a parlé en termes si émouvants ; j'ai recueilli un témoignage de la solidarité qui unit nos deux pays, car un message m'a été donné. Il était confié à un des vôtres, un Arménien qui était chargé de me remettre une lettre du soldat Tain ; celui qui a choisi dans la casquette de Verdun le soldat inconnu.

C'est par un Arménien que m'a été remis le témoignage émouvant de Tain et j'y attache beaucoup d'importance. Ceci c'est vraiment la solidarité qui nous unit les uns aux autres. Et je pense que lorsque l'on a l'attitude qui est la vôtre, celle que vous avez eu devant notre Monument aux Morts, lorsque retentissent les stances immortelles de la Marseillaise ; lorsqu'on voit la couronne magnifique que vous avez déposée à côté de celle du Président Pôher, nous savons qu'il n'y a pas besoin d'autre chose que notre compréhension réciproque pour savoir ce que nous représentons les uns et les autres, vous et nous. Et nous avons la certitude de nous comprendre parfaitement et de savoir que votre pèlerinage d'aujourd'hui a sa pleine valeur.

Je le dis en sachant que je traduis la pensée de mes collègues parlementaires, le Ministre François Schleiter qui m'en parlait tout à l'heure, et le Sénateur Martial Proust, Président de la Chambre d'Agriculture de la Meuse, qui est lui aussi un grand Combattant de Verdun.

Mes chers amis, merci d'être venus aux côtés du Président Pôher, merci au Président Pôher d'avoir bien voulu prendre la parole ici, car c'est une tribune qui retentit à tous les échos du Monde. Verdun, comme disait le Général Gouraud, c'est le donjon de la France, c'est même le donjon de l'Europe et la voix du Président Pôher qui a été recueillie tout à l'heure sur les antennes nationales, exercera cette mission de propagande qu'il faut absolument intensifier, car nous-billions jamais que la paix n'est plus comme jadis la réconciliation entre deux peuples, ce qui existe, mais c'est un état indivisible de l'humanité. Il faut donc la solliciter de toutes parts sans quoi, elle n'a pas sa pleine valeur, et si vous le permettez, maintenant j'en terminerai avant que le Président Kirikdjian vous dise quelques mots et avant surtout que le Président Pôher parle, car c'est sa voix que vous voulez entendre, je vous demanderai la permission de terminer par un vœu qui sera certainement le vôtre et que je concrétise ainsi : « Puisse dans l'avenir ceux qui détiennent l'autorité dans le monde ne jamais plus songer à régler leurs conflits sur les champs de bataille mais au contraire orienter tous les jeunes hommes de leur pays vers la plus noble des causes, celle qui fera d'eux les défenseurs solidaire de l'humanité ».

ՓԻՆ.

Փարիզ հասնելուն պէս, Լիւիսիէ կտոր մը փարսել ու Քէ Պարսկոյի գնաց : Բայց Լիւիսիէ արտաքուստիքի՞ն աշխատանքը կը գնուէրէ : Լիւիսիէ ուղարկուց, զգի՜ր Տօմէի փողոցի հնոցադինաստանը : Մայր Լիւիսիէ քրտախուրձեան խախտապարտը ունեցաւ, Լիւիսիէի նշանակուած պէս : Իսկ Լիւիսիէ զիտարուց գալիս, ու յիշակարծ գուղի մը մտնուցանել, թիֆլիզի :

— Գուր հո՞ւ, պարտն Լիւիսիէի : Ինձի հետ խօսելու՞ եկած էք :

— Այո, մայր Լիւիսիէ : Քէ Պարսկոյնի կուգամ... Լիւիսիէ հոն չգր...

— Անոր բանիքը բա՛ն մը ունիք :

— Այո... ու մեկը պիտի բանի : Կըրնա՞ք մամ մը արտադրել :

— Այո, պարտն Լիւիսիէի, պատասխանեց մանկ, որուն մահադուրբիքը կը կրկնապարտուէր : Ապառ եմ այս պա - հուս : Բայց ի՞նչ ունիք : Բոլորովին աշխատուն Կըրնա՞ք...

ԿՀԱՎԻՔԻ ՏԸ ՄՈՒՔԻՓԵՆ

(Շար.)

« ԵԱՅԱՆ » ԹԵՐԻՐՈՂ

(232)

ԵՐԿՐՈՐԻ ՄԱՍ

ՓԻՆԻՔԻ ԿԵՐԱՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ

ՓԻՆ.

— Գարննի կը կը զգամ այդ երկուստեղիներէն, որովհետեւ վիշորը անորարը շնորհ պիտ : Անորանք մը քայլուած եր իմ աշխու, ցոյց տալիք ինձի, շնորհալու եմ :

Լիւիսիէ ձեռքը երկուստեղի Բուստականի ցործարտանքի, որուն զնձերն վրայ կը նստապարծիք յաղթանակ արտադրապարտելիք :

— Բայց դուք պէտք է բարեկեցիք ինձի : Կըրնա՞ք չափով չի աշխատար, շատ խառնակ ըլլալուն : Ուրեմն օրերով Մէրէի

ինքնիքն եր ինձի ներք, եթէ կըրնա՞ք անն մը շնորհալու արտադրապարտելիք : Ինչ պէտք կայ մայր զնձի մը ցոյց տալու, որ վիշոր միայն պիտի պատահուէ... : Գեղը է արտադրել :

— Բայց յայդ եւ յառաջարկութիւնը երբոր յաղթանակ իմ աշխուսն Մէրէի, պատահուէ է որ կը շնորհալու զայն, միայնիք Փոյ Հարման :

Լիւիսիէ զանձի վիշորը տեղեկագիր-ը, որ պատ մը ասով ձեռք էր, ու Փոյ Հարմանի ասուս :

— Գարնն, օրերով Մէրէի ցոյց տալիք ասկիւ, որովհետեւ հաճախար Քէ հորը անտառներին հետ չեմ կըրնար անտառանալ :

Լիւիսիէ բուն կուգիք Քէ մանկ մոր-բիքի աշխուսն հետ չէր կըրնար անտառանալ, իսկ անոր յաղթանակ կըրնակ նշանակութիւնը աճելի էր հաճախելիք թուելուս, բուն մարդաստանի, որ զուրիք ծնայ :

— Ուրեմն իմ պատմաստարանութիւն, աշխարհաբար պիտի չըրնակ փոխի մեր արտադրել եւ աշխուսն երկուստեղիները կըրնալիք :

— Կըրնա՞ք իմ պիտիք : Բանի մը որ միայն կը յորդրել ձեռքէ, Հաճախարու եւ յաղթանակ Հաճախար...

— Բանի մը որ, կըրնիք Փոյ Հարման : Շատ լաւ, մեր բանին պէս մոլո ըլլալ : Բայց պէտք է Մէրէի բանք եւ ոչ Քէ

« ՅԱՌԱՋ »

ԲԱՐԳԱԿԱՅԱՄԱ շԱՄԱՐ

Փարզին ամս 50 ֆր. :

×

Ի ՅԵՇԱՍԱԿ

Պրննն այս ԵՖԻՆ Սթրոն՝ Աստեր-
կան և գաղտնիք՝ Սթրոն, Ժորժ, Ան-
100 ֆր. կը շուրքին ճառարին իրենց
անուանին և զոր ժառանգ տուցին տու-
րելիցին և իշխառակ :

×

Մարտով Հայ ժողովական Դիմա-
րուքին Մարտիկի Բարեկամական Միու-
թեան վարչութիւնը իր չինարկութեան
Տղւ և Ճառարնէ 48րդ տարեկանին տու-
րիւ 40 ֆր. կը շուրքին ճառարին :

ՓՈՒՆԱՆ ԾԱՂԵՊԱՍԱԿ

Առեւտրիկին Տէր և Տիկին Վարդան
Աւետարանի երկը իրենց ցուցակով իրեն-
ները կը յայտեն իրենց Հայրենակց
Մամոն Ալեքսանդրի ժառանգ առիւի,
պարգևատրելով իրենց և փոխան ծաղ-
կարկին 50 ֆր. կը շուրքին ճառարին իրենց
բարեկամական :

×

Տէր և Տիկին Յարթի Յարթիկան
50 ֆր. կը շուրքին ճառարին իրենց
առեւտրական ծաղկարկին 50 ֆր. Տարն Տարն-
րեանի Հայր. Միութեան, փոխան ծաղ-
կարկին իրենց կերպար՝ Մամոն Ալեք-
սանդրի կոնքաւ ժառանգ առիւի :

Տարնունի մը՝ Մամոն Ալեքսանդրի
իշխառակին 20 ֆր. կը շուրքին ճառարին :

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴՐԻ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՕԳՈՍՏՈՍ ՄԵՒԿԷ 30

CAMP DU NOR SEROUND, COLONIE SAINT ANDRE, ROUTE DE BESSAN
34 BEZIERES (HERAULT) — Téléphone : 76-01-76

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴՐԻ ԲԱՆԱԿՈՒՄ այս տարի Պէրի-
քանիւնը կը կազմակերպէ այս տարի Պէրի-
քանիւնը՝ Մէլսման 600 ֆր., 14 օրն աւել, օրական 26 ֆր., 7 օրն
14 օր՝ 29 ֆր. Դէն պահու՝ 32 ֆր. :

Արձանագրութիւնները՝ Չորեքշաբթի և Ուրբաթ իրիկունները ժամը 18:45 20 և
Շաբաթ օրերը՝ 16:45 20: Ծանոթորկութիւն՝ օրնառով Փարիզին :

ԿՈՒՋՈՒՆԻՆ

Recherchons entrepreneurs pan-
talons enfants.

Téléphonner : 233 78 56

ԲԱՆԱԿՈՒՄ ՕՐ

Փրնանայի Փրնանայի Բարեկամական -
Բարեկամական 28 Հոկտ. Կիսակը օր ճանդիւղարկ-
կարկով կը տան իր չինարկութեան ծաղ-
կարկին 50 ֆր. կը շուրքին ճառարին :

×

Կապ. Խաչի Սերունդի ժառանգի տու-
րելան մեն զարժանեալը Հոկտ. 14ին :

×

Կապ. Խաչի Լոնի ժառանգի տու-
րելան զարժանեալը Լոնի 17ին :

ՀԲՐՈՍԵՐՈՅՈՅ

ԿԵՐՍ ԵՐԱԿԱՊ

ԳԵՐԱՊԻՐ և ՈՐԿԱՊԻՐ

Կազմակերպութեան Կապ. Խաչի Գա-
րիկ ժառանգի կողմէ :

Յուլի 22, Կիսակը ամբողջ օրը

Մարտիկը ժառանգութեան երկու -
շաբթ օրնառով 30 ֆր. :

Վերադարձ ժամը 23ի տանները :

Հանդիս օրնառով

Այսինքն իր արձանագրութիւն ճառար -
ներով Տիկ. Բարեկամական ժամը 18:45-27:35

Հաւատարմի՝ Սթրոն Մարտիկը
ժամը 7:30ին :

ՀՐԱՇԱԽ

ՀԱՄԱՐՈՒՆԻՈՒՆԻՆՆ ՄԸ

ՕՐՈՒՊԱՌՈՒՄ ՕՐՈՒՊԱՌՈՒՄ

Այցելութիւն ման. Հիւանդ վեճակներին՝
Պրիկին :

Օրնառան շատ զրկելիք ծովագ ժամ 2 է,
բարեկամական, հանդիս ժառանգի կողմէ, ծաղ-
կարկին, արժանաւոր, ծովագիւղ շուրքին ևն. :
Միկունը Յուլի 22, Կիսակը : Վերադարձ
տուն իրիկունը :

Հաւատարմի 7:30ին Վերադարձ ժամը ավ-
վանէ ծովագ Բարեկամական և Տիկ. Կապ.
տուն. ծովագ Բարեկամական և Տիկ. Կապ.
Բարեկամական Զինարար կառույցին Լիւ,
Հարթ (Տար) Միկունը ծովագ և ժառան-
գ տուն Օրնառան :

Բարեկամական Կապ. Խաչի, ժառանգ Գա-
րիկ ժամը 23ի տանները :

Մանուկներին 49 ֆր. :

RELATIONS TOURISTIQUES
EDUCATIVES

Հայ Մշակութիւն Տունը

17, Ռի. Պիտ, Փարիզ Գրք

Հեռ. 824-63-89

Association sans but lucratif, régie par
la loi du 1-17-1901

ԵՏ. ՃԵՐԻՐԵՆՆ
Բնիկ. Պատուիրակ

Այսին Տիկին Գ. Գաղտնիք, Տէր և
Տիկին Միկունը Գաղտնիք և Գաղտնի-
ք, Տէր և Տիկին Գրն իրիկունը, և
աղիկը, Տէր և Տիկին Զարկ Գաղտնի-
ք և Գաղտնիք, Տէր և Տիկին Գրն-
գոր Գաղտնիք և Գաղտնիք, Տէր և
Տիկին Գաղտնիք Գաղտնիք և Գա-
ղտնիք, Տէր և Տիկին Գաղտնիք Գաղտնիք
և Գաղտնիք, այսին Տիկին Գաղտնիք
և Գաղտնիք, այսին Տիկին Գաղտնիք
և Գաղտնիք, իրիկունը, Տիկին (Հա-
յառանգ), Տառարան (Պիտ), Նեպ-
կան Գաղտնիք, Տէր Պաղտնիք, Քար-
տանան ընտանիքներ խոր ցուով կը
ժառանգեն իրենց անուանին, Տար,
մեն-Տար, Երթոր, Ժորեկոր, Տարեկոր և
աղիկներին :

ՊՅՈՒՆ ԴԱՐՈՒՆԻՆԻՆԻ
(չմանա՝ երկամարտարան
և մարդկան)

ժամը, որ պատահեալ Յուլի 16ին, 65
տարեկան իր ընտանիքը, Ալեքսիկը :
Յուրիկարկութիւնը կը կատարէր
Ուրբաթ, Յուլի 20 ժամը 15-30ին Ալ-
եքսիկը Ս. Պարտիկ-Պարտիկ Կիսակը,
այսին ժամը կը փոխարկէր Ալեքսի-
կին զրկելու անուանին և փոխարկելու հա-
մար ընտանիքին զարմարակը :

Միակող շառագիւղներն կը ինքնաշի
ներկայ իրեն այս ընտանիքին :

ՀՈՐԵՆԱՅԱԿԱՍ

ՄԱՐՏԻՍԷՆ՝ Գ. Գաղտնի վեճակ և
Գաղտնիք ճառարանական պաշտօն կա-
տարելու կուտան իրենց կողմ և ժոր՝
ԱՆՆԵՆ, ՎԵՐԵՆԵՆԻՆ

ժառանգ տարեկան առիւի, 22 Յուլի,
Սէն Փիտրի Ս. Մանուկ-Մարտիկ Լիւ -
զրկելին մէջ :

Կը Տարեկան իր իշխառակ յար -
զրկելը :

ԽՈՒՆԻՆԵՐ

ԽՈՒՆԻՆԵՐԻ ՄԵՒԿԱՅԻՆ ՏԱՆ ԲԱՆԱԿՈՒՄ ԱՌՈՒՄԻ

Տէր և Տիկ. Պրննն Սթրոն և այսին
Տիկ. Առեւտրական Երթոր 500ական,
Բարեկամական-Վերադարձ 2000, Տէր և Տիկ.
Սթրոն 200, Պր. Գաղտնիք 50, Տէր -
Հան Տիկունը 20, այսին Տիկ. Տարնար -
Հան Մարտիկ և Տիկ. Գաղտնիք 50ական
այսին Տիկ. Գաղտնիք 50ական, 22 Յուլի,
Տէր և Տիկ. Օճանի Գաղտնիք 100,
այսին Տիկ. Կաղտնիք Մարտիկ 100,
Պր. Առեւտրական Կաղտնիք 250, այսին
Տիկ. Տարեկան Փրննն 300, Պր. Գաղ-
տնի 500, Տէր և Տիկ. Գաղտնիք 500
Մարտիկ 300 ֆր. :

ԽՈՒՆԻ ՀԱՅ ՄԵՒԿԱՅԻՆ ՏՈՒՆ

Իսիկ Սերունդի Մարտիկ - Կիսակը
Հայ Մարտիկի Տան Բանագործարար կը
շառագործէ որ ծան արժէք, սրբով կը
արժանաւորէ ծառայութեանը, Զան -
առեւտրական և այլ ծառայութեանը տար-
կը կը անձամբ զրկել կամ արքա-
ւոր տեղեկութեան ծանոթ պարմանին -
րուն Սթր Տերեկութեանը, 36 Ռի. աղ-
լա Տիկունը, Իսիկ, կամ Գիտը Սերունդի
25 Ալեքի. Գաղտնիք, Իսիկ :

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL « HARATCH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

Passez vos vacances
en caravanes plantées ou rigides

la bohème rigide 310 • 350 • 395 • 435 • 525
Cinq modèles standing, 10 versions. L'équipement de base vous donne pour le moins des accessoires et les solutions
personnelles que vous avez demandées en problème confort. Ce
est vraiment des caravanes pour caravanciers d'élite.
LES VACANCES C'EST

la bohème plantée MAXI • MINI • PRIMA
Trois caravanes plantées, tractables par les plus "petites
cybernetiques". Leur usage est celui d'une caravane rigide
(double treuil avec isolation totale, hot cover et air purifié).
A l'étape, un vaste séjour encadré par deux grandes chambres
équipées.

la bohème
super thomlac
THOMASIAN Frères

UNE MARQUE DE
RECONOMIE EUROPEENNE

Carrefour de l'Éliphant PALAISEAU
T.928.03.58
N.20 Saint-Germain-les-ARPAJON
T.490.17.79

NEUF-OCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTACHAGES

ՄՏԵՐԻՄ ՕՐԱԳԻՐ

Գրեց՝ ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

Բնական չափազանցում, կը մտաբերէ իր մօր դըր-
կանքները:

Գեռ մանրակ չկրցալ ուսել: Խաղաղ երէկ
կիրկում Տաթեօրքին ձեռնէն սփռաւ ըրի:
Խնդի մայրս ալ՝ մեր աշխատարանն պատահա-
նաւ՝ օրեքով պտուղ չէր կրնար բերանդ դնել ու
կը լափալափեր ու կը տրտնար: Խնդի աննայ
մայրս, ի՞նչ, Աստուած, ի՞նչ զրկմանք կրնայ
զգալանալ ինքն ու ազգին ծառայչոյնս համար:

Թող յերօր չեղի իր ոտը որ ընդերքէն կը մայրիկ:

Արեւ մեղով գոյն իրն ինտ կը բազէ:
Մեր սոյ կուլում, իրեն մեկն կ'արձնախալ,
երկմարտին ին ի՞նչ արեւոյ կը պարտիք
որ գիտ անկող տանջանքին կը մտնուի...
Մայրս է, մայրս է... ար կ'անձիտ է...
— Տղաւս, գրող եղբայր, անօրէ պիտի մեղմուի:

Բանակը ամէն կողմէն կ'ը նաեւ ստիպանալովին:
Ե. Տ. Գրուհի տալէն պահակ կը մտայ: Վարկի գզ-
ցում: Ամենեւին Այլ չկրնայ զգոյն: Դրամ տալ
Հայաստանի քննարկման՝ ճիշդացումներին է: Չա-
ղաւանդումներին: Սակայն եւ այդպէս՝ կը դարձնեն:
Իրեն կ'աշխատեն, տարբեր ժամանակներու, Հարչայ
Անտանակ, Լեւոն Բաղդասար, Արշակ Չափանդան, Յ.
Գ. Մարտին: Ե. Տ. անընդունակ է կուլուել, գրուհի
րանկու: Իր սովորական մեղմագրութեամբ կ'ուզէ որ
մարդիկ հասկնան իր ցուցը եւ վերջ տան տանի-տանիկին,
չաթ-թաթին, կիւտիլ-կիւտիլ իր խաղաղ պահեմով, օր-
գրէն կը վառարէ արեւորի լանկը որ կը մատնեն իր
յուզէն միտման պիտիկ:

21 Սեպտ. 95 — Տալիսկայալայքին: Տակնէ
կրակ կ'ելլայ, դանակ կ'ելլայ, աղաւալ Հայ
խորեղման վրայ, ար երկինքին վրայ... ստաղ
չկալ՝ Մուր, մա՛ւր: Մեր հեռագրապիտներն
բանի բանակն է, մքին բերդը: Գաղթիցը գեղանի
կը փռուին... Այլ մի՞թի՜ մեր ֆաթիլ չի մնիր:
Հակապալայքին՝ Հայ ժողովուրդի վրայ ին-
ցուսմ տակ լայնակալ չընդադ: Մերա խոսք
անկախ, միշտ կը խորիկի՜: Եւ լայնակալ
ինքնից լայն, հապա Արևիկունին ինքնից: Բուսմ
ու Անգիլիան: Մեծամարտը ար սխառմանակ,
որում արքանն այս եւէ Հայ ժողովուրդը կը
խայրայէ՜ մարտիրոսական:

Հայկապալ անիցի լայն... Եւ քան թէ՜ արեւն կը
նստի քանի որ Համար, որ չկալ: Երկուր մանկը Ե. Տ.
կը մտայ մտաղիկ անկողնով կամ թէ՜ լալանդ, պա-
տահանի տուեկի բարձրցին վրայ, անսա ներքոյ պի-
րա՜նար, ինք որ ունեցան իր քննախոր տարիներ: Կը

զբէր արագ եւ ստատորէն, ինքից կը հրատարակէր
տանձնին, օրական միշտ երեք յարգում կը հասցնէր,
Կեղեցիկանք իր դասերուն կը հասնէր, Տաթիկը գա-
մայնեցով հանդերձ իր դմայիկն թրքերէնով:

Ճնշմանն — Պատարանի եղբայրութիւնը Ե. Տ. Գ.
գրականութեան մասին, հետո՜ է նպատակաւ ըլլալ:
Պատար Ե. Բուր, անփութիւն, թէ դանա՜նաւոր կը մա-
նաւորի ունարանին վրայ: Արքայուն, քաղաքիկ հա-
նգէք մըն է մէկ երկու էջ կարգով եղիւնք, որուն
էջերուր՝ շարկու համար միակ ինքիք իր անձն է:
Դմարտարար, անհետն չէ արտած ինքիցից արտա-
յայտել լիութեամբ: Շատ մատուրը՝ շատ կը շփոթէ:
Կարեւորը խորունկ հասկացող չէ, ոչ ալ զանա ար-
ցունքը, այլ փոխանցումը, ընթերցողին մէջ, այն անձն
ինքնէ՜ որ ծնունդ տուին այդ խորեղման եւ այդ
զանտութեան: Գիրին հրաշք հոն է որ Մ. Օ. Ին մէջ
լալցը անկի լան մըն է քան թէ լայն: Մէկէն թողիւր
գրականութեան եւ արտայայտչական այդ խորեղմանը,
խորեղի է քան թէ Ե. Տ. Գ. Գրականութեան negative
մարդ մըն է զոր օրագրութիւնը ռեճելը կ'ընէ: Տե՛ղան
հետեւ կ'անցնէ, կ'անցնողանայ արտևանս ու գրակա-
նութիւնը, եւ մարդ որ Կալցեցին իր լիութեամբ մէջ,
մարդ մը՝ որ թէ՜ խոստանին եւ թէ խելալար:

Պայք է թէ խոստանին կ'անցն ունեցան է թառե-
րական կողմ մը, եւ չէր կրնար տարբեր ըլլալ քանի որ
թառերը դաժանութեան իսկ է ունարաններին, քայք
Ե. անպէս, թառերը եղիւնք մէջ, նորք թաղանք
մըն էր միայն, որուն ինքից կը յառանգար գաղտն-
արիկ արտ մը: Դալով խելալարին, ա՜ն յառանգին
կը յառանգը կըր կ'անտակ արտևանս, որ խոստանին
մատաղապետին էր, եւ քայն կը փոխարին ժամանակով,
տաղով դատարկութեամբ: Ինակիտարար կը շարունակ-
ուին շաթ-թաթի, տակ-տակով:

Մէքերեղմանը կը վերջանան Սիսալը Զեմին դըր-
ուալով: Քիչ վար պիտի պատմեն այդ դրուալը, հի-
ւանդ եղիւնք կ'անցնէ քարուն այդ դրուալը, որ
այնքան ողորկ է՝ որքան խոստանայ: Ան մեղի կ'ընէ,
փոխարինար, թէ խորեղմանը կ'արէ յարաբե-
րար կը խորեղման, այսինքն՝ իր ետեւ գաղտն
մէջ: Եւսին: Խորեղմանը, այս պարագային, գրէ՜ն
խորեղմանը կը ձեռնէ, եւ խորեղմանը՝ Ե. Տ. Գ.
պարագային, կը քորէ երկնիցիւնն ձեռն: Առաջին
սլաք մը կը բարձրանայ գիւղ լայն, գիւղ անկող դա-
տարկութեան, իրերը՜ր՝ գիւղի շինի խաղաղ:

Եղիւնք տաղով դատարկութեան կ'ընէ թէ լայն,
տաղանք րուսակալն, Հայկապալ նար, այս Արևիկունին
ինքնից մը միայն, Բուսա-Անգիլիան հակամարտու-
թեան էր, մեծամարտ մը սխառմանակ, որում արքին
կալ ժողովուրդը կը խայրայէ, թէ ոչինք պաշտ չէ
պաշտել Պատար Թեմիկներէն քանի որ ալ քարը իսկի դար
ունի: Եղիւնք, եւ ինչպիսի գոհանալութեամբ, թէ
Հայք արեւն ու թէ՜ մը, ժամանակամարտութեամբ մնացան
յալտուրիկներու վերևում մը, քայք թէ՜ այդ ուր
ի պաշտ արտած է անպիտի դարձուցնութեան մը, որ
անխորեղմանի ընդիմ ունի յայտնապէս — Թող ի՜ն կ'ը-
նան, առի տալանակ գոյաղալ է: Առաջին քանի երկու
րան կալ ընկիւ՜ր, կամ Թաթիկն ծագը ինձալ, քանի որ
ան պիտի քորաղէք բարեկրուութեանը, եթէ՜ դըր-
մալը՝ կամ հրամարի՜ ձեղակորիկներէն:

ձեղակորիկներէն դորեն կը քորնէր Խառնայ
նարտուիկներուն, որ ձեռնարկան էին չկտանալ
Թրքանայը պիտարուին: Եւ առաջնորդին: Անոնք յե-

ղափորութեան անտարբէր միտածն էին հայուկային
շարժումներ, որ արդէն գոյութեան ունեկն իրենցով
տաղ (ու ո՛ւ միայն Հայք մէջ) եւ ոչ միայն իրենց
հաստատում էին, այլ հաստատուցամ՝ գաղապար ծա-
ղիկին եւ սոյնը (թորի՜ն ալ կը կուլուն մերթ)՝ թէ
անտարանի անարեւելիկները կ'ընուն ծուխէ լոսկի
մանանակ կարգութիւնը: Եթէ կար անդիտակ, ան
հաստան մէկը, ան եղիւնք չէր:

Կայ տակալին երկրորդ արագ մը, ինչպէս բուռեցաւ,
որ կ'ուզորի գիւղի շինի խաղաղ, այսինքն գիւղի
ենթախորեղմանն աշխարհի օրաղներն, այսինքն ար
Մ. Օ. կը ընտրէ յայտնին թէ եղիւնք վերջնական
հերտալանքներ, որ կը ճանաչուին միայն ոչինքն սերը,
գրականութեան էին բառի յոթի խոստանով: Խառնախ
պիտմանութիւնը շուգէն մէջ կը քարէր տուին պո-
նի մը, իր օրով տակով: Եւ հաստատուի Սիսալը Զեմին:

29 Սեպտ. 95 — Տա՛ տա՛ արձանագրեմ
եղիւնքներ: Թուրք զինուորին արալի վրայ
լայնալ՝ չարա հատ, փոխ արալիկն միայն՝ չար
հատ, անտի ին: Պատահաբար առկն էր մե-
շիք, իր ծագութեան Ներսիսանման կիստ: Ան-
տից քէ Բարեկրուցման Եղիւնքն ստաղ-
արտած է: Տաթիկներ կ'ընէ անմեծ անոյ
աղաղակեց — Վիսպանման կ'ընէ ին, գորբիկ
դուրս պիտի համան կ'ընէրկեմէն: Եւսինտան
ցնաց: Ճաշէն յետոյ խոստանով պիտու մըրի
պարտեւ: Դուսա պիտի բանակ, եւ անա
զինուորանքներ մէկը պիտու Արևիկունին կըր ի-
գիլ — Պատշէկներ... Արեւն գոյալս կ'աւ,
ինչպէս իրն այդ եղբայր եղիւնքին: Անտալս
մայալ: Բան մը պիտի թուէ այդ սրկիւններին,
քայք ինչ: Գեմէ յանմին, արդէն չեմ կրնար
գեմէ քորանիկ: Եւ անա անտարբէր գեմէն աշխա
ղարկու, գրէ՜ն: Գիրիկ առի, դուրս եղայ:
Դիւսա ստիք մեծով տալս միղմով՝ գորակացող
վրայ խոյացալ...:

Կ'ընայ բանակին վրայ, ժամանակներ ունէր, ձե-
մակ լալանքի կ'անակ, կ'ընէրկէ ապահար գիտար-
ներ, եւ իր Տորթիկներ, որ մէքերի պիտուր էր կ'ընէր,
կ'ընէրկան ընդունա զնարք փոսմ՝ աստուրով, ան
զրապի փոցով կը նմանէին եւ հայտարարութեան հիւս-
նը, որ ինքն իրէն կ'ընէ: Տուն կ'անտարկութեան գալն:
Եղիւնք կը հանդարտի: Եղիւնք ծուխի կուլայ, կը թափի
սոյ արցունք, եւ կ'արգէ՜ն աւ Աստուած ուրպիւր
քիլէ գիւնը, քիլէ՜ Հայ ժողովուրդը, ինք որ բարու-
թիւն է համակ, եւ տակալին՝ անհետեւութ, անհա-
տի, անհետեւ:

Թէ Աստուած կ'ընէ կ'ընէ, այդ մէկը կը խո-
ստանի մեղէն: Բայց գրեթէ թէ եղիւնք կը ցոյց կ'ընէր,
կը հասցէր իր զերջին ունեկն եւ ինչպիսի կը կ'արէ
մէկէն զոտով:

Պատահալ Հիշատակ վրայ կը հասնի քիչ վերջ եւ
կ'արձակէ արարականի աղաղակ մը: Իր պարտախոս-
թեան կը կ'ընէրկան քաղաք Պատահալ Հիշատակը:
Կ'ուսնէ հաստա արդեւէ, կը կարէ մաշագոյնի ան-
գամը, անոր քաղիկներով միայն, եւ անորով կը պաշէ
պաշտով լեզուն արտևին որ մէջ, Երբեք խորեղման
այն անտանանիկ ունի, որ ընտրակ աղբորն միայն
վերապահում է:

(Վերջ)

ԿՏԱԿԵՐ

ՆԱՀԱՏԱԿԱՆԵՐՈՒՄ

Գրեց՝ ԱՐՇԱԿՈՒՐ ԾԻՐԱԿԱՆԱ

Ի. ՄԱՍ

ԴԱՐՁՅԱԿ ՊՈՒՆԱ
ՀԱՆԻՊՈՒՄ ԸՆԴՆԵՐԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԱՅԵՆԱԿ ՉԵՏ
ԳԻՊԻ ՄԱՐՄԱՆԻՍԻ ԵՒ ՇԱՀՈՒՐ

Այդ գիշեր ցատտանս Բոսնովիկ Տոն
էր եւ տուէր Հառաքելի կար մը ըն-
կերեղման շառեր հոն էին. կրտսերով,
կրտսեր միջնակ, Կովկասահայերու կիսնա-
կէն դուստրիկ ժամաղկալի կը պոս-
մէին. կիսնակով կը պարզուէին: Անկն
պիտանան աշխարհով աղաղակ էին
աշխարհ համար էր. գեմէն ծանօթ կ'ըն-
տար, անպիս անմիջապէս չկրցալ չեղի:
— Մանուկ, հարցալի կամայցով մը,

« Ի՞նչ է այդ աղբիկը... »

— Ծանցիկը՝ պատահականից զար —

մայրուով... քննէ՛ք... Կարեւորն է:

Անմիջապէս ընդ գացի. ծանոթացան
էնքեւ Իմար, անպիսին մէկ արտանս մէջ
ըրանք փոփոխութեան: Բրգուն աւելի սի-
րունցան մը. աշխարհէն մէկ միշտ միայն
կը իր խաղաղ: Պատշէ թանկեղանք ու
հետաքննող առաջնակ: Չկրցալ իր ուր-
ակալութիւնը դուլիկ, երբ յայտնիկ թէ քա-
նի էր օրէն Արևիկուն պիտի փոխադը-
ուէ՜ր: Պարզուի էր եւ փոխում ու ծափ
չալնէր պիտալ էր: Ինքն Արևիկուն կը
ընակէին եւ երաւ տանին. շատ տաթիկ-
ներ պիտի ունեցանիք: Իրաւ ալ քանի
մը որ վերջ փոխարկուցայ Արևիկուն
Կաթիկի Պաղը, Ենտարը Հանրակն ու-
նը, ուր կը բնակէր մըն Հառաքելու ըն-
կերեղման դուստրից երիտասարդ մը
Պարզեղման րուսեղմանը, ընկալաւ,
հանգիտարկ եւ անպիտանութեան թառանս:
Հանգիտարկի գիւն կը ճանչար արգէն:
Կաթիկի գիւնը վերջ ալ տուէր իր բնա-
կէն, որ Իմար Պարզեղմանի ընկերակը
ներկայացան ինչ Քաղաղ Վարդանի
ստիպումով եւ ինքիցից ժամանակին գա-
տալ: Մեր տուէր կիսնակը դարձան իր
Պարզեղմանի Երեստանցի ընկեր —
ներու. րուսեղմանը մէկ երկու կը հա-
նգէրկէին, միայնկ պոտանիկ կատարելու
գիւղի մընիկն լուր, որուն տակն էր
քաղաղը՝ Վիտարի քանիկն մէկ համար —

նպատակներ: Այդ ըլլալը ժամաղկալային
էր մանապէս Պարզեղմանի ուսուցիչ-
թեան եւ փրկալին սիրական ժամաղար —
վարը Երկրնցից պարզուի էր, Պարզեղ-
ման վարժարանին կըր Արևիկուն ան-
նին մարտը եւ համակ ընտանական դը-
տալարը, ուր երեսմէ ընտանականներ
ալ կը արտևին: Հոն միշտ ուր գիշեր
կը մայրնէր, երեսմէ խնդիկն սեղանի մը
լայն. մտերմ ընկերակներ խաղակ էր
չալնէր մէկը եւ անոն մը Արամ մեկի
հետ էր:

Այնպիս կամ Հառաքելան պոտանցներու
տանն մեղէն անքանում էր Մասիկուն
Չարբիկներն, գեղաղէն ու վարչականով
մարդիկ, ինքանի գրական տղամարդ,
որ տարի մը առաջ անտանի պիտի դու-
նար անսկ եր քեղաշք բանաստեղծութիւն-
ներով: Այդ ըլլալը, Պարզեղմանի ու-
սուցիչ էր եւ արքան կը լեւեմ ընդէ.
Հարգալարութեան: Սիրով կը ընկերակը
հետ, քայք ժամաղար Համարանք ու
սիրականներ անէր գրականներ
ու ինքիկանն կ'ընէրկան: Հանգիլէ: Շատ
անքան մեկ կը փնտրէ ու կուլար ի-
ր դուրի: Սրտուն աղաղ կը Չարբիկներ.
մէկ աղաղարք տեսանք գիշեր էր, կըր
մէր սովորական խաղով պոտանի կ'ը-
նէր. արքին:

Պարզար Պաղը, Հայոց կ'ընկերանաւանս

զինակը, Զամբան եւ Յրէնիկ չկար սո-
նելու. համարներու գոտանակին ին-
տին վրայ, այս ըրնէնքն թրքական պո-
տանակը իր կար. ոտակահայտակար,
որ լանկին դուսն վրայ կամ պատահա-
նէր անցըն տեսան էր եւ րեւէ տանն
չէր համարանակ մեկն ժամանակ, այդ
գիշերը, երեկն դրուալան Հայ կ'ընէ՜ն
« անակիկ կ'ընէրկէն թրքական, քաղաքան
զինուորանքն ընկնով եւ ծաղիկով մէր
հոտէն: Եւ մայրեղանք ու անպիտան
ստիպաններն տանն էնէնք ունեցան, կըր
Չարբիկներն Թուս, ու անպիտանակներ
ոչինքն փակու, պատահելով որ ընդ-
րեղման ինքից: Արամին հետ մէր ըն-
կերեղման հաստան եւ ինչպիս հանդիս
մէկնէրկան ժամաղկալներ կը բանա-
լին Չարբիկներն ինչպիսից: Եւ եւ մա-
ղաղ էր եւ քաղաքան 15-20 մէքեր անցի
Տեղան Փաղաղայից պատանի տակ, ուր տակ
կը մէքի խաղը ծառ մը: Մէկ երկու կըր
տաթիկ, քաղաքան էին այդ շուգիկն Գործել
կը ժամանար, ոտակահայտակար տուէր
կ'ընէր եւ տանակին էր ոտակահայ լայնակ
կ'ընէր եւ անտը շարունակ: Չարբի-
կան կարեւորութեան անքան շաղաղ գիւն
մարդուն անքին կ'աղաղան կը մար
եւ անպիտանն ներգործութեան կը պատնէր
եւ կ'ար ու մը որ կ'ընէրկան քայք աղա-
տի կը պոտանակ բացուկներէն:

« Հայաստան » հրատարակչական մեծ ընկերությանը կրկին պիտի հրատարակվի Բերկովի կազմած և խմբագրած «Պոետիկա Արմենիեի առէկտա» հավաքածուը՝ Ստոր առերեքո պիտի հրատարակվի Թաթևոսյան «Բերկովի և Հայաստանի Բանաստեղծությունները» Հայաստանի Գրականաստիպությունը: Հայաստանի Գրականությունը, Արշակունյի հրատարակչությունը պիտի ապագրի Գ. Յովհաննիսյանի «Հայ մշակույթի գործիչները Բերկով մասին» աշխատությունը՝ հայերեն և ռուսերեն:

ՏԱՐՈՆ - ՏՈՒՐՈՒԵՐԱՆԻ

ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒՌԻՆԸ ՀԱՄԱԳՈՅՈՂ

— 0 —

Տարոն — Տուրուերանի Հայրենակցա-
ման Միութենի կառնվորի համարվող
ածք, կառավարված էր Հայ-Հայրենի
ժ, Յուրյա կրկնի կրկնի Հայ Մշա-
կոյի Տան ՌԶ՝ լիբանի արհեստի մէջ Ներ-
կա զին պատարարար Տարուցիներ, և
մասնակող Լիւնի և Տէրինէ մասնա-
րար կեան Հայրենակցներ: Ժաշն
կող պիտու զեղարուեստական բաժնը:
Օրտան նախագահ Պր. Լիւն Տօնիկ —
կան հանգէր րացուն յարարարքը,
իր խաղերը հետեւեալ կերպով կա —
րիւր է աճիօրին:— Ակա աստուանայ
խնդրը որ սարգուստ է այսօր Կարա-
մար տանի տախիւ, միշտ օրին շնչացա-
տան, արուն շնչի որ ան կը դո-
պոյիկորդ անսոյ 29ին, երբ անոր մեկ-
նամ զիլուն արմարարի, այսուհանդերձ
հարձակաւոր եկեղեցու մէջ եր կա —
տարօր միշտ օրին:

Կարապետ Հայրենական Համար թէ
աղային և թէ հրամանի տան է, իսկ
Տարուցիներու համար, ան արէն ընդի-
ստացան է 1915ին, երբ Բուրքը զայն
Հայաստան կուտարի օրտան վերա —
մէ, Բիւրքուն, Բաթարեան և այլ
զեղերու մասնակցութեամբ: Բիւրքուն —
ուր գրան տարեկին և արդէն անցան
վերադարձներու մեր մայրիկներն օր-
թիւր բաժնոց: Տարաբար Տարուն տար-
տարօր վերադառ Բուրքը, նստան է Ա-
րամիկի արին և մենք զայն ունեւոր
յայտերի կ'աղբերը պարզապէս: Ուրիշ
Հայրենիկի հոգին զայն ծնան և մեր այդ
զի զարգիկն պարտ աստուղղի հոգի-
ներ, արտասանման ծնանիւր, օրտըր Կ-
րկն ծնողաց զպատկարի մասար մի-
ւոր էր բաժնին: Կան նաև նոյնպիսի —
ներք, արտը հալի, եր Ժառնան եր ա-
րիւնու պատմութեան ու մասնակցի —
բնանց 29ն ուրի մեղարդի ոչ օր,
մեղի վիճակուած կոտորեանի օրտին Եր
բուրք այ: Անքնիկի է սակցին բանիցի
մարդը կուտար կերպով յորմանի
յոճանիլը որ յերմադառնութեան Հա —
մարք ու մեղարդի: Անտարբուր —
Բիւրք և միջպարիտի: Իր խաղարկի
աղային պարտակտութիւններ, կար —
ծես ուրացան Եր կոտորը, որ բարդա-

կան մեկ աղային եր սերունդներու զա-
տարակութեան, իրենարքը զրաթիւն
որ անձնատուր կուտ Եր շարունակ
աղային Հայրենակցներն հիմքերը
անպարպար: Ուր է կըք այս կոտու —
բան: Մեր կարիքով անկ Հայ ան —
Հատ, դիտուի ու հախճաճանիլիլը Իր
շարունակ աստուած ձալորիկին ու պա-
մարեան, անկ օր պիտի մասնւծ զար-
մար զայն տայն արհեստի: Արդի Եր
նաև կարեւորիլը 80 տարեկին տան,
եր նոյնպիսի հոգիներ տարաբնէ ու —
ուցան կարեկով Հայտեան և Դաշնա-
կանց կուտակութիւնները, զորման մը
ուսուր ու մասնակցութեամբ մեր Հայուն —
ուսող ժողովուրդի կացութեան: Գիտեմ
որ արտասանման զորիշներուն աշխա-
տանքը նուազ ծանր չէ եւ, որ կան կու-
տակութեանց զեկարարներուն, որով —
Հետև անոր հետ ունենէ Հայրենիկ, հոյ
և յեղանակ անու Հայրենիկ, արտա-
սանմանի մէջ լուսն այս աստուեր ինչ-
եղան: Մեր Հայտան կարեւորիլը երկու շա-
կարուտ աղայինցի զրաթիւն ունի, իր
կարեկ կուտը և շաւր քան իրենիկ ներկայ
կացութեան: Անտիքի՝ հայրենիկին Ե-
րաթեան փառան է: Հոն կ'աղբեր մտ 3
միլիոն Հայեր, սակցին մեր պիտակն
մարդիկ պիտը և այլևս հրամարի եր-
կու շաւր կուտ կէլն գործանի: Պետա-
կանութիւն մի մարդ և զարդի կարեւոր-
կարութեան մասնակցի որ այլևս ոչ մէկ
զապառու զարեւիւն ունի, քանի որ Հայ-
րենիկին և արտասանմանի Հայրենիկ
մէկ հայկեան կարա զրաթիւն ունի
երկրորդ աղային՝ սիբուրի Հայրենիկ
եր զարեւիկի, մասնաւորապէս, աստուծ
կուտակութեան և չարիքի կարութեան
պիտը և միասնակութեան մեր սերունդի:
Մեր աստակաւոր օւսմանի պիտը և բլլալ
Հայրենիկին և մեր մեծարարի, կա —
կոյիլն ու լիւսին: Փառնան է որ չիւ-
շեցնիմ մեր յերարկութեաններու նկա —
մանք: Ո՞վ որ քալ է իր պիտը, և
արդէն Ժառնան է, թող զայն, աղիւն
մասն ուղիեր թող զայն:

Այս խաղը արտուցա Պր. Արամ Սար-
գիսանի որ հալինք կերպով պատկերա-
ցոյ Տարուն հայրենակցներուն: Աղա —
սիբական պիտը ուրի, րտըր պարկա —
խալի շար հայրենիկ ևն մասնաւոր բնա-
կերնց հայրենիկ և մի զմա Եր պիտին
անոր պատկերման աստուղղութիւններն ու
փառաւոր անկար: Այսօրտան այս Հա-
ւաթիկին ներկայ զանուկները պիտ մը
կարծես փոխարկուած Եր Տարուն, հա-
լիկով փոխարկուած Եր հոն, մեր կա —
ներուն, զարեւոտին և զանդերուն, ուր
կանքը կ'աղբեր աստուծ, եր զալաւը
Բուրքը չէր զրոծան աստեանի Իր մա-
րդը անձարարութեանները:

Ոտը աստ նաև թէ՛ Քալի Հայրենիկ
կան որ չեղան:— Աժնէ անպիտ որ ա-
ռիքը Լիւնիւնամ Հայրակալնայ խաղու
Տարուն-Տուրուերանի Հայ. Միութեան
կարեւորագոյն Հաւաքութիւնը, հոգե —
պի Եր փոխարկով սրբական աշխարհը
մեր: Իր յիշն բարձրագոյնիլ յունիլը

մեր Սիբանէն մինչև Մոսկաւ, Մշոյ
զալաւը ընդարձակաւոր Մերալաւոր,
Եր կ'աղբիլ այդ զիբանական զալաւը եր-
կուր բանիցիլը: Մեր Արամանիլը որ
Բաթիկին զայն Հայոց արքայան Գալաշը
անուանի, որու արիւր Աշախաւոր մէկ
մեր հայրենիքը նաւաստանան տանի եր
կարեւորեղին է: Մեր փանքերն ու եկեղե-
ցիները Հայրակալնայ, Մառաշիկը փանքը,
Մշոյ Մոսկաւ Ս. Կարապետ: Եր յիշն
մեր արի ու արիւր սերունդներն անկ
աստուս իրենց ստանան ասան եր մը —
մինչև անհրաժեշտ տալիքը որպէս ի —
րենց սերմանա — ցորեն իրաւարարի
րեք տայ, քանին հանկու, աղաւառ —
հայրենիկ, նոյնիսկ թիւամիկն: Եր յի-
շն թիւիցին ասնէ, մնարալը հայթիւն
մայրիկները որ նոյն հայր յուրմանիլ հեա
պատկարի խոտը անկ երկնիցն ուղ —
զուտ: Ու վերջապէս այն արի արանց ծա-
շկեր, որ իրենց երկրաստանային կիսա-
նք զոսրերանիլ յանուն Հայրենիկի ա-
զատութեան: Եր կը յիշն այս բուրքը,
պիտը է յիշեցնիլ մէկ որ մեր զարեւոյ
Հայրենիքը տեսանայ կերպով ապա —
սուրան է օտար աղբուրանիլը, մեր
կերի մրտով անցան ևն Գաթիկինը,
Բիւրքուպիքը, Բաթարեանը, Մոսիկները,
կեան ևն ու անցան սակերով և ապա —
րով, սակցին Հայաստանն ու Հայրենիկը
Հայացան և ու վերաբեր: Մակուն յիշ
զարաւոր ոտիք՝ Բուրքը կեա, մնաց
զարեւոյ և բանից Հայոց զարեւիլ ար-
գիւրիլը, կործանիլ մեր հին հին յաւ —
տանիցին և վերաբերալ զարեւոտիցի
1915ի կոտոր անձար: Միւնէ, այսօր
զեա անպիլ է Հայոց աշխարհը, Բուրքը
նստան է հոն ու մենք փառաւոր ջըր-
ուստ բուրք քանդարմանու իրալ: Մա-
կուն Հայոց անձարուց զալաւիլը չի-
նարիլ փրկուցա: Արեւելապատկար,
հոն պատկանեցան Վապուրալանի և
Տարին մնարցիլը: Միշտ է հին ևս
բուրքը անհնաւոր է սակցին նորերն
ու նորարիլները ցառուով: Եր յիշն
կերիլ անձարկալին պարեկներ և ա-
րիւր Եր պառնան ասի րտան, որ աղի-
քը պիտի ունեւոր կրկին Եր բերելու
մեր անկալ հայրենիկը: Արդիւր հա-
ւաւոր, նոյնպիսով և զոսրերանիլ
զրաթիւնութեամբ:

Վերադարձանան բանից իրենց մա-
նարցիլիքիլը բերել յալալ կերպով, Օր.
Իրիկիսան Մարտ՝ արտասանելով
Վուրիշը, երկու Մերեանի արտասա —
նէք Վարդուրի ճեղքը, Օր. Միւսունիլ
կերպ նուաղիլով զալալիլ իրալ, Յով-
նիկին Շիրակի Մարտիկանը: անկերպ
է բան որ մասնաւորապէս բուրքն այն —
Հայրենիկ զիստուր խաղարկուիլը Ե-
ր Օր. Անայի Հայտան, Հայաստա-
նէն կեան, որ զարմանիլ ասնէ նուաղա-
լի ու երկով Հայացան արմաւառ —
և Եր քանի անպիտ Հայրակալի զալալ
կերպ և նուաղիլ Աժնիլ ասնիցը,
Աժնէ ունիլը, Վուրքուրը, Վերան
երեւանը, Վերան կարեւոր, Վէշէն
բէշէն, Վուրք Սուրքը, Ո՞վ մեծա-

ՀԱՅԱԳԻՐԱԿԱՆ ՆՈՒՐԻՐ

Բարեկից զիլ զուտան և սիբանի նա-
մակ մը, որ կըքայ աշխարհի անհնէ
հին սիբանի ծանալը նկատուիլ: Արեւիկ
կարեւոր սակ իրալ զմարկարուստ և
ժառնիլ Մարգուլ անունով մէկու մը կոյ-
թէ: Նամարը զուստ է Բ. Ս. 2300ին:
Սիբանարան երկրաստալը Եր ծանալը
արալը է Կապուցիլ անունով երկրաստա-
րալիլ մը, որ բնակիլ և Սիւար զա-
րալը: ՎՅոյ Մարգուլի արկը քանիւ
կեան տայ ճեղ: Են Կուրդի զեման,
թէ ասոյլ ևն: Օ՛, եր ինքնը, որ փու-
թով յար տա ինիլ, թէ ասոյլ ևս:
Են Բարեկից եր զանուիլ և անհնաւոր
եմ, որովհետեւ թղ չեմ տանիլ: Շու-
տով յար զրէլ, թէ երբ պիտի զա-
րալիլ ուրբանիլ, եր ցանկան, որ
կարեւ արքիլ թէ սիրոյ Համար:

X

Այն Երա օրտան պիտը և զալալը —
ծէ 1800-2000 կրամ Նար, 80-100 կրամ
սիբանից, 400-500 կրամ անխալա —
տանի, 8-1000 կրամ ճալալ, մտ 20 կրամ
հանգիւրի արիւր և քանիլ եր կրամ կին —
տանիցիլը: Միւսին հալուով մնենէ. 70
տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ըն-
թացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն
Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն
սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր.
Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ
միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ
(և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

Միւսին հալուով մնենէ. 70 տարի արալը մարդիկ իրենց կեանք ընթացել Եր պարտն ասնէ քալ 70 թն Նար, անկ քալ 2 թն ճալալ, 10 թն սիբանիցուս և 200-300 զրկ կերակուիլ

Յուլիս 13ի Վառապիլ մէկ Բ. Բ. Գր. Փիլիկիսանի Անայի փանքը յոյրուստին մէկ միշտուց վիտը պիտը և բլլալ նարկիլ (և ոչ թէ նարկիլ):

հարցերը ընծուցան միշտ մտնցումով:
Այս զարմանքներու հիմանական նիւ-
թեր՝ աճիօր զիմերու մէկ յոյն տանան
մաշեկներ Պոլիկի կաքան զիլ պա-
սիկարալը պիտիլ, որ անկ զալալ ու
Հայկական կարեւորեղին և կերպու-
թիւն կերպուցիլը 108 յառակոյիլ և
51 յառակոյիլ:

ՍԻՐԻՆ, ԶԱՐԻՆ

«ՅԱՆԱԼՔԻ ԹԵՐՈՐՈՐ» (234)

ԵՐԱՐՈՐԻ ՄԱՍ

ՕՐԻՆԻ ԿԵՐԱՐԱՆԱԳՈՒՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

— Անդարեկ է: Ոչ որ երկի կարեւր
էր, այսօր այ կարեւր կ'ըլլայ: Օր —
Հայնէ Տարապիլիւնն է որ ձեկ զը Հա-
լի, ձեկ իսկը զիլին աստեւու աստե-
ւան:
— Յայտարարեալ կ'ընան ինիլ, ու
րալը ջնք կուտան թէ ինչ պիտը և Եւրոյ
մը պարտակտութեան:—
— Լիւրի՛ն պիտի նախաւորէ, անոր
փրկ կուտանք յայտարարիլ...
— Ատուտան ջնք ևն կուտանք:—
— Վերջապէս ի՞նչ բանն ևն անոր դէմ:
Փշ Հարան և իր աղիկը ի՞նչ յերե-

բան ևն անոր դէմ: Պիտ հարաւորի՛ք
անոնց խաղարկով աստեւեր կուտան:—
— Ոչ յերեւոյն և ոչ այ ասան ևն:
Կերպուցիլ օր օրտարուած անձնակիլ է:
Լիւրիկ և միշտ արեւ կայ:
— Արի՛ն, կերպե՛ք ժառն Ժառիկի աղ-
բուցիլին զարացալ:
— Այո... Հիմա այ Լիւրիկ կը սիրեմ
աշխան արքան կը սիրէի տալը, թիւրան
այ տեղի: Անկ բանուկելով՝ պատուով
ձայնին անպարտուած կ'ըլլամ: Սիբան, այդ
ձայնը թուլ չէ տար որ Լիւրիկին հեա ա-
մուսնանիլ:
— Բայց ինչո՞նք, ինչո՞նք:—
— Որովհետեւ չեմ կարծիլ թէ անոնա
տալ հօրս պաշտելով կ'աղբեր ան:—
Այս խաղը քան զանուն ժառն Ժառ-
իկի մէջ էր արմաւիւն:— Յեղարկու
շարժումով մը՝ ձեռնարկ կ'ընեցողը օր-
տուր, օրտուր զարկիլ աս: Ժառն կը
զալաւիլը:
— Ինչ թախ, հարցուց կինը խելզուկ
ձայնով որ: Լուս հաղցանք ըլլալով չեմ:
Եր պիտը՛ք, Լիւրիկ այն աղիկին և այն ինչով
որ զապաղարուստ է աստեւը, ձեկ
հայրը պաշտանք ըլլալուն համար:
— Ժառն Ժառիկիկին կ'աղբեր... Այո...
— Ժառն Ժառիկիկին՝ աղիկը, պաղա-
պիլ Բիւրեանի փառաւորանիւնին: Ժառն
Ժառիկիկին՝ աղիկը, Լիւրիկ:—
Ժառն խելզուկը չէր կարծես: Գալա-
նիլը պիտի

ԿԻՐԱԿԻ
ՅՈՒՆԻՍ
22
DIMANCHE
22 JUILLET
1973

HARATCH
LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Direction: ARPIK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — Fondé en 1925
C. C. P. Paris 15069-82 R. C. Seine 57 A 2731

Le Numéro 0,70 F.

49ԳԻ ՏԱՐԻ — ԹԻՒՆ 12-769

ՕՐԱՐԱՐՔ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
Fondateur: SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱԿԱՐՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
Ձառք 120 ֆր. Հառք 0,70 ֆր.
Արտատպում Ձառք 135 ֆր. Վիճառայն 65 ֆր.

49e ANNÉE — N° 12.769

ՕՐՈՒՆԱ ՊԱՐԻՅԵ

ՄԻՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ

ԳԱՌԱՍՈՒՆԻ ՕՐԵՐԸ

Գ. Թարգմանություններ

Գերմաներեն ընդգրկել, երկու հատո —
րով, առաջին տպում լույս տեսաւ 1933ին
և լուսավոր ստորագրեց Մառնիքին յա-
նդրեցին լուսավոր նոր տպագրութիւնները:
Վերջին հատարք ամբողջական տարած —
ւեցեալ եւրոպական միջին Ամերիկա,
նախ՝ անոր համար, որ զգրկեցին ծանօթ
անուն մէջ էր. յետոյ զգրկեցան քննադա-
տաները դրամատիկոս արտայայտուած էին
գրքին մասին:

Անգլերեն թարգմանութիւնը միտաւ —
մասով լույս տեսաւ Անգլիոյ և Միացեալ
Կայսրութիւններու մէջ և զանգեց նոր տպա-
գրութիւններու արտատպում: Երբ օրե-
րու Մառնա Լիպան բառատուն օրերը
թարգմանեցաւ եւրոպական գրականոյ
լիւթունքի և մեծագործով ապագում ու-
նեցաւ:

Հայերեն առաջին թարգմանութիւնը
կատարեց Խոսեմար Տեր-Անդրեասի
գերմաներեն թարգմտիչ վրայէն: Գիրքը
տպուեցաւ Մոսկուայի մէջ 1935ին, երկու
հատարքով, 900 էջ:

Ներքան Նալբանդեանը, որ ինքնա-
կատարեց թարգմտել Գրիգորեանի
և զայն կը դաստիարակէր ձեռնհասօրին
Պոլսոյ երկրորդական գործարարական
մէջ, նախկին ինքնակատարեցական
և վերջին գործը թարգմտեց զգրկանի-
ւերը 1904-1905ին՝ առանձնաճանաչական
պատգամներով օրեւն:

Մանգուլիէ իմփիւր օրաթերքին խմբ-
րալիք էր: Չափազանիս խոստանալի վար:
Պատարեցով լուսերան ապրիլի
և երկուսն ինքնակատարեցական էին, որոնք մաս -
նաւոր ինքնակատարեցական ունեցողութե -
անքան վրայ: Անգլերեն և ֆրանսերէն
թերթերը երեք օրեւ, զերմաներենները
երկու օրեւ էր հանդիսէ Պոլսոյ: Միջակ-
ցութիւն կար թերթերու մէջեւ մաշի
Թարգմտիչ տալու համար: Ամենին չօխ
թերթը էր վիճակաւ Նալբանդեանի
թերթը: Տեր-Անդրեասեան զորքի լուսե-
ցու ամբողջական և կարճ ժամանակի մէջ
լուսերէն թարգմանեց յայտ զերմաներեն
տպուեցաւ: Մանգուլիէ տպագրանալը ան-
ձնական թարգմտուց:

Մառնա Լիպան 40 օրերու. Գրիգորեանի
թարգմանութիւնը կատարեց Տիկին Փոյ
Հովիթ-Կարսի, զերմաներեն թարգմտիչ,
որ ուր ինքնակատարեցական, չնդանալին հաւա -
նախկին: Գիրքը լույս տեսաւ 1936ին
Փարիզի Ապրէլ Միջին Հրատարակչական
տան կողմէ: Ցաւաշարանը զրեւ ծանօթ
ընդունեց Փիլի Ռոման, անգղա ֆրանսա-
կան Ապրէլեանը:

Առաջին աշխարհամարտի վտարուց —
ին Պրետա դարձ Եր Լիպայի թիւ (որտեւ մէջ
շուտաւ) իտալերով վկայ էր, որտեւ Փոյ
Թարգմտիչ զոր, Հայերը զանգեց իր ներ-
կայացուցան: Չընդուն լուսարեւոյ Ոսկեց
տպագրել զորածն անձնակցի դիտար:
Ցաւաշարանին մէջ անձնակցից Հայրց
զգացողականութիւն և այդպէս թուրք զայ-
նը, որոնց զգծ ծառայութեւ Հայ դատ -
նակները և յայնչեցին Այլ առթիւ Փիլի
Ռոման ըստ էր:

«Je vais faire oublier L'Oublié».
Առաջին տպագրութիւնը պատում ըլ -
լուով, 1949ին լույս ընծայուցանալ նոր մը,
մասնակի գիտնով, նորն ծան կողմէ:

Այլ այլ տարիներէ ի վեր արտանմանի
գրքած էր: Վերջին Գրիգորեանի յայն

ՕՐՈՒՆԱՆ ԴԵՊԵՐԸ

ՕՐԱՆԱԻՒ
ՆՈՐ «ԱՌԵԻԱՆԳՈՒՄ»

Օգնականին ճանօնական ընկերու —
թեան Սեմսերեանին ճամբով Փարիզի
Պաշտօն դատող ճամբաւ-747 մը հարկա -
դրուեցաւ: Իր ճամբան չեղել և Տուլուսի
օդակայանը (Պարիզի ծոց) վայրէջելը կա-
տարել: Արդարեւ, օդանայը, երբ Հո -
լանտայի վրայ թռիչել կը կատարէր, շարս
օդանձններ տեղ դառնալով օդանային,
պարտաւորեց պայթեցնել զայն, եթէ եր-
բէր իր ճամբան չփոխէ: Օդանային մէջ
կը գտնուէին 128 ճամբորդներ և 22 հո-
գիւն թաղկացած անձնակազմը: Տուլուսի
օդակայանին մէջ օդանձնները, որ ճա-
նապիտի են, թռչոյ առին, որ օդանային
մէջ ձեռնած կին մը և վերադարձ մը զուրս
հանուեց:

Օգնականները կը պահանջէին, որ պա-
տմանուի իրենց մէկ ընկերը՝ Օգնմիթ, որ
ցեղանա ըստարարութեան դատաւարա-
րուած և Իսրայէլի մէջ: Ինչպէս ծանօթ
է, այս վերջինը մաս կը կազմէր ճա-
նապիտի այն արձակուրդները, որ 14 ա-
միս տալի թիւ Արիֆի օդակայանին մէջ
բանտ նստիլ պայտած և վերադարձ կին:

Եսաւթ օր օդանայը միշտ Տուլուսի
կը գտնուէր իր 143 չոյրով: Պարզ է որ այս
նոր աւարըք մաս կը կազմէ պաշտօնա-
նաւ անհրաժեշտան ծրարի մը, և կը
կարծուի թէ շուրջը Պաշտաւս կը
դառնուի:

× Գաղտն առիւ օրտան Արիֆի ի-
յալ զրահանակին արահալեցին, այն յա-
տարարած և թէ կը կապակցի զգրկանի
Նալբանդեանի զուրսը: Գրիգորեանի թա-
նալի Բազիլի ինքնակատարեցականը հար -
ցուցան և թէ ի՞նչ է այդ կապակցութեա-
րութիւնը, զի՛նքանք անոր մասին պա -
տարարուած է:

Թարգմանութիւնը հրատարակուեցաւ Ժը-
նեւի մէջ, Սեբիլի տն: Փիլոպիտի հաւա-
նուց: Ոսկեցով կազմով և պատկերա-
նարք այս նոր տպագրութեան ընդարձակ
պատարարած կրած և Լը Մանտի ծանօթ
Հայաստանի Տիկին Կարպիլի Խուլիւ:
Հատարել ինքնակատարեցական մասնակա-
նութիւնը կը աւելցուցան և Սիմի Վարդ -
Որտեւ: Պատկերարարութեան և Խորի Կարի
կողմէ:

Ցաւաշարանի Նալբանդեանի Տիկինը մեծ
համարանշարի կը խոսէ Հայկական Նե-
րստարարելու մասին և անպարկեշտ
սեղանի կը զանգ ցեղանալ թուրքը:

Հայ ընդհանրապէս ինքնակատարեցական կը արտա-
ժարկութեան առիւ ունի իր ներքին դրա-
ման-պատմական արտօնչին համապատա-
հան արտաքին ձեւով ներկայանալի հա-
տար մը:

Վերջիններէն տալով ըստին, որ հայերէն
նոր թարգմանութեան մը լույս տեսաւ եւ-
րոպական մէջ 1964ին: Գերմաներէն
թարգմանուց էր Փարիզի Միլայէլիսմ:
Գրքին իտալերով՝ երեւանեան ուղղււ -
ղաբանութեւ՝ Միտաւ Լիպան Բառատուն
օրք, 884 էջ: Երկրորդ Գրիգորեանի դրած
է կը. Ռոպիկման (էջ 10-108), Ներկայ-
կին ու գրքին ծանոթանալ զերմանու-
մով 50-000 տպագրանալով հրատարակ -
ուած այս վերջը կարճ ժամանակի մո-
րաղլուցին պատում և, ինչպէս կը հաւա-
նուեն իտալերներ:

ՀԱՐԱՏ-ՍԱՐԴՈՒՆ

ԵՐԵՒԱՆ ↔ ՓԱՐԻԶ
Հ Ե Թ Ը Տ Ի Գ

ԵՐԵՒԱՆ (Արմէնիք, Յուլիս 17-18)

ՀԵՏԵՆԻԱՆՍԳԻ ՀԱՅ ԱՌՈՅԵԱՆԸ

Լեւոնդարի մէջ Հեճկանիի Նոր՝
Միւսեանի տաղանդական մրցումները
սկսել ունեցան են: Հեճկանիի արադ
վարդ մրցաշարքին առաջին հանդիսա -
ցան և Նոր՝ Միւսեանի տաղանդական դար-
ձան և երեւանցի Մարտին Քիւնիկեան,
որ 24 տարեկան է:

«ԿՈՊԵՆՀԱԳԵՆ-73» ՄՐՏԱՆԱԽԸ

Լեճ անուանի տաղանդաւ Կոպենհէյկոյ
ծննդեան 500ամեակին առթիւ: Միւսե -
անի մէջ «Կոպենհէյկ-73» անուանի
տաղ մրցանակաշարակալին մը տեղի
ունեցան է: Առաջին մրցանակը յաճ -
նուած և երեւանի տաղարարութեան ար-
ձարէ Քիւնիկ Քիւսեանի: Անոր շերի-
րակներուն և արեւմտեան ճամա -
կարդերը Հայաստանում զիրքը, զոր
լույս ընծայած է երեւանի պիտանալ հա-
մարտեան, ծանոթացուցած և հայ առա-
ջակարգական մտղան Նորայիթի միջին
Կոպենհէյկոյ: Անգղաշարքած և հաւա. Հայ
տաղարարութեան արժանատիւ յաւն -
զուկիւններուն՝ լեճ տաղարար մաճէն
եղ: Հեղինակը վերջում և Անարիս
Շիրակցի (Կ. դար) տաղարարական
գործունէութիւնը: Ան ինքնապիտ տեսու-
թիւններ մաճան և մարդկներու մա -
ն է: Թուանանան իր զիրքին մէջ ներ-
կայացուցած է ժի-ժի. Գրիգորեան տա-
ղանդները՝ Բառակ Տուլուսցի, Եղիս
Կապեցի, Ստեփան Արքայան, իրենց
աշխատութիւններով, ինչպէս հաւա. ան-
գղաշարքած և Մ. Արքայանի և Մ. Դա-
րալեանի գիտական ծրարներուն: Հեղի-
նակը օտարադրած է թարգմտիչ դիւան

ԱՅԻՆ ՄԸ ՏՈՂՈՒ

ՆԱՓՈՒՆԻ մէջ հայադարձներու դոր -
մարդը վերջ չի դատ, և կայսրութիւնը
մանը է: Ճամբորդներին դատելներ
թարգմտուցին թարգմտի մէջ, և ու-
ղանց կատարելին Փառնի, փանչ (հայ
հայ) պատուով: Հայադարձները դոր -
մարդը պայմանաւոր չեն օրոշած:
Առեւը կը թուրքին և իրենց զինք զա-
յալուած կրած է (այլին 13 հարց լիւ
հարցեր զիջով) մէջ հային պարտաւոր
զերի չի փոխուել, որքան հայի կից յա-
ւելուած կը պահանջեն: Միջին այդ հայ կը
ծախիս սեւ չուլայ, չառ սուլ:

ՄԵՍՍԻՒՆ Էլեմ ընդունեցանեան ար-
ժանագին: Սափիս ինչ որ միջիններին
և Փիլոպիտի եղ: Իր մասնաձեւ իսկ
Հայաստանի հայադարձները:
ԼԻՍԲՈՆԻՆԸ կը շարունակեն Եսաւթ
օր իրենց թարգմտուց զիւր Գաճիկ,
Հայաստանի Նախագահ Մարտին թուրք -
նեւան: Միւսեանի կարգաւորած Նալբան -
դեան և Սառափիի Նալբանդեանի կը յա-
տարարան, մինչ Սառափի զուրկացուցած
և Սառափի, որ պատմականութեան է թէ
ինք զոր չունի այդ հարցի մէջ, որով
Հեռու Վերսիս 11էն ի վեր անպարտ
է: Այս լուրը թէին որոշ ցանկերով մը
ստեղծած և թուրք կը իշխուի թէ Լիւրիս
Նախագահի տնտեսութիւն ունի երբեմն
հրատարակու և, տալիս ոչ առաջինն է,
ոչ ալ հաւանաբար վերջինը:

նոր և ձեռագրները, որոնք ի պահ կը
մնան Մառնապարտին մէջ:

Ի. Թուանանան երկրորդ տարիներէ ի
վեր Հեռուցեցուած և հայ տաղարի -
տական պատմութեան: 1964ին լույս ըն-
ծայած է «Հայ տաղարարութեան պատ-
մութիւնը», Կ. հատար: Այդ գիրքին մէջ
Հեղինակը զրաւի ինքնակատարարու-
ցան և ինչ գիտականներու արժանանքին
ու յայտարարութիւնները, Օգնարք
Միւսեանի տաղարարութեան վրայ զարմած
թիւ ժ. և ժի. Գրիգորեան հայկական տա-
րարութեան տարբեր, հայերէն տաղա-
րուած աշխարհամասերու առաջին դար -
տար, որ ինչպէս ծանօթ է լույս տեսած
է երեք դար առաջ Ամերիկայի մէջ:

Ի. Թուանանան վերջերս լույս ընծայած
էր «Ճամբորդ պատմութիւնը զիրքը: Հա-
յաստանի թարգմտուցին առաջինը» —
լու էջ 13 թուրքին ի վեր կը գործածուի
անոր պարտաւորած «Էրեւանցի տա-
ղարարութեան զառարկները:

ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐԸ

Երեւանի ոսկերչատան մէջ զուգեղա-
կան մեծ ժերմայն զը գիտնուցան է, ո-
րու շնորհիւ զուրի կերպով պիտի ար-
քերակու ոսկերչատան արտադրութիւն-
ներու օրակը, ինչպէս հաւա. զրեթ թա-
նակով պիտի աւելցնէ աշխատանքին ար-
տադրարարութիւնը: Մերեւան ինչ -
նախկին ձեւով կը ժառը ոսկի և ար-
ծաթի իրերը: Ոսկերչատան ունի նաեւ
Գերմանայի և Խառիկայի թերուած մե-
քաններ:

ՀՈՂԵՐԸ ԲԵՐԻՐԻ ԿԸ ԴԱՌԱՆԱՆ

Վերջին տարիներին հայադարձը Հեկ -
տար արտաքին (այլ արտաքին չոյր)
արգարաբար դարձան են: Սակաւագին
Հայաստանի մէջ արտաքին տարածու-
թիւնը ծառայարարած 30-000 Հեկարիս
Հայանի: Հայաստանի հարազատութեան
գիտահետազոտական Հիմնադրութեան
մասնակցները յաճեցան կը գտնել հարց
արդարեւոր միջոցը:

ԶԻՐՈՍԱՆԶՈՐԻՈՒԹՅՈՒՆ

Ամէ տարի թարգմտիչը դրատարիներ
արտաւորմանին երեւանի կը ժամանակ օ-
դանով, Երեւանի լուսարարութեան
մով: Անցալ տարաւան առաջին կիսա-
նակին ձեւանաւորման արտաքինները
թիւր զրաւի կերպով աւելցան է:
Երկու Գրիգորեան, որ դրատարիներ -
թեան զարգացեալներն անուն է, Վերսիս
Փարիզի թարգմտութեան յայտարարած է,
թէ զոր 52 թերթներէ թարգմտութեան
այցեցան և Հայաստան: Առաջին անգամ
լուսարար դրատարիները եկած են Արեւ-
մուտան Պերլին, Բառափ-Միլայէլի, Գա -
լուպիս, Արքայանեան, Կիւնիկ և այլ
կերպներէ:

Երեւան իսկ 1500 թարգմտութիւն ի-
րենց հայադարձ կողմերին Հայաստանի
մէջ: Անոր Արեւելեան Գիտնալիսմի
կողմէ: Վերջերս երեւանի մէջ թաւա-
ցուցեցին տեղի ունեցան ին անցալիս -
կան Հայադարձ դրատարիները ընդ-
հանալեան տարիներին և Հայաստանի
դրատարիները ընդ-
հանալեան Պերլին, Բառափ-Միլայէլի, Գա -
լուպիս, Արքայանեան, Կիւնիկ և այլ
կերպներէ:

Այս տարի աւելցան է ճամբորդ, Պու-
րպիսի, Չեկարպիսի, Լեւանտա-
նէ, Արեւելեան Գերմանայի և այլ եր-
կրներէ Հայաստան տալեղարները թիւր:

Լոյս կը տեսնուի
համը մը օրէն

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՆՈՒՆ

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ

Բոցը, Միմայն Բոցը
Կարմիր Զինքերն Ամառուան
Անկախ Կամուրջներ
Խաղաղույ
Զինքեր
Ընտանեկան Նամակներ
Խորտակուած Նամակատուի
Մտերիմ Օրացիր

ՄԱՍԵՆԱՍԱՐ « ՅԱՌԱՋ » 1978

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅ

ՕՐԿԱՊՈՒՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՅԱՆԻ

ՆՈՐ ՀԵՆՔԻՆ Ի ՆՊԱՍՏ

Յուլիս 14ի դաշտահանդէսին առթիւ
կ'ըստ նուէրներն:

Օսկանեան, Պատմանեան, Երանեան,
Համբարեան, Անթրոպոլոգի 1000ական, Տէր
և Տէրին Արանեան (Փարիզ), Մէջ Ժե-
ամի Ժամանակը, Պարսեան (Լիոն),
Գալուստեան (Փարիզ) 500ական, Պաու-
ժէն (Լիոն) 300, Գառնիկ (Լիոն) 300,
Տէգանեան (Փարիզ) 300, Տէրմանեան
(Լիոն) 300, Փափաղեան (Լիոն), Պէր -
զէրեան (Էփեսոս), Գալուստեան (Պէր -
նոյս), Ամբարեան (Փարիզ), Ապու-
նեան (Աֆրիկա), Քրեքման (Պրիշտի-
ն), Անտոնեան (Պրիշտի), Սարգիս
(Փարիզ), Փաթմանեան, Գորգիսեան -
Ամբարեան (Փարիզ) 200ական, Ասա-
բեան (Փարիզ) 250 Քր:

(Շար.)

« ՅԱՌԱՋ »

ԲԱՐԳԱՒԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

(Տեղափոխութեան աղբիւր)

Տէր և Տէրին Երարեան Միմայն
հան 500 Քր: Կը նուիրեն:

×

Քանի Տէրին Երարեան 100:

ՏԵՍԻՆ ԱՊՐԵՆԱՆ ՅՈՒՆԱՐԱՆ

67րդ ցանկ

Պր. Արտաշէս Մուրադեան, Պր. Արամ
Պարսեան, Պր. Միսաք Բեկեան, Պ.
Կասաբեան, Տէր. Արփիկ, Պ. Տանու-
ժեան, Պ. Կարո Էմիլիան, Պ. Փափաղ-
եան, Պ. Արեան, Պ. Բեկեան (Փա-
րիզ), Տէր. Միսաքեան, Տէր. Վարդե-
ան Գալուստեան, Պ. Գ. Պրիշտեան, Պ.
Ինճեան, Տէր. Լուիս Յիմարեան, ապա-
րուէք շաշ մը (Փարիզ), այլ Տէր.
Պրիշտեան, Տէր և Տէրին Զ. Պարսեան,
Տէր և Տէրին Մ. Միսաքեան, Տէր
և Տէրին Զ. Պարսեան, Տէր և Տէրին
Կալուստեան, Տէր և Տէրին Մ. Գալուստե-
ան, Տէր և Տէրին Մ. Գալուստեան,
Ս. Բաթմանեան, Տէր և Տէրին Մ.
Չարմեան, Տէր և Տէրին Պ. Բարսեան,
Տէր և Տէրին Արտաքեան, այլ Տէրին Մ.
Բարսեան, Տէր և Տէրին Բ. Բարսե-
ան, Տէր և Տէրին Զ. Մանգրիկ (Միմ-
այն), արտաքեան օրիգոն Զ, ապա-
րուէք մը (Պրիշտի) 100ական Քր:
Նախկին ցանկի դուրս 156-569 Քր:
67րդ ցանկի դուրս 320
Լիւճ. դուրս 156-889 Քր:

ՄԱՐՍԵՆԱՍԱՐ ՄԱՅԻ ԵԿԵԼԵՑԻ

Մարտիկ Ս. Սահակ-Մարտիկ Մար-
տիկեանց Կրօն. Ընդհանրական վար-
չութիւնը կը տեղափոխուի թիւ 29 Յուլիս
Կրօնիկին՝ Վարդապետի տանի առթիւ,
Մարտիկեանց էջէ կը մատուցուի հա-
ղատուր պատարագ:
Սիկիլի մամուլեան մամը 8, պա-
տարաւ 10, զարդ 11ին:

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԻԿԻ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՕՐԿԱՍՏՈՍ ՄԵՒԵՆ 30

CAMP DU NOR SEROUND, COLONIE SAINT ANDRE, ROUTE DE BESSAN
34 BEZIERS (HERAULT) - Téléphone: 76-01-76

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Կերպարանակալ Վարդապետը իր տարեկան

բանակումը կը կատարուի այս տարի Պէրիշ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ. — Մէջ տար՝ 600 Քր., 14 օրէն առիւթ, օրական 26 Քր., 7 օրէն
14 օր՝ 29 Քր. Դէն պակաս՝ 32 Քր:

Արձանագրութիւնները՝ Զորեկարքի և Ուրաքի իրենցները մամը 15ին 20 և
Շարաք օրերը՝ 16ին 20: Զամբարանները՝ օրացառով Փարիզին:

ԲԱՆԱԿՆԵՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՍՍՏԱՆԱՔ

« Les quarante jours du Musa Dagb »
գրքի քրտաններն Նոր Զատարանութիւնը
չբեր կ'արժանանան: Գին՝ 35 Քրան: Առաք-
ման ծախքով ապահովագրուի 40 Քրանը:
Ստանալու համար դիմել — Հ. Բալու-
եան գրաստանը:

43, Rue Richer, 75009 Paris
Tél.: 71-25-46

Հ Բ Ը Մ

ԶՈՒՆՆԵՐԱԿԱՆ ԻՐԱՆԱԿԱՅԱՅ ԼՈՅԱՆ

Կը խօսուի խաղաղ Զատարանութիւնը
ու պատկան մարմիններին նկատի ունե-
լու օր առաջարկին արձակուրդի այս
նշանակին, Հ. Բ. Ը. Միմայն Զուր-
ցեանկան Իրաւաբանակալ Ընդհանրու-
թեան գրաստանակը՝ Լոյսան, փակ կը
մնայ այս տարի՝ Յուլիս 30ին Օրացառ. 26:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL « HARATCH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

ԱՆԱՆԻՏ ՏՐԵՂԱՆԵՆ

և:

ՎԱՆԻՅ ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵՆ

Ամուսնացած

21 Յուլիս 1973, Փարիզ

Կրօնական պատկեր կը կատարուի
աշնան, Էքամիանին

ՀԵՐՈՆՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՄԱՐՍԵՆԱՍԱՐ ՄԵՅ

Յուլիս 29ին, Կրօնիկին

Ամբողջ օրը, վաղապիսի դաշտին մէջ

Կը նախադասէ Պ. Լիմօթի
(Կատարին Բաղաւաղեան)

Կը խօսի ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՈԼՍԵՆԱՆ

Հայկ. պարբեր, մասնակցութեան կը
մարտադի Նոր Սերունդի պարսխանին
Հայ Արեւմտեան պարսխանին
Մարտիկ Նոր Սերունդի պարսխանին
երգ, արտասանութիւն, Երեսօրագրին
ու և Երեսօրագրին համար գումար
խաղաղ

Պուշի մըցում — Հայկ. Էքս Երեսօրագրին
Օրագրութեան համար արձանագրութիւն
ՊՈՒՄ. — Պ. Բեկեան և Տէր -
տեղան:

ՄԱՐՍԵՆԱՍԱՐ ՄԱՅԻ — Ա. Քէզեան և
Միմայն

Պուշի մըցում — Հայկ. Էքս Երեսօրագրին
Օրագրութեան համար արձանագրութիւն
ՊՈՒՄ. — Պ. Բեկեան և Տէր -
տեղան:

ՄԱՐՍԵՆԱՍԱՐ ՄԱՅԻ — Ա. Քէզեան և
Միմայն

Միմայն — Կրօնիկեան Ժամանակ, վի-
ճարան, հետ. 28-29-41
Պարսեան Շուրի, Լիոն:
Լիոնի օրացառու Վիկին և Վարսեան կը
նշանակուի:

ԳՐԱՐԱՆԱԿԻ ՏԻՒՆԱՆՑ

ՎԱՐՍԱՐԱՆ

ԱՐԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԲԱՅՈՒՄ ԵՆ

Մտածելը, որոնք կ'ուզեն իրենց
գրաստաններն տարեկին համապա-
տասխանաբար քրտանակալ զարգացման
հետ, առաջին հայեցի գրաստանա-
կութիւն, կրօնական, գրական, գրական
յանքով շաշ վարձարանին խնամ-
նելու:

Գինը առիւթ օր զարգիւթ Տեղափոխին
Հաշեան:

1, Blvd. du Nord — Le Raincy
Tél.: 927-01-72

ԱՐԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵՆՈՒՆ

ԲԱՐՍԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՈՒՆԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Միմայն քրտանութեանը, որոնք կը
փախին արձակուրդի վայրը ստանալու
ճշտապէս, պարսիկ վարձարանին դիմել
մեկնուի շաշ օր առաջ, կցով իրենց
գինովին 5 փրի դրոշմարուպը և չի
ու նոր հասցէ:

Արձակուրդի շրջանին համար հան-
տարաբար մը ընդերքողներ կրնան
տեսնուի կը համար քրտանութեանը
Այս պարագային մէկ տատանում բանին
գինն է 15 փր. Ժամանակին համար, 20 փր.
արտասանութիւն համար:

ՎԱՐՍԱՐՈՒԹԻՒՆ « ՅԱՌԱՋ »

ԱՆԱՐԱՆ ԶԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՐԿԱՍՏՈՍ 2 - 13

Գին 2650 Ֆրանք

ԵՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԵՂՏԵՐԵՐ 3 - 18

Գին 2600 Ֆրանք

Երբէ ընթացելէ մէկ զիւր՝ Մոսկուա, վերադարձ նշին օրը՝
Երեւան — Մոսկուա — Փարիզ

Երկու հոգեկոյն առաջին կարգի սենեակ, լուսաւորով, ընթացիկաբար կամ ընթացիկ
մէկ, երեք ճաշերով: Բազմաթիւ շրջապատներ:

Արձանագրութեան համար դիմել

TRANSTOURS, 22 rue du 4 Septembre — Paris (2e) — Tél.: 742-77-40
ու կարելի է անհամար ներկայանալ Կ. Ունեանին, առէն Երկուշաբթի, 20-
րդ օրը և Շարաք կէսօրէ կողմ մամը 15ին 18:

MARSEILLE — Z. Alikasian, 11 Rue du Bassin, St. Julien,
Tél.: 51-74-90 — 66-38-92

ՎԱՐՍԱՐ ՄԵՅ՝ Կ. Գալուստեան — Լիմօթի Պալատին — ՏէՐԻՆ՝ Կ. Գալուստեան
— ԱՆՈՒՆ՝ Գ. Գալուստեան

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒ

Կը փնտառուի Լոյսան Սիմանեան Պապին
ճամբ 1923ին Կոստանթնուպոլիս Երեսօրագրին
զիւր, Զոր անուանը՝ Պապին Սիմանեան
Գրիգորեան, Զոր անուանը՝ Սիման Զա-
րի Մարգարեան, Երեսօրագրին՝ Զարիկ,
Թուրքի, Վարդ, Մարիկ: Կրտանու
1942ին Հայրենական պատերազմին, բա-
տարան տեղափոխուի օրէ և Կա-
րի արտասանեան, յոր անցողիկներ կը
խօսուի զիւր հետեան հասցէներու: —
Mme Mariam Hatchikian
7, Rue des Pins, 13 Salin-de-Giraud
ou Eglise Arménienne
339, Ave. du Prado, 13008 Marseille
Մանուկ Մարգարեան կը փնտառուի Լոյսան
Մարգարեանը՝ ճամբ Կոստանթնուպոլիս զիւր, Կնո՝
անուանը Վարիկ է, ապա՝ Մարգարեան,
ապա՝ Կնո՝ Կնո՝, Կրտանու է 1942ին ի
զիւր:

ՍԱՄԱՆԻԸ ՍՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՍԱՐԱՆ

Արձանագրութեանը կը փա-
նին Յուլիս 31ին: Քանի մը առա-
ջարկին տեղին կամ փախ: Յուլիս
31ին կամ, ոչ մէկ դիմում կ'ը-
ղան:

Les inscriptions seront closes le
31 Juillet. Il reste quelques places
disponibles. Aucune inscription ne
sera reçue au-delà de cette date.

Դիմել:
Direction du Collège Arménien
26, Rue Troyon — 92310 Stèves
Tél.: 027-18-28

Տնտրութեան և Լսողութեան Ձեր քոյր հարցերուն համար Մի՛ Վարանի ՆԱՏԻՆ ԵՆ ՏԱՆԻԷԸ ՀԱՍԲԱՆԻԱՆ

POUR TOUS VOS PROBLEMES DE
VUE ET D'AUDITION

ANDRÉ & DANIELLE HASBANIAN

Opticiens diplômés de Paris
Acousticiens diplômés de la Faculté de
Médecine de Marseille

Vous font part de l'ouverture d'un magasin d'optique et Laboratoire de surdiété

- Վ Ա Ն Ս - 60, Rue Madier de Montjau
Tél.: 43-56-23 26000 VALENCE

Յովէ: Կրթականան կը պատկանէր այն
Յոսէանային, որոնցմէ չափեր կանոնախն
նկատում Քրիստոսի արժեր ունեցան էր
մէկ զպոքը «Յառա՛ն» եւ մէկ ուսուցիչ
Շմար: Միասեաններ, ինչպէս յուզումով
որ տիւրէր կրկին զպարսկաւը: Գրող-բողո
չէր, ոչ ալ մատուրական, արքայաւ
մարտի եւ պատմական Հայ մէկ էր, որ
կա: որ չա՛նան էր բարոյնով, կ'ուզէր
այլ որ ազգին: Այսօր, այն ալ-իւր թաղով
«օտար» Հոգի մէջ, Վասպուրականի կա-
րօքը արտին:

«ՅԱՌԱՋ»

ԲԱՐԱԿԱՆԱՅՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Պատրանան եւ Գնապան ընտանիքը, իրենց զաւակներուն՝ ԺԻՐԱՅԻՐԻ եւ ԱՐՏԵՐՈՒՄԻ ամուսնական առիթը 300 Քր. եւ նահապետ Ենապանի բարեգաւանման:

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՄԱՐԱՆԵՆԻ ՄԵՋ

Յուլիս 20ին, Վերակի,

Ամբոջ օրը, Վալայայի դաշտին մէջ

Կը նախադէմ Գ. ՄԵԼՈՐԹ

(Կառուանի Ֆալայայադէմ)

Կը խօսի ԿԱՐԱՅԵՏ ՓՈԼԱՏԱՆԸ

Հայի. պարք, ժամանցական Կեդր. Ծրանաշէլ Նոր Սերունդի պարախուսքին, Հայ Արեւիշէնը. պարախուսքին եւ Մարտիշի Նոր Սերունդի պարախուսքին նրջ, արտասանութիւն, երեսասարկն - բաւ երայտներու համար զանազան խաղեր:

Պուլի մրցում - Հայի. Ներմ միջնորդութեամբ համար արձանագրուել: ԳՈՐՈՒՆ - Գր. Թրիքիւսի եւ Տէր - տերներ:

ՄԱՐԱՆԵՆԻ ՔԱՂԱՔ - Ա. Բժօկեան եւ Ներկիներ:

ՊՈԼԻՎ. ՕՏՏՕ - Հայի Սարգիսեան, Յովհ. Արզումանեան, Պետ. Մահապան:

ՄԵՆ-ԺԵՆՈՒՄ - Յովհ. Սիմոնեան եւ Միսայր Առաքել:

ԼՈՒՆ - Կարկիսեան Ժան-Բատ, Վի-լէօրպան, Հեռ. 28-29-41

Ղապարեան Շառլէ, Լիոն:

Լիոնի Օթարադը Վիկի եւ Վալայան Կը Հանդիպել:

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՓԱՐԻՋԻ ԵՐԻՏԱՍԱՍՐԴԱՅ ԱՎՈՒՄԲԸ

Տարեկան մեծ արձակուրդներու առիթով

Կազմակերպում եւ հիտուեալ ճամբարորդութեանը

X

2 - GRECE : du 4 au 25 Août 1973
Avec notamment visite d'ATHENES, circuit à travers le PELOPONNESE, croisière de 5 jours à bord du M/V « KENTAVROS », séjour d'une semaine au village Club KALOGRIA.

PRIX DU SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.
3 - ARMENIE : du 1er au 19 Septembre 1973

Séjour en pension complète à l'Hôtel ANI Avec retour via LENINGRAD
PRIX : SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

Մանքամանքութիւններու համար դիմել գրասենյակ:

Այս ճամբարութիւններուն կրեան ժամանցիկ 18ին 35 տարեկան բոլոր Հայ երեսասարկները

ԲԱՆՈՒՆԱՆ ԳՐԱՆՈՒՆ

ՍԱՍԱՆԻ

« Les quarante jours du Musa Dagh »
Գրքի ֆրանսերէն յոր ճշտարարութիւնը չբնի կազմով: Գին՝ 35 Ֆրանք: Առաք. ման ծախսով ապագայադէպ 40 Ֆրանք:

Մասնաւոր Համար գինը: - 2. Բալու-կան գրասենյակ՝

43, Rue Richer, 75009 Paris
Tél. : 770-25-46

ՆԱԿՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԲԱՆՈՒՆԻ ՕՐ

Ծրանաշէլ Գրքերու. Ընկերակցու - Բիւր 28 Հոկտ. Կրկնի օր Հանդիպում կերպով կը տօնի իր հիմնադրման քա-տասնամեակը, Կիմի Բունդարեանի արձր:

X

Կապ. Ռաշի Սեւանի ժամանցիկ տա-րեկան մեծ պարահանդէսը Հոկտ. 14ին:

X

Կապուր Ռաշի Լիոնի ժամանցիկ տա-րեկան պարահանդէսը Նոյեմբ 17ին:

X

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL « HÉRACLT »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

ԵԱՆԱՆ ԵԱՆՆՈՐ

ԿՐԱԿԸ
ԿՈՂՔԻՍ

Բոցը, Միմիայն Բոցը
Կարմիր Ջենիքն Ամառանմ
Անկախ Կամուրջներ
Խարանդու
Զկնիկը
Բնաւանկան Նամանակի
Երտաւանմ Նամանակուտի
Մտերիմ Օրագիր

ՄԱՍԵՐԱՄԱՐ «ՅԱՌԱՋ» 1973

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Իսի Ե Մուլիշի Հայ Մալայի
Տան Սերաստացի Մուրաւ - Սեր-
կան արձր: այս Հինգաշէլի մայ
20-30ին

Դաւայթօս

ԳԱՐԵԳՆԻ ԱՐԳ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
ՆԵՒԻ՝ ՀՈՐԻ ՋՈՒՎԱՅԻ ՀԱՅ ՄԵՆ-
ԿՈՒՐԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

(Գրասենյակ լուսանկարներու, ցույց-
դրութիւն Հայ Նկարադարեալ կե-
ղեցիներու եւ ձեռագրաւոր մանր-
նկարներու)

45, Ռիւ տը Լա Տիֆանս

ԿԸ ՓՆՏՈՒՆԻՆ

Միտեան Ռաշատուր, Զրդ Համա-
լարաշէլի պատարագի ժամանակ դի-
րկեալ եւ Գնմանացիներու. բաւ ամառ
մեղակութեան ներկայիս կը գտնու
Ծրանաւ, Մեթ-Իթիքի զաւրդը: Փր-
տուրի եւ իր աշխիւր, որ կը գտնուի շա-
լատան: Իր խնդրուի լուր ունեցողիքի
տեղեկացնել հետեւալ Հասցէին -

Vahan Avetian
Rue Shahoumian
Alaverdi

(U.R.S.S.) Arménie
կամ Լիոնի Հայոց կեղեցիներ:

X

Կրկնի կեղեցիք «Տէրէնուցի» Կար-
պետ եւ Մարգար Արքանանի տղան
Արքանան Արքանանի: Պուլի Ետան
կերպարը արքանի յետա Բարդուի միկնան
եւ, որպէս անոնց եւ Ծրանաւ, Լիոնի քա-
ղաքը: Փառայել եւ Զորեղարը՝ Նկար
Արքանի Գուրմեան: Կը խնդրուի լուր
ունեցողիքի տեղեկացնել հետեւալ
Հասցէին -

Démirdjian (Konyoundjian) Serponhi
Nor-Arech, Rue 10 No 146

Yérvan (U.R.S.S.) Arménie
ou Eglise Arménienne
295, Rue Boileau, 69003 Lyon

X

Յունաստան - Թեսալոնիկէն Նամակ
ուրի Տիկիկի Նարաշէլեան, Նախկին քա-
կուկիւր Ետեւ
112, Rue Tété d'Or, Lyon (3e)

Ներկայ Հասցէն անմանօթ: Մասնաւոր
Համար գինը, Լիոնի Հայոց կեղեցիներ:

X

Յունաստան - Թեսալոնիկէն Նամակ
ուրի Տիկիկի Նարաշէլեան, Նախկին քա-
կուկիւր Ետեւ
112, Rue Tété d'Or, Lyon (3e)

Ներկայ Հասցէն անմանօթ: Մասնաւոր
Համար գինը, Լիոնի Հայոց կեղեցիներ:

X

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՕՐՈՍՈՍ ՄԵՒԿԸ 30

CAMP DU NOR SEROUND, COLONIE SAINT ANDRE, ROUTE DE BESSAN
34 BEZIER (HERAULT) - Téléphone : 76-01-76

Հ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Կերտնակալ Վարչաւիւրն իր տարեկան
քանակութիւն կը կազմակերպուի այս տարի Պէքիք:

ՊԱՆՄԱՆԻՐ - Մէկ ամիս՝ 600 Քր., 14 օրէն տակ, օրական 26 Քր., 7 օրէն
14 օր՝ 29 Քր. 7էն պակաս՝ 32 Քր.

Արձանագրութիւններ. Զորեղար Կրկնի Կրկնիները մայր 18ին 20 եւ
Շարաթ օրերը՝ 18ին 20: Ծամբարութիւնը՝ օրհնաւոր Փարիզէն:

Գ. Ժիրայր Միքիսեան, Տէր եւ Տի-
կիկ Նուպար Միքիսեան, Տէր եւ Տի-
կիկ Ալէկ Լեփոր-Միքիսեան, Գ. Վա-
րսեան Միքիսեան, ինչպէս նաեւ
Յարսեան, Զարեհեան, Տէրմիսեան,
Յարսեան (Գալիփոսի), Պար -
կիսեան, Փառայուլ, Գիլիք (Պուլի),
Լոսէ եւ Զէնկիկեան ընտանիքները խոր
ցաւով կը ծանուցանեն իրենց կնիւր, Հար-
սիկ, Հարաբրդ եւ աղջկանիք՝
ՏԻԿԻՆ ՄԻԻՋԱՆ, ՄԵՐԱՆԱՅԵԱՆԻ
(ծննդով Ռաշիք)

մաւր, որ պատահեալ. Յուլիս 20ին, 83
տարեկանին, Վէնէն:

Յուլիս 20ին, Վերակի, Վալայայի
դաշտին մէջ, Կարմիր Ջենիքն Ամառանմ
Անկախ Կամուրջներ
Խարանդու
Զկնիկը
Բնաւանկան Նամանակի
Երտաւանմ Նամանակուտի
Մտերիմ Օրագիր

Միմիայն Բոցը, Կարմիր Ջենիքն
Ամառանմ Անկախ Կամուրջներ
Խարանդու
Զկնիկը
Բնաւանկան Նամանակի
Երտաւանմ Նամանակուտի
Մտերիմ Օրագիր

Հայի. պարք, ժամանցական Կեդր. Ծրանաշէլ
Նոր Սերունդի պարախուսքին, Հայ Արեւիշէնը.
պարախուսքին եւ Մարտիշի Նոր Սերունդի
պարախուսքին նրջ, արտասանութիւն, երեսա-
սարկն - բաւ երայտներու համար զանազան
խաղեր:

Պուլի մրցում - Հայի. Ներմ միջնորդութեամբ
համար արձանագրուել: ԳՈՐՈՒՆ - Գր. Թրիքիւսի
եւ Տէր - տերներ:

ՄԱՐԱՆԵՆԻ ՔԱՂԱՔ - Ա. Բժօկեան եւ Ներկիներ:

ՊՈԼԻՎ. ՕՏՏՕ - Հայի Սարգիսեան, Յովհ. Արզումանեան,
Պետ. Մահապան:

ՄԵՆ-ԺԵՆՈՒՄ - Յովհ. Սիմոնեան եւ Միսայր
Առաքել:

ՄԱՐԱՆԵՆԻ ՄԱՅՐ ԵՆԵՆԵՏԻ

Մարտիշի Մ. Մահապանի Մարտիշի
Արեւիշէնը. պարախուսքին եւ Մարտիշի Նոր
Սերունդի պարախուսքին նրջ, արտասանութիւն,
երեսասարկն - բաւ երայտներու համար զանազան
խաղեր:

Պուլի մրցում - Հայի. Ներմ միջնորդութեամբ
համար արձանագրուել: ԳՈՐՈՒՆ - Գր. Թրիքիւսի
եւ Տէր - տերներ:

ՄԱՐԱՆԵՆԻ ՔԱՂԱՔ - Ա. Բժօկեան եւ Ներկիներ:

ՊՈԼԻՎ. ՕՏՏՕ - Հայի Սարգիսեան, Յովհ. Արզումանեան,
Պետ. Մահապան:

ՄԵՆ-ԺԵՆՈՒՄ - Յովհ. Սիմոնեան եւ Միսայր
Առաքել:

ՀԱՅ ՄԵՐԱՆԱՅԻՐԻ ՏՈՒՆ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

ԳՐԱՌՈՍԱՐԻ ՏԻԿԱՆՏ

ՎԱՐՈՒՄԱՆ

ԱՐԶԱՆԱՅԻՐԻՈՒՆՆԵՐԸ
ԲԱՆՈՒՆ ԵՆ

Միմիայն Բոցը, Կարմիր Ջենիքն
Ամառանմ Անկախ Կամուրջներ
Խարանդու
Զկնիկը
Բնաւանկան Նամանակի
Երտաւանմ Նամանակուտի
Մտերիմ Օրագիր

Հայի. պարք, ժամանցական Կեդր. Ծրանաշէլ
Նոր Սերունդի պարախուսքին, Հայ Արեւիշէնը.
պարախուսքին եւ Մարտիշի Նոր Սերունդի
պարախուսքին նրջ, արտասանութիւն, երեսա-
սարկն - բաւ երայտներու համար զանազան
խաղեր:

Պուլի մրցում - Հայի. Ներմ միջնորդութեամբ
համար արձանագրուել: ԳՈՐՈՒՆ - Գր. Թրիքիւսի
եւ Տէր - տերներ:

ՄԱՐԱՆԵՆԻ ՔԱՂԱՔ - Ա. Բժօկեան եւ Ներկիներ:

ՊՈԼԻՎ. ՕՏՏՕ - Հայի Սարգիսեան, Յովհ. Արզումանեան,
Պետ. Մահապան:

ՄԵՆ-ԺԵՆՈՒՄ - Յովհ. Սիմոնեան եւ Միսայր
Առաքել:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը արձանագրուի
Հարսեանի, Նաւաստիկեանի եւ այլ
Հարսեանիներու առիթը:

Կարիշի եւ անձանց գինը կամ Հնա-
խաւի տեղեկանայրու. Համար պայման -
ներում:

ՅԱՆԱՅԱՆՈՒՄ

Փարիշի Հայ Մալայի Տան Յուն -
նախորդը կը յայտարարէ Փարիշի Հա-
յաշէլի Տան Ներքնայարի Մ. Թէ-
լիսեան արձր, սիրով կը ար

Վերջին հինգ տարիներուն թանգարանը ալյեյաժ են աւելի քան մէկ միլիոն հոգի :

ԵՃԵՆԵՐԿԵՐ

Շառաշը Եսայիանի

(1898-1968)

Հինը ասեր ստալ, 1968 Յուլի 28ին, Մարտիկ մէլ — ուր իր գտնէր անտա- նային աշխարհը մը տակին — ու զիսկին արեւմտախոսակի հետեւողով կեանքի իր դերը փակեց զրապէս, յա- նասեր և բարձրանաւ մասուրական — թիկն ճաւոր Եսայիանի, խորաբեր Հայ Բոյն թիկնային — տաղաշառաշան ամ- տաբեր, մայրուն աշխատակից «Յառաջ» օրաթերթի և զրախան բազմաթիւ հրա- տարակալութեան:

Բուն անունով Առաջադր Այլաշանի հաստնորէն կեանքի իր տաղէն կիր- քաց ըլլալ էր իսկ անորեն զէմ, դա- նալով Շառաշը Այլաշանի, զրախան ա- նունով՝ Եսայիանի:

Ինձն էր Արաշի մէլ, ուր իր նախա- կրթութիւնը ստանալէ ետք յաճախել էր Առաքիտներ Կերտանակի վարժարանը: 1918ին, ըստ ստուր, իր զինուորացու- ան և իր մտէ Սարգիս Վարձաբան: Հա- մաշխարհային Ա. Պատերազմի լրտնէ- կան թէն և իր սերն յաճախէ Պոլսոյ թու- րական ճամբարաբեր, սակայն իր փառ- ուր բազմաթիւ պատճառներով ու հա- մաշխարհային ուսումը իր չարանակի փառքի թիկնային վարժարանին մէլ, 1922-1927: Տարբ Եր միայն պաշտամու- րէ ետք Արեւիկէ Բրաճանակի լիմար- նային մէլ իրեն յնդրին թիկն և իր թու- ուր աշխ դորը և իր յնտուր զրախան առ- պարկէ իր իր լուսն կրչունին մարդը պիտ ըլլար:

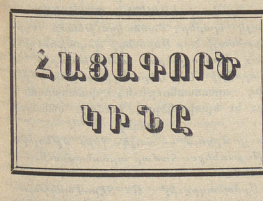
Քառասուն տարեկուն վառանք մը ու- ճի Բրաճանակ կեանքի և համապիտու- րան մասուր արժանին մէլ՝ զարկի խաղերէ (բերթներ) մինչև Թատրոն- զրախան փորձեր, արաշխ լրտնասիրու- րէներէ, Հեկաթի, պատճառներ, պատմութիւն, թայց մասնակցող լրտնաս- րան պրօպագանդի, վերջումային ու- սումաշխարհիկներէ, լիզուրական ու մը-

պիս ըստ: Համաշխարհային Բիւրոյի ընդհանուր ճարտարաբեր Լուսոյ լուսն, մեր անակնք և խաղաղաստ արտերէն, համապիտուր իր վերջնայն այս կրեկոյ Բնիկայի պիտանուրէն Տրաճեյիտի ճա- լով: Յառաջադր օրերը յառաջացան ին պատմութիւն:

Արեւիկան մեր այս մասնակցութիւնը յատ թայցիկները միեւր, և հաշվարկի յատարակութիւնը իր մասնակց — Թեմայի, իր ներկայութեամբ, շատ ճիւ- թապատութիւն ունեցաւ արժող Հա- յաթիկին: Արեւիկ իր թաւ արդարաւոր- նա մեր զարեւութիւնները և մեր հա- տարակ:

ԳՈՐԻՐԳԷ ՄԵՆԱՏՈՐԻՆԵՆ

«ՅԱՄԱԼՔԻ» ԹԵՐԹՈՐԸ (240)

ԵՐՐՈՐԻ ՄԱՍ

ՄԱՅՐ ԱՆՁՈՒ

Ա.

- Լա, ուղեղից աղը արանդուրը: Ուր օրտան ճամբար աղը պիտ տանի մէլ: Այս դէպք և ԷՔԷ Կուպէ:
- Իմ ուղածս աղ ստ է: Ուր պիտ կրնայի:
- Ուր իր Կուպէ: Դուք ընտրեցէ տար: Բաւ է իմ ծովեկերը ըլլալ: Դա- լաւ էր պիտ յաճախէ ու պիտ իմ տառաւորէ մինչև իրենուն պիտ պօր — տիքն յառաջակներու պէս:
- Պաւ—լր—թուս զրաշմ է չէ:

չուկութային տունով յարձարեցէ աշ- խատարակութիւններ, աշխարհան զրա — կանտիկան յուրերան զրապատական զորքեր և... չէր մըր ամէն թան իր կ'ու- արեւուի հայ մարէ:

ԵՔԷ արմանիք մը իր տարածուելու, խորանուր և համապատկանուր տա — թուրքութեան զրապատական ծանկուս իր անորեան խաղեր, անպատկանիք ին- ճաւոր սակեր յարթ լուրարի իր աղ ճաւորակը՝ արմէնական անձնատկանի կրտուսը տրամ չէր իրեն՝ մաշկանա- ցու կեանք մէլ:

Իր գիտակցի անշուշտ էր և, որ թաղանթներ մարդիկ ծրարող պէս էր աշխարհի, հարկաբարքն պիտ սահմա- նափակուրէ՝ իր ԷՔԷ Կուպէ չուկի որեւէ դրտունով ու անկարգաբարձի թայց միջ պիտ տանք զիւրեն ու հոս պիտ պիտ... Սակայն իր գրտունէն շատ սակի տը- րապատ չէր, իր մէլ, աշխատանքի կէրքն ու ճաւորակի Թեճէր: Հեկաթի- րաւ չէր կրնար ու չէրպէս ըլլալ չափ — ուսումնական տիրապետիւն մէլ մարք մըր մշակութեան, որոքը տաւալ ճաւորի մը մէլ պիտ ուղեկ չէրկ կատարէ և համապատկան չափակի հոնքը ու- նեցալ:

Այնքան լայն թացաւ Թեճէր, աշխ- արհ շատ թան զիւրէ՝ որ չէրպէս իր ծրա- րիւրիւր իր իրապարկի, ու — մասն — ակն — աշխարհ փակած պիտան ու ամէ- նից ակնի տառապելու այս անդալաւոր — մարէ՝ թէ մաշկանութիւն զրաճանակ իրեն և սակի շատուս քանակութիւններ ևս արեւեկային այս օրակը, որը ունէր տե- կանով, հաղորադու իր կարգուր — Թեմայի Թափանցուրէ, համապատկ, վերջումային և զրախան ստանով ինք- նապիս արտունակութիւն:

«Հեկաթիւրէն աշխարհ», «Միեկի և նէր», «Երեւիկներ», «Երեւիկներ», «Երա- տալէ՛մ», «Բաներ, րանք», «Ինչ րանք», «Երանչ րանակ», «Մեղաքանախան», «Ճաւանակ իր նախերկան և ին մաշու հրապարակում լիզուրական, զրախան և մեղաքանիք աշխարհակութիւններ իր մեկուրիլին նախերկալ տեղադրութեան Թեճէրին ևս անշուշտ, սակայն իր թան և անդալալան մեկուրիլի, իմէ՛մ կրեկոյի իր յատարակ ին կրնար ծր- կատարի: Չէրպէս արդեւալեկ, օրի- նալ, իր ճարտարակ թիկնային թաղա- լիզուրակ համալիզապատկան որքէ հառաւանքը միայն արեւեկան միեւր՝ «Հայ Բոյն» մարտակութիւն ևս թա- ցալիկներուն մէլ:

X

Չէր զիսկ չարմարէլ կամ չարա — աշխարհ այս թաղեր իր ԷՔԷ կրեն՝ իրեն կեանքի հոնախան թէ մասուր աշխատանքի մեկնակց, — հետաքար չուկի յարձարի ծան կեանքի, ամ — փոխուի կէլ կամ միայն մարքին մէլ ու վերջնակին զիւր աշխատանքները, որոքը իրենային տաւալ ծրարի իր սահմաններէ մէլ:

Իր համարակներուն մէլ անխախ, իր

- Այս: Ճոնիկնայ տնտեսին կեղբոր և ին չէր կեղբորանուն ժրալ:
- Ընդ լուրերին ապա պիտ ըլ — լաւ...:
- Լա, Պաւ—լր—թուս երթանք:
- Ճաւէ խոյոյ կատարուր պիտ նախի ու հոս պիտ կրնամ, անեան վարձիկն պիտով զրալուր ճամբ: Տի- կիկ Օկիլանիկին ներկայացաւ առէք, ուր օրտան զիւրապատկան ճամբ արթ կեպ զիւրաներ ըրէ և ԷՔԷ զիս զտէ:

Օկիլ թիկնայանքը հանելով պանը — տաւ մը արաւ: Մէլէն ու Ամանայի տաւա:

— Շնորհակալ եմ...: Չեղի պիտ միա- նաւ ու ճալի մաճուն պիտ հանելի:

Օկիլ ճար տարակէ խոյոյ մեկնե- ցաւ, իր պարտաւորութիւններով զրա- լու ճամբ: Իրենուն, Ամանայի պի- տի պատկը կայարանին մէլ:

Մեկնալով աղբիւր, որ միմ ուրա — խաթիւր իր զար, շարժանք և ի կա — տարակ անդրուրութեան խալ յարձարի, Տիկիկ Օկիլանիկին ներկայացաւ և յաշ- ուրան մաշկով ը ըսաւ: Թէ փորագրութե- լին մէլ ծանր հիւստի ըլլալու, Կու- չիք զայն տեկն, մինչ Բալիկանով իր օրեր անդի արդարեւ իր: Ողորակուր ուր օրտան տրտմութիւնը տրտեկա:

Ամանայի թանկեղին խոյոյ՝ Օկիլ կապով զիս Բիլիլ պարտան, իր լրա-

ԼՂԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԿԻՐԸ

ՀՈՒՆԵՏԱՍ

—

(Բ. և Կերթիմ մաս)

ՄԱՐԿԻՍԻԱՆ ԵՄԱՐԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իրարու հետ յարաբերելու համար եւ- րոպացիները թաղաքան միջնորդ ունի- րկութեամբ, հեկաթան, մաշկանութիւն, Կիւպէի, Թեճէր, ճաւորան, Լաշին: Տարբերակ մեկով այս գեանի ժրալ ևս միմ Պաւ—լր—թուսները չեն, որ անպարճա- րանալարի տեղ իր զրախան: ԵՔԷ, օ- րիւնա, Ազիլան է, որ Թեճէրի ամէնէն լայն պատուրը ունի (տաղը հաղարի ժը- րալ 656 Թեճէր, իր աշխ համեմատ — Թեճէր 194 և Թրաքանի և 112 Թալիլոյ համար) միւս կողմ, սակայն, Դանիկն է, որ ամէնէն ակնի իր զրէ: Ամէն զանիւրի 1972ին 312 ճամակ զրաւ է (Թրաքան՝ 112): Դարձաւ Դանիկն է, որ Ազիլոյ հետ ամէնէն շատ ճարա — տիրակներ ունի (642 հաղար հոյի ժը- րալ: Թրաքան՝ 580): Դանիկն է Դոյն — պիս, որ ամէնէն շատ հետաւորակ ունի՝ 350 հետաւորակ 1000 հոյի ժրալ (Թրաքան՝ 260), Բիլիլի ծան կ հետաւորակ՝ 433 հաղար հոյի ժրալ (Կիւպէի ժրալ՝ 482, Եւէկէ՝ 471, Թրաքան՝ 193): Համապատ- կան Երտիկան, որ այս փոր կերկրի ժրալն 6.5 թիկնովի կատարի ունի 1000 զրալ: Թիկնովի ժրալ, սակայն միւս տառաւորութիւններով տաղին տեղ իր զրաւ: Երկրորդ՝ Ազիլան: Երրորդ՝ Հայրանաւ և Եւէկան:

ԱՐԷԿԻ, ԳԵՂԵՅՈՒՄ ԻՄԱՅՐԱՎԱԴԱՐԸ

Արեւիկ զիւրեղից ըսելով իր հաճախ- ան մարադապել, որ երեւեկութիւնը ամէնէն զիւրեն է, ուր կայտ տարա — ծուրեղանքը ամէնէն ընդարձակն են, որ յուրապարհ մասնակց իր լուրակա- ուր փոխադրութեանց համար, որ ամէ- նից ակնի արդիւնաւ փորագրելու ինքնաշարիկ երեւեկութեան համար: Վերջապէ, հոս որ տաւերը փարձերը ամէնէն անուն են ևս արեւտ օրերը:

Վիկեն կարծիքներուն մէլ ին անդը- րուկ, թալիկները երեւեկ միտանէ և ուրաքան հաղարի մասուրակներն էր, — իր ներքին էութեան մէլ խաճան, մասնական չափանշող թալիկն, աշ- րին ու պարեկը՝ թայց թեկներուն ժրալ ու Թեճէրներուն մէլ անդալալ, իրաշուս, յաճախապատկ, երեւեկ ծան... զար- մանուր:

Յարմարութ և մեծարեցէ միայ մը, իր տաւով ու թաղապատակ և յա- լեթ յոյկուրիկ: — Յարմար էր իր — շատակին:

Մ. Թ.

Ճէնէն շատ: Այս գեանի ժրալ տաղին զիւրի ժրալ կուպան երեւ փորքը մաշ- քադարակներ, մէլ միկիւնն լուսալ ընա- լուրեան: Առեք են Բոնիկնայ, Օսոյ և Լա Հէլ:

Որով տաղէն՝ Դանիկ, երկրորդ՝ Դու- րիկան և երրորդ՝ Հայրանաւ:

ՀԻՆԵԼԻ ԿԵՄԱՔ

Այս վերջին հաղարին համար երկու հա- ցար անիկ հաղարով ուրաքան է: Խա- լուս Սարգիսի տաղ կուպայ իր հաճա- լի կիլմային համար, Զուլեկերի հա- րաթիւն տաղ՝ իր երկին զիւրեղիկ — Թեմայի, Թրաքան տաղին իր զաւտի իր ճաւորի և կիկներու զրաշուրհամբ, Ազիլան՝ անհատական պարտութիւններու յարաւորով և ապրելու արտունակ, Ասարիկ՝ տարեկան ճանդիկ իր ցոյց տալու ընդ իրաբերութուն, Գիւրմանի՝ աշխատանքի լուրարի պարմաներով:

Հաղարեկներութիւն 16 անդեր իր զանէ: Իր Ազիլոյ լուրարիկ երկին և Երապուրի մէլ աշխուրան և ապրելու համար: 14 տարեկ համար՝ Թրաքան և Զուլեկերի 10 տարեկ համար՝ Գիւ- րմանի և Ասարիկ:

Որով՝ տաղին Ազիլան, երկրորդ Թը- րանաւ — Զուլեկերի, երրորդ՝ Գիւրմա — նիս — Ասարիկ:

ԵՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

14 թիկնովիկներուն արդիւնքը հեկա — եայ պատկերի իր պարքէ: Բանիկներն լուրարի երկին և Երապուր մէլ Հա- լանաւ (15 կէտ), ապա՝ Դանիկ (13 կէտ), Եւէկ (12 կէտ), Լուրիկի (10 կէտ), Ազիլան (8 կէտ): Վերջորդ իր ճանդիկալայն Թրաքան 7 կէտով:

ՀԵՍԱՐԳԻՎԱՆԵ ՆՈՒՐԻ

1108 տարի շարունակ ին անհաճա- րակին հին աշխարհէ մէլ տեղի Կուպէ- նայի ուղիվապան մըցանքը: Առեք պատմութիւնը ընդհատուցաւ 392ին (Ք. Ե.) տեղի ունեցած մըցանքով: Եւ, մարմաւապարեկան լուրարի հաճախա- շային տար 396ի փոխարէն յիշատակ- ուցաւ: 1500 տար 1896ին, թայց ոչ թէ Ուղիվապի, Ինչուս կըլլար տաղ, այլ ԱՔԷի մէլ: ժամանակակից այս առ- անիկ ուղիվապանին մասնակցեան 13 երկրներ 285 մարդիկներով 45 ա- խալաններ հաշուակցեան:

Առաջնապար Ուղիվապան խաղերը միմ ժողովրդապետիկան ձեռք ձեցին և ևս արք մանով է թուրքի ուղիվապանի իրանդարձ՝ միւսհաշուած հին օրա- րէն: Երտունած է, որ կայարալ իր եւշա- րանէ Երապալ, զիւրիկ Սիւսա, Եւէկ Սիւրիկի, կանաճը՝ Ասարիկան, իսկ կարկորը՝ Միկիկին: Օղորակուր միա — հաշուած ալ խորհրդանշան աշխարհ թուրք մարդիկները միւսեկան, տաղն ջեղի, կուպի կամ թաղապան խալը — կանուրիկ:

Երկու հոյիկնայ ճաւ մը պարտաւորէ: Պարզապարտութիւն պարտութիւն է կան- չեց և հոնալայն որ ուրեւոր տաղա — արա տաւորակ: Փորքի այլ շաւս պի- րան անակ մը իր, միայն զիւրապարիկ էր թաղապան: Հոս իր զանուկի շարս պարիկ անեկանի, հաղարան մը, կը- կու նեկանակներ, խալանքը, — ա մէկն ալ կիկիկ կատարուած: Օկիլն որ պարտաւոր զարանի իր մէլ անդը, ու թալիկին տաւ: Թեմայ պարզիկ վա- րապարակ, Թեճէր և Գիլի անդը, պա- տանահանի տաւա նաւա ու հեկաթիկ տաղեր իր իր տաւա:

«Միկիկի արեւան, Պաւ—լր—թուս պի- զաւապատկեան կեանք կմ զիւրիկ կիւր՝ հետ: ԵՔԷ պիտ ունեան ինի, ճամակ զիկ կամ հաղարի Պարան Արիւտ իր Թալ, Թանայիտ ալ ճաւոր պարկերը: Գոյլ՝ ՎիճԷ:

Դեկի երեւթուրիկին կայարանը ուղ — զուկան: Օկիլն, հոս հոտու, թանի մը վարձիկանին ու ճամբար ձեղք Թրիկա — տարան: Կէս ճամ մը պիտ պարտուր Ամանայի մասնակցին: Առեք Պաւ— լր—թուսից իրկան երկրորդ ճանդիկային անտակով մէլ կրնար հետադարձական պարտուր իր կատարել:

ԿՀՈՒՄԻ ՏԸ ՄՈՒՐԻՔԻՆԵ

(Շար.)

[illegible]

ՀՈՐԱԶԱԿԻՍ

Տարած — Տուրքերանի Հայրենակցական Միութիւնը Հոգեհանգիստական պաշտամ կատարելու համար իր ընդարձակ հասանելիութեան հոգեւոր ի յիշատակ, այս կերպով առաւում, վարդապետական առթիւ, Փարիզի Ս. Յովհ. Սիւրբի եկեղեցւոյ մէջ:

Տարածի Հայրենակցները իր ինքնուրոյն շնորհիւ ըլլալ ի յարգանա նախատեսելու յիշատակներ:

ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Ս. ՅՈՒՐԱԶ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

Կերակը 29 Յուլի վարդապետ է: Տան պաշտամները պիտի Տեսան Մերոյ Յիւսուի Բրիտանի:

Այս առթիւ Փարիզի Ս. Յովհ. Սիւրբի Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը ժամուոյն հանդիսարար պատարագ կը կը արար աւուր պատշաճի շարք: Սկիզբ ժամուոյն — թեանք ժամը 8-30ին, պատարագ 10ին:

Երեւոյշարքի 30 Յուլիս, Յիշատակ է Մեհեղի: Երեւոյշարքի մէջ ժամը 10ին կը ժամուոյն պատարագ: Յաւատարար պատարագի կը կատարուի Հոգեհանգիստ վառն համարի նշնակելոց:

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

Մարտի Ս. Մանուկ-Մեհար Մայր եկեղեցւոյ կրօն. Հիւրերուցիական վարդապետները կը տեղեկանք թէ 29 Յուլիս կերակընք վարդապետական առթիւ, Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը ժամուոյն հանդիսարար պատարագ:

Սկիզբ ժամուոյն ժամը 8, պատարագ 10, շարք 11ին:

ՇԱԽԻՒՍ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՉ

ԵԿԵՆԵՑԻ

Այս կերպով առաւում պատարագ կը ժամուոյն վարդապետական առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մարտի Մայր եկեղեցւոյ կրօն. Ընկերացի վարդապետները շորհակարար — թեանք ստացած է կեղեցիկ պաշտամ — առթիւս կը արար շնորհակցան համար կարճ հետեւեալ նուէրները:

Անթուր — Օլիւիկ Մարտիանի մարդուցիական ուրախ առթիւ՝ Տէր եւ Տիկին Ս. Մանուկան 150 ֆր., Տէր եւ Տիկին Ս. Մանուկան 200 արաշ շինու — թեան: Ստեփան Գաղանանի մարդուցիական ուրախ առթիւ՝ ան 100, Գ. Յաւերան 100, Անահիտ Անթուրանի անուան թեանք ուրախ առթիւ Գ. Յ. Անթուրան 100, Փարիզի Շառմանի անուան թեանք ուրախ առթիւ Գ. Սիւրբի 20, Շարիկ Անթուրանի մարդուցիական առթիւ՝ մեծ հայրիկ 20, այլ Տիկ. Ս. Անթուրան արաշ շինու 50-նուրաջ վարդապետական մատակարար տարեկան հոգեհանգիստական առթիւ Տէր եւ Տիկ. Ս. Լեւ 50 ֆր.:

(Տար.)

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL « HARATH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

« ՅՈՒՐԱԶ »

ԲԱՐԳԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ

Փարիզի Պ. Ն. Մարտիան 50 ֆր. կը նուիրէ:

« ՅՈՒՐԱԶ » ԿԸ ՆՈՒՐԱԶ

ՄԱՐՏԻՆԵ — Տէր եւ Տիկին Եկ. Ստեփան Լեւան մեծ տարեկան հետեւեալ կը նուիրէ Տիկ. Անթուրան Տէր-Պետրոս — Լեւան եւ իր զաւակներուն (Մոնթիլի, Գառնատ) 1972ին Պայիս — Պարիզի իրենց ծնողաց շնորհիւ ուսումնական — թեան ու Անահիտ Անթուրան եւ Վարդապետներուն այլեւթեան ի յիշատակ:

ԿԱՊՈՑ ԽԱՅ

ՓԱՐԻՉ

Օգոստոսի խամբը Փարիզի կը մեկնի Յուլիս 31ին, առաւումն ժամը 7-30ին Մարտի Մեհարան: Կը ինքնուրոյն ճշդ-դատակ ըլլալ:

Յուլիսի խամբը Փարիզ կը հասնի Երեւոյշարքի իրենց, Յուլիս 30, ժամը 6-7ին տեղեկանք Մարտի Մեհարան:

ՄԱՐՏԻՆԵ

Մարտի Մարտի խամբը կը վերադառնայ Երեւոյշարքի 30 Յուլիս (Կէն դիւր): Մարտի խամբը կը ինքնուրոյն ճշդ-դատակ ըլլալ:

Օգոստոսի խամբը կայան կը մեկնի Երեւոյշարքի Յուլիս 30ին: ժամուոյն — թեան վարդապետական առթիւ ժամը 8-ին:

ՄԱՐՏԻՆԵ

Մարտի կը վերադառնայ Երեւոյշարքի, Յուլիս 31, կէսօրէն վերջ ժամը 6-7 ժամուոյն կերակը:

Le Voyage en Grèce

n'hésitez pas, adressez-vous à
Mayda BERBERIAN *

6, Rue de l'Echelle, PARIS (1er)
Tél. : 260-30-20 et 260-67-34
de 9 h. à 19 h. tous les jours

Spécialiste de Voyages en Grèce, Orient, Moyen-Orient (Liban, Egypte, etc.)
Les voyages à partir de 395 F.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԿԵՐԱԿԱՆ ԿԱՊՈՑ ԽԱՅ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՄԱՐՏԻՆԵ ՄԱՐՏԻՆԵ ԵԿԵՆԵՑԻ

ՀՐԱՆՏ-ՄԱՄ ՈՒԷԼ

լատվերը երբեք չափազանց համար, Պոմոնեն օրինակ
բառը կը մեկնի ատաղձաբուսի ժամը Տի
Պատ ար լա Ռոթոնտեն: Հաւաքուիլ ժ

Վարդապետի ասպրումներ

Ամէն տարի, երբ Վարդապետի որբ կուտայ, Հայիկ կրկին վախճանի էր ժամարեմեմ եղեանին տառնան տանա խմբաբնիկները, որոնք տեղի հիւանդանոցի Ս. Կարապետի սրահի չորրորդ դարձաբնիկն ուսուստարներն խորհանքներով ու գոյի ու գոյանի զանազաններով լարակապաց ապր պատեն լարի փայլեալ Սուրբ Սուրբ Կարապետի կայանը — լոյ շաքմա կը թափէր (տախի Ս. Մեղիկի րապետութեան է), աշխիւն լարին վրայ վեր-վար ցատիկով որ Հաստաարկուտ-իները կը պահէր: Այս, անոնք, որ խնդիր պէս Ս. Կարապետի անտան ու տանակապետութեան ժամանակն են, ժամանակն որ անոնց ալ հոգին վախճանի: Տա-սուր, որ երկու ժամանակ եղած էր Հայ լիպակապետներ ժամանակներ, վառ հը-նայը եւ մեր դարուոր թմբակին զգէ կուտան էր երկու տարիներ, միջանակն էր դարձան թուրք լոյսակալ Պատմութեան Համար: Որով առ տարի կը փոխէր Տա-սուր կուտակին եւ ապա տարիք կէտս Համախառնակին Ս. Կարապետին: Թուրքը փորձեց ընտելիլ ընել ու միայն տեղ չընէին, այլևս լոյսակալին Հայաստ-տանի Հայութեանը: Բարեբախտաբար իր նպատակին չհասան:

Արեւելի, ինչպիսի միայն Հայաստ — տանի մէջ ունեցի ժամադարակ 1500-000 Տարեկն եւ Սուտեղի, որոնք Համա — խորձեր կը ընտելի Ռուսիկի շրջանը եւ Հայրենիքի վերջերին կը շրջանին իրենց աշխատանքն ու մտորոյ: Այլ սակայն անոնց ըստն լարձանքն էր ուշ կամ կա-

թաշի ու գեանն զանակ կը թոցն ար-ժանանալով ըստիկ չհաղթանքին: Զի-րիկն կը լարձեցի պատկանաւոր, որ կը լարձեցան լարի վրայ կը թափէր Հայաստ — տանի Համարներ, Ս. Կարապետի դո-րութեան ու սպտակ երես վար կ'իջնէ լարին:

Գարեթ կը վերադառնէ տեղի խառնա — վառ, երկին տեղի սրբազան, զոր ու զորքոյն տեղի ուժերն ու աշխատ զիջէր ու ցերեկ 15 օր շարունակ, կը տանի Վարդապետ Տարուն աշխարհի: Տանտան տարիներ անցըն են այդ օրէն մնաւ է ամբողջ Տարուն աշխարհը, Վար-դապետ էր Կարապետին Հայ ժամեկին Հեկտաբնիկներն ինքնակային զան-է ան-ցից այդ երկրի վրային: Անոնք որ Հայ ծանա, աղբնցն ու ժամանակը տեսան Վարդապետ Ս. Կարապետի, դեռ մի-նչն այսօր չեն կըցան Հայաստան թէ ինչ-պէս դարձաւոր պաշտպան եղեաններն Տէր Ս. Կարապետը Հիմաիկ կը արտ կ'իջնակ եւ շարժեց ինքնակային հընչը որ տեղից Տարուն աշխարհը:

ԱՐԴԵՆԻՈՒՆ ԳԵՆՈՒՆԵՆ

«ՇԱՀԱՆԷ» ԹԵՐԹՈՒՐ (241)

ՀԱՅԱՊՈՐԹ

ԿԻՆԵ

ԵՐՐՈՐԴ ԱՍՍ
ՄԱՅԻ ԼԻՄԵ
Ա.

Օգիտ Հայի, թէ իրտան թայ տան էր կրկու դարու կեանք ունեցող ժամորդ կրկունան ճորտերն էր մէջ, երբ ցնա-թաւ որ հնոց հոգեմտ խոսք էր խոսնի իր խոսքին մէջ, կարելի էր ասորոյն: Երբ խոսքին մէջանող կը գտնուէր մէկը, որ խոստանալ տարեկ անցը, ինչպէս իսկ կուտային իր ձեւաւոր ժամեկը, մտապաշտ կ'էին եւ խոսքին մտա-նաւ մտոր: Իր անախորձ կը տես — հուսին իրտանող կին մը եւ երկու մա-ն-

նայի վերադառնալ Տարուն եւ կրկին վե-րաշինն ու ծաղկեցնել իրենց պայտա-կան տանն ու օրապաշտը եւ կրկին ուխտի երկնով Ս. Կարապետ, ուր մեր ծառիկները դուրս շարունակ իրենց Հա-տապի տարն են ժամանցան:

Դիտու՜, որքան կը փայտեցէ իսկ հնո-րդարու արտանք թեւուտը թուին մը ըլլալ եւ թուիլ մնելն, իմ պատկերի Տա-սուր, տանի ինքնակային իրենց վրայ Տա-նոս Ս. Կարապետ, խմել լար տարե-կին պալ ու զարն տարե, որոնք կը թա-րտուցիկ սերտա զոյնաւոր, եւ անկէ թիւիկանցիկ Ս. լար լարձաւորած զար-տը, դիտել մեր երբեմնի ՀՅ գիւրեւոր ու անկէ ինչն մեր գիւրեւոր Սարտը, որ իմ մանուկներն է հընուէր եւ կեանքը ր-թեկները տար: Թաւեի մեր անն ցուրեկը վրայ, որ ժամանակին տարեանները կու-տային ըսն կը զգէին եւ ծաղիկ ծննդով անուշ-տանիկ կ'երկեցին:

Բայց ինքուրթեմն Հայրենիքիցներ, թուին որ ըլլալի կ'ընէ, տարիս երկ-տասնորդ թուինն արեւի ծաղիկ կուտ-րէ: Մտաքան էր, դեռ ինքեղիկ տես — տասնորդ կը խորձէր, քայլ եկար տե-ս, որ երբ Հայիկին տեղի կ'անցնէ, իր նկատմով, որ փետրուարիկ թուինն մըն էր դարձան: Երտի՛ այն օրերուն, օրտանիկ էինք, ընկերներով մաս կուտայինք ին-չպիսեան լարս թաւանցները, անդադա-նալ ծոցեր, անտանուր եւ թաւան — ներս: Ինչ եւ կը հաւաքեցին վայրի քա-րհն, զարեկ, ծախ, դար, արտն, խա-րածել, դարպառ:

Ախ, ինչպիսի լար էր այն ժամանակ: ու Հոյ ունեցին, ու ցաւ, սիրտութեան ինչ է չէրիկ գիտեր, քայլ 1915ին ի վեր մեկը՝ վերապաշտ Տարեկներն, թուե-ր թուաններն պէս Բարեբախտան, Հայրե-նիք կարտեկ հաւաքալ կ'ընդէ:

Տարուն, պատկերի Տարուն, որքան քայլից կը Հնչէ անուշ մեր անախոր — լուն, ինչպիսի մտաւոր զոյն եւ լար խոստանալ զարտ, Մեղադան ու նի-րաւոր, ուր կեանքը կ'եղաւ ու նի-րաւորութեան թուինն ծոցիկ ըստ լար-այ երկրից կը լարձանաւ: Այժմ ա-մայիկ է իմ քայլիկին Տարեթ: միայն ըստն են, որ կը թաւանցնէ Հոյ:

Բայց փառս՛ են, որ ուշ կամ կանուխ աղբաւորութեան պիտի յաղթանակէ եւ վերապաշտ զաւանդին ու թուեկից պի-տի դան մտալ... եւ կրկին իմ նախկին փառքերով պիտի տերանա:

ՍՈՐՏԱՐԵՐ

ԿԱՐԱՄԵՔ
ՏԱՐԱՍԵՒԵՐ

ՇԱՀԱՆԷ

Կամբող տալիկներ: Զախաղաղ կը տես-նալք թաւանցները տար: Մարդ մը, խնամով ամբարտ ու թե զիստ Հա-րա: Ըսեմք անկ'ապա թէ թիւիկ մըն էր ան: Օգիտ միշտ կը խոստանալ: Երբ խոսքին մաս հասաւ, թեւախառնակալ ծերունիներն ծայրը որոշակաւ հասաւ. ա-կանքին ու սարաքոյն —

— Տարեկներ լարն, ինչի աշխատ կու-տայ որ այս ծայրը տեղ մը լարն են, կ'ընէր Օգիտ, հետաքնով: Անկի երկ-տասնորդակն էր այդ ծայրը, քայլից իր հնչակունքներն չէ փոխուած: Սիւ որ-անկերով ու սպտակ փոփոխով մարդն ինչ կը ծանցան, ԼԵԹ երեքը լիւրուտ — թիւան չէ խոսքի կրկն...:

Զիցեւ որ Օգիտ հետանալ ու մենք խոսքին թոյ մտալ: Ինչի՛րք կ'ընէր — Ուրեմն 1861ին, Լեւոնտին ռուսած էր Լորս Մէյր չոյնեւոր, ինչ ետքը Թա-սուր Համար: Դիտուեալ տարեկներն ինքնակային տան կը թիւէ: Միւսինն ռուսած լար կը գտնուէր, անոնց ի-րարմէ տեղերով կ'ընէին անձնակալ: — Լորս Մէյրի վրայ: — Այս, օրտան Փոքը: Լուսուն մէջ կը ցատնուէր անկերկար մեծ ծաղկաւորած մը, որ լուսն ինչ ետքը մէջ ճանչայ: Հնչէր Սորբիկներ կը կուտէր ինչպիսի ծանոցն է, անոնց թուիկ կամ յաղալ թիւով: — Այս, այս, խմալուն եւ լարու ուս-տիկանակն նախկին պատկանող Ռիւր Փոքը: Կ'ըսեն թէ այդ Հնչուրի խոսքիցն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԴՈՒՄԱՐԷ

ԽՈՍՏՐՈՒՄ ԱՆՏԱՌԸ

Հայաստանի բնախորհրդի զարգելքն է Խոսքին անտար, որ տեսչուած է մա-րու ձեռքով: Գոտանակն տարեկները: Կիւտ ու թեւոր, Խոսքին փայտեց ճառատանակ է 3330ական թուականներուն, Խոսքին Կու-տն թաւաւորէր ծառանուտութեանը: Անտար ունի 22 Հայոր Հիկտար տար-մանքներ: Անոր Հարաւային ընտկան սահմանը վեկի գետն է: Արեւելցին անոր սահմանն է Գեղամայ լեռնաշղթային հընուր, Հիւսիսէն՝ սահմանը կ'անցնէր Անտար գետի վառները: Երբեք եւ իր-քուն սահման կ'ընդունէր Անտար գետը: Իսկ արեւմտական սահմանը՝ Գոտնի գիւղից զգիւրի վեկը:

Անտար լեռնայն տարածութեան մը ու-տանքն էր, ծաղիկ մուկերին 1100-2200 մէր լարձեցնող վրայ: Անտարն մէկն էր անոր սահմաններէն Հոսող Անտար եւ վե-րի գետերը եւ անոնց փայտեցիկն այս — դատն էր, ունին լարձեցնէր, որոնք հը-նաւորք անտարին լարտակ զերեկու: — Թիւր էր կը ծորէին: Անտարը թաւալիկ ստանալիկ տարեկներն: Անտարն ճիւղաւոր ծառերը կայուն էր զիսին: Կարեւոր թիւ կը ներկա — յայտնի ռուս Հայիկին, միւր, տանե-նիք, խմբաներին, լարային, ունեցնի, անձնին, ընտկաններն եւ կէշին: Անտարի կիսմաս մըն է, թիւն մեկը 4-5 մետր էր: Մար եւ ծառաւոր կիրենքը, քաղցրութեան, խոտա քաղցրութեան, զիւրիկ եւ երկու խոտերով, լար ապա-տարն են խոտիկ մեծ կինդանները: Համար, ինչպէս, օրեկով, վարային եւ արբիկ:

Դարերու խորն եկած այս կանաչ մա-րաբար որ ծաղկալ մը արեւմտալեզն ներկայ ժամանակներուն 1388 Սիւլուր, Հայաստանի կուտաւորութեան որդու — մով, Խոսքին անտարը դարձաւ զարե-կանցող: ասոր նպատակն էր պատկանող անտարին ընտկան Հարաւայինները, աշխիւն կինդանակն եւ լարակալ աշ-խարհ եւ միջեկներ տանելի անոնց դա-ւաճանն Համար: Ինչպէս ծանոթ է, Խոսքին անտարին մէջ մնելն: Խիտ մը նպատակ են Հայիկան վայրի զիւրեղ, աշ-մը, Հայաստան թուաններն եւ տարե-կներ:

Խոսքին անտարը, որ տեսակ մը ծաղկաւորածարեան դարձան է, քանի որ Խոսքին անտարներն եւ կինդանաները բո-լորովն եւ կինդաններն ուսումնասիրու-թեաններ կը կուտարեն, ունի կինդա-նակակն եւ լարակալաններ թաւան — լարն էր: Արեւի մաս ապալային կը դա-նայ ընտկան պատկանակն նախկին:

Խոսքին միայն կէր, լարու երեւանանա-ման ծերունին: Հնչուր Մարթիկը ինչի կը լիւնեցի զարեկներն ինչ փորձը որոն-գէ: Ինչպիսի պիտի երկնային: Խոսքին էր մէջ ունի կ'արեւը րուտար էր, որ երեսուն տարուան լեռնաշղթային ու ամբողջ Հարաւայիններն էր: Բուտան — կան մարդ կը քայլի փոքր ու խոսքա-կեց զարեկ: — Զիւր վերապաճակաւ: — Այս, ծորիկն ուղեւոր մը, որ յա-նալք զարեկ լար լարն էր զարեկ: — Այդ զարեկներն փորձ լիւնալ: — Զէր փորձ լիւնալ, քանի որ լար — թիւն պատկեր, խոսքին վրայ ունե-ւորէ մը, որ կը ճանչանալ զարեկ լար-նիկը: — Միւսինն չոյնեւորն մէջ, յարեց թիւիկը, Բուտան մը ճանչայ, որ ինչի անձնին տարեկներն լարն ծառ — թաւայ: Անկերկար ընտկաններն վեց տարուան ընթացիկ, որ դարձան էր ուս-ումնասիրութեան ընտկան: Համար: — Իրն է աշ լարն: — Հնչուր մը որ Զիւրիկներ կը կուտէր Զիւրիկներն լարային: Զայնայ լար-նիկներն Համարէր, Բաւոն ուղարկ թըր-մաւորն է, անոնց թուիկ կամ յաղալ թիւով: — Այս, այս, խմալուն եւ լարու ուս-տիկանակն նախկին պատկանող Ռիւր Փոքը: Կ'ըսեն թէ այդ Հնչուրի խոսքիցն

խոսքանակ զարեկ մը: Կարեւորանքն Հարաւայիններն Կուտանն լարաւոր — նախկին եւ կինդանարտութեան վե-րա-րեկայն աշխատանքներ կուտարէ Հոյ:

1954-1956ին սիւնայ աշխատանքը կը կուտարին կինդաններն: Կուտանն ու ծա-նալք լարձեցնողն: Համար: Կարեւոր-ալ թաւաններն 36 ըստար կէշուր (ուստարներ) ընտկանն Հոյ: անոնք Կիւտային լարակալով լարակալն: Այժմ 110 Կարեւոր կայ: Միայն անոնց տարի լարայիններն թիւր անցան է 135 հա-մար: Այս պատճառով ամէն տարի դար-ն ու անոն լարակալանները ասանակն թուս խոտ եւ խոտարար կը կուտակէն՝ ստեղծաւորները: Համար, իսկ վարալ — ներք վերաբերել: Համար մաս ծառ Հնչ-տարի վրայ Զալուրիկներն կը կուտար-նուր:

Երկու տարիներն ուսումնասիրութեան ետք լարակալանները վերջուր կայունն անտարին յարեկներն ցուցակը՝ դիտակալ հիւսնիկներով: Եայնտարիկներն լարեւր, որոնք ցուցար անտարի մտաքան էին:

Վերջին տարիներն կարեւոր աշխ — տանք կուտարակալ: Երբ ծառեր անկե-րն ուղեւորներն: Մաս Հարեւոր Հնչ — տարի վրայ անտարանակով Հարաւային-ցաւ:

— Մեր նպատակն է ոչ միայն պատ-կանող Հայիկան Հայաստանը կինդա-նիկներ, Թուաններն ու ծառանակ — ներք, այլևս կարեկներն ասանակներն — լարն մէջ լարակալին զանոնք: Այդ կը պատկանին ընտկան պատկանողն Զալուր, կ'ընէ Ա. Շուրիկան, որ պիտն է անտարանակ անտարանակն պատկան կուտարի որոտարանակ լարն:

Ս. ՄԱՅԻԿԱՆԵՆ

ՀԵՏԱՌԳՐԱԿԱՆ ՆՈՐԻՐ

Ծոռակայն զիւրեւորութեան մէջ Սիւլու-րը փոր զիւրիկն եւ կուտարէ, տակնի մարտով եւ թուանի թեւերով հընչ մը, որ կ'արեւը թիւիկն ժամակ մը քայ-լորն ուղարկ: Սիւլուրը ուղեւորներն Համարն կուտար՝ անոնց կ'աւաղալիկը լարն: Հանդիսանալ: Ան որ չէ լարային լարն: Հանդիսանալ՝ անոր դար եւ դա-նալ: Երբ թիւիկ թաւալորէ կ'արեւը, լարային լարն: Սիւլուրին Հանդիսանալ, հընչ անտարանակ կ'ըլլալ: Այսպէս, որ Սիւլուր անտար դարձան է Հանդի-կանակներն, անտարանակ կամ Հան-կան կ'ըլլալ խոտաններն:

Կուտան ամէնէն զարեւորագոյն մարդիկն են: Բայց կ'ընթացիկ որ իր ճորտիկ տարեկներն կը անտարի միջուտան — ներս մէջ միայն:

- Գարն Փոքը, կը պատկեր:
- Փորձը թիւիկ:
- Բաւեյն, եւ միշտ մեծը թեւան եւ փայտաւոր տարեկներ:
- Հնչուրար կը զարեկ թեւան — տար ըլլալ: Տարեկը, զուր գիտակն լարակալին զարեկներն լարան ըլլալ: — Կարգ էր տանելն ճանչայ, որոնք Գրաւանակ թիւիկներն մէջ են ըն — ընտան, միջուրն ամէնէն լարային — թիւիկներն ունին անոնք: Երբ տարիք նը-րկայտային, կը դարձան ծոռն, ու միշտ լարային թիւն մեծը կը թեւան:
- Գարն մասն Հոյ պիտի մտալ:
- Գարն մը որ միայն: Հիւանդ զարե-կաններն կ'ըլլալ, ու կարեկն անտարի Հայ Կուտան ամէնէն Հոյ Հանդիսանալ Հա-մար:
- Ուրեմն, կ'ապալան, կ'ար անտար, որքան ասան որ Գուտար-Կուտար Զարեւոր Կարեկներն վրայ պիտի խոս-նուր:
- Ուրեմն, կ'ապալան, կ'ար անտար, որքան ասան որ Գուտար-Կուտար Զարեւոր Կարեկներն վրայ պիտի խոս-նուր:

ԿԶԱԿԻ ՏԷ ՄՈՐԵԿԵՆ (Ետք.)

La bohème pliante • MAXI • MINI • PRI
Trois caravanes pliantes, tractables par les plus "pet
cylindres". Leur coque est celle d'un caravane r
(double paroi avec isolation totale, toit couvert en polyest
A l'étape, un vaste séjour encadré par deux grandes chambr
séparées.

**UNE MARQUE DE
RENOMMÉE EUROPÉENNE**

Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU
T.928.03.81
N.20 Saint-Germain-les-ARPAJON
T.490.17.71

RES-POSE D'ATTÉLAGES

ՉԵՆՈՒՆԴԱԿԱՐՈՅ Համայնության պատանդներին՝ Ռուդոլֆ Պաուզի մէջ, արեւելեան զինանք զրազեալ՝ Փէլքեր Շուրկ յայտարարեց իւր զէնք երկրի մէջ զգտնող արշաւան արաւոտներին իր վաշեւին, որման Պարօ՛ Սիւրբանոս։ Արեւելիքը պատանդան Նոպիւհեան ղրցունալ կաւոր զինանք զրազեալ՝ Հաւրիկ Պալլ իր կը զգեր Գրաքմբարբբր Ռուեւաշալ մէջ թէ՛ խորհրդանշ ժառուրիները իր Հայաստանի եթէ՛ փորձան ժախկաթին կապերը Հաստատել Արեւելքի եւ Արեւ - ժառուր իրմէն։

ԿՈՄԻՏԵ ԳԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՄԱՐ

1923 Ի ԼՈՁԱՆԻ ԳԱՄԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(ՄԵՐ ԳԱՅՈՒՎԱԳՈՒԹԻՒՆԸ ՄԸ ԵՄԱՄԱՄԵԱՎԸ)

Լոզանի դաշնագրի ստորագրութեան յետանակին տարիով, Հ. Ե. Գ. Լիբանանի Հայ Գաղութ Յանձնարարութեան հարապակած է այս խորագրով և 12 էջերէ բաղկացած գրքով մը:

Այս հարադարձութիւնը, որ Յանձնարարութեան կողմէ պիտի ղրկուի լիբանանեան թէ օտար պաշտօնական հաստատութիւններ, ամփոփ գծերու մէջ կը ներկայացնէ 1913է 1918 երկարող ժամանակաշրջանի Հայոց պատմութեան խոս-ցած պատկերներ, կը յիշատակէ Սեբէր դաշնագրի և անոր կողմէ փախուցուած Հայկական իրաւունքները, այսպէ՝ զրա-ամանութիւններ խորացող բաժնիքին տակ, կը մէջերէ օտար գիտնականե-րու և բաղադական մարդոց կործինները Լոզանի դաշնագրին մասին:

Յուշագրքը օժտուած է նաեւ երկու բարձրանքով. առաին կը ներկայացնէ պատմական Հայաստանը (Ռեյսիքիւնի սահմաններով), ընդգծելով զի կողմէ Խորհրդային Հայաստանը, և միւր կողմէ՝ Քաղաքի կողմէ լոնգապատմական Հո-գրքը: Երկրորդը կը ներկայացնէ 1915 ջարդերուն աշխարհապատմական պատկերը:

Լոզանի դաշնագրին մասին օտար ան-հաւորութիւններու վկայութիւններէն ան-տարբէր թանկ մը հետաքրքրական հա-տուածներ:

ՏԵՏՎԻՏ ԼՈՅՏ ՀՈՐԴԻՆ ՎԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. Քաղաքի կրկնա գէշ կառավարիչ րը ըլլալ, բայց ան կարքի իշխման է: Անորդատնիկ խորամանկութեամբ ևր համբերութեամբ ևր կալարի ցու-մա՛ր համկ ճոնկիս անկման ար-հանգստ օձկը, երբ կարքին կա-ն շա՛մ է այլիւս: Ժամանակը չի մնալուցը զիմէ: Կրկն ճոնկի և սպաւել... Ժաւա-նարն և համբերատարութիւնը կը վար-անարն զիմէ: Վերջապէս ան ցամաքի վրայ կը քարտէ՛ր բոնամ օձկիւն: Անկողիս, քարտմա, Խալիսի և Միաց-նալ Կահանգիւնը...

Բ. Մուսանիկի համաժամացիրը Մեք մը չէր, բայց անկալ փառաբարը Լոզանի լաւ էր: Սեբէր Մուսանիկ մո-հանք մը անդ անցան, իսկ Մուսանիկ-յի Լոզան՝ անկալական պարտութիւն:

Յաջորդը ի՛նչ պիտի ըլլալ, օր-գործ փառանք մը չ'ալ՝ անկանխաբ մը մի-այն: Ո՛ր էր կալակնի բսիւր, որ այս

դաշնագիրը ցատուաւոր խաղաղութիւն մը կը բերէ: Անկալ ճոնկիս խաղաղու-թիւն մը չի բերէր: Երբ մեր առջի ու-նեմայիմք Քաղաքիւր մար օտրոն մը, բերես յոյս մը մնար: Բայց Խալիքի եր-դեիւ և տառնիկ հազարաւոր ճոյնները ստմ սպանը կը փառանք, որ Քաղաքը սակաւն չէ փախուց: «ՏՏԻ Քաղաքը թերիկ Լոզանի բրթակնիցն դարձնող մէջերիցն»:

«Այս բոլոր փաստերն և տուեալները կը հաստատեն, որ ժող Քաղաքը պարզա-պէս հիմն է, և որ վերածնունդի ու Քաղաքի մէջ եղբայրակամ սիրոյ մոր համբարուն մը բանալու պաշտօնական համարակցութիւնը օտարի մը ստանա՝ և կիսմիկ առաւելագոյն պարզային պիտի լինայ մուսանիկացիցի, իսկ յոյսգոյն պա-րագոյնի՛» արիւնտ հայլ մը:

Լոզանը Տէլիպա Լ. Ճորճի 1923 Յու-լիս 25ին արտաձուծուած է, որ յոյս տեսաւ կը ժաղաղութիւնը ի՛նչ խորացող հատորին մէջէ:

ՃԵՏՄԱ Ո. ՀՈՐԴԻՆ ՎԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

1923 Օգոստոս 6ին, Լոզանի մէջ Քաղ-աքի և Միացնա Կահանգիւր կնքման տեսուորի և բարեկարգութեան դաշնա-գիրը կը մուստացնէ Անկալիս: Անկա-լիս Քաղաքի գրադարութեան կը յամմէ Թարեւոյ կնքմէր...

Յուր է այս դաշնագրին հետ Միաց-նալ Կահանգիւրն համար սպանաւոր շա՛մ էր փնտռէ... Լոզանի դաշնագիրը ստորագրելով, մեկ հրամանագրմ մինչ այդ Միքմադը Արեւելի մէջ մը ունե-ցած պատուար դիւրմէ և դաշնագրիմ խոնկով դիւրմուսն ստացուներու շար-բին: Այս աբակով, մեկ կալակնի կնք-մարքիմէ մուրմուրը այն մարդը և կի-մարն, զորս իրեւ չէ՛ր աշխարհի յորս կողմերը ամերիկեան խոյկները տարա-նիւր մուստակել: Գիտելալ ազգերն հե-տ մը յալարարութեանց ընթացքին, մեկն արեւելիցիմէ անշնանակցութեան և աշակերտութեան կը խոտուսները:

... Այս պայմաններն տակ, ամերի-կեան եկեղեցիք և մուրուր յոսակ պար-տականութիւն մը ունին: Տրամարմու-թիւն իրիւրակն կնքուածէն անկալ Անկալիսի պատերի կը պահմանք, որ ներակալար մեքմէ բրթական դաշնագիրը:

(Գիտնական մաս ամերիկեան գիտա-նիւն այս վկայութիւնը ստանաւ և իր «Ներակալար և Լոզանի դաշնագիրը» խո-րագրով յայտնածին):

«ՏՏԻ Կ.Կ. ԽՈՐԴ ԹԱՅՄՏԻՆ»
ՎԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Լոզանից երկար և արիւնայի պատ - մարխնը կը վկայէ, որ Քաղաքը անյու-տուն անկարող է ճոյնիկ ինքնիմք կառա-նալ ևր ուղղակի փորձումէ մըն է ու-րքիւնները զլսում: Երբ կը իշխանարեւ-նեանները միայն անկարողութեանց, փառանք և փառանքները ըլլային, այդ պարագային ան կրնար ինքնիմք պարագանք ընելով որ նման անկարող գո-չարքին ունին աշխարհի բոլոր կողմեր: Անալը, սակայն, կը պատմութիւնը ճոյն կուտայ, որ նման բայտուորի օտար-երը, միանմով Քաղաքի կալակն - խոսակն պայմաններուն և որոշ չափով բնանիկ վաշաշարութեան, պատմաւ կը դառնան, որ անը էջերը արիւնտիկ ու-րքիկ, բոնարարութեան և արիւնտիկ ու-րքիկ արամանագրութիւններով արամա-նագրութիւնը, որոնք ստոր կը բերին մարդկութեան:

(Առեւտ ամերիկեան մեծահոն թե-թի քերականութիւն և առեւտար» խո-րագրով խորագրակն, որ մէջերը - լաւ է «ՏՏԻ Կ.Կ. Արիւնտիկ պարագի-ր» կողմէր Քաղաքը - Հոյսները 1923 Թ-ին մէջ):

Ֆ. ՆԱՄԱՆԻՆԻ ՎԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Եւրոպացի ազգերն ու պետական մար-դիկ յոյժման են մշտապես Հայկական Հարկին: Անրուշտ ևր անկալ շարունակ իրենց բերած է միայն պարտութիւններ: Այս հարցին պարզ յիշատակութիւն՝ անոնց տառապալ իրենի մօտ կ'արմիցնէ յար-գուս և մէքման խոտուսներու չե - շալակը: Խոտուսները, զորս գործնա-կանացիներն համար անմեկ մեջ յրաի-նից: Իրենց համար, այդ հարցը կը վե-րաբերէ արդարաւ... Իրեւոյ ճնթիսի, փոքր ժողովուրդի մը, ո՛ր է՛ մարտու-նեք մը, ու՛ր այն անկի համբէր ունի:

Պե՛տ է ցալի Հայկերն՝ անո՛ր հե-մար, որ իրենց հարցը կանանկու երու-պակմ Բաղաւաթաւ ուղղակագրութեանց մէջ: Իրենց համար անկի յա կնքար ըլ-լալ, երբ անէ եւրոպացի դիւանդոտ յարտաւարը Հայաստան անունը:

Բայց ի՞նչ ժողովուրդը կրնէ՛ իր կըր-սերկցութեան յոյսը: Մեկն շարունա - կան չէ՛ բացարար աշխատիլ ևր սպաւել - սպաւել տարիներ...

Անմեկ կը շարունակեն սպաւել...

(Առեւտ Լոնտէնի 1928ին յոյս տեսած «Հայաստան և Մերտար Արեւելի» խո-րագրով գործնէ):

ԹԵԹԻՒՆԸ, ՀԱՄԱՆԻՍՏԵՐԸ

Յ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՆԻ ԳԵՐՄԱՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՄՈՒԹԻՒՆԸ

— 0 —

Յովէ. Քոստանտինի Լորենից գրաքն-կերթերը շնորհի տեսած են, թէ ան բա-նար մէջերկերից կառարած է Հային: Շիլլերի և հանգամանորէն ուսումնա-րած է գերման դրականութիւնը: Երա-րօք է նայելիկ Գերմանիա երթալ:

Այս հաստատումը կատարելով, չ'դ-եր. Տոնիերի յիշումէ է կը ուսումնա-րութեան իրենից յարածէր խորացը-նած «Քոստանտինի և գերմանական պրկութեան» Յորտարը յոյս տեսն է զլսել: Գրականութիւնը անարգին ձլ (Յունիկ, հար ստացուցին):

Գերման ժողովուրդից, անոր գրաւա-նութեան և մարդիկին հանդէպ կը ու-նեցած զգրքը Քոստանտինի արտայայտ-վ 1918ին՝ «Հայ ժողովուրդի կողմէ Գերմա-նիայի հետ խորագրակն յարաւորն էր, զյա՛մ է յարաւորակն, մէքման էր

կառարելով նաեւ այդ դրականութիւն: Քոստանտինի անակնիկ է երած, թէ ազ-գայն մէկն կապը կը պահպանուի ալ, թէ բաժնեկրկն և թիւղանքները, այլ ճիւղով են բաժանուածներով, մեկ զյա-նալանքներով ու մեկ զգրականագրու-նեքով որոք»՝ միւր չ'որս ու արիւն-տիւրով են ժողովուրդներէ մեքերն և սրտերն և թանկային և հարապա-կալելով կապուս են կրնող Հայրենիք ձեռն... Բանարանքը այսպէս զլսու-ած է, թէ՛ զլսուած Ե. Արիւնտիկ և Սո-նարթրեւոյցի, մեր նշանաւոր գրու-նեքը: Հարապարակախոնքից և ժաւա-նակը մակալարութեանց մեծագոյն մայր ստացել են գերմանական կրթութեան և հանդիսանում են Գերմանիայի հոյակա-րակները: (Մանթէ Է, որ Գերմանիա ու-սած են Բ. Մանանդեան, Մ. Արեւելիս Կարթիկի կաթնովիս Յովսէփեան, Ա. Խոսանկան և դիւ ուրիշներ):

Յ. Քոստանտինի հետաքրքրական է գե-րման գրականութեան: Դեռ 1880ական թուականներէն հարապարակ և Շիլլերի «Թերեւորի կրկնուր և Էկիպո թիւղով, ինչոյն նաեւ անոր շնորհակալութեան 1891ին ան ժաւանքներ է այս վերջի թուակցութեան հայերէն լոնդարու - թեան:

Շիլլերի շարժանք արեւտակ ան ա-ղարարածն է 1904ին: Գերմանիայի խ-հաստանքներն գործերը հայերէն թուրք մանկու համար օրտուած է անոնց հո-նակի թարգմանութիւններէն: Անոր ու-ղարարութեանց գրական է Արիւնտիկը պար-տալ՝ պատմութիւնը անմեկնը պատա-նիկ էր, որ ժողովուրդի հանած է ար-գոյական տկահալի: Քոստանտինի թուրք

ԿՑԱԿԵ ԻՐ

ՆԱՀԱՏԱԿԵՆԵՐՈՒՄ

Իրեց՝ ԱՐԳԱՒԻՐ ԵՐԻՊԱԿԱՆ

Բ. ՄԱՍ

ԱՆԱԿԵՐՈՒՄ
ՎԱՐՁԱՊԵՏ ՄԱՐԵՏ ՀԱՄԱՐ ՓԱՇՏԱՅ

Փառային աշխեւած բոլոր վարչերուն ծածօնի կը այլաւ- անէ որ գրեթէ կ'ա-նցնէր Ներքին Խորձոց նախարարութեան պաշտօնատեղի: Իսկ Սուրբանայան ու Քիւսանայան դաշնակապաւորները ալ աշ-ցելութիւն կուտային իրեն: Արքայի օ-րերը փորձիլ կ'երթար. ժողովուրդին իրաւ հնդորութեան տակ ստնուած էր և գոտար կը ժամանէ:

Այլ շրջանի Յոյները ալ հետապնդում տակ տեսն էին Քաղաքը մեծահոնք, ինչոյն խնացած և ստուգեցին: Կա-րեւոր անկալագրութիւն մը, յաճախ 20է անկի մարդ շարժման դրած էին:

Յայն քրտական կառավարութիւնը ժամանաբարաթ Մալիա Հայիմ փառն կը հետապնդէ և քեմալական գործակա-ններն ու քաղաքական գործիչները, պա-տարարի մէջ էին և կը փորձէին դաշա-րեիներ կորցնէ: Ասանք մը դիւ ալ հետա-պնդած էին, այն ստան դիւ չէի գիտէր թէ ո՛ր են, բայց միւր ալ հնարք կը կըր-սեցնէին: Յետոյ Կահանգի կը երկուս ալ կը հետապնդուէր. հետապնդուներէն մէկ երկուսը չ'ուսնէ և ընկեր Կահանգ-հանի ալ յայտնութեանց թուն խոնքը տեղեկանք: Յոյներն ալ մտադրած էին Մալիա Հայիմը սպաննէլ՝ որովհետեւ ստուգել էին թէ Մուսանիկ կայարու - թեան վերջին նպարդը, Մուսաօրա-թիւնային զիմք ու գրական օձակու-ր կուրիկը կը հասցնէր շարունակ:

Այդ օրերուն ընկեր՝ Մ. Կոստան Էր Քաղաքի մօտ ամիս կը ստաննէին է. Կը-րեւն կը հանդիպէր ընկեր Կահանգիւրն, որուն յայտնած էր Յոյներուն հետա-պնդումը. անուշու մեկ Քաղաք կարծու-լով: Մը կարողանք խոտած էր Հայրեն-դաշնակն, անի վիճ մըր օձկըր ճիւ-ղին: Դիւանդը զո՛ւ ժնացած էր միւրա-քանի մէջ իմ քաղած տեղեկութիւննա-

րեն որոքը իրեն հարապարակ են. յա-նարական կրքը, դաժնատուութիւն լին-նարական համակ մը պիտի գրկէր ինձի:

Երկու անգամ Ենկեր փառային հանդի-պելու սակի ունեցալ: Անգամ մ Ոմէկ Բաղայի գիմացի մայրին վրայ կը հե-մէի, երբ քէշ անդին երկու հոյի ուղա-րուինն գրականութիւն մէկը կապուտ աղ-նուց դրած էր, դուշաւոր էին և երբեքն չ'արեւելիկ էր նային: Անիկ ժողապէս: Ենկերներն զիս իրեն կը նմանցնէին, գիմ-եք վրայ խալ մըր ունէր: Ժամը տասնե-կուրի տաններէն էր. քաղցրեւալ ճաշա - րանի մէջ մէկ սեղանը գրական էր խո-տակցելին հետ: Խոյնը ըրի նաեւ և որ պատկերի անոնց մեկնութիւն: Երան ու Բաղայի թարգմանիչ յառաջանը, գիմա-ցի մայրին կը հետեւէին իրենց. երեւի հանգանք օր անունէ մը կը վեր ուղեկ էր կը ուղարկ իրենց ճիւղ: Իմ կողմէս դա-րման և սուր սուր նայեցան, պեղե չ'ուր դիւ հանդիպելիս ժամէն. ժողիւրի փառցը քր մայր, ու անհետանալ:

Երկրորդ հանդիպումս վիլյու Գորիկի-նի մէջ էր, ճաշի մը օր վերէ: Հոն հետա-րանի մը վրայ հանդիպումս, աչքի կ'անցնէր Յոյներ հոյան համաներն և կապաւորանքն: Հայրենիքուս ձոնա-ւարարները: Մէկ երկուրը անհաւանա-

րար նետած էր քաղաքիւրով մը վրայ՝ Անգրիկ թուրք էր գերտուրքերը Հոյ ըլլալը պիտի հաւորար: Անգրիկն էր զաւ: Որոնանքն էր կըր զլուսիս վեր-ցուցի, որոնք զայն նայեցն Ենկերը, որ կըրնա կուտար. անտարարակցով ըն-կերը ժողիւրին, քաղց ուղ կը նայեցն ինձի, և թեքներէն. այս անգամ կը-րկուց անոնց չ'ունէր: Եւ ալ իրեն նայե-լուս և նայուտըրը դիմադրուեցին. յե-տոյ տեղի կայալ ու հանդարտորեն խ-տացալ: Այդ մաքաւարութեան համով որոնցքը դառնապատկերին և երեւ օր-տեան զուր Էրալ: Այս Բայա թէ ինչի-ցոյի անտեղեկի մէջ կնքեց. հիւսած ժա-ցի, տանկարակցի կուտակներն ձեռ-նակութեան համար: Երբ դուրս կայի, կարծես նոր գործի կը սրկի:

Արտաւանքը յայտնելով և խոտով յոյնները մայիկ ընկող նորը զննա-րի մէջ կը հանդիպէի, երբ Մ. արքան իր քաղաքուն, Փաղեկին և Թիւրեկին և Սո-րիա Հայիմ փառն լուսով առնալովն ինկարկուս արտաւոր ստեղծ:

Մանրեք հետաւած էին և քանոնը - միկ վերջ պիտի փոխեցին: Խոտա-ւ փառանք մէկին և օրն ու ժամը չ'երկըր արդարեւ: Երբ փառային հետը քր արտայայցին: Համէն քան զանոն պիտի չ'ը-լար:

Տէր և Տիկին Արամ Բէգլեզեան (Ամբրիկա), Զարի Խաթաբեան խոր կոկիծով կը ծանուցանեն իրենց հորաբորո՛ւն

ՄԱԿՐՈՒՀԻ ԽՈՍՐՈՎԱՆՈՒ

ժամը, որ պատահեաւ Շարաֆ Գուլի 28ին:

Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի այս շինչարիքի, Օգոստոս 2, ժամը 16ին Փարիզի Ս. Յովն. Մկրտիկ եկեղեցին, ուրիշ ժամերն կը փոխարկուի Գէր-Լաշէրի դերամանաւորը, ամփոփելու համար ընտանեկան դամբարանը:

Մահազ Կատարեմերեն կը խնդրուի ներկայս իրեն այդ նկատել:

«ՅԱՆԱՋ» — Մեր ցաւակցող ինները ողբացեալին ընտանեմէին:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՆԿԵՊԱՎԻ

Սաման Ալեքսանեանի ժառանգ առաքիւ, Պ. Երուսով ձանկեղան, փոխան ծաղկապաի 50 ֆր. կը նուրիշ ձեռն առնէ թարգմանան:

ԳՊՐՈՑԱՄԵՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐՔԱՐԱՆ

ԱՐՁԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆԻՆԵՐԸ ԲԱՑՈՒՄ ՆՆ

Մնողներ, որոնք կ'ուզեն իրենց զաւակներուն տարիներ համապա - տասխանող ֆրանսական զարգացման հետ, ապա նաեւ հայերի զատարարա - կութիւնը, կրճատ անկարան, զանոց յանձնել հայ վարժարանի խանութ - ներուն:

Դիմել ամէն ոք զարդոց Տեղուհիին Հայցէն —

1, Bld. du Nord — Le Raincy
Tél.: 927-01-72

ԼՈՑԱ ՏԵՍԱՍ

ԿԱՐՈ ՄԵՀՆԱՆԻ

Իմաստաքեանց Ուղիով

Ամբողջական հասարկ (Հէֆարմեր եւ ամբողջութիւններ) 330 էշ, ընտիր բուրդ, մաքուր սպորտութիւն Գին՝ թրքապազ 15 ֆր. լարապազ 20 ֆր.

×

Հալասանի

ԵՆԿԵՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

Իրեն ցաւաւոր եւ իրեն ապագայութիւն

Գին 5 ֆր.

Կարելի է ստանալ Փարիզի Մշակ. Տան գրասենեակէն 17. Ռիւ Պիէ

Լոյս տեսաւ

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ

Գին 15 ֆր.
Ամանան ծախքով
17 ֆր.
Դիմել՝ «ՅԱՆԱՋ»

Բոցը, Միխայիլ Բոցը
Կարմիր Ձեմեթն Ամառում
Ասկալի կամարներ
Խարանդով
Ձկնիկը
Ընտանեկան խանութներ
Կարմալում խանութներ
Մտնիւմ Օրադը

ՄԱՏԵՆԱՏԱՐ «ՅԱՆԱՋ» 1973

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՕՐՈՍՏՈՍ ՄԵՊԷՆ 30

CAMP DU NOR SEROUND, COLONIE SAINT ANDRE, ROUTE DE BESSAN
34 BEZIERES (HERAULT) — Téléphone: 76-01-76

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի կերպարան վարչութիւնը իր տարեկան ընթանակը կը կազմակերպէ այս տարի Պէզիէ

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ — Մէկ ամիս՝ 600 ֆր., 14 օրէն աւելի, օրական 26 ֆր., 7 օրէն 14 օր՝ 29 ֆր. 7էն պակաս՝ 32 ֆր.

Արձանագրութիւններ՝ Զորքաւորի եւ Ուրբաթի իրիկունները ժամը 18ին 20 եւ Շարաֆ օրերը՝ 16ին 20: Զամբարանի ղեկը՝ Օրգաւոր Փարիզէն:

ԲԱՆՈՒՆԱԳՐԱՏՈՒՆ ՍՏԱՑԱԼՔ

«Les quarante jours du Musa Dagh»
զորք ֆրանսեակէն Նոր Կատարեմութիւնը
չէր կարծում: Գին՝ 35 ֆրանց: Առաջ - ձան ծախքով ապագայութեա՛յ 40 ֆրանց:
Ստանալու համար դիմել — Հ. Բալու - եան գրասենեակ՝

43, Rue Richer, 75009 Paris
Tél.: 770-25-46

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՑԻՅԻ ՏՈՒՆ

Փարիզի Հայ Մշակույթի Տան Եանձ - նախորդ կը յայտարարէ Փարիզի Հայ Ինքնակազմի որ Տան ներքնալարի Ս. Թէ - լիկեան սրահ, սիրով կը տրամադրուի հարանիքներու, եւանդներու եւ այլ հաւաքութիւններու առիթով:

Կարելի է անձամբ դիմել կամ հեռա - խանդ ստեղծարարու համար պայման - ներուն:

ՅԱՆԱՋԱՆՈՒՄ

ԿՈՒՋՈՒՆ

URGENT

Recherches ouvrières à domicile
pour tricot crochet

Téléphoner: 508-46-40

ՏԷՍԱՆԻ ԱՄՐԻԷՆԱՆ ՅՈՒՇԱՐԱՆ

68րդ ցանկ

Պր. Կարապետ Հանասանեան, այլի Տի - կին Վերթիկ Գորգուշեան, Պր. Գորգ Քա - ճան, Պր. Ժիւլ Օսանեան, Տէր և Տիկին Բորոն Տէր-Բորոնեան, այլի Տիկ. Սի - րանուշ Գրեգորեան, Պր. Մարտիրոս Կապուշեան (Տէրին), Պր. Թէմուր Բի - ռեան, Պր. Յակոբ Մապուշեան, Պ. Հովի Աստուրեան, Պ. Յակոբ Աստուրեան, Տի - կին Բարթեմեան, Պ. Յակոբ Բէշեան, Պ. Գէորգ Յակոբեան, Տիկին Տանիկեան, Պ. Կարապետ Արարեան, Պ. Հրանդ Բա - րսապեան, Պ. Շառլ Մարիանեան (Վի - ճի), այլի Տիկին Գրեգորեան Կապուշեան (Ս. Ստիւ), Պ. Թադէոս Գոնտեան, Պ. Թադէոս Երանեան, Պ. Գրեգոր Ալի - ղուշեան, աղաւթը Հայ մը. Տիկ. Ար - թիկուշեան, Պ. Կարսեան, Պ. Յակոբ, Պ. Թադէոս (Անիկ) — Պուս Բարդուղ, Տէր և Տիկին Անդրանիկ Տաշեան, ա - ղի Տիկ. Անտուէ Գալեան, Տէր և Տիկ. Լուիս Կապուշեան, Տիկ. Հայկուն (Շառլ), այլ Տիկ. Արամ Զուլիկեան (Գի - լու), Պ. Մուրէն Մեկապուշեան, Պ. Ե - րուսով Բիւրեան, Տրակիանուշ մը (Տրա - կիան), աղաւթը մը (Լաթուս տի փէն) Նալեան ֆր.:

Նախկին ցանկի դրամար 156-889-38

68րդ ցանկի դրամար 185

Ընդ.՝ դրամար 157-074-38

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL « HATACH »
83, Rue d'Hauteville, Paris (10e)

Հ. Բ. Ը. Մ.

ՓԱՐԻԶԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳԱՅ ԱՎՈՒՄԵԼ

Տարեկան մեծ արձակուրդներու առիթով

Կազմակերպած եւ
հետեւեալ ժամերով իրենցը

×

2 — GRECE: du 4 au 25 Août 1973

Avec notamment visite d'ATHENES, circuit à travers le PELOPONNESE, croisière de 5 jours à bord du M/V « KENTAVROS », séjour d'une semaine au village Club KALOGRIA.

PRIX DU SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

3 — ARMENIE: du 1er au 19 Septembre 1973

Séjour en pension complète à l'HÔTEL ANI Avec retour via LENINGRAD

PRIX: SEJOUR ET VOYAGE AVEC TOUTES LES EXCURSIONS 2150 F.

Մանկամանկութիւններու համար դիմել գրասենեակ:

Այս ճամբորդութիւններուն կրճատ Ժամանակը 18ին 35 տարեկան բոլոր հայ երեսօտաւորները

Passez vos vacances
en caravanes pliantes ou rigides

la bohème rigide 210 • 280 • 305 • 425 • 555
Cinq modèles standard. 10 versions. L'équipement de chacun vous donnera par le nombre des accessoires et les solutions rationnelles que vous avez devant vous le problème confort. Ce est vraiment des caravanes pour caravanes difficiles.

LES VACANCES C'EST
la bohème
super thomiac
THOMASIAN Frères

la bohème pliante • MAXI • MINI • PRIMA
Tous caravanes pliantes, tractables par les plus « petites cylindriques ». Leur coque est faite d'une caravane rigide (double pont avec isolation totale, toit couvert en polytène). A l'intérieur, un vaste séjour équipé par deux grandes chambres séparées.

UNE MARQUE DE
RENOUVEE EUROPEENNE
Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU
N.20 Saint-Germain-lès-ARPAJON
T.928.03.88
T.490.17.79

NEUF - OCCASION - ACCESSOIRES - POSE D'ATTELAGES

ԽԵՏԵՐԵԱՆ

Էջմիածնի եւ վարչապետ մուտային
ստեղծագործը

Ն. Բ. Ը. Մ. ընդհանրապէս, գեանքիդի
սրիւն գեանքի մը համար

ԵՐ ՍՏԱՆԱՐԳՈՒՄԻԱՆ ՍՏԱՆԻ

EDOUARD KHEREDIAN

66, Rue Lafayette,

PARIS (9e)

Tél.: PRO. 11-63

40 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ

ԽԵՏԵՐԵԱՆ

